

EL JOC SIMÒLIC EN EL PROCÉS D'APRENTATGE DELS INFANTS

Treball Final de Grau en Mestra d'Educació Infantil

Ainhoa García Igual

4t curs del Grau en Mestra d'Educació Infantil

Curs 2020 – 2021

Tutora: Laura Farré Riera

Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya

Vic, 14 de maig del 2021

Agraïments

Primer de tot vull agrair a la meva tutora del Treball Final de Grau de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya, Laura Farré Riera, per acompanyar-me i guiar-me durant tot el procés i pel suport que m'ha donat amb els dubtes, les incerteses, les preocupacions i els nervis. Sense els seus consells, paciència, implicació, disponibilitat, empatia, i el seu acompanyament no hagués estat possible seguir endavant amb aquesta recerca.

En segon lloc, vull fer un agraïment a les mestres de l'escola de pràctiques, els infants i a les famílies, per tot el que hem compartit i el que m'han ensenyat, ja que sense ells ni elles aquesta investigació no hagués estat possible. Especialment vull donar les gràcies d'una manera més particular a la mestra per participar activament i de manera voluntària a la recerca i brindar-me tot el coneixement que he obtingut gràcies a les observacions, entrevistes i estones de joc. També en especial als infants de P4B per tots els aprenentatges i descobriments per m'han ofert, i per contribuir en la construcció del meu perfil com a mestra d'Educació Infantil. Gràcies a ells i elles he après, m'he emocionat, he observat amb deteniment i saviesa, he dubtat, m'he equivocat, he rectificat, però sobretot he gaudit i m'he apassionat per la meva feina.

També vull donar les gràcies a la meva família, amics i amigues i a la meva parella, per donar-me el suport necessari davant dels neguits i les inquietuds que he tingut, per escoltar-me i aconsellar-me en tot moment i per creure en mi i per valorar-me com a mestra, ja que han sigut imprescindibles per progressar i millorar.

Per últim, però no menys important, vull agrair als professors i professores del Grau en Mestra d'Educació Infantil, ja que durant aquests quatre anys m'han ofert múltiples coneixements i experiències que m'han permès formar-me com a mestra i adquirir el coneixement bàsic per exercir aquesta professió. Tant de bo pugui aportar noves emocions, sentiments i aprenentatges compartits amb els meus futurs alumnes i les meves alumnes de la mateixa manera que els meus professors ho han fet amb mi.

Resum

En aquesta investigació es pretén descriure i analitzar quin paper té el joc simbòlic en l'aprenentatge i en el desenvolupament integral dels infants de tres a sis anys. Parteixo d'una recerca qualitativa i d'una investigació-acció per tal de conèixer un grup classe en particular i identificar els seus interessos i necessitats a fi de portar a terme una proposta d'intervenció educativa sobre el joc simbòlic per millorar-lo.

A través del paradigma sociocrític, doncs, pretenc implementar un canvi en la realitat educativa investigada. Els resultats de la recerca han constatat la importància de tenir cura de l'organització dels espais, de destinar temps suficient al joc, de seleccionar materials amb diverses característiques i de repensar el paper del docent per promoure contextos educatius en què el joc sigui ric i valuós i promogui l'aprenentatge i el desenvolupament dels nens i nenes.

Paraules clau: joc simbòlic, espais educatius, materials, rol del docent, procés d'aprenentatge.

Abstract

This research aims to describe and analyse the role of symbolic play in the learning process and for the integral development of children from three to six years old. This is a qualitative research and is based on an action-research methodology to know the interests and needs of a particular group in order to implement an educational intervention based on symbolic play.

At the same time, it is try to know, through a socio-critical paradigm and action research, how the organization of space, the time that is devoted to symbolic play, the materials offered and the role of the teacher influence the learning of children in the cycle of Early Childhood Education.

Keywords: symbolic play, educational spaces, materials, teacher's role, learning.

ÍNDEX

1.1. Justificació de la recerca	2
1.2. Pregunta d'investigació.....	3
1.3. Objectius de la recerca	3
2. Fonamentació teòrica	4
2.1. El joc a l'etapa d'Educació Infantil	4
2.1.1. Evolució del joc infantil	6
2.1.2. Teories evolutives sobre el joc	9
2.2. El joc simbòlic	11
2.2.1. Principis i etapes que fonamenten el joc simbòlic	13
2.2.2. El rol de l'educador	15
2.2.3. La importància dels espais en el joc infantil	18
2.2.4. Els materials en el joc simbòlic	20
3. Part pràctica.....	23
3.1. Metodologia	23
3.1.1 Desenvolupament del treball de camp	25
3.1.2. Participants.....	25
3.1.3. Instruments i eines de recollida de dades	26
a. Documents de centre	26
b. Observació	27
c. Entrevista	29
d. Diari de camp.....	31
3.1.4. Proposta d'intervenció educativa.....	32
3.1.5. Aspectes ètics	36
3.1.6. Dificultats de la recerca.....	37
3.2. Anàlisi de dades i discussió.....	40
3.2.1. Importància de l'organització de l'espai	40
3.2.2. Temps destinat al joc	43
3.2.3. Característiques dels materials	45
3.2.4. Rol de l'educador en el joc	50
3.2.5. La importància del joc simbòlic en els processos d'aprenentatge dels infants.....	54
4. Conclusions.....	59
5. Referències bibliogràfiques.....	63
6. Annexos	67

1. Introducció

La present investigació es titula *El joc simbòlic en el procés d'aprenentatge dels infants* i és un estudi de cas centrat en infants del segon cicle d'Educació infantil. Aquest treball correspon al Treball Final del Grau en Mestra d'Educació Infantil, el qual està vinculat a la Menció en Cultura i Llenguatges de la Infantesa i l'he dut a terme durant el curs 2020 – 2021.

Aquesta recerca pretén descriure i analitzar la importància del joc simbòlic en els primers anys de vida dels infants i alhora destacar com influeix en el seu desenvolupament integral.

Amb relació a l'estructura del treball es divideix en quatre grans blocs.

En primer lloc, exposo la fonamentació teòrica de la recerca, en la qual presento diversos autors i autores que parlen sobre el joc a l'etapa d'Educació Infantil, l'evolució d'aquest i les diferents teories evolutives. També destaco altres referents teòrics que parlen sobre el joc simbòlic, els principis i etapes que el fonamenten, el rol de l'educador, la importància dels espais i les característiques dels materials.

El segon gran bloc correspon a la part pràctica de la meva investigació. En aquest cas, detallo el tipus de metodologia emprada, els participants de la recerca, els instruments i les eines de recollida de dades que he utilitzat per tal de donar resposta als objectius plantejats i una explicació sobre la meva proposta d'intervenció a fi de contextualitzar-la. Seguidament, indico els aspectes ètics que he seguit, detallo les dificultats que m'he trobat i també mostro la categorització que he usat per poder analitzar i interpretar les dades recollides en el transcurs del treball de camp. Per últim, articulo els resultats de la recerca, exposant l'anàlisi i interpretació de les dades recollides.

El tercer gran bloc correspon a les conclusions de la recerca en les quals intento donar resposta a la pregunta inicial i alhora als objectius plantejats. A més, també esmento alguns dels reptes que he hagut de fer front durant el procés d'investigació i exposo noves preguntes, és a dir, futures línies d'investigació que es poden desprendre de la present recerca. Per últim, menciono què m'ha aportat la recerca per a la meva professió com a mestra reflexionant sobre el procés seguit i els aprenentatges adquirits.

Finalment, desenvolupo les referències bibliogràfiques utilitzades al llarg de la recerca i exposo els annexos.

1.1. Justificació de la recerca

En aquest punt justifico els motius pels quals he escollit el joc simbòlic com el tema central del meu Treball Final de Grau i com aquest influeix en els aprenentatges dels infants de tres a sis anys.

Per una banda, aquesta idea m'ha sorgit gràcies a l'assignatura que vaig realitzar el tercer any del grau, anomenada *Aprendre jugant: Pedagogia del joc*, la qual em va permetre conèixer la importància i el significat del joc. A més, també em va proporcionar coneixement teòric, psicològic i pedagògic sobre els autors i les autores referents i vaig aprofundir sobre les característiques dels diferents tipus de jocs que corresponen a l'etapa educativa dels zero als sis anys. A banda d'això, alhora em va permetre prendre consciència sobre el rol de l'adult com a facilitador de contextos de joc i estudiar el desenvolupament del joc al llarg de l'etapa d'Educació Infantil. Així doncs, a partir dels aprenentatges que vaig adquirir arran d'aquesta assignatura em van despertar l'interès i la curiositat per seguir investigant i aprofundir sobre el joc en general i en joc simbòlic en particular.

D'altra banda, i seguint amb aquesta idea sobre la importància del joc simbòlic, esmentar que com a investigadora tenia clar que m'havia de focalitzar en un tipus de joc educatiu a fi de portar a terme la recerca d'una manera més concreta i perquè a l'hora d'elaborar el marc teòric, observar la realitat educativa a l'aula i analitzar les dades obtingudes no fos un procés tan complex. Per tot això, com a investigadora m'he decantat pel joc simbòlic, propi dels dos als set anys, a fi d'analitzar com es concreta i va evolucionant a mesura que l'infant creix. En concret, el meu interès en el joc simbòlic en particular rau en la idea que a partir d'aquest tipus de joc l'infant comprèn i assimila l'entorn que l'envolta, aprèn i practica coneixements sobre els rols establerts en la societat, desenvolupen el llenguatge, afavoreix la imaginació i la creativitat i ajuda a superar por i a guanyar confiança, esdevenint un joc primordial en el seu desenvolupament integral.

A continuació, exposo la pregunta d'investigació i els objectius de la recerca.

1.2. Pregunta d'investigació

La pregunta que m'he formulat per desenvolupar el meu Treball Final de Grau és la següent:

- *Quin paper té el joc simbòlic en l'aprenentatge dels infants de 3 a 6 anys?*

1.3. Objectius de la recerca

Concretament, els objectius de la meva recerca són:

1. Identificar els principis que fonamenten el joc simbòlic
2. Descriure els materials i espais que configuren el racó del joc simbòlic
3. Analitzar la relació entre el joc simbòlic i el desenvolupament de l'infant

El següent gran bloc correspon a la fonamentació teòrica de la recerca.

2. Fonamentació teòrica

Aquest apartat fa referència a la fonamentació teòrica de la recerca i partint dels objectius d'aquesta exposo les dues temàtiques principals que han guiat el procés d'investigació. En primer lloc, destaco el concepte de joc, la seva evolució en la infància i les teories més rellevants sobre els principals referents psicològics i pedagògics. En segon lloc, em centro en el joc simbòlic, els principis que el fonamenten, el rol de l'educador en aquest joc i en la importància de l'espai i els materials que configuren el racó del joc simbòlic.

2.1. El joc a l'etapa d'Educació Infantil

El primer apartat del marc teòric es centra en el joc a l'etapa d'Educació Infantil. En aquest cas pretenc emfatitzar la importància del joc en els primers anys de vida dels infants i destacar com influeix en el desenvolupament dels nens i les nenes.

Tal com afirma el Departament d'Ensenyament (2016), el joc és l'activitat per excel·lència de l'infant, és una activitat natural i també un dret universal reconegut per la Declaració Universal dels Drets de l'Infant de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) (1959), necessària per al seu desenvolupament integral (intel·lectual, psicomotor, sensorial, social i emocional). Concretament, a l'article 7 apareix que "el nen ha de gaudir plenament de jocs i recreacions, els quals han d'estar orientats cap als fins perseguits per l'educació" (p. 2-3). Així doncs, l'educació ha d'oferir a tots els infants, sense cap excepció, la possibilitat de jugar. El joc facilita que els infants puguin aprendre i créixer a través de l'experiència d'una forma natural i lúdica, donant-los la possibilitat d'imaginar, descobrir, experimentar, resoldre problemes o situacions amb creativitat, amb la llibertat de poder decidir i provar noves solucions. També afavoreix que els infants es relacionin, estableixin vincles entre ells i es socialitzin adquirint pautes de conducta que els seran útils al llarg de la seva vida (Departament d'Ensenyament, 2016).

Per Garaigordobil (2006) el joc no només és una possibilitat d'autoexpressió pels nens i les nenes, sinó que també contribueix a l'autodescobriment, l'exploració i l'experimentació amb sensacions, moviments i relacions, a través de les quals els infants s'arriben a conèixer a ells mateixos i poden formar conceptes sobre el món. Vinculat amb aquest autor, Ortega (1990) argumenta que "jugant el nen aprèn a conèixer i a comprendre el món social que l'envolta" (p. 54). Per tant, el joc és un element transmissor i dinamitzador de costums i conductes socials i pot ser un element essencial per preparar de manera integral als infants per a la vida, tal com explica Delgado (1991): "seria ideal que l'objectiu màxim de l'educació fos la felicitat i llavors el joc tindria un paper predominant" (p. 22).

Amb relació a això, i segons Cortiella et al. (2010), en el joc infantil es poden establir unes característiques concretes que determinen si l'infant està jugant. Primerament, el joc és l'activitat fonamental de l'infant i li proporciona plaer i diversió, però això no vol dir que no hi hagi esforç. És a dir, l'infant juga pel plaer que li produeix i allibera la por a equivocar-se, tenint iniciativa i sent creatiu. A més, el joc és lliure, espontani i no condicionat, és a dir, no hi ha obligació i parteix de la llibertat i la iniciativa dels participants. Per últim, a través del joc l'infant transforma el món extern i l'adapta a les seves necessitats, per la qual cosa és una activitat que implica acció i participació activa.

Tal com defensen Edo et al. (2016) el joc ajuda a l'infant a viure, per tant el nen necessita temps per jugar i que el joc ocupi un lloc privilegiat en la seva vida, ja que connecta els interessos i les motivacions internes amb el seu entorn afectiu físic natural i sociocultural. D'aquesta manera li permet comprendre qui és i assajar qui i com vol ser i també li permet provar, entendre i comprendre el comportament de les persones i els objectes propers, temptejar la influència de la seva acció en l'entorn i somiar altres realitats desitjades. A més, el joc suscita preguntes als infants i els facilita aventurar possibles respostes i a través del moviment, la manipulació i el joc simbòlic l'infant arriba a conclusions provisionalment definitives. Tanmateix li permet conquerir autonomia, facilita la comunicació interpersonal, ja que necessiten expressar els seus descobriments i alhora fa créixer l'autoestima, ja que els èxits representen una gran satisfacció mentre que els errors i el fracàs en el joc, s'accepta millor sense la pressió de la demanda externa. En definitiva, el joc és generador de desenvolupament i aprenentatge perquè afavoreix la investigació, l'afany de superació, la confiança, l'atenció, la sensibilitat i la perseverança.

Tenint en compte que el joc és una activitat necessària per al desenvolupament integral dels infants (Departament d'Ensenyament, 2016), Cortiella et al. (2010) també consideren el següent:

El joc té una gran importància en el desenvolupament global i harmònic de l'infant. Ofereix moltes ocasions d'aprenentatge, perquè posa en marxa noves habilitats i desenvolupa les que ja estan apreses. Per mitjà del joc l'infant explora el seu entorn i els éssers i objectes que l'envolten; aprèn a coordinar les seves accions amb les dels altres, aprèn a planificar i a valorar els mitjans per aconseguir allò que vol (p. 30).

Tanmateix, tal com defensa Stern (2017) els infants no distingeixen entre jugar i aprendre, ja que per ells són paraules sinònimes. Seguint aquest raonament, exposa que la neurobiologia ha comprovat que l'aprenentatge és més significatiu quan els centres emocionals s'activen i manifesta que per ell el joc és emoció. Per tant, els infants si no se'ls condiciona, busquen coses les quals activin aquests centres emocionals i per

aquest motiu, és essencial que juguin, s'exercitin i facin esforços per tal d'activar els centres emocionals i que els aprenentatges durin per sempre. A més, argumenta que el joc dona alegria als nens i a les nenes, fa que siguin més responsables, satisfà les seves necessitats i també exposa que:

"Quan joc i llibertat ocupen la vida del nen, transforma amb gràcia les seves aptituds de jugador en competències de ciutadà. El joc li haurà ensenyat la creativitat, la cooperació, l'autonomia, l'estratègia, el respecte de les regles, l'eficàcia, la pertinència, l'empatia, l'observació i moltes altres competències, transferibles amb èxit a la vida madura" (p. 171).

Així doncs, el joc contribueix al desenvolupament sensoriomotor de l'infant afavorint el desenvolupament dels diferents sentits, de la motricitat bàsica i la fina, i també de l'esquema corporal. Amb relació al desenvolupament cognitiu, el joc és el mitjà a través del qual l'infant elabora i desenvolupa les seves estructures mentals. Pel que fa al desenvolupament afectiu, contribueix a l'equilibri psíquic de l'infant i al desenvolupament de la seva personalitat, tot alliberant l'ansietat i les experiències traumàtiques. També li permet expressar i satisfer els impulsos agressius i l'ajuda a aprendre i controlar les seves pors i a resoldre conflictes. A més a més, el joc promou el desenvolupament social adquirint valors, normes, costums, rols, coneixements i conductes que la societat transmet i exigeix complir. D'aquesta manera, també fomenta que el nen o la nena interaccioni amb els iguals, és a dir, es relacioni i es comuniqui amb altres infants. Per tot això, Cortiella et al., (2010) consideren que mitjançant el joc també es promou la superació de l'egocentrisme.

2.1.1. Evolució del joc infantil

Com he argumentat en l'apartat anterior, el joc contribueix al desenvolupament integral dels infants, per la qual cosa aquest es modifica i evoluciona al llarg de tota la vida adaptant-se al moment maduratiu de cada individu. Tanmateix, en aquesta evolució no desapareixen les anteriors formes de jocs, sinó que es transformen i es fan més complexes.

Pel que fa a aquesta evolució del joc durant el desenvolupament infantil, Pecci et al. (2010) fan una classificació basant-se en una proposta anterior de Piaget. En primer lloc, destaquen el joc funcional o d'exercici, que va dels zero als vint-i-quatre mesos en el qual l'infant repeteix una acció per plaer com pot ser mossegar, xumar, llençar, gatejar, etc. En segon lloc exposen el joc simbòlic, al principi presimbòlic, que també va evolucionant i comprèn dels dotze mesos fins als quatre anys. En aquest cas l'infant fa una simulació de situacions, objectes i personatges no presents en el moment del joc. En tercer lloc trobem el joc de

regles, que comença abans dels dos anys i segueix a partir dels set, en el qual l'infant estableix regles en el joc i passa de ser un joc més individual cap a un més grupal. Per últim, el joc de construcció apareix en el primer any de vida, realitzant-se simultàniament amb els altres tipus de jocs. Aquest al principi és més individual i després grupal, i ajuda a l'infant a donar solucions als problemes, a fer creacions intel·ligents i a exercitar les seves capacitats cognitives.

La següent aportació sobre Slade (1978) és important esmentar-la perquè encara que les quatre etapes van més enllà de la franja d'edat que he investigat en aquesta recerca, és interessant exposar-les a fi de comprendre com el joc evoluciona en funció de l'edat dels nens i les nenes i dels joves. Així doncs, Slade (1978) basant-se en els estudis sobre el desenvolupament de l'aprenentatge de Piaget, també sistematitza el procés de joc en quatre etapes distintes:

- Primera etapa (zero – cinc anys): en aquesta trobem el joc personal (dels zero als tres anys) i el joc projectat (dels tres als cinc anys). En el joc personal hi intervé tot el cos i és un joc sensoriomotor, en el qual l'infant representa un personatge que vol imitar utilitzant disfresses, realitzant accions, gestos i paraules pròpies d'aquest personatge. En el joc projectat l'infant dona vida als objectes que es converteixen en protagonistes de l'acció dramàtica i explica que ja no és un joc tan corporal com l'anterior, ja que aquest es realitza assentat o tombat i és la ment qui actua. Per aquest motiu l'infant necessita molta concentració, imaginació i creativitat, ja sigui a l'hora d'elaborar diàlegs o bé fer diferents personatges amb diversos rols i veus per diferenciar-los.
- Segona etapa (cinc – nou anys): apareix el joc dirigit (dels cinc als set anys) i el joc dramàtic (dels cinc als nou anys). Per una banda, en el joc dirigit el nen o la nena accepta la incorporació d'un altre individu que orienti el joc a fi de desenvolupar capacitats i destreses específiques. Per tal que aquest joc es pugui dur a terme s'ha de potenciar la imitació i la creativitat de l'infant, introduint-hi experiències personals, amb el propòsit que es conscienciïn de la diferència entre realitat i fantasia. Per altra banda, el joc dramàtic serveix de pràctica col·lectiva en la qual un grup improvisa a partir d'un tema que s'ha pactat. Cada membre del grup adopta un rol i busca alliberar-se, a nivell corporal i emocional tant en el propi joc com també en la seva vida personal. En aquests tipus de jocs s'introdueixen grans temes de l'inconscient col·lectiu, com ara els pares, la vida, la mort, i els conceptes del bé i el mal.

- Tercera etapa (nou – quinze anys): trobem el joc dramàtic (dels nou als dotze anys) i la improvisació (dels dotze als quinze anys). Per una banda, en el joc dramàtic s'utilitzen mecanismes i conceptes propis del teatre que serviran perquè els infants els puguin incorporar a l'aula, com per exemple, els personatges, el diàleg, el conflicte o el desenllaç. Per altra banda, la improvisació és una tècnica d'actuació en la qual l'actor representa sense haver-ho preparat amb anterioritat i s'ho inventa sobre la marxa. L'adolescent durant aquest joc experimenta models d'identificació personal que li permeten construir i consolidar la seva personalitat i també potencia la seva capacitat creativa. A més a més, per diferenciar la fantasia de la realitat s'utilitzen vestuaris que els ajuden a entrar en el paper i a poder actuar amb més realisme.
- Quarta etapa (quinze – vint-i-cinc anys): hi ha la dramatització (dels quinze als divuit anys) i el teatre (dels divuit als vint-i-cinc anys). Per una banda, la dramatització és la interpretació escènica d'un text, en la qual s'utilitza un espai per instal·lar la situació i uns actors que interpreten el text. Aquesta serveix de suport perquè l'adolescent experimenti nous models d'identificació personal, per conèixer, expressar i educar les emocions i també perquè pugui representar a través de l'escenificació conceptes abstractes com ara la incomunicació, el desamor, la discriminació, entre d'altres. Per altra banda, en el teatre hi apareixen uns actors, una escenografia, vestuari, maquillatge, música i efectes especials, i tot això ho organitza un director o directora. En aquest cas, es posa en escena un text utilitzant l'escenari. A més a més, amb aquesta activitat es busca incrementar el patrimoni cultural, desenvolupar la personalitat, les relacions socials i la capacitat estètica.

A continuació esmentaré la classificació que ha sigut vital per poder analitzar el joc dels infants en les diverses observacions de joc simbòlic. Una tercera i última classificació sobre el joc i la seva evolució és la que fa Parten (1932) i Edo et al. (2016). En aquest cas, analitza el joc des d'una perspectiva social, tenint en compte el nombre de participants i la relació que mantenen entre ells:

- a) Joc solitari. S'inicia als zero anys i en aquest joc l'infant juga sol, separat dels altres i el seu interès es centra en l'activitat sense col·laborar amb altres nens i nenes.
- b) Joc d'espectador o comportament observador. S'inicia abans dels dos anys i en aquest joc l'infant mira com juguen els altres nens i nenes, pot ser que faci algun

comentari verbal però no mostra interès per integrar-se en el grup i compartir amb ells l'activitat.

- c) Joc paral·lel. S'inicia als dos anys i l'infant comparteix espai físic i a vegades material amb els altres, però juga de forma independent.
- d) Joc associatiu. S'inicia als quatre anys i l'infant comença a interaccionar amb el grup i tenen un objectiu en comú. Tanmateix, entre els participants no es reparteixen ni es distribueixen les tasques i tampoc hi ha molta organització ni estructuració.
- e) Joc cooperatiu. S'inicia als sis anys i l'infant juga amb els altres d'una manera més organitzada, ja que es reparteixen tasques i rols per aconseguir l'objectiu proposat.

Aquestes diverses classificacions evidencien que el joc, en formats distints i característiques concretes, forma part del desenvolupament integral dels infants i esdevé l'activitat per excel·lència no només en els primers anys de vida sinó també en l'adolescència i en la vida adulta (Departament d'Ensenyament, 2016).

2.1.2. Teories evolutives sobre el joc

Durant molts anys diversos autors i autores han elaborat nombroses teories i estudis sobre el joc infantil i la seva evolució. En aquest apartat em centro en alguns referents teòrics i en la seva concepció sobre el joc.

Groos (1901), en la seva teoria de l'exercici preparatori, afirma que el joc serveix de pràctica o entrenament per les habilitats abans que aquestes estiguin completament desenvolupades. Així doncs, el joc és un aprenentatge per a la vida.

Seguint amb aquesta idea, Vigotsky (1933) defensa que el joc neix de la necessitat perquè és un factor bàsic pel desenvolupament de l'infant i que és una acció espontània dels nens i nenes amb un gran valor socialitzador, ja que a través del joc els infants aprenen a conèixer els seus límits i capacitats i les normes socials. Considera que a partir dels tres anys l'infant comença a ser conscient i a separar l'objecte del seu significat, és a dir, entre el que és i el que podria ser. En aquesta etapa apareix el que ell anomena joc simbòlic o joc sociodramàtic, en el qual al principi l'infant escenificarà situacions i interaccions observant els adults però de manera fraccionada. A mesura que va adquirint més consciència de les relacions amb els altres, passa d'un joc més individual a un més social, i veu la necessitat d'establir regles que organitzin cadascun dels rols en el joc per crear autèntiques situacions socials. Amb relació a aquestes regles, exposa que l'infant pren les seves pròpies decisions i s'autoregula sense esperar que un adult li digui el que ha de fer o com ha de comportar-se:

Crec que allà on hi hagi una situació fictícia, en el joc, hi ha una regla. No es tracta de regles formulades amb anterioritat i que canvien en el transcurs del joc, sinó de regles que deriven de la situació fictícia (Vigotsky, 1933, p. 42).

La concepció que té Vigotsky sobre el joc simbòlic és contraposada a la de Piaget. Per una banda, Vigotsky defensa que el coneixement és un procés d'interacció entre l'individu i l'entorn social i cultural, i que la potencialitat cognitiva de l'individu depèn de la interacció social i de la zona de desenvolupament proper d'aquest. En canvi, per Piaget la potencialitat cognitiva de l'individu depèn de l'etapa de desenvolupament en la que es trobi.

Així doncs, i segons Piaget (1946), el joc dels infants està determinat pel nivell de desenvolupament cognitiu i va evolucionant en funció de les transformacions que experimenten les seves estructures cognitives. A més a més, exposa que l'infant ha d'adaptar-se al món físic i social i que a través del joc podrà acomodar-se a la realitat. En aquest cas, estableix tres estadis evolutius en els quals predomina, un tipus de joc o un altre. En l'estadi sensoriomotor hi ha el joc funcional o d'exercici, en el qual l'infant repeteix les accions pel plaer que obté immediatament. En l'estadi preoperacional predomina el joc simbòlic, per la qual cosa l'infant simula situacions, objectes i personatges que no estan presents en el moment del joc. Per últim, en l'estadi de les operacions concretes apareix el joc de regles, en què els infants abans d'iniciar el joc saben quines són les regles i les apliquen en el joc.

Freud (1984) per la seva banda, exposa que el joc proporciona plaer als infants i que els permet expressar les seves necessitats i desitjos i satisfer-los. A més a més, també afirma que és una via per tal que l'infant pugui expressar de manera inconscient situacions conflictives que l'angoixen. Segons ell, a través del joc pot arribar a dominar i controlar la situació de l'esdeveniment real que el preocupa i canalitzar aquesta angoixa. Amb relació a això, Klein (2011) coincideix amb el pensament de Freud, afirmant que a través del joc infantil es pot tenir accés a l'inconscient de l'infant. L'infant quan juga representa coses que no només li interessin per si mateixes sinó que proporcionen múltiples significats simbòlics lligats a les seves fantasies, desitjos, plaers, emocions i experiències.

Bruner (2002) està d'acord amb els dos autors anteriors, ja que defensa la idea que l'inconscient de l'infant es veu reflectit en el joc. Al·lega que l'infant en aquesta activitat pot modificar el món exterior: "en el joc transformem el món exterior d'acord amb els nostres desitjos, mentre que en l'aprenentatge ens transformem nosaltres per conformar-nos millor a l'estructura d'aquest món extern" (p. 212). Així doncs, el joc és

una projecció del món interior cap al món exterior, en el qual cadascú pot construir i interpretar la realitat, és a dir, donar-li un significat propi.

Com he articulats al llarg d'aquests apartats, el joc a l'etapa d'Educació Infantil es sustenta en diverses teories i principis, però tots ells tenen com a finalitat contribuir al desenvolupament integral de l'infant. Malgrat que he emfatitzat diverses tipologies de jocs, en el present treball d'investigació em centro en el joc simbòlic, per la qual cosa a continuació concreto com s'entén i es defineix, i exposo les seves principals característiques.

2.2. El joc simbòlic

Són varis els autors que afirmen que el joc simbòlic es concreta en l'etapa d'entre els dos i els sis anys aproximadament, tot i que depèn del nivell maduratiu de cada infant (Edo et al. 2016; Freud, 1984; Pecci et al., 2010; Piaget, 1961; Ruiz de Velasco i Abad, 2011).

En primer lloc, esmentar que en la descripció dels tipus de joc que van apareixent cronològicament en la infància, Piaget (1961) classifica el joc simbòlic en l'estadi evolutiu anomenat preoperacional, que va dels dos als sis anys. Afirmar que s'origina en aquest estadi, ja que l'infant ha assolit la capacitat de manejar els símbols i els seus significats i és capaç d'atorgar-li significat a un objecte o a un personatge que no és el real.

Així doncs, aquest joc consisteix a imitar, simular i representar situacions, objectes o persones que no estant presents en el moment en què es juga. Aquesta activitat permet als infants viure altres mons, posar en marxa la seva creativitat i la seva imaginació, superar por i guanyar confiança. També afavoreix que puguin assumir rols que observen dels adults, posar-se en el lloc dels altres i desenvolupar així noves habilitats i competències (Piaget, 1961).

La major part dels jocs simbòlics, llevat les construccions purament imaginatives, posen en acció moviments i actes complexos. Són a la vegada sensoriomotors i simbòlics, però els anomenarem simbòlics en la mesura que el simbolisme s'integra en els altres elements. A més, les seves funcions s'aparten cada vegada més del simple exercici: la compensació a la realització de desitjos, a liquidació de conflictes, etc., s'agreguen a simple plaer de sotmetre a la realitat (Piaget, 1961, p. 156).

Tot i que en l'apartat de les teories evolutives sobre el joc he explicat breument la teoria de Freud (1984) amb relació al joc en general, ara em centro de manera concreta en el joc simbòlic. Així doncs, ell estableix una similitud entre els somnis i el joc simbòlic, ja que tots dos permeten la projecció de l'inconscient, la realització de desitjos insatisfets i permeten a l'infant expressar les seves necessitats i satisfer-les. Al principi aquest autor

només vinculava el joc al principi de plaer, però més endavant, tal com defensa també Piaget (1961), va adonar-se que en el joc infantil actuen les experiències de la vida real de l'infant. Per tant, considera que el joc simbòlic esdevé un recurs per canalitzar l'angoixa o el dolor provocat per les experiències reals. En aquesta activitat l'infant domina les situacions traumàtiques i les pot afrontar, controlar i pot arribar a disminuir aquesta angoixa i/o dolor.

Tal com citen Ruiz de Velasco i Abad (2011), una peculiaritat que té el joc simbòlic és que és el joc en el qual l'infant imita personatges, exerceix rols i simula i recrea situacions que ha viscut en la seva vida real i les transforma en ficció. Aquests autors argumenten que l'infant comença a reproduir fets del seu entorn perceptiu, però ho fa sense que el model hi sigui present, és a dir, desenvolupa la capacitat de retenir i guardar aquests fets i exterioritzar-los o comunicar-los quan ell vulgui. També exposen que en el joc simbòlic hi ha d'haver plaer i s'ha de produir en un lloc segur, en el qual l'infant pugui assajar i cometre errors sense ser jutjat. A més a més, el joc simbòlic és pura acció espontània i lliure, en què segons els autors cada acte està ple de significat i no té una finalitat predeterminada. Normalment sorgeix des de la seguretat i el benestar, però també pot aparèixer des de processos interns de l'infant, siguin conscients o inconscients. És a dir, l'infant pot manifestar inquietuds, pors, necessitats o desitjos, els quals no pot expressar-los amb paraules i gràcies al joc pot manifestar aquests aspectes (Ruiz de Velasco i Abad, 2011).

Pecci et al. (2010) estan d'acord amb les idees dels autors anteriors i consideren que el joc simbòlic o de ficció es pot entendre com l'autèntic joc, el qual és propi dels infants a partir dels dos anys, ja que és el moment en què apareix la capacitat de representació que li permetrà sortir de l'aquí i de l'ara. A més a més, també comparteix amb Ruiz de Velasco i Abad (2011) que en aquesta activitat l'infant es transforma en un personatge, simula una situació i converteix qualsevol objecte representant-ne d'altres que no hi són presents. També exposen, tal com deia Freud (1984), que a l'inici el joc simbòlic està relacionat amb el medi familiar i social immediat com el joc de pares i mares, metges i infermeres, venedors i compradors, etc. És a dir, un joc vinculat a la vida quotidiana dels infants.

Seguint la concepció que té Vigotsky sobre el joc simbòlic argumentant que aquest és un procés d'interacció entre l'individu i l'entorn social i cultural, Edo et al. (2016) també exposen que l'infant està immers en el món social i que les persones que l'envolten li ofereixen accions, les quals no comprèn, però li desperten interès i per això les imita per tal de poder-les entendre. Aquestes accions a mesura que el nen va evolucionant es

van tornant més riques i variades i les recreen a partir de les pròpies necessitats i creativitat i s'ajusten cada cop més a la realitat.

Són accions lúdiques potenciadores del desenvolupament i d'aprenentatge, ja que l'ajuden a comprendre el món i construir la seva pròpia identitat. A vèncer pors, superar límits, a prendre decisions, a cedir davant la demanda o l'acció de l'altre... És a dir, desenvolupen una funció d'adaptació afectiu-emocional, cognitiva i social (Edo et al., 2016, p.76)

Aquest joc és possible quan el nen o la nena és capaç de transformar el seu entorn físic en un símbol, ja que van transformant uns objectes en altres i actuant com si aquests fossin els originals. Als 3 anys aquest és un tipus de joc predominant en gairebé totes les situacions de joc lliure, ja que el nen i la nena té necessitat d'elaborar i reelaborar tot el que viuen i veuen per comprendre-ho millor i transformar-lo en alguna cosa més pròpia. Les primeres imitacions comencen amb la comprensió de la utilitat dels objectes quotidians i imiten gestos, expressions, moviments... per acabar d'entendre el complex món en què estan immersos. Després ve la representació de situacions més complexes i es comença a jugar de forma espontània entre dos o tres i normalment un d'ells pren iniciativa i l'altre el segueix. Aquest joc va evolucionant d'una determinada manera fins a un punt en què es reprèn l'acció inicial amb algunes variants i sovint s'alternen els papers i qui dirigeix l'acció introdueix o no algun canvi que l'altre normalment observa i accepta per poder mantenir el joc (Edo et al., 2016).

Amb relació a això, el Departament d'Ensenyament (2016) afirma el següent:

A través del joc simbòlic es recreen i es van interioritzant la complexitat de les relacions humanes (l'amistat, els conflictes, la mediació, l'ajuda...). En el joc simbòlic els objectes, les accions i les situacions adquireixen diferents significats que permeten als infants desenvolupar-se a nivell afectiu, motriu, cognitiu, social i comunicatiu (p. 17).

Així doncs, en el present treball m'he centrat en l'anàlisi del joc simbòlic i en la seva importància en el segon cicle d'Educació Infantil (etapa 3-6). Per fer-ho, també he tingut en compte que en aquesta tipologia de jocs hi ha diversos principis i etapes a considerar, tal com exposo tot seguit.

2.2.1. Principis i etapes que fonamenten el joc simbòlic

En aquest apartat desenvolupo les diverses etapes que configuren el joc simbòlic i els principis que el fonamenten, i ho faig a partir de diversos autors.

En primer lloc, i malgrat Pecci et al. (2010) consideren que el joc simbòlic comprèn l'etapa dels dos als set anys aproximadament, afirmen que ja existeix un joc presimbòlic

abans dels dos anys. Durant aquesta franja d'edat es produeixen canvis en aquest tipus de joc i els classifiquen en dues etapes diferents, la del joc presimbòlic i la del joc simbòlic.

La primera etapa anomenada presimbòlica, hi ha dos nivells. El primer són les categories presimbòliques, que van des dels dotze als disset mesos i és quan l'infant comença a identificar l'ús funcional dels objectes de la vida diària, de forma que realitza accions o gestos associats amb aquests objectes a fora del context real en el qual són utilitzats. En el segon nivell apareixen les accions simbòliques sobre el propi cos que van dels setze fins als dinou mesos. En aquest cas, l'infant realitza les mateixes accions simbòliques que en el primer nivell, però d'una forma més exagerada i evident, i utilitza adequadament els objectes i les joguines més grans i comunes.

En la segona etapa, l'anomenada joc simbòlic, hi ha cinc nivells.

En el primer nivell s'origina la integració i descentració, el qual va dels divuit als dinou mesos. En aquest cas el joc simbòlic comença de forma molt simple i es recreen escenes quotidianes i molt conegudes que ha viscut l'infant. En aquestes escenes l'infant aplica les accions conegudes a un agent passiu, que poden ser objectes o una altra persona, per exemple dona menjar a una nina. També realitza accions conegudes d'altres persones sobre ell mateix, per exemple fa com si parlés per telèfon.

En el segon nivell, trobem la relació entre actors i joguines, i va des dels vint fins als vint-i-dos mesos. L'infant porta a terme activitats simulades sobre més d'una persona o objecte i comença a combinar dos objectes en un mateix joc.

En el tercer nivell, s'inicia la seqüenciació d'accions o esquemes d'acció que van des dels vint-i-dos fins als vint-i-quatre mesos. L'infant comença a representar un rol i a fer dues o tres accions seqüenciades lògicament. Els objectes que utilitza són realistes, de mida gran majoritàriament, però algunes vegades utilitza objectes més petits. També comença a donar un paper més actiu a les joguines, atribuint-los sentiments i comença a substituir objectes que tenen una forma semblant a l'objecte que substitueix.

En el quart nivell comença la seqüenciació entre l'acció i els objectes substituïts, que va des dels trenta fins als trenta-sis mesos. En aquest període el nen o la nena necessita objectes realistes que fan de substituïts i es produeix una inclusió de nous personatges de ficció en els seus rols, així com també disminueix el joc de ficció referit a accions quotidianes realitzades a casa. L'infant comença a seqüenciar les accions sobre la marxa, és a dir, no les planifica i aquests esdeveniments són breus i aïllats. Després dels tres anys aquest joc és més complex i les seqüències són més àmplies i les accions

són més detallades. Millora la negociació amb els iguals i les habilitats de comunicació, la qual cosa permetrà que els infants puguin marcar, definir i adoptar millor els diferents rols, fer explícit el que és fictici d'una situació i entendre més fàcilment les intencions dels altres dintre del joc.

Per últim, en el cinquè nivell hi ha una substitució plena dels objectes i de la planificació, i s'inicia cap als quatre anys. En aquest moment hi ha un augment progressiu de la complexitat dels temes i de la relació amb els iguals, i al començament s'utilitzen gestos i llenguatge per establir les diferents escenes del joc, sense que sigui necessari l'existència d'objectes. En aquest cas, els infants també són capaços de planificar el joc, d'improvisar i de realitzar guions en els quals cada individu adopta un rol. S'inicia un joc més cooperatiu, ja que gràcies a les interaccions amb els iguals podran crear escenaris més complexos i integrar accions i rols diversos (Pecci et al., 2010).

Amb relació a aquest últim nivell, Tejerina (1994) manifesta que entre els quatre i els set anys apareix el joc simbòlic de representació de rols, en el qual el simbolisme es fa col·lectiu i l'infant té més preocupació per imitar exactament la realitat. Així doncs, i fent referència al que diuen Pecci et al. (2010), el joc passa a ser un joc més social i cooperatiu de reconstrucció de papers d'adults reals o imaginaris i de les interaccions que s'estableixen entre ells. Al principi aquest tipus de joc és més individual, però de manera progressiva i amb la incorporació de nous participants es desenvolupa un joc més complex, ja que tots els nens i nenes s'han de posar d'acord. Les interpretacions dels papers i l'elaboració dels plans de joc es desenvolupen segons les experiències que coneixen els infants de la vida real.

Amb relació a aquestes idees sobre la preocupació de l'infant per imitar la realitat, Ruiz de Velasco i Abad (2011), citant a Vigotsky (1933-1982), exposen que jugar és recordar més que imaginar, i que l'infant recorda experiències prèvies i que conscientment o inconscientment les manifesta i evoca en el joc. També exposen que el joc simbòlic de rols està en el moment que està en més intensitat és entre els cinc i els sis anys i deixa de ser predominant cap als set anys, que és quan l'infant inicia un joc més de regles.

En aquests processos, doncs, és important promoure situacions en què cada infant pugui desenvolupar-se segons les seves necessitats i característiques personals, per la qual cosa el rol de l'adult esdevé clau, tal com exposo en el següent apartat.

2.2.2. El rol de l'educador

Pel que fa a la intervenció de l'adult en el joc infantil, és essencial que aquesta vagi encaminada a estimular i a enriquir el joc per tal d'afavorir el desenvolupament de l'infant. Fent una mirada més ampla sobre el rol de l'educador, el Departament

d'Ensenyament (2016) exposa que és important repensar el paper dels mestres i de l'escola en general davant dels espais de joc:

Els mestres han de reconèixer en el fet de jugar l'oportunitat d'incidir-hi educativament tot i que l'infant no juga per aprendre, sinó que juga per jugar. En aquest sentit, és important que l'escola propiciï estones per al joc espontani, un joc que permeti als infants decidir i actuar amb total llibertat sense la intervenció o les directrius del mestre (p. 15).

Heiland (1993), citant a Fröebel (s.d), considera que l'educador ha de tenir cura del joc infantil, facilitant-lo i creant espais apropiats. Admet, a més, que el joc esdevé la via essencial pel desenvolupament de l'infant, per la qual cosa se li ha de donar la importància que aquest té en el procés educatiu en l'etapa d'infantil.

Segons Cortiella et al. (2010), l'educador/a és l'encarregat de crear un ambient adequat i de preparar l'espai per jugar. Afirmen que els professors han de seleccionar i mantenir en bon estat els materials, destinar temps pel joc i transmetre les normes bàsiques davant de cada tipologia de jocs. També mencionen que ha d'assumir un rol en què hi sigui present, donant als nens i a les nenes confiança i seguretat perquè es centrin en el joc, promovent la igualtat, la flexibilitat i la riquesa de rols, i ajudant a resoldre conflictes d'una manera constructiva, així com aportant elements que els ajudin a prendre consciència del problema i a buscar solucions.

Tanmateix, el docent també ha de respectar les preferències del joc de cada infant, proporcionant-los noves situacions i materials i enriquint el joc, tot ensenyant jocs tradicionals o nous, introduint personatges diferents, modificant les situacions o fomentant que inventin jocs i creïn les seves pròpies joguines. Per tal que l'infant expressi les seves emocions, a més, és vital que l'educador sigui empàtic, tot establint una relació amigable i comprensiva, que accepti tant les expressions positives com les negatives sense fer judicis de valor i acceptant els errors de l'infant. Per últim, és fonamental que creï un clima de llibertat, que estigui obert a la comunicació i a la comprensió, que hi hagi confiança i respecte i que parteixi del desig de l'infant (Cortiella et al., 2010).

Ruiz de Velasco i Abad (2011) comparteixen aquest mateix enfocament i argumenten que el mestre o la mestra ha de preparar el context del joc i organitzar-ne el temps, ja que aquest no s'hauria de concretar en un moment sobrant en el dia. Per tant, és necessari que el docent reflexioni sobre la pròpia disposició del joc, proporcionant seguretat i suport quan l'infant demana ajuda, i alhora que estigui a prop seu, però no a sobre, és a dir, amb una actitud disponible però no intrusiva.

Aucouturier (2004) proposa una sèrie de pautes que s'han de tenir presents en el rol de l'educador:

- Tenir autoconsciència. L'adult ha de ser capaç de conèixer la situació emocional de l'infant i ha d'estar pendent del que succeeix a l'aula sense implicar-se directament.
- Ser símbol de llei. L'adult estableix les normes i ha de ser acollidor i comprensiu però mostrant fermesa i claredat. Aquest també ha de fer que l'ambient sigui distès i agradable perquè els infants s'expressin de manera lliure i espontània.
- Donar seguretat física i afectiva. L'adult ha de donar seguretat física i emocional, proporcionant ajuda si els infants ho demanen o en la distància amb una mirada, un gest o mitjançant el to de veu tranquil i proper.
- Tenir empatia. El docent ha de saber posar-se en el lloc de l'infant, escoltar-los i esperar, sense anticipar-se ni interrompre l'acció espontània del nen o nena. També és important percebre com se sent l'altra persona a partir de la lectura tònica del cos de l'infant.
- Mostrar disponibilitat. L'adult ha d'adoptar una determinada manera d'estar a l'aula des d'una vessant intel·lectual, afectiva i corporal. És a dir, no es tracta només de parlar amb els infants sinó també de deixar que s'expressin ells mateixos.
- Promoure una relació asimètrica. El docent ha d'acompanyar a l'infant sense posar-se en el seu lloc, sense implicar-se i només ha d'entrar al joc quan sigui necessari per deixar que el nen o nena evolucioni. A més a més, l'educador ha d'intervenir en els conflictes personals quan l'infant fa accions aïllades o inconnexes, quan hi ha perill de lesions o quan crea un món imaginari que condueix a la fugida de la realitat.

Cortiella et al. (2010) exposen que la millor manera de conèixer i comprendre els infants mentre juguen és observant-los, ja que d'aquesta manera es podran veure les seves reaccions, estar al corrent de les seves necessitats i interessos i fixar-se en quin tipus de joc els apassiona més. A més a més, afirmen que perquè el joc sigui una font de coneixement de l'infant l'educador també s'ha de formar en la utilització de tècniques d'observació per analitzar la informació recollida i interpretar-la adequadament. Amb relació a aquesta idea, i tal com destaca Ruiz de Velasco (2006), "pensem que el paper de l'educador davant de qualsevol activitat del nen ha de ser el de permetre, afavorir, observar, registrar, documentar, i posteriorment reflexionar sobre aquestes per reconèixer-les, extreure conclusions i donar-les un sentit" (p. 10).

L'observació del joc, doncs, esdevé una tasca central en el rol de l'educador. Ruiz de Velasco i Abad (2011) citant a Malaguzzi (2001), exposen que el que no es documenta no existeix, per aquest motiu és important que davant de qualsevol procés d'observació es registri i es documenti la realitat per donar valor a les accions dels infants. Així doncs, l'educador ha de mantenir una actitud humil, obert a la sorpresa, menys directiu i més atent al que fa l'infant a fi de reflexionar i comprendre la pràctica real, extreure'n conclusions i donar sentit a les accions dels nens i nenes i als plantejaments educatius.

Esteban i Parellada (2001), per la seva banda, consideren que és important que l'adult tingui una actitud d'escolta i de comprensió cap a l'infant. També expliquen que no hi ha dos infants que juguen de la mateixa manera, però tampoc hi ha dos observadors que recullin la mateixa informació, ja que influeixen les pròpies experiències i expectatives.

Finalment, i amb relació al fet que l'adult observi sense interferir en el joc, Bruner (1986) defensa la idea que la intervenció dels adults ha de facilitar les condicions que permetin el joc. A més, també argumenta que el docent ha d'estar a disposició de l'infant i no dirigir ni imposar el joc, sinó acompanyar-lo. A més, i segons el Departament d'Ensenyament (2016), tot el temps dels infants a l'escola és educatiu, per la qual cosa el docent ha d'oferir propostes clares i no dirigides en uns espais concrets i amb uns materials que permetin manipular, investigar, jugar i relacionar-se, tot compartint interessos i propostes. Per tant, l'adult és el responsable d'organitzar bons espais i planificar adequadament els materials i els temps per afavorir l'activitat i el joc dels infants, idees que desenvolupo en els apartats següents.

2.2.3. La importància dels espais en el joc infantil

Pel que fa a l'organització dels espais, el Departament d'Ensenyament (2016) destaca que s'han d'organitzar bons espais i planificar adequadament els temps per afavorir l'activitat i el joc dels infants.

Segons Cortiella et al. (2010), els espais educatius han de garantir la seguretat psíquica dels infants i han de ser acollidors per tal que els nens i nenes se sentin còmodes, segurs i lliures per actuar. D'altra banda, també han de garantir la seguretat física, és a dir, han de disposar d'ambients i objectes que estimulin el joc, el moviment i l'autonomia d'acord amb les possibilitats de cada infant, sense que l'educador hi hagi d'intervenir necessàriament.

Aquests mateixos autors defensen la idea que el disseny dels espais educatius repercuteixen en les condicions de joc dels infants i en la qualitat de l'activitat que desenvolupen (Cortiella et al., 2010). Per tal de facilitar i afavorir el joc, doncs, és necessari crear un bon espai, tot proporcionant un entorn segur, divers i flexible i amb

una ambientació acurada (il·luminació, temperatura, elements de la natura com arbres, plantes, terra o aigua). També és important que els espais ofereixin els estímuls necessaris perquè els infants puguin desenvolupar les capacitats motrius i fomentar les habilitats socials, creatives i sensorials. A més a més, tant l'espai com els materials han de ser higiènics i segurs, i han d'assenyalar l'edat permesa per utilitzar-los i evitar, en la mesura que sigui possible, que l'utilitzin persones que no compleixin aquest requisit.

Amb relació a això, doncs, és essencial que l'espai de joc estigui apartat dels altres, diferenciat amb algun element que separi i que estigui protegit d'altres usos, és a dir, que aquell espai només s'utilitzi per al joc i que no s'hi puguin fer altres activitats per evitar distraccions. També és important que hi hagi coherència entre la grandària que té l'espai de joc amb el nombre d'usuaris que hi poden haver perquè els nens i nenes hi puguin jugar sense interrupcions. A més a més, els espais que estan destinats al joc han d'oferir experiències lligades amb els objectius que s'han d'assolir amb l'edat, el nivell maduratiu dels infants i les possibilitats i característiques del grup. Per últim, els espais també han de facilitar la comunicació entre els nens i nenes i els educadors, i eliminar barreres discriminatòries d'ús, així com facilitar que tots i totes hi puguin accedir en igualtat de condicions (Cortiella et al., 2010).

Paral·lelament a això, i com argumenten Ruiz de Velasco i Abad (2011), el joc en si mateix no requereix un lloc específic sinó que qualsevol situació espacial o arquitectura pot promoure diferents interpretacions i possibilitats lúdiques:

El fet que l'espai sigui estable no significa que hagi de ser inamovible, més aviat és millor comptar amb espais poc estructurats, ja que un muntatge massa complicat pot condicionar en el moment en què vegi la necessitat de canviar-lo (p. 109).

Centrant-me de manera més específica en el joc simbòlic, aquest es desenvolupa normalment en ambients, és a dir, en uns escenaris, uns espais, uns objectes i unes persones d'una edat semblant. A més a més, Ruiz de Velasco i Abad (2011) exposen que els espais del joc són el millor escenari per a l'aparició i el desenvolupament del joc simbòlic, el qual es manifesta a través del moviment, les relacions i el vaivé del pensament que possibilita i organitza l'acció lúdica dels infants.

Aquests espais no només són espais físics sinó també imaginaris, és a dir, hi ha connexió entre el que és imaginari i el que és real, ja que els infants despleguen les seves accions més enllà dels espais visibles o tangibles. Amb relació a la idea sobre aquests espais ficticis i imaginaris, Winnicott (2006) planteja la relació entre aquests dos espais del joc i ho anomena zona intermèdia, en la qual els dos espais es superposen i interaccionen. L'infant elabora la funció simbòlica del joc que serveix per entrar en la

cultura dels símbols, gràcies a la plasticitat cerebral, és a dir, a la capacitat que té el sistema nerviós de l'infant per canviar la seva estructura i el seu funcionament al llarg de la seva vida.

Edo et al. (2016) exposen una sèrie de característiques que hauria de fer l'educadora davant el joc. Primerament, ha d'oferir condicions adequades per al joc amb relació al temps, espai, material, ambient tranquil, situacions (riques i connectades amb els interessos dels infants), llum, temperatura i soroll. En segon lloc, ha de tenir bona relació, ha d'estar present, atenta, estable, disponible, propera, oferint acompanyament i observant amb escolta activa i documentant. Tanmateix, ha de deixar fer sense interrompre, sense interferir, gaudint, sostenint l'esforç, ajudant a superar les frustracions, donant significat, posant paraules, orientant i també és interessant que amplii possibilitats, compliqui, suggereixi i propiciï més joc. Per últim, defensa que:

Les educadores podem aprendre a donar sentit a les accions dels nens i tractar de descobrir que pensament hi ha darrere que pretenen quan fan el que fan conseqüentment també hem de poder explicar alguns dels aprenentatges que adquireixen mentre juguen (Edo et al., 2016, p.84).

Per últim, Cabanellas i Eslava (2005) exposen que el joc condueix a una profunda comprensió de l'espai i que aquest és objecte de múltiples transformacions simbòliques. Així doncs, aquest espai del joc simbòlic funciona com a mitjà entre l'experiència del propi cos i la realitat exterior, tot construint equivalències amb altres realitats. A més, manifesten que quan l'infant juga satisfà la seva necessitat d'entendre la realitat i li permet realitzar transformacions simbòliques a través de la interacció amb els altres, amb l'espai i amb els objectes.

Així doncs, i tenint en compte que l'espai del joc es va construint contínuament i és portador de significat davant de diverses experiències i propostes, l'ús dels materials i la tipologia d'aquests també esdevé un nou àmbit de reflexió.

2.2.4. Els materials en el joc simbòlic

Pel que fa als materials, Vila (2018) i Vila i Cardo (2005) considera que els materials que el mestre o la mestra ofereix als infants són de gran importància i s'han de seleccionar amb unes característiques específiques, ja que aquests els ajudaran a aprendre i a desenvolupar-se. L'autora afirma que hi ha d'haver molts materials naturals perquè ofereixen molta varietat sensorial en el tacte, pes, volum, formes, densitat, colors i matisos. També argumenta que han de ser simples i quotidians, ja que donen informació del món que els envolta i a més les famílies entenen que elles poden tenir accés a aquests objectes.

L'autora comparteix que els materials han de ser segurs i han de permetre als infants que els puguin desenvolupar de forma autònoma. Afirmar que han de ser variats perquè responguin als diferents graus madurats dels infants, alguns de resposta oberta i altres de tancada, ja que els materials de resposta oberta fan que s'estimuli la creativitat i la imaginació i en canvi els de resposta tancada requereixen certes habilitats específiques (Vila, 2018). A banda d'això, també argumenta la importància que els materials estiguin sencers i complets, és a dir, que hi hagi totes les peces, i que estiguin estèticament cuidats i siguin bonics, ja que contribueixen al desenvolupament emocional dels infants oferint-los respecte, amor, seguretat, etc.

Un nou element a considerar és la tipologia de materials a fi que representin la diversitat existent pel que fa a interessos, gènere, formes, etc. És vital que es seleccionin objectes que ajudin a entendre la relació causa i conseqüència, és a dir, que quan l'infant fa una acció amb l'objecte hi hagi una conseqüència amb aquest. A més, és indispensable que tinguin una resposta natural, és a dir, que allò que passa no sigui una cosa que no tingui a veure amb la realitat i que l'infant ho pugui associar amb quelcom que ha observat (Vila, 2018). Els materials seleccionats i proposats als infants també han d'afavorir la seva curiositat i generar interès. És per això que és essencial que els materials siguin tan reals com sigui possible. Un exemple per evidenciar aquesta condició és que, per exemple, en el racó de la cuina s'utilitzin objectes reals i variats per tal que els nens i nenes desenvolupin el gust, el tacte, notin l'olor i el pes, entre altres qualitats que els permetran descobrir i experimentar.

El Departament d'Ensenyament (2016), per la seva banda, exposa que parlar de materials a l'Educació Infantil implica parlar de tot allò que els infants tenen al seu abast que els serveixi per fer alguna cosa. Així doncs, el potencial educatiu del material ve determinat per l'interès i la participació de l'infant i per les propostes o situacions que li ofereix l'adult:

Els materials més costosos o jocs anomenats didàctics no són necessàriament els que tenen més potencial educatiu. Materials senzills i quotidians com una caixa amb diferents robes de colors i textures o una col·lecció de taps poden atraure molt més l'atenció de l'infant i oferir igualment moltes possibilitats de joc, accions, interaccions i aprenentatges (p. 60).

Així doncs, i fent relació al que diu Vila (2018), els objectes d'ús quotidià són materials que connecten amb la vida familiar dels infants i són materials oberts, sensorialment molt rics i atractius per als infants, que a la vegada donen autenticitat al joc simbòlic propi d'aquestes edats i possibiliten la implicació de les famílies. A més a més, per aconseguir-ho un bon recurs és fer ús de material reciclat, ja que té un gran valor creatiu

i potencial educatiu, i contribueix així a la sostenibilitat i al respecte pel medi ambient (Departament d'Ensenyament, 2016).

Amb relació a això, i segons Ruiz de Velasco i Abad (2011):

És també fonamental que els materials siguin variats, el màxim 'de veritat' possible i presentats de forma que vingui de gust jugar, que estiguin sempre en bon estat i cuidats. A més a més, perquè l'espai de joc sigui una elecció de tothom, és interessant decidir quin espai ens agradaria tenir, els objectes que podem posar, què necessitem per jugar i com hem de cuidar aquest espai per conservar-lo en bones condicions més temps (p. 110).

Licon (2000) afegix que han de ser materials senzills, però que estimulin la imaginació i la creativitat, poc estructurats i amb detalls (colors, formes i mides) d'acord amb l'edat dels nens i nenes. També afirma que han de ser atractius i versàtils perquè l'infant pugui realitzar transformacions i modificacions durant el transcurs del joc simbòlic. A més a més, menciona que els materials els han de donar l'oportunitat d'imitar les seves facetes simbòliques, personatges i situacions fantàstiques, siguin socials o individuals. Aquesta idea també la comparteixen Pecci et al. (2010), ja que consideren que l'objecte en aquest tipus de joc normalment sol tenir una similitud perceptiva amb l'objecte representat. Així doncs, l'estructuració i sofisticació de la joguina no va en detriment de les possibilitats de joc que pot oferir als infants. A més, Edo et al. (2016) també defensa que "els materials no estructurats resulten molt versàtils i permeten la creació dels nens perquè possibiliten diferents realitzacions i transformacions" (p.76).

Per concloure, voldria esmentar que l'objecte lúdic no és només un 'joguina' sinó alguna cosa que convida o empeny al joc per les seves característiques i possibilitats i es converteix en la projecció i concreció del desig per jugar. Així doncs, els materials faciliten la creació d'una situació que permet l'aparició del símbol a través del joc creatiu. D'aquesta manera, l'infant en l'activitat lúdica transforma els objectes reals en simbòlics a través dels seus gestos, actituds i llenguatges. Per tant, els recursos materials utilitzats en el joc simbòlic són també mediadors a través dels quals els infants poden expressar les seves experiències i sentiments per desenvolupar diferents rols i representacions i així desenvolupar-se d'una manera integral (Licon, 2000).

Fins aquí he articulat el marc teòric de la recerca, i a continuació em centro en la part pràctica del Treball Final de Grau.

3. Part pràctica

Tal com he desenvolupat en la fonamentació teòrica de la recerca, el joc esdevé una activitat essencial en els primers anys de vida dels infants, essent necessària per al desenvolupament integral de tots els nens i les nenes. A més, i de manera més específica, m'he centrat en la importància del joc simbòlic en el segon cicle d'Educació Infantil i en els seus principis i característiques. Partint d'aquestes idees i del coneixement que n'he extret, en els següents apartats, pretenc donar resposta a la pregunta d'investigació sobre *quin paper té el joc simbòlic en l'aprenentatge dels infants de tres a sis anys*. Així doncs, el propòsit és exposar la realitat educativa observada en el grup classe investigat i posteriorment analitzar la informació obtinguda a fi de donar resposta a la pregunta i objectius de la recerca.

Primer de tot, exposo quina ha estat la metodologia d'investigació, els participants en la recerca, els instruments de recollida de dades que he emprat, els aspectes ètics que he tingut en compte a l'hora de recollir la informació, les dificultats que m'han sorgit, la categorització i finalment, exposo la meua proposta d'intervenció i la contextualitzo.

En segon lloc, desenvolupo l'anàlisi i interpretació de les dades, així com també la discussió amb els principals referents teòrics de la recerca.

3.1. Metodologia

El Treball Final de Grau es basa en una recerca qualitativa i es situa en el paradigma sociocrític. Com assenyala Arnal (1992), el paradigma sociocrític té com a objectiu promoure les transformacions socials, donant resposta a problemes específics presents en la societat, però fent participar als diversos membres. Aquest mateix autor també argumenta que aquest es fonamenta en la crítica social amb caràcter autoreflexiu, ja que defensa que el coneixement es construeix a partir dels interessos i de les necessitats dels grups i s'aconsegueix mitjançant la captació dels subjectes per a la participació i transformació social.

La recerca es concreta en una investigació – acció, ja que no només pretenc conèixer, descriure, comprendre i interpretar una realitat educativa en concret, sinó que també porto a terme diverses propostes educatives a fi d'implementar canvis en la pràctica a aula. Concretament pretenc transformar un espai de joc simbòlic a partir dels interessos i de les necessitats del grup classe investigat.

Amb relació a això, Stenhouse (1998) dissenya el model d'ensenyament sobre la investigació-acció, en el qual exposa que el professor ha d'actuar com un investigador i ha d'elaborar el seu propi currículum, en el qual especifica intencions educatives, procediments hipotètics o suggereixes d'ensenyament per tal de comprovar i avaluar

com influeixen aquests canvis a l'aula investigada. Així doncs, li permetrà comprendre la seva pràctica educativa i en conseqüència perfeccionar-la.

Seguint amb les idees de Stenhouse, Elliott (1993), la investigació-acció és "l'estudi d'una situació social per tractar de millorar la qualitat de l'acció en la mateixa (p. 88). També esmenta que aquest tipus d'investigació en el context de l'escola analitza les accions humanes i les situacions socials experimentades pels professors com les accions inacceptables en alguns aspectes (problemàtiques), les susceptibles de canvi (contingents) i les que requereixen una resposta pràctica (prescriptives). Altrament, destaca la importància de contemplar els problemes des del punt de vista dels que estan implicats en ells, fent que els participants autoreflexionin sobre la situació i establint un diàleg lliure i sincer entre ells. Des de la present recerca he tingut en compte les opinions de la mestra així com també l'anàlisi del grup classe i de la realitat educativa a l'aula a fi de portar a terme canvis educatius per millorar i transformar el racó de joc simbòlic.

Per tal de conèixer i interpretar aquesta realitat educativa i després poder-la transformar m'he centrat en un estudi de cas únic, el qual m'ha permès conèixer l'escola i més concretament l'aula i donar resposta a la pregunta d'investigació i als objectius que m'havia formulat en un inici. Primer de tot, pel que fa a aquest mètode d'investigació Stake (1998) exposa que l'estudi de casos és l'estudi de la particularitat i de la complexitat d'un cas singular, per tal d'arribar a comprendre la seva activitat en circumstàncies importants. D'aquest s'espera que abasti la complexitat d'un cas en particular i aquest és una cosa específica, complexa i en funcionament. Cal destacar que el bon estudi de casos és pacient, reflexiu, disposat a considerar altres versions. Seguidament detalla que:

En altres paraules, intentem no destorbar l'activitat quotidiana del cas, no examinar, ni tan sols entrevistar si podem aconseguir la informació que volem per mitjà de l'observació discreta i la revisió del que recull. Tractem de comprendre com veuen les coses els actors, les persones estudiades, i finalment, és probable que les interpretacions de l'investigador rebin major consideració que les de les persones estudiades, però l'investigador qualitatiu de casos intenta preservar les realitats múltiples, les visions diferents i inclusió contradictòries del que succeeix" (p. 23).

A més a més, Pérez (2008) defensa que "l'estudi de casos es desenvolupa a les situacions reals en les quals els individus estudiats tenen responsabilitats i obligacions amb les quals l'estudi pot interferir" (p. 443). Yin (1994), per la seva banda, defineix l'estudi de cas com:

Una investigació empírica que estudia un fenomen contemporani dins del seu context de la vida real, especialment quan els límits entre el fenomen i el seu context no són clarament evidents. (...) Una investigació d'estudi de cas tracta amb èxit amb una situació tècnicament distintiva en la qual hi ha moltes més variables d'interès que dades observacionals i com a resultat, es basa en múltiples fonts d'evidència, amb dades que han de convergir en un estil de triangulació i també com a resultat, es beneficia del desenvolupament previ de proposicions teòriques que guien la recollida i l'anàlisi de dades (p. 13).

Per altra banda, Simons (2011) exposa que l'estudi de cas és una investigació exhaustiva i complexa sobre un context real. També indica que en aquest mètode el rol de l'investigador o investigadora és principalment el de recollir dades i interpretar-les, però cada persona es fixa en uns aspectes en concret. És a dir, els nostres valors i accions configuren la recollida i interpretació de les dades i de com ens afecten les persones i els esdeveniments presents al camp.

A continuació explico el procediment que he seguit en el desenvolupament del meu treball de camp.

3.1.1 Desenvolupament del treball de camp

En els següents apartats exposo quins són els i les participants de la meva investigació i menciono i descriu els diversos instruments i tècniques de recollida de dades que he emprat per elaborar aquesta part pràctica. També exposo els aspectes ètics que he tingut en compte a l'hora de recollir tota la informació, és a dir, la confidencialitat de les dades, el fet de no utilitzar noms reals per garantir l'anonimat, el respecte cap als infants i els docents del centre, entre altres qüestions. A més a més, menciono algunes de les dificultats que m'han sorgit al llarg de la investigació i per acabar, explico com he realitzat la categorització de les dades. A banda d'això, també desenvolupo la proposta d'intervenció educativa portada a terme en el grup investigat, en què exposo els seus objectius i com l'he concretat a fi de promoure un espai de joc simbòlic adequat als interessos i necessitats dels infants.

Per últim, exposo l'anàlisi i interpretació de les dades recollides per tal de donar resposta a la pregunta i objectius de la investigació.

3.1.2. Participants

Primerament, mencionar que els participants que han format part de la meva recerca han estat els infants i la mestra de P4 de l'escola pública Doctor Fortià i Solà de Torelló. Quant al grup d'infants que he observat, es tracta de catorze infants d'entre quatre i cinc anys, en concret vuit nenes i sis nens. En el transcurs del treball de camp he observat

que en algunes sessions faltaven alguns nens o nenes perquè aquell dia estaven malalts o simplement no havien pogut venir a l'escola per algun altre motiu.

Amb relació a les característiques dels infants, esmentar que són un grup força mogut, sobretot els nens i majoritàriament costa que estiguin molta estona concentrats, ja que es cansen de seguida. Tot i que cada infant presenta unes característiques i necessitats específiques, voldria explicar un cas en concret diagnosticat amb un trastorn de l'espectre autista. Aquest infant té un pla individualitzat i a causa de les seves necessitats específiques, necessita una ajuda constant i una atenció més personalitzada, ja que i li costa estar concentrat i seguir amb el ritme de la classe.

En segon lloc, l'altra participant ha estat la mestra de referència del grup-classe a la qual li he fet dues entrevistes, una inicial i una final, per tal de poder conèixer les seves opinions respecte al joc en general i més concretament sobre el joc simbòlic.

3.1.3. Instruments i eines de recollida de dades

En aquest apartat em centro en les tècniques de recollida de dades que he emprat en el transcurs del treball de camp. Per seleccionar aquests instruments he tingut en compte la metodologia i el paradigma d'investigació que he utilitzat durant la meua recerca, ja que aquests m'han permès ajustar-me al context de l'escola i més concretament de l'aula.

Concretament, les tècniques emprades han estat l'anàlisi dels documents de centre, les observacions, les entrevistes i el diari de camp.

a. Documents de centre

Per tal de poder entendre millor la realitat de l'escola Doctor Fortià Solà de Torelló m'he llegit el Projecte Educatiu de Centre (PEC) el qual actualment està en renovació. Així doncs, aquest document m'ha servit per conèixer el context, les normes de funcionament del centre, la metodologia bàsica que utilitzen i les estratègies d'ensenyament i aprenentatge que empren els mestres i les mestres i quines finalitats educatives comparteixen. A més a més, també m'ha ajudat a veure què és el que manifesta el centre en el document i contrastar aquesta informació amb el que he pogut observar en el dia a dia a l'escola.

A banda d'això, he revisat la seva pàgina web on s'especifica informació més general sobre el centre com ara la tipologia d'escola, els alumnes que hi ha actualment, l'any que es va construir i el nombre de professionals que actualment configuren la plantilla. A més a més, a través del blog de l'escola expliquen a les famílies quines activitats duen a terme els infants i s'hi adjunten algunes imatges. Concretament hi ha una entrada en

la qual es poden veure als infants jugant amb els materials que els vaig proporcionar durant les quatre sessions de proposta de millora.¹

b. Observació

Un dels principals instruments de recollida de dades ha estat l'observació. A partir de les observacions he pogut captar millor la realitat de l'aula i, en conseqüència, entendre en quin moment de desenvolupament i d'aprenentatge es troben els infants i fer-me preguntes sobre el que he vist amb relació al joc en general i al joc simbòlic en particular. Aproximar-me a la realitat educativa de l'aula i analitzar-la amb calma a través de les observacions, doncs, també m'ha permès identificar possibles aspectes de millora i dissenyar la meua proposta d'intervenció educativa ajustada als interessos, necessitats i curiositats dels infants i de la mestra. D'altra banda, comentar que mitjançant les observacions també he pogut recollir informació més general sobre els processos d'aprenentatge dels infants, cosa que ha fet emergir noves preguntes vinculades a la meua pràctica docent com a mestra d'Educació Infantil.

Padilla (2002) defineix l'observació com un procediment de recollida d'informació basat en la percepció sensorial de l'investigador, el qual estudia els esdeveniments de manera natural i espontània, és a dir, tal com succeeixen en la realitat en un moment determinat.

Per altra banda, el Departament d'Ensenyament (2016) argumenta que:

Observar implica saber "escoltar", "llegir entre línies", "mirar" en el sentit ampli de la paraula, amb els ulls ben oberts, per captar tots els indicis, tots els senyals, totes les alertes que els nens ens mostren i els missatges que ens transmeten amb la seva actitud, amb les seves reaccions, amb la forma com interactuen, amb la forma en què es manifesten, com viuen i expressen les seves emocions (p. 79).

Segons Van Dalen i Meyer (1981) les observacions juguen un paper molt important en les investigacions perquè proporcionen un dels elements fonamentals que són els fets. Altrament, afegeixen que l'investigador mentre observa ho fa curiosament, utilitzant els sentits i això li permet acumular uns fets que l'ajuden a identificar un problema. A partir d'aquest problema, elabora unes pautes que li permetran elaborar una solució teòrica al seu problema. Tanmateix, Chalmers (2001) defensa que l'observació no és suficient per comprovar els resultats d'aquesta sinó que és necessari un coneixement que parteixi de la teoria, per tal de donar veracitat a l'observació.

Les aportacions dels diversos autors, m'han permès seleccionar els aspectes que més encaixen amb la meua recerca a fi d'assolir els objectius que m'he plantejat. Primer de tot, he realitzat una observació sistematitzada o controlada, ja que les categories d'observació estan definides i especificades amb anterioritat en una

graella d'observació (vegeu annex 1.1) i el registre d'informació sobre allò que succeeix a l'aula s'estructura a través de diversos ítems en particular (Lukas i Santiago, 2009). De manera més concreta, puc afirmar que he realitzat una observació directa perquè he observat i enregistrat les dades en el moment que succeïen a partir de la graella d'observació.

Respecte a la graella d'observació, comentar que aquesta m'ha permès obtenir informació de manera més sistematitzada sobre l'acció educativa a l'aula vinculada al joc simbòlic. Primer de tot, hi ha dades identificatives més generals, tal com el curs, el dia i l'hora d'inici i final del moment d'observació. Seguidament, en aquesta graella apareixen els següents ítems: a) l'organització de l'espai i dels materials; b) el temps de joc, el rol del docent i les relacions tant entre els infants com amb l'educadora.

Pel que fa a l'organització de les observacions, comentar que he realitzat un total de nou observacions. Aquestes es poden agrupar en dos blocs principals. Per una banda, cinc observacions vinculades al coneixement i anàlisi de la realitat educativa a l'aula. Per altra banda, quatre observacions vinculades a les sessions en què porto a terme la meva proposta d'intervenció educativa.

Concretament les observacions les duia a terme els dimarts i els dijous amb tot el grup-classe a l'aula de referència i he fet un total de nou observacions en les quals hi havia cinc observacions de la realitat educativa a l'aula i quatre de la proposta de millora sobre el joc simbòlic.

- Observació realitat educativa 1 (annex 1.2)
- Observació realitat educativa 2 (annex 1.3)
- Observació realitat educativa 3 (annex 1.4)
- Observació realitat educativa 4 (annex 1.5)
- Observació realitat educativa 5 (annex 1.6)
- Observació sessió 1 de la proposta d'intervenció (annex 1.7)
- Observació sessió 2 de la proposta d'intervenció (annex 1.8)
- Observació sessió 3 de la proposta d'intervenció (annex 1.9)
- Observació sessió 4 de la proposta d'intervenció (annex 1.10)

Per últim, i pel que fa al meu rol com a observadora, voldria comentar que he fet una observació participant, és a dir, he recollit la informació de manera sistemàtica i no intrusiva, posant-me en contacte amb els subjectes observats en el context natural de l'aula. Això m'ha permès implicar-me en els esdeveniments observats i obtenir percepcions de la realitat estudiada, que difícilment hagués pogut aconseguir sense implicar-me d'una manera afectiva (Rodríguez, Gil i García, 1996). Com a investigadora,

doncs, en tot moment he procurat no interferir en l'acció dels subjectes observats, ni tampoc en la vida quotidiana de l'aula.

c. Entrevista

L'entrevista és una les tècniques de recollida d'informació més utilitzades en processos d'investigació en recerca qualitativa, en la qual hi ha una situació d'interrelació o diàleg entre persones, l'entrevistador i l'entrevistat (Simons, 2011). El principal objectiu d'una entrevista és obtenir informació de forma oral i personalitzada sobre esdeveniments, experiències i opinions sobre persones. Per tot això, doncs, puc afirmar que també ha estat un dels principals instruments de recollida de dades emprats en la present recerca.

Segons Illueca (1971), l'entrevista és una situació de comunicació dinàmica estructurada i caracteritzada per establir-se principalment per mitjà de la paraula i, per tant, del diàleg. També és asimètrica perquè l'entrevistador ocupa una situació més predominant respecte l'entrevistat, ja que és qui dirigeix la pròpia entrevista.

Atès que en una entrevista el propòsit és obtenir informació certa vinculada a la temàtica d'estudi, l'entrevistador és el responsable de crear un clima que faciliti l'intercanvi, el debat i l'obertura personal. Així doncs, es converteix en un especialista que selecciona, analitza i interpreta les dades i efectua les preguntes adequades per recollir informació valuosa i contrastada. Per tant, és important que l'entrevistador tingui una actitud no directiva i sigui capaç de reconduir l'entrevista a fi d'obtenir la informació necessària.

Bisquerra (2004) descriu la seqüència que s'ha de seguir a l'hora de planificar una entrevista i ho classifica en tres moments principals. Val a dir que aquests ja els vinculo amb el procés seguit a l'hora d'executar les entrevistes en la recollida de dades. Així doncs, en el primer moment vaig determinar els objectius de l'entrevista i vaig documentar-me sobre els aspectes que volia tractar agafant com a punt de partida els apartats de la fonamentació teòrica de la recerca i basant-me sobretot en els objectius i en la pregunta d'investigació.

Seguidament vaig concretar a qui volia entrevistar, que en el meu cas va ser la mestra referent de l'aula, i també vaig escollir quina informació volia obtenir d'ella vinculada al joc simbòlic. Per tal d'adquirir aquesta informació vaig preparar un seguit de preguntes predefinides vinculades a la realitat educativa de l'aula, a les característiques del grup i sobretot centrades en el joc en general i en el joc simbòlic en particular. Així doncs, puc afirmar que he realitzat entrevistes semiestructurades, ja que tot i tenir un guió previ sobre les preguntes a formular aquest guió ha estat suficientment ampli i flexible per obrir nous temes de debat i d'intercanvi amb la mestra (Simons, 2011).

Pel que fa al grau d'estructuració de l'entrevista, l'opció que més s'adapta a la meua recerca és una entrevista semiestructurada la qual planifico prèviament, elaborant un guió i determinant un repertori de preguntes les quals em permeten obtenir la informació que necessito. Cal destacar que aquestes preguntes són obertes, d'aquesta manera hi ha més flexibilitat i matisos en les respostes i a més, he procurat interrelacionar els temes, establir connexions i incorporar alguna nova qüestió a partir de les respostes que he obtingut (Stake, 2007).

Quant a la realització de les entrevistes, esmentar que he creat dos models d'entrevista (vegeu annex 2.1) per tal de conèixer les opinions de la mestra i entendre la seva manera de treballar. Primerament, he portat a terme una entrevista inicial (vegeu annex 2.2.1) amb el propòsit d'identificar aspectes rellevants i característics de la situació a l'aula i contrastar la informació que he obtingut amb les observacions de joc simbòlic, per tal de reflexionar i elaborar la meua proposta de millora de l'espai. En segon lloc, he realitzat una entrevista final (vegeu annex 2.2.2) per tal de verificar les dades recollides, concloure aspectes de la investigació i informar i debatre sobre determinats aspectes amb la finalitat de continuar el procés d'investigació.

En aquests dos casos, i tot i tenir finalitats diferents, he tingut present certs principis a fi de garantir un desenvolupament òptim d'aquestes. En primer lloc, he realitzat les dues entrevistes a l'aula de referència, perquè considero que és un espai còmode, tranquil i sense interrupcions. És a dir, tot i que en un inici les volia fer a la sala de mestres, vaig pensar que és un espai on sempre hi ha més moviment de professorat cosa que ens podria interrompre o dificultar la realització de l'entrevista. En segon lloc, les dues entrevistes han estat enregistrades amb una gravadora de veu per tal de recollir la informació amb el màxim rigor possible. La mestra accepta fer ús d'aquest recurs tecnològic i no mostra cap inconvenient. Les gravacions m'han permès transcriure les entrevistes de manera literal, sent fidel a les paraules de la mestra, recollint les dades de manera rigorosa i evitant el fet de mal interpretar el què ha exposat. En tercer lloc, en tot moment com a investigadora he procurat establir un clima de familiaritat, confiança i acollidor, mantenint una actitud oberta i positiva per tal de facilitar la comunicació i l'intercanvi d'informació.

Persona qui ha participat a l'entrevista	Tipus d'entrevista	Objectiu principal	Durada aproximada	Curs

Mestra de referència del grup de P4 de catorze infants	Inicial	Identificar aspectes rellevants i característics de la situació a l'aula i contrastar la informació que he obtingut amb les observacions de joc simbòlic.	60 minuts	2020-2021
	Final	Verificar les dades recollides, concloure aspectes de la investigació i valorar la realització de les diverses sessions sobre la proposta de millora de joc simbòlic.	30 minuts	

Font: Elaboració pròpia a partir de les transcripcions de les entrevistes.

També vam establir les condicions de fiabilitat i difusió de la informació i vaig puntualitzar la durada i el nombre de trobades necessàries, concretament dues reunions, la inicial d'una hora i la final de mitja hora. Finalment, el tercer moment és el de valoració (Bisquerra, 2004), en el qual he valorat si la quantitat d'informació que he obtingut ha estat la necessària per descriure i comprendre la situació de la investigació i si la qualitat de la informació obtinguda era suficient, fiable i creïble o pel contrari, si necessito una altra entrevista per aprofundir més sobre alguns aspectes que no han quedat resolts.

Així doncs, l'entrevista ha estat una tècnica molt útil a l'hora de recollir dades perquè m'ha ofert la possibilitat de conèixer la manera com pensa la mestra amb relació a la seva pràctica docent i al joc simbòlic, recollint informació sobre l'organització de l'espai, el temps i els materials, així com també sobre els beneficis del joc simbòlic en el desenvolupament dels infants. També m'ha permès entendre els motius pels quals la mestra actua d'aquesta manera, contrastant així les dades recollides a partir de les observacions amb el discurs de l'educadora. Finalment, comentar que a partir de les entrevistes realitzades he pogut recollir informació prèvia a la proposta a fi de dissenyar-la de manera conjunta amb la mestra, i també post, per tal d'analitzar el desenvolupament de les sessions vinculades a la proposta educativa del joc simbòlic.

d. Diari de camp

El darrer instrument de recollida de dades emprat en el meu Treball Final de Grau ha estat el diari de camp. Albertín et al. (2009) defineixen l'instrument del diari de camp "un registre escrit on l'autor descriu entorns, situacions, activitats, relacions, etc., emmarcades en un temps que el propi autor ha viscut (p. 3)."

Porlan (1987) defensa que el diari de camp ajuda a descriure els successos, a acumular informació significativa sobre l'aula i el que passa en ella i també permet identificar problemes i fer un seguiment d'aquests. A més, a partir del diari de camp podem analitzar les dades, com una font important d'informació sobre la temàtica d'estudi. Seguint amb aquesta idea, Zabala (2004) destaca que el contingut dels diaris pot ser qualsevol aspecte que a la persona qui l'escriu li resulta destacable i important. A més, afirma que els diaris no han de ser una activitat diària sinó que el més important és mantenir una certa línia de continuïtat en la recollida i redacció de les narracions.

Per tot això, puc afirmar que el diari de camp (vegeu annex 3.) m'ha servit per descriure i recollir els esdeveniments, experiències, inquietuds, idees, pensaments, reflexions, emocions, sensacions, dubtes, preguntes i/o impressions que m'han anat sorgint al llarg de la meva estada de pràctiques al centre objecte d'estudi. També m'ha permès reflexionar sobre els aspectes vinculats no només al joc simbòlic sinó també al rol docent i a la pràctica educativa a l'aula, vinculant la informació recollida de les observacions amb les entrevistes. Això ha facilitat la triangulació de les dades a fi que les descripcions tinguin més veracitat i rigor (Bonilla i Rodríguez, 1997; Simons, 2011). És a dir, aquesta tècnica m'ha permès enriquir la relació de la teoria amb la pràctica, fent que la informació no es quedi simplement en la descripció sinó que vagi més enllà en la seva anàlisi i interpretació.

Per tal de finalitzar aquest apartat, és important destacar que tots els instruments i tècniques de recollida de dades que he descrit anteriorment m'han permès aproximar-me a la realitat de l'aula i recollir la informació necessària per poder donar resposta a la pregunta d'investigació i als objectius de la recerca.

3.1.4. Proposta d'intervenció educativa

En aquest apartat contextualitzo la meva proposta d'intervenció explicant els objectius d'aquesta, les àrees treballades i les capacitats que es desenvolupen en aquestes sessions, així com també aspectes organitzatius com ara l'agrupament, la temporalització o la tria de materials, entre altres aspectes.

El títol de la meva proposta és "Juguem i imaginem!", la qual va adreçada a vuit nenes i sis nens de P4, és a dir, infants d'entre quatre i cinc anys. Els objectius que em formulo com a investigadora són:

1. Despertar l'interès dels infants pel joc simbòlic proposat
2. Potenciar la imaginació i la creativitat
3. Afavorir l'expressió mitjançant la paraula, el gest i el joc

Pel que fa a les àrees treballades a partir de la proposta esmentar que han estat extretes explícitament del Decret 181/2008 de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil.

1. Àrea de descoberta d'un mateix i dels altres
 - Actitud optimista, esforç i iniciativa per anar resolent situacions de dificultat: físiques, emocionals, relacionals i intel·lectuals; comptant amb l'ajut de les persones adultes o els iguals.
 - Gust i valoració del joc, l'exploració sensorial i psicomotriu com a mitjà de gaudi personal i de relació amb si mateix, amb els altres i amb els objectes.
 - Reflexió sobre les relacions que s'estableixen en els grups i participació en la concreció de normes per afavorir la convivència.
2. Àrea de descoberta de l'entorn
 - Observació de la diversitat de costums, maneres d'interpretar la realitat, procedències, llengües familiars, entre un mateix i els companys i companyes de classe i acceptació d'aquesta realitat com una manera d'aprendre.
 - Valoració de les normes que regeixen la convivència en els grups socials, tot establint relacions de respecte i col·laboració amb les persones de l'entorn proper.
3. Àrea de comunicació i llenguatges
 - Participació i escolta activa en situacions habituals de comunicació, com ara converses, contextos de joc, activitats de la vida quotidiana i activitats relacionades amb la cultura.
 - Ús i valoració progressiva de la llengua oral per evocar i relatar fets, per expressar i comunicar idees, desigs i sentiments, com a forma d'aclarir, organitzar i accedir al propi pensament, per regular la pròpia conducta i la dels altres.

Les capacitats que es treballaran arran de la proposta, extretes també del Decret 181/2008:

1. Aprendre a ser i actuar d'una manera cada vegada més autònoma
 - Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva d'ell mateix i dels altres.
 - Adquirir progressivament hàbits bàsics d'autonomia en accions quotidianes per actuar amb seguretat i eficàcia.

2. Aprendre a pensar i a comunicar
 - Progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà dels diversos llenguatges.
3. Aprendre a descobrir i tenir iniciativa
 - Observar i explorar l'entorn immediat, natural i físic, amb una actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals.
 - Mostrar iniciativa per afrontar situacions de la vida quotidiana, identificar-ne els perills i aprendre a actuar-hi en conseqüència.
4. Aprendre a conviure i habitar el món
 - Conviure en la diversitat, avançant en la relació amb els altres i en la resolució pacífica de conflictes.
 - Comportar-se d'acord amb unes pautes de convivència que el portin cap a una autonomia personal, cap a la col·laboració amb el grup i cap a la integració social.

Quant a l'organització de la proposta, esmentar que he dissenyat una activitat principal i l'he portat a la pràctica en quatre ocasions. El propòsit d'anar incorporant aquestes diverses sessions és per anar fent petits canvis i retocs fruit de l'anàlisi i reflexió de les sessions anteriors per tal d'ajustar la proposta de joc simbòlic als interessos, necessitats i curiositats dels infants.

Aquestes quatre sessions es porten a terme a la seva aula de referència per tal que els nens i nenes se sentin còmodes i segurs. Respecte a l'agrupament dels infants, al llarg de les sessions he procurat que tots i totes puguin jugar a l'espai que vulguin sense cap límit, afavorint la seva autonomia i la capacitat per autoregular-se.

Primer de tot mencionar que he volgut fer aquesta proposta de millora perquè considero que vull anar més enllà, és a dir, a part de conèixer, descriure, comprendre i interpretar aquesta realitat educativa en concret i unir la teoria amb la pràctica, també vull reflexionar sobre els canvis que es poden fer i dur-los a la pràctica transformant l'espai de joc simbòlic a partir dels interessos i de les necessitats del grup. D'aquesta manera vull comprovar si basant-me en les aportacions dels diversos autors i autores i implementant-les a l'aula, es nota una millora en els aprenentatges dels infants durant l'estona de joc simbòlic.

En el desenvolupament de les sessions voldria esmentar que primerament els infants i jo seiem en rotllana per tal de fer el ritual d'inici abans de començar a jugar. En aquest moment explico què farem i les normes del joc, així com també presento els materials i l'espai de joc simbòlic. Seguidament els deixaré que experimentin, manipulin i juguin per tota l'aula, seguint les indicacions que els he mencionat a la rotllana. Tots i totes poden

jugar lliurement per l'aula i aproximadament cinc minuts abans que acabi l'estona de joc, els aviso perquè puguin tenir consciència que s'està finalitzant i que es vagin fent a la idea que toca recollir. Després d'endregar el material i recollir l'aula ens posen en rotllana per fer el tancament de la sessió i parlar sobre com ha anat, a què han jugat, què és el que més els ha agradat i el que menys, amb qui han jugat i quin paper han desenvolupat, etc. Per tant, el propòsit és reflexionar sobre l'estona del joc.

Respecte als materials que utilitzo al llarg de les quatre sessions, esmentar que s'organitzen en diversos espais.

En primer lloc, a l'espai del supermercat i de la cuineta he eliminat gairebé tot el material de plàstic, encara que deixo la caixa enregistradora, la balança, un cistell de supermercat, dues olles, quatre plats i algunes fruites i verdures, els cotxets i les nines. També mantinc alguns objectes de fusta com el mobiliari de l'espai, cadires, bosses, unes caixes, un bressol i roba per les nines. A més, incorporo material nou com menjar real (llimona, taronja, farina, plàtan, aigua, avellanes, ametlles, nous, castanyes, pastanaga, cloca d'ou, patata, ceba i aigua) i elements naturals com fulles seques, fulles de pi, flors de camp i flors masculines de pi. Tanmateix, poso accessoris de cuina de bambú (forquilla gran, cullera i pala), quatre plats de cartó biodegradable, dos morters de fusta, culleres grans i petites, forquilles i ganivets de fusta (quatre de cada), tres pots de vidre per posar els aliments, quatre gots de vidre, dues olles petites de ceràmica, dos bols de vidre, una escombra de fusta petita, un estenedor i pinces de fusta i una planta real.

En segon lloc, a l'espai de l'hospital deixo el material que tenen a l'aula, però organitzat perquè quedi estèticament més bonic i cuidat. També incorporo un altre llit (dos en total), quatre cadires, quatre radiografies, un termòmetre, quatre xeringues, un paquet de cotó fluix, esparadrap, tisores, venes i un mirall bucal.

En tercer lloc, a l'espai de construccions i d'animals deixo les dues capsas que tenen a l'aula, en les quals una conté construccions de fusta de diverses mides, figures i colors i l'altra, animals de plàstic. Tot i això les organitzo en diferents caixes perquè quedi més repartit i es vegi estèticament més ordenat i retiro els animals que estan fets malbé. També incorporo una catifa perquè els infants estiguin més còmodes a l'hora d'asseure's a terra.

A l'últim espai poso diferents materials no estructurats, concretament una taula amb teles de diferents colors i mides, dues caixes de cartó, tubs de cartó de diferent diàmetre i mida, trossos de cartó i dos tubs de plàstic, per tal que els infants puguin desenvolupar la seva creativitat i imaginació.

Per finalitzar, vull destacar que en el transcurs de l'anàlisi he estat contrastant les semblances i diferències sobre la realitat educativa a l'aula respecte a les accions i les modificacions que he desenvolupat arran de la meua proposta d'intervenció. Així a partir de cada proposta i de la meua anàlisi he pogut redissenyar-la, de manera conjunta amb la mestra, per adaptar-me a les necessitats i interessos del grup classe investigat. La reflexió sobre la pràctica educativa, doncs, ha estat un element clau de la recerca.

3.1.5. Aspectes ètics

En primer lloc, a l'informe Belmont (1979) es manifesten els tres principis ètics bàsics que s'han de seguir en qualsevol investigació en la qual participin éssers humans. Aquests són el respecte cap a les persones, la beneficència i la justícia. En primer lloc, el respecte cap a les persones és que tots els individus han de ser tractats com a agents autònoms i han d'estar protegits. En segon lloc, la beneficència és l'obligació que té l'investigador o investigadora de no causar cap mal i maximitzar els beneficis possibles i disminuir els possibles danys de les persones implicades en la recerca. En darrer lloc, la justícia fa referència al fet que tothom s'ha de tractar amb igualtat i de manera equitativa.

Agafant com a punt de partida això, en la present recerca he procurat garantir aquests tres principis, i alhora he tingut en compte altres criteris ètics que m'han acompanyat en el procés d'investigació, com ara el consentiment informat, la valoració de beneficis i riscos i la selecció dels subjectes de la recerca (Informe Belmont, 1979). Així doncs, ha estat bàsic fer partícip a la mestra informant-la sobre quin és el procediment a seguir en la recerca, els objectius i la pregunta d'investigació, el disseny inicial de les propostes d'intervenció i els resultats esperats d'aquesta. En aquest cas, doncs, ha estat important que ella hagi comprès la informació i que participi de manera voluntària sense pressions externes. D'altra banda, també ha estat necessari compartir amb la mestra els possibles riscos i beneficis del treball, analitzant els reptes de la recerca i les possibilitats a l'hora de reflexionar sobre el joc simbòlic a l'aula. En la meua recerca, doncs, he mantingut una actitud de respecte envers les persones que han participat, és a dir els infants i la pròpia mestra, les he tractat amb la màxima cura possible i sempre he deixat que s'involucressin voluntàriament, sense imposicions per part meua com a investigadora. A més a més, he procurat mantenir a la professora informada en tot moment i mantenir una relació propera i amb confiança, ja que tal com exposa Elliott (1993) els participants han de tenir lliure accés a les dades de l'investigador, a les seves interpretacions, relats, etc., i per això és necessari que hi hagi confiança, fidelitat, respecte i confidencialitat amb els resultats i les dades obtingudes.

Paral·lelament a això, voldria exposar també que les persones que han participat en la meua investigació han donat prèviament el seu consentiment i en el cas dels infants, com que són menors de dotze anys, el consentiment l'ha hagut d'atorgar el pare, la mare o el tutor legal. Així doncs, cada família m'ha autoritzat per poder elaborar el Treball Final de Grau a la classe dels seus fills i filles. També ha estat cabdal comptar amb les autoritzacions d'enregistrament d'imatge de menors. Per fer-ho, vaig seguir el protocol referent en àmbits de recerca aprovat pel Consell de Govern de la UViC-UCC de 6 de maig del 2020. En el grup investigat, puc afirmar que tots els infants de l'aula tenien aquesta autorització firmada abans de començar a documentar i fer fotografies. No obstant això, i a fi de garantir la seva confidencialitat i anonimat, he procurat fotografiar a l'alumnat d'esquena, i en el cas que hi hagi alguna cara l'he difuminat per garantir el seu anonimat. Respecte als noms dels participants, val a dir que també són noms ficticis per tal de garantir el seu anonimat i mantenir la confidencialitat de les dades.

Finalment, comentar que per tal d'aportar major rigor en les dades recollides al llarg de les entrevistes he fet ús d'una gravadora de veu, amb el corresponent permís i autorització de la mestra. Tal com li vaig comentar a la mestra el fet de gravar m'ha permès recollir de manera rigorosa les dades per fer anàlisi d'aquestes.

En aquestes entrevistes hi hem estat presents la mestra i jo i s'han dut a terme a l'aula de referència, per tal d'estar còmodes i tranquil·les. A més, i a nivell ètic també he procurat realitzar-les al migdia a fi de no interferir en hores lectives. Això ens ha permès realitzar les entrevistes sense pressa, amb el propòsit que l'entrevistada no es sentís pressionada ni condicionada pel temps a l'hora de respondre i pogués pensar les respostes amb tranquil·litat. A més, en tot moment he tingut en compte la confidencialitat i l'anonimat de la persona entrevistada, per la qual cosa en cap cas es revela el seu nom real. Per últim, destacar que durant l'entrevista inicial he omès part de la conversa perquè la mestra, de manera voluntària, em va explicar coses que he considerat irrelevantes per la recerca i força confidencials. Així doncs, he tingut cura de la informació recollida i del seu ús posterior per garantir aquests principis ètics que han guiat la meua tasca com a investigadora i el desenvolupament de la recerca.

3.1.6. Dificultats de la recerca

Amb relació a aquest apartat voldria exposar tres reptes principals que he hagut de fer front en la investigació, encara que s'han pogut resoldre adequadament i això m'ha permès seguir endavant amb el treball. Primer de tot, la primera dificultat apareix quan hem de posposar l'entrevista inicial amb la mestra, ja que el dia que l'havíem planificat li va sorgir un imprevist i no es va poder quedar a realitzar-la. No obstant això,

ràpidament vam concretar una nova data per tal de realitzar-la tan aviat com fos possible. Tot i que aquest canvi en la planificació em va condicionar a l'hora de dissenyar i concretar les propostes d'intervenció, alhora vaig tenir la suficient flexibilitat com a investigadora per adaptar-me a la realitat del centre i dels subjectes participants.

Un segon repte apareix en les observacions. És a dir, alguna de les sessions que havia d'observar també es van enrederir perquè faltava una mestra i com que no tenien prou personal a l'escola em van demanar si podia anar a substituir-la en diverses ocasions. Tot i que en part això va condicionar el treball de camp, alhora va ser un gran aprenentatge, ja que com a futura mestra és essencial que sigui flexible i pugui adaptar-me el més ràpid possible a les situacions inesperades amb les quals m'aniré trobant. També vaig aprendre molt perquè vaig conèixer nous infants, vaig observar com jugaven, com aprenien, vaig tenir iniciativa per proposar-los activitats, en definitiva vaig sentir-me una mestra més de l'escola i els infants i les altres mestres realment em tractaven com a tal.

Per acabar, destacar que en alguns moments de la redacció d'aquest treball m'he quedat estancada sense saber per on seguir i amb molts dubtes de com continuar, ja que mai havia fet una investigació d'aquesta magnitud. Tot i això, gràcies a les diverses tutories i de la manera com m'ha guiat la tutora de la recerca he pogut tirar endavant i solucionar aquests petits obstacles.

3.1.7. Categorització

En primer lloc, Krippendorff (2004) defensa que l'anàlisi de contingut és una eina científica, la qual s'utilitza com a tècnica d'investigació i proporciona nous elements de comprensió, incrementa el coneixement de l'investigador sobre un determinat fenomen o informa d'accions pràctiques. Així doncs, el procediment d'anàlisi de la informació s'utilitza per examinar la informació recollida a través de les tècniques de recollida d'informació que posteriorment s'ha d'interpretar. No hem de perdre de vista els objectius i les preguntes d'investigació perquè aquesta és la millor protecció contra la sobrecàrrega d'informació i també hem de tenir en compte que la recollida i l'anàlisi de dades són processos selectius, és a dir, no podem ni aconseguim abastar-ho tot. Aquest procés és emocionant perquè es descobreixen temes i conceptes entre les dades recollides. A mesura que s'avança en l'anàlisi de les dades, aquests temes i conceptes es teixeixen en una explicació més àmplia a fi de donar resposta als objectius plantejats (Rubin i Rubin, 1995). L'objectiu principal d'aquesta anàlisi és donar sentit a la informació recollida, per poder descriure i analitzar els resultats. Aquesta anàlisi és un

procés reflexiu, cíclic, sistemàtic i creatiu i transcorre de manera simultània a l'obtenció de la informació (Coffey i Atkinson, 2003).

Així doncs, per tal de poder analitzar i interpretar les dades recollides en el transcurs del treball de camp he establert un seguit de categories d'anàlisi. Aquestes categories m'han permès assignar unitats de significat a la informació recollida en la meua investigació i posteriorment agrupar i interpretar la informació recollida per tal de generar coneixement.

Concretament, el procés que he seguit a l'hora d'identificar aquestes categories es concreta en diverses fases. En primer lloc ha estat clau tancar tots els instruments de recollida de dades amb la redacció de tota la informació pertinent en cada cas. El segon pas ha estat llegir amb deteniment tots els instruments omplerts com ara les graelles de les observacions, les entrevistes, el diari de camp i tornar a mirar-me els documents del centre a fi d'annotar temes transversals. Per últim, he contrastat els temes amb la fonamentació teòrica de la recerca per tal d'establir categories concretes.

Amb relació a les categories d'anàlisi, primer de tot hi ha la importància de l'organització dels espais; seguidament el temps que es destina al joc; en tercer lloc les característiques dels materials; en quart lloc el rol de l'educador i per últim, els beneficis i els aprenentatges que han adquirit els infants.

Finalment, considero que l'anàlisi de dades és un procés complex, però al mateix temps molt emocionant i satisfactori perquè m'ha permès començar a identificar temes i conceptes entre les dades recollides a fi de donar resposta als objectius de la recerca i a la pregunta d'investigació.

3.2. Anàlisi de dades i discussió

En aquest apartat em centro a analitzar les dades que he obtingut a través dels diferents instruments utilitzats. Concretament la informació l'he extret dels documents de centre, les observacions, les entrevistes i les anotacions del diari de camp. Per poder analitzar tota la informació recollida, m'he focalitzat en les cinc categories que he esmentat anteriorment, però sempre tenint en compte els objectius i la pregunta d'investigació, ja que això em permetrà extreure'n conclusions.

A continuació desenvolupo la informació obtinguda del treball de camp en les cinc categories d'anàlisi, tot relacionant-les entre si i amb els principals referents teòrics de la investigació, per tal de produir coneixement i extreure'n resultats. Així doncs, en primer lloc pretenc reflexionar i entendre quina és la importància de l'organització de l'espai i com repercuteix en les condicions de joc dels infants i en la qualitat de l'activitat que desenvolupen. En segon lloc, destaco la importància de destinar temps en el joc infantil i com el temps influeix en aquesta activitat. Seguidament, descriu les característiques dels materials i la seva influència en el joc infantil. En quart lloc, ressaltó la importància del rol de l'educador, el qual va encaminat a estimular i enriquir el joc per tal d'afavorir el desenvolupament de l'infant. Per últim, emfatitzó el valor del joc en els primers anys de vida i remarco els beneficis que aporta aquest en el desenvolupament dels infants.

Abans de centrar-me en la primera categoria, vull esmentar que en cada cas explico primer de tot la realitat educativa de l'aula i en faig una anàlisi com a investigadora, i seguidament ho comparo amb la meua proposta d'intervenció amb els diversos canvis i millores que he incorporat.

3.2.1. Importància de l'organització de l'espai

En aquest apartat m'he focalitzat en reflexionar i entendre quina és la importància de l'organització de l'espai i com repercuteix en les condicions de joc dels infants i en la qualitat de l'activitat que desenvolupen.

Abans de començar a desenvolupar aquest punt considero que és essencial que expliqui quina és l'organització de l'aula investigada, per tal d'entendre millor com és i com està distribuïda (vegeu fotos de l'aula a l'annex 6.1.). Entrant a l'aula a mà dreta hi ha l'espai del supermercat i la cuineta. Tot seguit hi ha el lavabo i l'espai de l'hospital i la biblioteca, així com també hi ha un moble amb peces per fer construccions, i alhora amb animals de fusta, tubs de cartó, nins de fusta, un garatge i cotxes. Seguint a l'esquerra a la part més allunyada de l'entrada de l'aula hi ha un armari força gran que conté diversos calaixos per guardar-hi diversos objectes i joguines.

Els espais de l'aula estan dissenyats i planificats per afavorir l'activitat i el joc dels infants, i és la mestra l'encarregada d'organitzar-los. Durant l'entrevista inicial la mestra em va comentar el següent:

Considero que és molt important el fet de marcar els espais, si es pot. Allà vaig posar la cuineta perquè era un espai més gran i aquí vaig posar la rotllana i l'assemblea perquè considero que és molt important perquè hi ha molts aprenentatges. O sigui, els espais ja estaven muntats, l'únic que he canviat l'espai de la cuineta perquè quedi més independent. Sí que veig que els espais han d'estar molt delimitats, però clar, no sé, potser hauríem de tenir una classe sense taules i cadires, però no es pot (vegeu annex 2.2.1).

Arran de l'entrevista realitzada i de les observacions evidencio que la mestra té molt clar que vol modificar els espais i delimitar-los, però no reflexiona sobre la importància que tenen ni els planifica segons un criteri específic, ja que no ho duu a terme ni ho debat amb les altres mestres del cicle. A més a més, un comentari que em va sorprendre molt és que considera que la cuineta ha d'anar en un espai més apartat i l'espai de l'assemblea més al centre perquè hi ha molts aprenentatges. Així doncs, aquesta manera d'organitzar l'espai en certa manera mostra que ella considera que els infants aprenen més durant l'assemblea que jugant a la caseta i per tant, potser no creu fermament que a través del joc els infants aprenen.

Centrant-me en l'anàlisi de l'espai, també puc afirmar que arran de les observacions evidencio que aquesta organització garanteix la seguretat psíquica dels infants, ja que és un espai força segur. Tot i això, la meva percepció com a investigadora és que l'organització de l'espai comporta limitacions en el joc dels infants, ja que les taules no estan enretirades sinó que estan al centre de l'aula, la qual cosa comporta que els espais de joc quedin en un segon pla, situats a les cantonades i a les parets de l'aula.

Respecte a la idea que els espais han de ser flexibles, durant el transcurs del treball de camp he observat que la distribució dels espais no ofereix diferents possibilitats d'acció ni permet fer modificacions en les zones de jocs, ja que com he mencionat anteriorment les taules ocupen el centre de l'aula i això condiciona el fet de fer canvis en l'espai. Tanmateix, puc afirmar que els espais estan distribuïts tenint en compte aspectes com ara la il·luminació, la temperatura, la incorporació d'elements de la natura i d'altres objectes a fi d'oferir els estímuls necessaris perquè els infants puguin desenvolupar les capacitats motrius i fomentar les habilitats socials, creatives i sensorials. Concretament, durant l'observació de l'aula he constatat que la temperatura és agradable, ja que no fa fred ni calor i la il·luminació és adequada, ja que les persianes permeten que entri llum i claror.

Paral·lelament a això, i pel que fa al joc simbòlic en particular, també és important remarcar la importància que l'espai de joc simbòlic estigui apartat dels altres i protegit d'altres usos, és a dir, que aquell espai només s'utilitzi per al joc simbòlic i que no s'hi puguin fer altres activitats per evitar distraccions. A través de les observacions de l'aula he evidenciat que l'espai destinat al joc simbòlic no està protegit d'altres usos, ja que mentre alguns infants juguen altres encara estan acabant de fer les fitxes, fent que conflueixin els dos espais. Això en certa manera influeix en les condicions de joc dels infants i en la qualitat de l'activitat que desenvolupen, ja que els infants tendeixen a estar més neguitosos, varien d'espai i de joc amb més freqüència i els costa concentrar-se en el seu joc si els espais no estan ben delimitats. Això comporta que hi hagi infants que vulguin fer joc simbòlic, però d'altres que es distreuen i que prefereixen jugar a altres racons de l'aula.

D'altra banda, comentar que arran del treball de camp he observat que el fet que no hi hagi suficients espais de joc i que aquests no estiguin delimitats comporta que els nens i nenes sovint no puguin jugar de manera lliure, ja que la mestra els limita les opcions de joc. És a dir, la mestra diu als infants a què poden jugar i també crida l'atenció als nens i nenes que s'esveren i als que no utilitzen els materials pel que serveixen. Un exemple que he observat vinculat a això ha estat quan la mestra crida l'atenció a dos infants que juguen amb unes anelles de plàstic que la seva funció principal és crear seriacions, però ells les utilitzen per fer veure que són corretges i un és el genet i l'altre el cavall. En el moment en què la mestra s'adona que utilitzen el material per jugar simbòlicament i que destorben als altres infants, els avisa i els diu que no s'esverin i que utilitzin el material pel que toca i els infants seguidament deixen de jugar amb allò i van a l'espai de cotxes. Així doncs, l'actitud de la mestra i la distribució que fa dels espais condiciona el joc dels infants i la seva tipologia.

Fins aquí he exposat la realitat educativa a l'aula investigada pel que fa a l'organització dels espais. Analitzar aquesta realitat i observar diversos aspectes que condicionen el joc simbòlic dels infants em permet dissenyar la meva proposta d'intervenció atenent aquests elements. Així doncs, prenc decisions com ara el fet d'enretirar les taules del centre de l'aula i deixar-les a la paret i incorporar elements per delimitar els espais de joc perquè els infants no tinguin tants estímuls visuals i perquè diferenciïn els diferents espais que troben a l'aula. Amb aquests canvis considero que l'espai de joc és més ampli i els infants poden actuar amb total llibertat Així doncs, i respecte a l'organització de l'espai en la proposta d'intervenció educativa, la planificació que he suggerit garanteix la seguretat psíquica dels infants, ja que l'espai és més acollidor i els infants sembla que se senten més còmodes, segurs i lliures a l'hora d'actuar.

Respecte a la idea que l'espai de joc ha d'estar apartat dels altres i diferenciat amb algun element que els separi, puc afirmar que en la meva proposta de millora l'espai compleix aquestes condicions. Primerament, incorporo elements per delimitar els espais de joc perquè els infants no tinguin tants estímuls visuals i perquè diferenciïn els diferents espais que troben a l'aula. Així doncs, a l'espai de la caseta he posat una tela perquè sigui la teulada, a l'espai de l'hospital he incorporat les cadires per separar aquest espai amb el de la caseta i a l'altra banda he deixat un llit perquè delimiti amb l'espai de construccions. Pel que fa a l'espai de construccions he col·locat una catifa per així separar-lo del de l'hospital i de l'espai amb materials no estructurats. A partir de les observacions realitzades puc afirmar que aquests canvis faciliten la concentració dels infants i el plaer pel propi joc, atès que cada racó està més ben delimitat i els espais són més atractius i motivadors.

Per concloure amb aquesta categoria voldria remarcar la importància que s'organitzin i es planifiquin bons espais de joc, els quals garanteixin la seguretat física i psíquica dels infants. A més, és cabdal que aquests siguin segurs, higiènics i flexibles i que ofereixin els estímuls necessaris perquè els infants desenvolupin les capacitats motrius i fomentin les habilitats socials, creatives i sensorials.

Ara bé, per tal que això es produeixi és important organitzar les estones de joc com l'activitat central del dia, la qual cosa comporta que no hi hagi més activitats a l'aula que puguin fer perdre l'interès o despistar a alguns nens i nenes. El temps destinat al joc, doncs, també ha estat un element important a considerar en el disseny de la meva proposta d'intervenció educativa.

3.2.2. Temps destinat al joc

En aquest apartat em centro en la importància que té el temps que es destina al joc i com influeix en aquesta activitat.

Un dels plantejaments inicials de la recerca rau en la importància que l'adult organitzi i destini un temps pel joc perquè aquesta és l'activitat per excel·lència de l'infant i és necessària per al seu desenvolupament intel·lectual, psicomotor, social i emocional. A més a més, i atès que el joc és l'activitat central en els primers anys de vida dels infants, és fonamental destinar-hi temps suficient i que aquest sigui ric i valuós perquè d'aquesta manera mostrarem als infants que donem la importància que mereix aquesta activitat.

Amb relació a això i centrant-me en la realitat educativa a l'aula, puc afirmar que el temps que es destina al joc és el temps restant d'una altra activitat que normalment són les fitxes, per la qual cosa a mesura que els infants les acaben poden anar a jugar. Així doncs, en el cas del centre investigat i del grup classe he constatat que el temps que es

destina al joc recau en aquelles estones que queden un cop els nens i nenes han acabat l'activitat central. Això, en certa manera, està evidenciant que la professora dona més valor a l'activitat destinada a fer fitxes, ja que el fet de jugar es converteix en una activitat destinada a acabar d'omplir aquell espai de temps.

Arran del treball de camp realitzat puc afirmar que organitzant el temps d'aquesta manera comporta que no es respectin els diversos ritmes de cada infant i no se'ls ofereixin les mateixes oportunitats de joc, ja que els nens i nenes que realitzen l'activitat de les fitxes a un ritme més ràpid disposen de més estona de joc. En canvi, els infants que van més lents no poden desenvolupar i gaudir del joc i en conseqüència tampoc podran aprendre a través d'ell.

Tal com vaig esmentar en el diari de camp del dia 1 de març del 2021:

Amb relació al temps que es destina al joc en aquesta observació, esmentar que han sigut quaranta minuts aproximadament, però no tots els infants han tingut el mateix temps per jugar. Considero que per alguns infants el temps és suficient perquè han pogut desenvolupar el joc, però per altres el temps és insuficient, ja que han anat més lents a l'hora d'acabar les fitxes. Personalment penso que tots els infants haurien de tenir el mateix temps destinat al joc i així aprendre mentre juguen i això només passa si se'ls ofereix a tots, les mateixes oportunitats. A més a més, veig interessant destacar que en les estones de joc en les quals el temps és el restant d'una altra activitat els infants sovint es cansen amb més rapidesa i varien més de materials i d'espais que quan l'activitat central és el propi joc. Així doncs, considero que l'ideal seria que el joc esdevingués l'activitat central d'alguns matins perquè el temps que es destini a aquest sigui igual per tots els nens i les nenes (vegeu annex 3.).

Un nou element que sorgeix de l'anàlisi de les dades i concretament de les observacions és que en el moment en què els infants juguen, a conseqüència del temps que els queda, un cop acaben les activitats es cansen més de pressa i varien de manera més freqüent d'espais i materials. Així doncs, tenint en compte el que exposen Ruiz de Velasco i Abad (2011) amb relació al fet que el docent ha de preparar el context de joc, organitzar el temps i concretar un moment pel joc, és important que el temps de joc no sigui un moment sobrant del dia. Tenint en compte aquests autors i lligant-ho amb el que observo durant l'estada de pràctiques, defenso la idea que el temps de joc ha de ser l'activitat central perquè els infants puguin adquirir tots els beneficis que aporta pel seu desenvolupament integral.

Paral·lelament a això, i centrant-me en la proposta d'intervenció educativa que porto a terme en el grup classe, esmentar que en el meu cas prenc la decisió de modificar i allargar el temps de joc. Concretament, dissenyo les quatre sessions d'una hora

aproximadament per tal que aquest temps de joc sigui més ric i valuós i perquè els infants puguin jugar i desenvolupar el joc de manera lliure i espontània. També és important recalcar que gràcies a diverses converses amb la mestra he reflexionat sobre el temps que es destinava al joc i s'adona que aquest no és suficient. Així doncs, en el transcurs del treball de camp i de les observacions realitzades he constatat que la mestra decideix incorporar canvis en la seva programació a fi de concretar dues sessions setmanals (dimarts i dijous) d'una hora i quart destinades al joc simbòlic.

Fent referència al fet que la mestra va adonar-se que el temps de joc no era suficient, ho vam poder tractar també durant l'entrevista inicial en la qual la mestra va comentar el següent:

Hauria de ser més valuós i perquè ho fos se li ha de donar temps, ja que si no donem temps és que no és important. Per exemple si no li dones temps a una persona, potser és que no és molt important per a tu. Així doncs, aquí igual, s'hauria de deixar temps i llavors seria de més qualitat perquè els nens anirien fent al seu aire, anirien jugant amb el que ells volen i sense dir aquí n'hi ha d'haver quatre com el que fèiem de la caseta, que això és fatal, ho sé. Hauríem de tenir un espai i un temps pel joc simbòlic, que jo intento combinar i no només fer fitxes i que tinguin aquesta vàlvula d'escapament, però se li hauria de donar la importància que ha de tenir (vegeu annex 2.2.1).

Per acabar de completar aquesta categoria, puc afirmar que és essencial que els docents organitzem i destinem suficient temps pel joc i que oferim les mateixes oportunitats per tots els nens i les nenes, ja que d'aquesta manera emfatitzem i donem la importància que té el joc en els primers anys de vida i contribuïm en el desenvolupament integral dels infants. A més a més, el joc és l'activitat per excel·lència dels infants i és un dret universal reconegut per la Declaració Universal dels Drets de l'Infant (Organització de les Nacions Unides, 1959), motiu pel qual és essencial que li dediquem temps de qualitat.

3.2.3. Característiques dels materials

Amb relació als materials que l'educador ofereix als infants, esmentar que aquests són de vital importància i és essencial que se seleccionin amb unes característiques específiques, ja que ajudaran al fet que els nens i les nenes aprenguin i contribuïran en el seu desenvolupament.

Primerament, i centrant-me en el context de l'aula investigada, puc afirmar que l'espai de la cuineta i del supermercat trobem molt material de plàstic com per exemple la caixa registradora, una balança, un cistell del supermercat, dos cotxets, una bossa, cinc nines, cinc olles, dues paelles, disset plats, quinze gots, quatre forquilles, dues culleres, cinc

ganivets i diverses fruites i verdures. A banda d'aquests objectes de plàstic hi ha altres materials com ara quatre cadires, el moble del supermercat, dos cistells, un bressol, un moneder i quatre mobles de fusta (un armari, una amb una pica, una rentadora i uns fogons amb forn).

En segon lloc, a l'espai de la biblioteca hi trobem un banc i un moble amb un cistell ple de titelles de roba i tres capces de fusta amb diversos objectes. Una d'elles conté llibres, l'altra hi ha imants de diferents personatges i l'última hi trobem cabres (ja que aquest grup és la classe de les cabretes).

En tercer lloc, a l'espai de l'hospital hi ha molt material de plàstic, com ara un llit, tres maletins amb estris de metges i metgesses, dues xeringues, vuit pots on hi ha pastilles, pals de fusta (depressors), una mica de cotó fluix, una tela i dues gorres de quiròfan.

En quart lloc, i amb relació al moble del costat de la biblioteca i de l'espai de l'hospital hi ha vuit calaixos amb animals de plàstic, nins de fusta, rotllos de paper de vàter, peces de fusta per fer construccions, cotxes i un garatge, cotxes i cartons de forma circular. Per últim, a la part que està més allunyada de la porta d'entrada hi ha uns calaixos per treballar diferents aspectes, com per exemple trencaclosques diversos, plastilina, el tren (construccions), peces de 'Lego', diferents construccions de plàstic, fulls per retallar, fustes amb forats per cosir, pisares per dibuixar, joc de memòria, joc del dòmino, lletres magnètiques, lletres de fusta, jocs de geometria, jocs magnètics, 'Playmobil' i jocs per fer mosaics.

Així doncs, puc afirmar que a l'aula investigada hi ha diversos tipus de materials de característiques, textures i formes diferents en funció de les activitats a realitzar. Tot i que el material és variat i respon als diferents graus evolutius dels infants, considero que n'hi ha en excés i és poc motivador, la qual cosa provoca que els infants els costi concentrar-se i estar molta estona jugant amb el mateix. Vinculat a això, i tal com he exposat en el marc teòric, és important que com a adults proporcionem materials naturals perquè ofereixin molta varietat sensorial en el tacte, pes, volum, formes, densitat, colors i matisos i que siguin simples i quotidians, ja que donen informació del món que envolta els nens i nenes (Vila, 2018).

Un altre punt essencial amb relació als materials és el fet que estiguin sencers, complets i que estèticament siguin bonics i estiguin cuidats a fi de despertar l'interès i la curiositat per a la seva descoberta (Vila i Cardo, 2005). En el cas de l'aula investigada puc afirmar que els materials podrien estar en més bones condicions. És a dir, arran de les observacions he evidenciat que el material que s'ofereix a la cuineta i al supermercat podria estar més ben cuidat, ja que per exemple el plàstic que fa de tapa de la rentadora

està trencat o bé a algunes nines els falta roba per tapar-les i fins i tot estan desmuntades. Pel que fa als materials observats en els altres espais, també he evidenciat que els cotxets estan molt trencats perquè alguns infants s'hi asseuen a sobre, que al bressol li falta un matalàs, que la caixa registradora s'ha trencat i li surten els cables o bé que algunes fruites i verdures estan abonyegades. A més, també he vist que a l'espai de l'hospital, els maletins estan trencats de fer-los servir i de donar-los cops i a l'espai que en bastants trencaclosques hi falten peces.

Així doncs, i encara que en general en els diversos espais hi ha diversos objectius i elements que conformen cada un dels espais de joc simbòlic, puc afirmar que en cada cas hi ha materials en mal estat que no conviden al joc ni a la seva descoberta i utilització. Vinculat a això, vull reflexionar sobre la importància que els materials que es proporcionin a l'aula afavoreixin la curiositat dels infants, generin interès i siguin tan reals com sigui possible. Seguint amb aquesta idea considero que en les observacions de l'aula els infants poden utilitzar molt material, però aquest no els motiva, ja que normalment estan poca estona concentrats amb un mateix material. A més, considero que el material que se'ls ofereix no està massa vinculat a la seva vida quotidiana, ja que majoritàriament els objectes són de plàstic i concretament a la cuineta o al supermercat no hi ha objectes variats i reals que promoguin el desenvolupament dels sentits.

Una altra qüestió que defensen molts autors sobre el joc i més específicament en el joc simbòlic és el fet d'oferir materials senzills, poc estructurats i versàtils perquè els infants estimulin la seva imaginació i la creativitat a mesura que transformen i modifiquen els objectes durant el transcurs del propi joc (Licono 2000). Seguint amb aquesta aportació i relacionant-ho amb la realitat observada a l'aula, puc afirmar que és necessari que els infants tinguin més materials no estructurats per tal de transformar-los segons les seves necessitats i interessos. En les diverses sessions observades la mestra distribueix el material no estructurat en un únic en un espai, concretament a l'espai de construccions. En aquest cas hi ha materials de diferents mides i formes per poder fer diferents estructures i els nins de fusta, encara que no és un material que els infants utilitzin freqüentment. A més a més, i tot i que en general poques vegades utilitzen el material no estructurat, hi ha alguns infants que els utilitzen com per exemple quan fan servir unes anelles de plàstic per fer veure que són corretges i un és el genet i l'altre el cavall.

Fent referència a aquest tipus de material, la mestra durant l'entrevista inicial exposa el següent:

Bé clar, jo faig servir material que trobem per aquí a l'escola. He tret el plàstic i deixo coses més naturals com els nins de fusta o cartons. El plàstic a la vista és molt atractiu,

però el material natural dona més joc per crear i imaginar. Així doncs, els objectius dels materials considero que han d'anar lligats amb veure la funció del joc simbòlic, és a dir, desenvolupar el llenguatge, la seva personalitat, ser autònoms, saber expressar-se, interactuar i socialitzar-se, projectar les emocions en el joc. No segueixo cap criteri ni cap referent perquè no m'ho puc triar sinó que agafo allò que tenia aquí a l'aula. I pel que fa a si milloraria alguna cosa, doncs sí, (...) millorar la cuineta amb materials manipulatiu, treure tant plàstic. Sobretot millorar els materials i els espais, per exemple allò que també volies fer posant disfresses, però clar aquí a la classe tampoc hi ha lloc, s'haurien de treure les taules i les cadires (vegeu annex 2.2.1).

La mestra argumenta la importància d'utilitzar materials que simulin la realitat, però també és conscient del valor de promoure materials no estructurats per tal de fomentar la imaginació i la creativitat dels infants. Tot i això, el seu discurs no s'acaba de plasmar en la pràctica educativa a l'aula, atès que no incorpora nous materials en el joc dels infants. Per exemple, podria deixar algunes teles perquè els infants imaginin i creïn personatges nous o podria posar caps de cartó perquè els infants es facin un castell o juguin a cotxes. Per tant, i tot i que a l'escola hi ha diversos materials, la qual cosa és una sort perquè són de fàcil accés, seria interessant anar-los introduint dins l'aula per fomentar la motivació i curiositat dels infants.

Amb relació a això, i com vaig anotar en el diari de camp del dia 1 de març:

Quant als materials que s'ofereixen pel joc veig que són de gran importància perquè els infants es sentin motivats a l'hora de jugar, puguin desenvolupar la seva creativitat i imaginació i aprenguin el màxim possible. Una situació que em va sobtar va ser quan dos nens van acabar la fitxa i van decidir anar a la caseta a jugar, però quan van veure que no hi havia els materials que jo els havia proporcionat en les sessions de la proposta de millora van decidir fer trencaclosques. Això em va cridar l'atenció perquè quan els infants van verbalitzar el que passava realment se'ls veia desmotivats i decebuts, ja que no tenien el material que esperaven i em va fer reflexionar sobre la importància d'aquests a l'hora de jugar (vegeu annex 3.).

Analitzar la realitat educativa a l'aula i els materials que ofereix la mestra em resulta molt interessant per reflexionar sobre la meua proposta d'intervenció i suggerir nous objectes i materials per satisfer les necessitats i interessos dels nens i nenes investigats. A continuació, doncs, em centro en els materials que jo he incorporat a l'aula en el marc de les quatre sessions de proposta de millora.

Pel que fa a l'espai de la cuineta i del supermercat (vegeu fotos annex 6.1.) he eliminat gairebé tot el material de plàstic, però he deixat alguns dels materials que ja hi havia a l'aula com ara la caixa enregistratora, la balança, un cistell de supermercat, dues olles,

quatre plats i algunes fruites i verdures. També he mantingut el material que no és de plàstic i he incorporat dues cadires i taules, així com també una tela vermella per posar al sostre com si fos una teulada. A més a més, en aquest espai també he afegit una planta, una escombria de fusta, una batedora i una torradora de fusta, dos bols de ceràmica, quatre gots de vidre, una olla d'alumini, dues olles de ceràmica, quatre plats de cartó i dos morters, essent materials naturals i propers a la seva realitat quotidiana.

Quant als materials més concrets d'aquests espais, comentar que he posat una caixa amb cinc culleres grans, cinc cullereres petites, cinc forquilles i cinc ganivets de bambú i una safata amb estris de fusta i dues pinces d'alumini. A més, al llarg de les quatre sessions també he anat suggerint altres materials a fi de despertar el seu interès i les ganes d'experimentar. En la primera sessió he posat un bol de fusta amb un plàtan, un all sencer, set pots amb diferents materials naturals, concretament avellanes, ametlles, nous, castanyes, peles de llimona triturades, farina, peles de taronja i aigua. En la segona sessió he deixat materials de les sessions anteriors i he afegit una pastanaga, closca d'ou, una patata i una ceba. En la tercera i quarta sessió he deixat alguns materials de les sessions anteriors, incorporant nous materials com fulles seques, fulles de pi, flors del camp i flors masculines de pi. La selecció d'aquests materials i els canvis implementats d'una sessió a una altra ha estat fruit de l'anàlisi del joc dels infants i de la reflexió sobre cada objecte i l'interès que suscita en el grup. A més a més, tal com exposa Vila (2018) és interessant que en el racó de la cuina s'utilitzin objectes reals i variats per tal que els infants desenvolupin el gust, el tacte, notin l'olor, el pes, etc. Seguint aquesta idea, com he mencionat anteriorment, he incorporat aliments reals i elements de la natura que aportin riquesa sensorial.

Per altra banda, comentar que al costat de l'espai de la cuineta he deixat un altre racó amb dos cotxets, quatre nines i un bressol amb la tela i també he incorporat un estenedor de fusta i unes pinces per estendre. A l'espai de l'hospital he deixat els materials que estan en millors condicions, però l'he reorganitzat perquè estèticament quedés més ben cuidat i bonic. A més, també he incorporat un altre llit (dos en total), quatre cadires, quatre radiografies, un termòmetre, quatre xeringues, un paquet de cotó fluix, esparadrap, tisores, venes i un mirall bucal. En aquests casos, doncs, novament he procurat introduir materials naturals i propers a la vida dels infants.

Pel que fa a l'espai de construccions i d'animals he deixat dues capsas; una amb construccions de fusta de diverses mides, figures i colors i l'altra amb animals de plàstic. Les construccions les he organitzat en diferents capsas perquè quedi més repartit i es vegi estèticament més ordenat, i alhora he tret els animals que estan en pitjors

condicions. A més, també he incorporat una catifa perquè els infants estiguin més còmodes a l'hora d'asseure's a terra i poder jugar amb calma i benestar. Per últim, he posat més material no estructurat, concretament una taula amb teles de diferents colors i mides, dues caixes de cartó, tubs de cartó de diferent diàmetre i mida, trossos de cartó i dos tubs de plàstic.

Com a investigadora, és important recalcar que a l'hora d'escollir tots aquests materials el meu propòsit ha estat promoure objectes on els infants els puguin manipular de forma autònoma, acord al seu nivell maduratiu. A més, també considero que el material que els he ofert és segur però proper a la seva realitat, ja que he incorporat elements de vidre i de ceràmica. Així doncs, és important oferir aquests tipus de materials per tal de promoure la seva descoberta i experimentació, així com també el sentit de la cura i la responsabilitat a l'hora d'utilitzar-los. Els materials que he suggerit als infants, per tant, són molt variats i he procurat que siguin tant de resposta oberta com de resposta tancada per tal d'estimular la creativitat i la imaginació.

Per concloure amb aquest apartat, esmentar que la selecció i tria d'aquests materials, doncs, s'ha basat en la idea d'oferir objectes estèticament cuidats, bonics i complets, contribuint així al desenvolupament sensorial i emocional dels infants a fi que juguin amb respecte, amor i seguretat. Un cop observades les sessions i analitzant el seu desenvolupament, puc afirmar que els materials proposats els han despertat l'interès i la curiositat i els han motivat, atès que he vist als infants concentrats jugant simbòlicament durant un llarg període de temps. En definitiva i per tancar aquest apartat, tal com exposen diversos autors i autores i evidenciant el que he pogut observar durant el transcurs de les diverses sessions, els materials que proporcionem i deixem a l'abast dels infants són de gran importància. Tots els materials s'han de seleccionar amb unes característiques concretes i l'educador ha de tenir clar quin o quins objectius vol aconseguir amb aquests, contribuint així que l'infant aprengui i es pugui desenvolupar de manera integral.

3.2.4. Rol de l'educador en el joc

En aquest apartat em centro en el rol del docent durant el joc, concretament en la importància que té i com ha anat canviant el rol de la mestra al llarg de les diverses observacions. Primer de tot m'agradaria destacar que el paper del docent és essencial i aquest ha d'anar encaminat a estimular i enriquir el joc per tal d'afavorir el desenvolupament de l'infant.

Arran del treball de camp i de les sessions observades he evidenciat un canvi en el rol de la mestra durant les estones de joc simbòlic. La seva actitud en les primeres

observacions consisteix a ajudar als infants en la realització de les fitxes, i a mesura que aquests acaben els menciona a on poden anar a jugar. En el moment en què tots i totes ja han acabat la fitxa i estan jugant, la mestra es posa a fer feina amb l'ordinador i no intervé per jugar amb ells ni tampoc observa ni documenta l'estona del joc. En alguna ocasió la mestra intervé per reconduir a algun infant o donar alguna indicació en concret, com per exemple quan un infant alça la veu, quan hi ha una petita baralla o bé quan alguns infants estan més esverats del que ella considera normal. Per tant, el seu rol en el moment del joc és secundari, i només intervé quan ha de reconduir el grup o gestionar petits conflictes que apareixen. Així doncs, assumeix un paper de control i vigilància durant l'estona en què els nens i nenes juguen.

A més, al llarg de les observacions també he detectat que la mestra no els recorda les normes de joc ni tampoc els avisa quan gairebé és hora que el joc finalitzi. Amb relació a això, i tal com exposa Aucouturier (2004), l'educador ha de ser símbol de llei i ha d'establir unes normes, però deixant que els infants s'expressin espontàniament i lliurement. No obstant, en les situacions en què la mestra avisa més als infants, sobretot als nens, és quan juguen i fan lluites, ja que pateix per si es fan mal. Possiblement, si la mestra a l'inici de cada sessió recordés les normes i una d'elles fos que han de respectar als altres nens i nenes i han de vigilar de no fer-se mal els infants tindrien més cura. A més a més, i pel que fa a la temporalització, he observat que tampoc avisa als infants quan el joc està a punt de finalitzar i seria interessant que ho fes perquè d'aquesta manera podrien anticipar-se i començarien a conscienciar-se que allò s'està acabant.

Comparant el que he pogut veure durant les observacions amb el que em comentava la mestra a l'entrevista inicial amb relació al rol que ha de tenir el docent durant el joc, constato que hi ha algunes discrepàncies. Així doncs, tal com argumenta a l'entrevista inicial:

Jo crec que l'adult ha de ser molt respectuós amb el que fan els nens, els ha de donar temps i deixar fer la seva, només intervenir si fos necessari. Per exemple, en el cas que hi hagués un conflicte està bé que hi intervingui, però deixant temps perquè ells primer aprenguin a resoldre'ls. L'adult ha de tenir un paper secundari i donar el protagonisme als nens que juguen i l'adult anar observant, prenent apunts sobre el que vol observar i posar límits, els més imprescindibles com el no fer mal, respectar els materials, etc. I deixar-lo fer i no bloquejar a l'infant, facilitar-li el material. Tot i això, també veig (...) que si la mestra s'implica en el joc aquest dona més de si. (...) També ha de tenir una bona actitud de disponibilitat, de comunicació dialèctica sobre el que estan fent, és a dir seguir-los el joc. També els has de tibar perquè s'expressin i deixin anar la creativitat. (...) Hi ha

d'haver aquest equilibri entre el fet de deixar fer i el fet d'intervenir, també el fet de ser allà per si et volen dir alguna cosa, però sense tallar-los. També crec que s'ha de donar molt temps pel joc, poder al principi jugaran d'una manera, però més endavant jugaran més integrats en el joc (vegeu annex 2.2.1).

Vinculat a això, i encara que és interessant que la mestra tingui clar quin ha de ser el seu rol en el transcurs del joc dels infants, puc afirmar que no observa els nens i nenes ni tampoc els estimula a jugar, sinó que dedica, l'estona de joc a avançar feina.

Fent referència al que exposaven Cortiella et al. (2010) la millor manera de conèixer i comprendre els infants és observant-los mentre juguen perquè podem veure les reaccions, les necessitats i interessos, amb qui es relacionen i com ho fan i saber quin joc els apassiona més. Amb relació a això, i com he exposat, durant les observacions evidencio que la mestra no observa com juguen els infants, ja que dedica aquestes estones a avançar feina i a preparar materials pels pròxims dies. Tot i això, mentre fèiem l'entrevista inicial la mestra em va comentar que ella tenia clar que tenia una mancança a l'hora d'utilitzar tècniques d'observació en el joc, però que això anava lligat a la metodologia de l'escola. En concret va manifestar:

Bé aquí tot va lligat, l'observació va lligada amb el tema dels informes perquè els informes tenen uns ítems que són els que has de mirar i si tu has de fer l'informe has d'observar els nens segons aquells ítems. (...) I llavors l'informe ha d'anar lligat amb aquesta metodologia perquè si tens una metodologia amb ambients d'aprenentatge, no pots tenir els ítems que tenim ara. L'observació ha de ser pràctica i ha de servir per fer l'informe i per tant tenint l'informe que tenim no té molt sentit que faci una graella d'observació de joc simbòlic (vegeu annex 2.2.1).

Amb relació als informes d'avaluació de l'escola per informar del progrés dels infants, la mestra m'explica que li costa concretar alguns dels ítems mentre observa el joc simbòlic. Revisant aquests ítems, i si bé és cert que alguns són difícils de percebre en el joc, d'altres sí que són més fàcils d'observar, cosa que li permetrà completar els diversos punts de l'informe amb informació més específica de cada infant. A part d'això, i com he mencionat anteriorment, la documentació és un procés fonamental per conèixer millor els infants que hi ha a l'aula, per donar valor a les seves accions i per analitzar la informació recollida i, en conseqüència, reflexionar i extreure conclusions sobre la realitat a l'aula i sobre la pròpia pràctica educativa.

No obstant això, alhora és important remarcar que el rol de la mestra varia en el transcurs del treball de camp i sobretot ho detecto en la realització de les meves propostes d'intervenció. En aquests casos ella està present durant l'estona de joc, dona confiança i seguretat als infants perquè es puguin centrar en el joc i els reconduïx quan

ho veu necessari. També promou una relació propera, ja que acompanya als infants amb una actitud disponible, però no intrusiva i en diverses situacions els fa reflexionar sobre allò que estan realitzant. A més a més, fa que els nens i nenes s'expressin lliurement i els fa preguntes per entendre a què estan jugant i com ho fan. Respecte al fet de tenir empatia, gairebé sempre sap posar-se en el lloc dels infants i els escolta sense anticipar-se ni interrompre el que fan, però en alguna ocasió els suggereix alguna acció i els infants ho acaben fent.

Reflexionant sobre aquest canvi de rol, el que no puc afirmar com a investigadora és si aquest canvi es deu al fet que s'adona del potencial de compartir i documentar l'estona de joc dels infants, o bé si modifica el seu paper per ajudar-me en la meva proposta i perquè li demano si em pot ajudar amb relació al joc simbòlic.

Paral·lelament a això, i centrant-me en el meu rol com a investigadora, vull comentar que he realitzat una observació directa i he utilitzat una graella d'observació per tal de recollir informació sobre l'organització de l'espai i dels materials, el temps de joc, les relacions dels infants, el rol del docent, la relació entre el docent i els infants i el clima dins l'aula. En totes les observacions he estat present en el joc, però sense interferir en aquest i només he intervingut quan ho he vist necessari. A més, en tot moment he intentat proporcionar l'ajuda que m'han demanat els infants, però deixant que abans experimentessin i ho provessin autònomament. També he tingut empatia, els he escoltat i els he proporcionat seguretat física i emocional perquè es centrin en el joc i quan ho he vist necessari els he reconduït, oferint-los propostes i suggerint-los nous reptes.

Respecte al meu rol com a investigadora –i en certa manera com a mestra– en el transcurs de les propostes de millora, i seguint el que exposen Cortiella et al. (2010), he destinat temps pel joc, he preparat l'espai per jugar, he seleccionat i mantingut en bon estat els materials i he creat un ambient adequat sense fer judicis, fomentant la llibertat, la comunicació i la comprensió. A més a més, he reflexionat sobre la meva pròpia pràctica i els he proporcionat nous materials, tot fomentant la seva creativitat i imaginació per crear noves situacions i reinventar noves joguines de manera simbòlica. En diverses situacions els infants m'han involucrat en el joc i encara que no volia interferir he participat sense dirigir i els he fet preguntes per entendre'ls, fer que reflexionin i que s'expressin. Per últim, he observat, registrat i documentat l'estona de joc simbòlic per tal d'analitzar la informació recollida, interpretar-la i extreure conclusions sobre els processos d'aprenentatge dels infants.

Per finalitzar aquest apartat, arran de la recerca he pogut comprovar que el docent té un paper essencial en el joc infantil i és una feina molt complexa el fet de garantir una bona

organització i preparació del joc, ja que s'han de tenir en compte diverses pautes que contribuiran al desenvolupament integral de l'infant. A més a més, i tal com exposa Ruiz de Velasco i Abad (2011) l'observació del joc esdevé una tasca central en el rol de l'educador. Per aquest motiu és essencial que davant de qualsevol procés d'observació es registri i es documenti la realitat, per tal de conèixer els processos dels infants i reflexionar sobre la pràctica educativa.

3.2.5. La importància del joc simbòlic en els processos d'aprenentatge dels infants

En aquest últim apartat de l'anàlisi de dades i la discussió reflexiono sobre els possibles aprenentatges que han adquirit els infants a través de les diverses sessions de joc simbòlic tenint en compte que el joc és molt important en el desenvolupament integral dels infants. Com he esmentat en els anteriors punts, el temps de joc, l'organització de l'espai, els materials que es proporcionen i el rol de l'adult davant del joc són elements molt importants, ja que influeixen notablement en el desenvolupament del propi joc, revertint doncs en els possibles aprenentatges que se'n desprenen.

Per una banda, crec que la mestra té força clar quina és la importància del joc en general i més concretament del joc simbòlic i també explica quins beneficis pensa que aporta en el desenvolupament dels infants. En concret, a l'entrevista inicial menciona el següent:

El joc és bàsic pel desenvolupament dels nens perquè a través d'aquest es promou la imaginació, la creativitat, permet construir tot un llenguatge i estructurar el pensament a través del llenguatge. També té molta importància perquè és la manera natural que tenen els nens per expressar-se. També els ajuda a socialitzar-se entre ells i contribueix en el seu desenvolupament emocional perquè a través del joc projecten moltes emocions que potser tenen, com por, alegria o tristesa. A vegades veient el tipus de joc que fan i el que diuen en el joc es pot arribar a intuir o saber si algun nen té alguna cosa que li preocupa o veure com està a nivell emocional. També penso que els ajuda molt a ser més autònoms i a prendre decisions per ells sols. El joc simbòlic els permet recrear les conductes dels adults i imitar rols que veuen ells a casa (...). Els serveix per conèixer una mica més el que fan els adults, fent-ho ells mateixos. També els ajuda a despertar la imaginació i la creativitat (...). A través del joc simbòlic van construint la seva realitat, a trobar els límits, a prendre consciència del seu propi joc, a comunicar-se amb els altres i els ajuda a créixer respecte als aprenentatges i coneixements (vegeu annex 2.2.1).

Així doncs, ella té molt clar quina importància té el joc i quins beneficis aporta als infants, però penso que realment no li dona el valor que mereix, ja que per saber què han après els infants i tenir coneixement dels aprenentatges que han assolit, la mestra ha

d'observar atentament el què passa a l'aula. Per tant, és vital que els educadors creguem fermament sobre la importància que té el joc en el desenvolupament dels infants i que això vagi unit a les nostres accions. És a dir, hem de reflexionar sobre com ha de ser l'espai, quin temps s'ha de destinar al joc, quin rol ha de tenir l'adult i quins materials s'han d'oferir, per tal de tenir present quins aprenentatges volem fomentar amb relació als objectius que volem que assoleixin.

En les propostes de joc simbòlic que duu a terme la mestra de l'aula, els infants tenen la possibilitat d'imaginar i ser creatius, encara que no utilitzen gaire els materials de manera simbòlica, potser pel fet que no estan acostumats. Tot i això, alguns exemples d'això, és quan hi ha infants que juguen amb materials no estructurats i els utilitzen simbòlicament, o bé quan d'altres nens i nenes juguen a l'espai de construcció i animals i fan un edifici amb les fustes perquè els animals no passin fred o els construeixen cases i fan torres altes. També he pogut observar dos nens que han agafat peces triangulars de fusta i se les han col·locat al cap com si fossin gats i després gairebé tots els infants han estat jugant a gats i gossos per tot l'espai.

En el transcurs del treball de camp, tant pel que fa a l'anàlisi de l'aula com de les propostes d'intervenció, he pogut comprovar que el joc contribueix al desenvolupament sensoriomotor dels infants, ja que observen els objectes, els toquen i treballen els diversos sentits mentre parlen i es posen d'acord. També desenvolupen la motricitat gruixuda mentre salten i caminen i posen en joc la motricitat fina quan agafen els objectes fent la pinça. A banda d'això, el joc simbòlic també afavoreix que els infants es desenvolupin cognitivament (Piaget, 1946), ja que mentre juguen i experimenten, evolucionen les seves estructures mentals resolent els reptes amb els quals es van trobant. Per tant, treballen la seva intel·ligència i el raonament i potencien el pensament abstracte. Situacions observades a l'aula que em permeten fer aquestes afirmacions és quan per exemple aprenen a com han de fer les construccions perquè no s'enderroquin, recorden com fa la sopa i quins són els ingredients que hi posa el seu pare o la seva mare i també busquen alternatives o solucions a problemes que tenen. Altrament, he comprovat que afavoreix a desenvolupar la personalitat, ja que he vist quin infant té més iniciativa per proposar reptes i jocs i quin es deixa influenciar més. També he percebut les emocions que transmeten els infants a través del joc, com reaccionen i com controlen les pors i inseguretats, els impulsos i l'ansietat (Freud, 1984).

Per últim, també puc afirmar que el joc simbòlic promou el desenvolupament social, ja que els infants han anat coneixent i assolint els valors, normes, costums, rols, coneixements i conductes que la societat transmet (Vigotsky, 1933). És a dir, alguns

infants donen ordres als altres sobre com han d'actuar, què han de fer i com i també he apreciat que fomenta la interacció amb els iguals, ajuda a que es comuniquin i es relacionin establint vincles positius.

Amb relació a això, i analitzant el joc des d'una perspectiva social (Parten, 1932), en el transcurs de les observacions de l'aula he pogut comprovar que la gran majoria d'infants fan un joc paral·lel, ja que comparteixen espai físic i material, però cadascú juga de forma independent. També algunes nenes sobretot fan un joc més aviat associatiu, ja que comencen a tenir un objectiu encara que no s'organitzen del tot. A més, d'altres infants tendeixen a observar com els altres jugaven, però sense integrar-se en el grup. Finalment, hi ha dos nens en particular que normalment fan un joc solitari; un d'ells perquè li agrada jugar sol i normalment busca aquesta solitud i l'altre perquè li costa molt socialitzar amb els altres infants.

Amb relació a això, i com he exposat al llarg de l'anàlisi i discussió de les dades, és essencial que hi hagi unes condicions específiques amb relació al temps, l'espai, els materials i el rol del docent per tal que els infants puguin aprendre i desenvolupar-se de manera intel·lectual, motora, sensorial, social i emocional.

Per altra banda, en les sessions de proposta de millora a través del joc simbòlic els infants han tingut la possibilitat d'imaginar, ser creatius, experimentar i descobrir amb total llibertat, sense que es sentissin jutjats o condicionats. Una cosa que m'ha sorprès molt sobre aquest aspecte és que els infants a mesura que s'adaptaven als materials que els proporcionava tendien a ser més creatius, a imaginar i a utilitzar els objectes de manera simbòlica.

Per corroborar aquesta informació sobre el fet d'utilitzar el material de manera simbòlica, és essencial descriure un parell de situacions en les quals he pogut constatar això. Durant la primera sessió, observo que unes nenes utilitzen peces de fusta petites com si fossin galets (pasta) i també una nena agafa una tela de l'estenedor i diu que ha de planxar i fa veure que agafa la planxa amb la mà i passa la mà per damunt la roba. També uns infants fan una macedònia i un d'ells diu que necessiten més fruites, però una nena li diu que imagini que allà hi ha maduixes i una poma. Per últim, una nena es posa dos tubs als braços perquè diu que els té trencats. A la segona sessió, uns infants es posen una cinta al cap i uns tubs de cartó a les mans i fan veure que són boxejadors i unes nenes es col·loquen una tela com si fos una capa i diuen que són vampires. Un nen puja sobre una caixa i mentre es balanceja diu que és un mariner i que va a buscar peixos per menjar. A la tercera sessió unes nenes es posen unes teles i juguen a fantasmes i a vampires i uns nens agafen els tubs de cartó i s'asseuen damunt. També

hi ha infants que imiten alguns animals, tant els sorolls com la manera d'actuar, i d'altres que utilitzen els tubs com si fossin un megàfon o una trompa d'elefant. Uns infants col·loquen unes cadires com si estiguessin en un autobús i unes nenes agafen l'estetoscopi com si fos un telèfon i parlen entre elles. A l'última sessió uns infants juguen a robots amb els tubs de cartó i una nena juga a la xarranca amb uns cartons. Un dels materials que dona més joc en aquesta sessió són les caixes, ja que uns infants les fan servir per fer un amagatall, com si fossin unes gandules per prendre el sol i com si fossin un gronxador. També fan veure com si fossin cotxes i fan curses.

Seguint amb les observacions de proposta de millora, segueixo constatant que el joc contribueix al desenvolupament sensoriomotor, desenvolupa la motricitat gruixuda i fina, ajuda al fet que els infants es desenvolupin cognitivament, afavoreix a desenvolupar la personalitat i a expressar les seves emocions. Tanmateix, el joc promou el desenvolupament social i fomenta la interacció amb els iguals, que són dos aspectes els quals he observat un gran canvi de la realitat educativa amb les meves quatre sessions d'intervenció. Per tal de confirmar aquesta declaració, és important exposar diverses situacions les quals em van permetre arribar a aquesta conclusió.

Primer de tot, he corroborat que els infants han anat coneixent i assolint els valors, normes, costums, rols, coneixements i conductes que la societat transmet (Ruiz de Velasco i Abad, 2011). Per exemple, alguns infants sovint donen ordres als altres sobre com han d'actuar, que han de fer i com, sobretot a l'espai de l'hospital i de la caseta. Concretament hi ha tres nenes i dos nens que tenen molta iniciativa i expressen com han de jugar, per tal que el joc funcioni com ells i elles volien i majoritàriament recreen accions o situacions que han viscut en la seva vida quotidiana, com un dia de metge, el sopar de la mare i del pare, etc.

En segon lloc, he apreciat que fomenta la interacció amb els iguals, és a dir, ajuda a fer que els infants es comuniquin i es relacionin establint vincles positius (Vigotsky, 1933). Així doncs en aquestes observacions de proposta de millora, alguns dels infants en algun moment fan un joc d'espectador encara que dura molt poca estona i el joc paral·lel no és tan predominant com ho havia sigut en les anteriors sessions. Majoritàriament els infants tendeixen a fer un joc associatiu, però en alguna situació he observat que és un joc més aviat cooperatiu, ja que juguen de manera més organitzada i es reparteixen les tasques i els rols per tal d'assolir l'objectiu que s'han marcat. Respecte a l'infant que durant la realitat educativa fa un joc solitari, en les sessions de la meva intervenció, se'l veu força tranquil i entusiasmat quan comparteix espai i materials amb els altres infants i fins i tot, en alguna situació interacciona amb els infants, conversa i convida a algun

nen a què jugui amb ell. Amb relació a l'infant el qual es troba amb barreres per a l'aprenentatge i la participació, constato que a través del joc simbòlic s'ha integrat molt al grup. A més, encara que conversi amb els infants, normalment fa un joc paral·lel i sovint alguns infants interaccionen amb ell i l'involucren en el joc, per exemple fan veure que li tallen els cabells, li ofereixen objectes, fan veure que el curen, etc. Així doncs, el joc simbòlic és clau per crear el vincle amb els companys i les companyes i per preparar a l'infant de manera integral per a la vida, ja que ajuda a dinamitzar els costums, conductes, normes i rols socialment establerts (Parten, 1932).

L'anàlisi de totes aquestes situacions d'aula derivades del joc simbòlic em permeten constatar la importància d'oferir diversos espais i materials adequats a les seves necessitats, la qual cosa contribueix també al seu desenvolupament sensoriomotor, cognitiu, afectiu i social.

En definitiva, i abans de centrar-me en les conclusions de la recerca, esmentar que després de l'anàlisi i interpretació de les dades recollides puc afirmar que si es planifica adequadament el temps de joc, s'organitza l'espai, es reflexiona sobre com han de ser els materials que es proporcionen i quin rol ha de tenir l'adult davant del joc, això ajudarà al fet que els infants aprenguin i contribuirà en el seu desenvolupament integral.

4. Conclusions

En aquest punt exposo les conclusions que he extret a partir de la meva investigació sobre el joc simbòlic en el segon cicle d'Educació Infantil. Primerament, procuro donar resposta a la pregunta inicial d'aquest Treball Final de Grau i em fixo en el grau d'assoliment dels objectius que m'havia formulat en un principi. Després d'això, plantejo alguns dels reptes que he tingut al llarg de tot el procés de recerca i destaco noves preguntes que han emergit arran del treball realitzat, les quals podrien ser línies d'investigació futures. Per últim, exposo què m'ha aportat aquesta investigació per a la meva professió com a mestra i ho vinculo amb el Grau en Mestra d'Educació Infantil.

Centrant-me en la pregunta d'investigació, és a dir, *quin paper té el joc simbòlic en l'aprenentatge dels infants de tres a sis anys*, i a fi de poder donar resposta a aquesta qüestió, ha estat bàsic conèixer els aspectes més importants sobre el joc simbòlic en la realitat educativa investigada. Per resoldre aquest interrogant m'he centrat a cercar i observar els aspectes que fonamenten el joc simbòlic, concretament l'organització de l'espai, el temps que s'ha de destinar al joc, el rol de l'educador i les característiques dels materials que s'han d'oferir en aquest joc. Així doncs, després d'analitzar les dades obtingudes puc afirmar que si organitzem adequadament l'espai, fem una planificació del temps acurada, reflexionem sobre el rol del docent davant el joc i rumiem i seleccionem els materials amb relació als objectius que ens marquem afavorirem un joc de qualitat que acabarà revertint en els processos d'aprenentatge dels infants.

Per tal d'argumentar de manera més concreta i detallada aquestes idees, a continuació manifesto un seguit de conclusions vinculades amb els tres objectius de la meva investigació i també el grau d'assoliment de cada cas.

Respecte al primer objectiu, *Identificar els principis que fonamenten el joc simbòlic*, esmentar que aquest s'ha assolit completament. En aquest cas, la fonamentació teòrica de la recerca ha estat un procés imprescindible per poder analitzar diversos referents teòrics i els seus discursos vinculats al joc simbòlic i així conèixer els seus principis i característiques. A partir d'aquí he pogut tenir la informació necessària a fi de reflexionar sobre el treball de camp i principalment sobre la proposta d'intervenció educativa amb el propòsit de promoure una transformació de l'espai de joc simbòlic a l'aula investigada.

A banda d'això, ha sigut fonamental tenir identificades les qüestions més importants sobre aquest tipus de joc perquè m'ha permès descriure, observar i analitzar el racó del joc simbòlic en la realitat educativa estudiada. Així doncs, la fonamentació teòrica, m'ha concedit l'oportunitat de recollir dades sobre com es concreta el joc simbòlic a l'aula per així reflexionar sobre com podria millorar-lo a través de la meva proposta d'intervenció.

Per tant, la reflexió sobre la pràctica educativa a l'aula ha estat essencial per suggerir els canvis i millores en el joc simbòlic, els quals després d'incorporar-los en les quatre sessions d'intervenció, he pogut corroborar que si les condicions són idònies respecte a l'organització de l'espai i el temps, la selecció dels materials i el rol del docent, aquests aspectes ajudaran a afavorir al màxim el desenvolupament i els aprenentatges dels infants.

Pel que fa al segon objectiu, *Descriure els materials i espais que configuren el racó del joc simbòlic*, mencionar que aquest també s'ha assolit totalment, ja que durant el procés de recollida de dades he pogut identificar i definir els diferents materials i espais que hi havia en la realitat educativa a l'aula. Aquestes observacions m'han permès entendre com jugaven els infants, quins aprenentatges assoleixen i com afavoreix aquesta organització en el seu desenvolupament integral. En conseqüència, l'anàlisi i interpretació de les dades obtingudes de la realitat a l'aula m'ha ajudat a poder reflexionar sobre quins materials volia seleccionar i com volia organitzar els espais en la meva proposta de millora, per tal d'assolir els objectius de la recerca.

Per tal d'identificar aquests materials i espais que configuren el racó del joc simbòlic i poder concretar la meva proposta d'intervenció no només m'he centrat en el marc teòric que he creat, sinó que també he dissenyat una graella d'observació amb diferents ítems i he realitzat dues entrevistes a la mestra per tal de conèixer millor el grup-classe. Aquests instruments també m'han permès comprendre el perquè es fan les coses d'aquella manera, quina importància se li dona al joc simbòlic i en base quins criteris la mestra organitza l'espai i selecciona els materials. La recollida de tota aquesta informació ha estat clau per poder concretar el meu propi disseny garantint les necessitats, curiositats i interessos de tots els nens i nenes de l'aula investigada.

Per últim, i amb relació al tercer objectiu, *analitzar la relació entre el joc simbòlic i el desenvolupament de l'infant*, destacar que el grau d'assoliment és parcial, ja que ha estat molt complex. A parir de les diverses sessions de joc simbòlic he pogut constatar que ofereix moltes ocasions d'aprenentatge i posa en marxa noves habilitats i desenvolupa les que ja estan apreses. Tanmateix, verifico que aquest contribueix al desenvolupament intel·lectual, motriu, sensorial, emocional i social dels infants, però no he pogut constatar quin és el grau d'assoliment dels aprenentatges i com això reverteix en el seu desenvolupament integral. Considero que això és degut al poc temps que he estat al centre i probablement si hagués allargat l'estada i fet més observacions de joc simbòlic, hauria pogut saber amb més precisió el grau d'assoliment d'aquests coneixements.

Així doncs, per tal d'analitzar com influeix el joc simbòlic en el desenvolupament dels nens i les nenes, a part d'elaborar el marc teòric que m'ha aportat molta informació sobre què exposaven diversos autors i autores, també he creat i utilitzat diversos instruments de recollida de dades. La possibilitat de comparar la realitat educativa a l'aula amb les propostes d'intervenció que he realitzat m'ha permès evidenciar que si les condicions són idònies amb relació a l'organització dels espais, el temps, els materials i el rol del docent, es promourà que els infants aprenguin i es desenvolupin de manera integral.

A partir de tot això he pogut constatar que el joc simbòlic és una activitat essencial en els primers anys de vida, ja que aporta molts beneficis en el desenvolupament dels infants a nivell intel·lectual, psicomotor, sensorial, social i emocional. Tot i això, alhora puc afirmar que per tal que el joc simbòlic afavoreixi als aprenentatges i al desenvolupament infantil és vital que es destini un temps suficient i que aquest sigui de qualitat i valuós, així com també s'organitzi l'espai amb uns criteris específics, se seleccionin els materials amb unes característiques concretes i es reflexioni sobre el rol del docent davant d'aquesta activitat per tal de no interferir ni influir negativament en aquest joc.

Per altra banda, m'agradaria destacar que encara que estic satisfeta amb el resultat final d'aquesta investigació considero que hagués estat molt interessant poder continuar investigant i tenir l'oportunitat de fer més sessions per implementar nous canvis i millores i així poder observar nous aprenentatges tant per part dels infants com per part meva. També voldria esmentar que en tot moment m'he sentit recolzada i acompanyada per les mestres de l'escola i particularment per la mestra del grup-classe. Aquesta m'ha ajudat molt a l'hora de posar en pràctica la meva investigació, ja que ha sigut flexible amb la planificació setmanal que tenia i m'ha deixat llibertat per fer les meves sessions. A més a més, sempre m'ha tractat com una mestra més amb respecte i valorant la meva feina, fins i tot reflexionant i implementant les possibles modificacions i millores que li havia mencionat durant les diverses converses.

Amb relació a les perspectives de futur, voldria esmentar algunes de les preguntes que m'he formulat arran de la recerca, les quals podrien ser línies d'investigació futures, és a dir, nous interrogants per properes investigacions. La primera qüestió que ha sorgit va enfocada al fet d'entendre quin paper té la direcció del centre a l'hora de promoure el joc com una activitat central i quines actuacions o propostes es fan per garantir-ho. És a dir, reflexionar sobre la importància que el joc formi part de la cultura escolar del centre.

Un altre dubte que m'ha aparegut té relació amb un dels infants que tenia a l'aula diagnosticat amb un Trastorn de l'Espectre Autista i està vinculat a la importància de

l'atenció a la diversitat. Així doncs, em pregunto quins beneficis aporta el joc en el desenvolupament i en els aprenentatges dels infants que presenten barreres per a l'aprenentatge i la participació, partint de la premissa que des dels centres és important garantir que tots i totes aprenguin i es desenvolupin al màxim.

Per concloure amb la present recerca, m'agradaria esmentar tot el que m'ha aportat per a la meva professió com a mestra. Primer de tot, aquesta investigació m'ha ajudat a aprofundir sobre el joc en general i més específicament sobre el joc simbòlic, perquè encara que alguns dels aspectes ja els havia tractat en algunes assignatures del Grau en Mestra d'Educació Infantil, a partir d'aquest treball he pogut consolidar aquests coneixements i adquirir-ne d'altres totalment nous. En segon lloc, comentar també que aquesta recerca m'ha ajudat a entendre i a valorar encara més el joc infantil, el qual és l'activitat per excel·lència dels nens. Tanmateix, la relació entre la fonamentació teòrica amb els fets que he evidenciat durant les sessions, m'han permès reflexionar sobre les diverses qüestions els quals repercuteixen en el procés d'aprenentatge dels infants i en el seu desenvolupament integral. Així doncs, és essencial que els docents reflexionem sobre els aspectes que volem que els infants aprenguin i que definim i ens guiem per uns criteris d'avaluació, per tal de valorar el progrés dels infants en el desenvolupament de les seves capacitats. Al mateix temps és vital que reflexionem sobre la pròpia pràctica educativa, per poder-la ajustar i millorar segons les necessitats i els interessos dels infants. Seguint aquesta idea i relacionant-la amb un dels coneixements que he comprovat a partir d'aquesta investigació, és que la formació permanent dels docents és un dret, però al mateix temps és una obligació.

D'aquesta manera, com a futura mestra és essencial que constantment ens formem per ampliar, desenvolupar i actualitzar els nostres coneixements, destreses i actituds, tot adaptant-nos a les necessitats i interessos del grup. Per tant, és essencial que ens formulem preguntes, interessem per temes els quals no tenim gaire coneixement, ampliem els sabers respecte un assumpte en concret i que ens renovem pedagògicament per millorar el procés d'ensenyament i aprenentatge. A més a més, arran de la recerca puc constatar que el joc no només és una activitat necessària per als infants sinó que és un dret propi de la infància. Per aquest motiu, doncs, considero que la investigació m'ha permès donar-li el valor que es mereix, cosa que acabarà incidint en la meva futura pràctica professional com a mestra d'Educació Infantil. Tot i que encara em queda molt per aprendre i saber, em sento satisfeta amb el treball realitzat i amb els coneixements adquirits que han contribuït a la meva formació inicial com a mestra.

5. Referències bibliogràfiques

- Abad, J. (2006). *Escenografías para el juego simbólico*. Aula de Infantil, núm. 34, pp. 10-16.
- Albertín, P., Cabruja, T., i Villar, E. (2009). El diari de camp com a material de reflexió i aprenentatge de l'alumne del pràcticum. *Educat: Revista de psicopedagogia*, 1, 24-28. ResearchGate. <https://www.researchgate.net/publication/281375813>
- Arnal, J., Del Rincón, D., i Latorre, A. (1992). *Investigación eucativa: Fundamentos y metodología*. Labor.
- Aucouturier, B. (2004). *Los fantasmas de acción y la práctica psicomotriz*. Graó.
- Bisquerra, R. (Coord.), Dorio, I., Gómez, J., Latorre, A., Martínez, F., Massot, I., Mateo, J., Sabariego, M., Sans, A., Torrado, M., i Vilà, R. (2004). *Metodología de la investigación educativa*. La Muralla.
- Bonilla-Castro, E., i Sehk, P. (2013). *Más allá del dilema de los métodos: La investigación en ciencias sociales*. Universidad de los Andes. <https://laboratoriociudadut.files.wordpress.com/2018/05/mas-alla-del-dilema-de-los-metodos.pdf>
- Bruner, J. (1986). *El habla del niño*. Paidós.
- Bruner, J. (2002). *Acción, pensamiento y lenguaje*. Alianza.
- Cabanellas, I., Eslava, C. (coord.), Tejada, M., Hoyuelos, A., Fornasa, W., i Polonio, R. (2005). *Territorios de la infancia. Diálogos entre arquitectura y pedagogía*. Graó.
- Chalmers, A. F. (2010). *¿Qué es esa cosa llamada ciencia? Siglo XXI de España Editores, S.A.*
- Coffey, A., i Atkinson, P. (2003). *Encontrar sentido a los datos cualitativos*. Contus.
- Cortiella, M. L. (Coord), Fernández, F., i Sánchez, D.M. (2010). *El joc infantil i la seva metodologia*. Departament d'Educació. https://ioc.xtec.cat/materials/FP/Recursos/fp_edi_m04_/web/fp_edi_m04_htmlindex/media/fp_edi_m04_pdfindex.pdf
- Decret 181/2008, de 9 de setembre, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments del segon cicle de l'educació infantil, diari Oficial de la Generalitat de Catalunya núm. 5216. (2008) [obra legal].

- Delgado, J. M. R. (1991). *La felicidad*. Temas de hoy.
- Departament d'Ensenyament (2016). *Currículum i orientacions educació infantil (segon cicle)*. Generalitat de Catalunya.
- Edo, M., Blanch, S., i Anton, M. (2016). *El juego en la primera infancia*. Octaedro.
- Elliott, J. (1993). *El cambio educativo desde la investigación-acción*. Morata.
- Esteban, L., i Parellada, C. (2001). Propuesta de parámetros de observación alrededor del juego simbólico. *Aula infantil*, 2 , 21-24. Dialnet.
- Freud, S. (1984). *Más allá del principio del placer*. Edición Biblioteca Nueva.
- Garaigordobil, M. (2006). La perspectiva de Vigotsky en la investigación del juego infantil: juego y desarrollo de las funciones psicológicas superiores. *Infancia: educar de 0 a 6 anys*, 97, 3-9. <http://hdl.handle.net/11162/34700>
- Garvey, C. (1985). *El juego infantil*. Morata.
- Groos, K. (1901). *The play of man*. Appleton.
- Heiland, H. (1993). Friedrich Fröbel (1872-1852). *Revista trimestral de educación comparada*, 3-4, 501-519. Dialnet. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=3097570>
- Illueca, L. (1971). *La entrevista*. Magisterio Español.
- Informe Belmont, de 18 d'abril, principis ètics i orientacions per a la protecció de subjectes humans en l'experimentació, Comissió Nacional per a la Protecció de Subjectes Humans en Investigació Biomèdica i Comportamental (1979) [obra legal].
- Klein, M. (2011). La técnica psicoanalítica del juego: su historia y significado (1955). *Revista L'Interrogant*, 11, 57-68. Dialnet. <https://revistainterrogant.org/la-tecnica-psicoanalitica-del-juego-su-historia-y-significado-1955/>
- Krippendorff, K. (2012). *Content Analysis: An introduction to its methodology*. SAGE Publications, Inc.
- Licona, A. L. (2000). La importancia de los recursos materiales en el juego simbólico. *Revista de medios y educación*, 14, 13-21. Pixel-bit. <https://recyt.fecyt.es/index.php/pixel/article/view/61141/37155>
- Lukas, J.F., i Santiago, K. (2009). *Evaluación educativa*. Alianza Editorial.

- Mora, A.M. (Coord.), Lleonart, A. i Rodríguez, R. (2019). *Suport a la intervenció educativa*. [Apunts acadèmics]. Institut obert de Catalunya.
- Organització de les Nacions Unides (1959). *Declaració del drets dels infants*. Assembla General de les Nacions Unides.
- Ortega, R. (1990). *Jugar y aprender*. Diada.
- Padilla, M. T. (2002). *Técnicas e instrumentos para el diagnóstico y la evaluación educativa*. CCS.
- Parten, M. B. (1932). Social participation among preschool children. *Journal of abnormal children and social psychology*, 27(3), 243-269. <https://doi.org/10.1037/h0074524>
- Pecci, M.C., Herrero, T., López, M., i Mozos, A. (2010). *El juego infantil y su metodología*. McGraw-Hill Interamericana de España S.L.
- Pérez, G. (2008). Investigación cualitativa. Retos e interrogantes. La Muralla
- Piaget, J. (1961). La formación del símbolo en el niño. FCE.
- Rodríguez, G., Gil, J., i García, E. (1996). *Métodos de investigación cualitativa*. Aljibe.
- Rubin, H.J., i Rubin, I.S. (2011) *Qualitative Interviewing: The Art of Hearing Data*. SAGE Publications, Inc.
- Ruiz de Velasco, A. (2006). Del placer motórico al placer visual. *Aula de Infantil*, 32, 8-11. Graó.
- Ruiz de Velasco, A., i Abad, J. (2011). *El juego simbólico*. Graó.
- Simons, H. (2011). *El estudio de caso: teoría y práctica*. Morata.
- Slade, P. (1978). *Expresión dramática infantil*. Santillana.
- Stake, R. (2010). *Investigación con estudio de casos*. Morata.
- Stern, A. (2017). *Jugar*. Litera.
- Tejerina, I. (1994). Dramatización y teatro infantil. Dimensiones psicopedagógicas expresivas. Siglo XXI de España.
- Vigotsky, L. (1933). El juego y su función en el desarrollo psíquico del niño. *Cuadernos de Pedagogía*, 85, 39-49.

Vila, B. (2018). Aula infantil: *Materials en l'educació infantil* [Apunts acadèmics]. UVic-UCCMoodle.

Vila, B., i Cardo, C. (2005). *Material sensorial (0-3 años): Manipulación y experimentación*. Graó.

Winnicott, D.W. (2006). *Realidad y juego*. Gedisa.

Zabalza, M. Á. (2004). *Diarios De Clase: Un instrumento de investigación y desarrollo profesional*. Narcea.

ANNEXOS

TREBALL FINAL DE GRAU

ÍNDEX

1. Observacions.....	69
1.1. Model de graella d'observació	69
1.2. Observació realitat educativa d'aula 1	71
1.3. Observació realitat educativa 2.....	81
1.4. Observació realitat educativa 3.....	91
1.5. Observació realitat educativa 4.....	102
1.6. Observació realitat educativa 5.....	110
1.7. Observació proposta d'intervenció 1	119
1.8. Observació proposta d'intervenció 2.....	132
1.9. Observació proposta d'intervenció 3.....	142
1.10. Observació proposta d'intervenció 4.....	153
2. Entrevistes	162
2.1. Models d'entrevistes	162
2.1.1. Model entrevista inicial.....	162
2.1.2. Model entrevista final.....	163
2.2. Transcripció entrevista inicial.....	164
2.2.2. Transcripció entrevista final.....	172
3. Diari de camp.....	176
4. Aspectes ètics de la recerca.....	193
5. Graella d'anàlisi i discussió de les dades obtingudes	194
6. Fotografies	194
6.1. Fotografies de l'espai i materials.....	194
6.2. Observació realitat educativa 1.....	202
6.3. Observació realitat educativa 2.....	206
6.4. Observació realitat educativa 3.....	209
6.5. Observació proposta d'intervenció 1	212
6.6. Observació proposta d'intervenció 2.....	216
6.7. Observació proposta d'intervenció 3.....	219
6.8. Observació proposta d'intervenció 4.....	223

1. Observacions

1.1. Model de graella d'observació

Curs:	Dia:
Hora inici:	Hora final:

OBSERVACIÓ DE L'ESPAI I MATERIALS	ANOTACIONS
Descripció del joc o activitat al racó de joc simbòlic	
Organització de l'espai (com està distribuït l'espai de joc simbòlic, canvis en l'organització de l'espai, lloc lluminós, fosc, ample o espai reduït, total d'infants que hi ha a cada espai, esquema dels infants en l'espai i distribució espacial, etc.)	
Organització del material (descripció dels materials, tipologia de materials, quantitat, estat dels materials (és a dir, si estan nets, ben cuidats, sencers o falten peces, etc.)	
Temps de joc (temps que es destina al joc, temps suficient per tal	

<p>que tots i totes juguin amb calma, el pas del temps és present en el joc per part dels infants, necessiten temps per adaptar-se als nous materials, accepta els límits de temps, li costa finalitzar, etc.)</p>	
--	--

OBSERVACIÓ DE LES RELACIONS I SOBRE EL CLIMA	ANOTACIONS
Rol dels infants en el joc simbòlic (com es comporten, com juguen, verbalitzacions, mateix rol, sap el que fa, situació fictícia o real, desconnecta, iniciativa, sentiments i emocions)	
Relació entre iguals durant el joc simbòlic (problemes de comportament, crida d'atenció o crits, dona ordres, comunicació, imitació, guió, acorden rols, amb qui juga)	
Rol del docent (intervé, com ho fa, paper dins el joc)	
Relació docent i alumnat (com es relacionen, juguen, amb	

quin to, fa reflexionar, etc.)	
Clima dins l'aula (bon ambient, distès, agradable)	

1.2. Observació realitat educativa d'aula 1

Curs: P4	Dia: Dijous 11 de febrer del 2021 (matí)
Hora inici: 9:15	Hora final: 10:20

OBSERVACIÓ DE L'ESPAI I ELS MATERIALS	ANOTACIONS
Descripció del joc o activitat al racó de joc simbòlic	<p>Com dies abans havia parlat amb la mestra sobre possibles millores que observava, va decidir establir dos dies a la setmana per fer aquest joc simbòlic amb temps suficient perquè els infants poguessin jugar, experimentar, imaginar, etc. El dimarts de la mateixa setmana va fer algunes modificacions, com per exemple va incorporar l'espai de l'hospital i va dir als infants que durant aquelles sessions només podien jugar en quatre espais; el de la cuineta, el de l'hospital, el de construccions amb animals i al del tren.</p> <p>Els infants van arribar de casa, van penjar les jaquetes i les motxilles i la mestra els va dir que s'apropessin amb ella i els va explicar que només podien anar en els quatre espais que he comentat anteriorment i seguidament els va dir que ja podien començar.</p>
Organització de l'espai (com està distribuït l'espai de joc simbòlic, canvis en l'organització de l'espai, lloc lluminós, fosc, ample o espai reduït, total d'infants)	<p>Com he comentat anteriorment la setmana anterior a aquesta observació vaig explicar a la mestra la meua proposta d'intervenció i quines eren les possibles modificacions que veia de moment. Com potser es va adonar que podia ser interessant el què li proposava, el dimarts va modificar l'aula i va comentar-me que els dies que havíem planificat per fer joc simbòlic serien amb aquesta organització (temporal, de materials i d'espai), fins que jo dugués a terme la meua proposta de millora.</p>

<p>que hi ha a cada espai, esquema dels infants en l'espai i distribució espacial, etc.</p>	<p>L'espai de joc és més ampli, ja que les taules es col·loquen totes cap a la paret i això permet que el centre de l'aula hi hagi materials pel joc simbòlic i espai suficient per desenvolupar aquest joc.</p> <p>Pel que fa a la llum, les finestres estan amb la cortina perquè no entri la claredat i molesti el sol i sempre estan encesos els llums.</p> <p>Pel que fa a l'organització espacial de tota l'aula, al costat de la porta d'entrada hi ha l'espai de cuineta i després on fem la rotllana i les rutines del bon dia, hi trobem l'espai de l'hospital.</p> <p>Al costat de l'hospital hi ha una capsa amb materials de fusta per fer construccions i una altra capsa amb animals de plàstic. Per últim, el racó més a part de la porta d'entrada hi ha una capsa amb vies i un tren de fusta.</p> <p>Pel que fa a la situació dels infants durant tota l'estona de joc, a l'inici tots van a jugar a metges corrents, excepte un nen i dues nenes que observen el que està passant. Una de les nenes s'asseu en una cadira i l'altra nena veient que no té espai en l'espai de l'hospital, decideix construir un circuit amb les vies del tren. El nen està cinc minuts assegut observant, però després decideix anar a fer construccions amb les peces de fusta.</p> <p>A l'espai de l'hospital, hi ha un total de deu infants. Per una banda, hi ha un grup de tres nenes que juguen juntes molta estona, dues fan de metgesses i una de pacient. Hi ha dos nens i una nena que juguen sols en aquest espai, compartint materials però cadascun pel seu costat. També hi ha un altre grup d'un nen i una nena, pacient i metgessa respectivament. Per últim l'altre grup està format per un nen que fa de metge i l'altre fa de pacient.</p> <p>El nen que està a les construccions, li cau i observa al seu voltant a veure si el miren i després d'això està uns tres minuts aproximadament sense fer-ne una altra.</p> <p>La nena que estava observant des d'una cadira va a jugar amb la nena que juga al tren, però passen dos minuts i una li diu a l'altre si vol anar al supermercat i assenteix.</p>
---	--

	<p>Veient que les dues nenes marxen de l'espai del tren, el nen que juga a construccions sol va a l'espai de tren.</p> <p>Hi ha una petita discussió entre els dos nens que juguen a metges i una de les nenes, perquè un dels nens utilitzava un estetoscopi per la boca i la nena li diu que allò va a les orelles que és per escoltar el cor i les respiracions. El nen li fa cas i els dos grups es tornen a dividir, els dos nens per una banda, i la nena amb l'altre nen per una altra.</p> <p>La nena que jugava sola interactua amb un dels nens que juga sol (aquest infant està diagnosticat amb trets de l'espectre autista i per tant, desconnecta i no hi ha interacció per part d'ell). Després va a jugar a la cuineta amb les dues nenes.</p> <p>La nena que jugava amb el nen li diu que ara ha de fer de bebè i li demana ajuda a un altre nen, el qual jugava amb un altre nen. L'altre infant vol jugar i la nena li diu que són molts, però aquest es queixa a la mestra i al final juguen els quatre junts.</p> <p>Aquest nen es cansa de jugar a allò (dos minuts més tard) i li diu al nen que feia de metge i a un altre si volen jugar i comencen a córrer per l'aula i la mestra els avisa i els diu que així no es juga.</p> <p>Les tres nenes que des d'un inici jugaven a metges es canvien de rols, els quals els decideix una de les nenes perquè està cansada de ser metgessa. Diu que ella serà la pacient bebè, que la nena que era metgessa seguirà igual i la que era pacient serà la mare de la bebè. Va cap a elles el nen que no el deixaven jugar en l'altre grup i demana si pot jugar i la nena que ha repartit els rols li diu que sí que ha de ser el pare.</p> <p>Uns quants infants es barallen pel material i la mestra els avisa i els diu que si no comparteixen els traurà els dos maletins de l'hospital.</p> <p>Dues de les tres nenes que estaven a la caseta marxen i conviden a jugar al nen que era un bebè i segueixen amb els mateixos rols. Després d'una estona una de les nenes comença a curar a l'altra i el nen les observa sense intervenir.</p> <p>Tres nens es cansen i es queden asseguts a les cadires i es posen a parlar de 'Super Zings'.</p>
--	---

	<p>La nena que feia de pacient ve cap a mi i fa de metgessa per curar-me. La nena que jugava amb ella va a la cuineta i juga sola amb les nines i li dona menjar.</p> <p>Un nen veu que la nena interactua amb mi i em talla els cabells amb les tisores del metge. Una de les tres nenes que juguen a l'hospital el crida perquè vagi amb elles, però ell no vol.</p> <p>El nen que té un TEA, va a jugar amb unes lletres i una nena el veu i li diu a la mestra que vol fer un trencaclosques, però la mestra li diu que ara no toca que han de jugar amb el que tenen allà. Llavors marxa amb una altra nena a la cuineta i es posen a cuidar els bebès i les dues decideixen que són mares.</p> <p>Les tres nenes marxen de l'espai de metges, però segueixen amb els mateixos rols i com el llit queda buit, el nen amb TEA s'hi estira. La mestra li dona el martell de reflexos i li ensenya que s'ha de picar al genoll i ell mateix s'ho fa diverses vegades. Quan acaba llença l'objecte a terra i segueix estirat.</p> <p>El nen que m'estava curant torna després d'estar assegut a la cadira amb els altres nens i amb les tisores a la mà em diu que m'ha d'obrir la panxa. Després va a la mestra i li fa el mateix i ella li diu que si li ha obert la panxa després l'ha de cosir que no pot anar amb la panxa oberta i ell fa el gest de cosir.</p> <p>Una de les nenes de la caseta i dos nens juguen a metges, però es comencen a perseguir i la mestra els diu que no estan jugant bé, que quan ells van al metge segur que no els persegueix. Després es queden quietes a terra i la nena els diu que han d'anar fent i com. Un dels nens es queixa a la mestra perquè la nena no li deixa fer com ell vol i la mestra li diu que ho parin i ho solucionin.</p> <p>Els nens que anteriorment estaven asseguts a les cadires hi tornen i observen els altres infants i també s'hi incorporen dos nens més.</p> <p>El nen amb TEA comença a tirar objectes per terra i la mestra l'intenta reconduir en el joc i es posa a jugar amb el tren.</p> <p>Dues nenes comencen a fer una construcció amb animals que diuen que és una piscina i una d'elles col·loca una vaca i l'altra li diu que no, que s'afogaria.</p>
--	---

	<p>L'ambient està força distès, ja que alguns dels nens no volen jugar i es comencen a barallar. La mestra em demana si em sembla bé que acabem el joc i li dic que si, que com ella ho vagi millor i aquí s'acaba l'estona de joc simbòlic.</p>
<p>Organització del material (descripció dels materials, tipologia de materials, quantitat, estat dels materials (és a dir, si estan nets, ben cuidats, sencers o falten peces, etc.)</p>	<p>A l'espai de la cuineta i del supermercat trobem molt material de plàstic en excepció de les quatre cadires, el moble del supermercat, dos cistells, un bressol, un moneder i quatre mobles de fusta (un armari, una amb una pica, una rentadora i uns fogons amb forn). També trobem altres materials que són de plàstic, com per exemple, la caixa registradora, una balança, un cistell del supermercat, dos cotxets, una bossa, cinc nines, cinc olles, dues paelles, disset plats, quinze gots, quatre forquilles, dues culleres, cinc ganivets i diverses fruites i verdures.</p> <p>A l'espai de l'hospital hi ha molt material de plàstic, un llit, tres maletins amb estris de metges i metgesses, dues xeringues i vuit pots on hi havia pastilles. També trobem pals de fusta (depressors), una mica de cotó fluix, una tela i dues gorres de quiròfan.</p> <p>A l'espai de construccions i d'animals hi ha una capsa amb construccions de fusta de diverses mides, figures i colors i una altra capsa amb animals diversos de plàstic.</p> <p>Per últim, en l'espai del tren, tot el material és de fusta i hi ha diverses vies de tren, un pont, quatre vagons de tren de diferent color, quatre senyals, dos arbustos i un arbre.</p> <p>Considero que el material que s'ofereix a la cuineta i al supermercat podria estar més ben cuidat, per exemple s'ha trencat el plàstic que feia de tapa de la rentadora, algunes nines els falta roba per tapar-les i a una se li ha separat la cama del cos. Els cotxets estan molt trencats perquè alguns infants s'hi pugen ells a sobre, al bressol li falta un matalàs, la caixa registradora s'ha trencat i li surten cables, la balança no té exactitud ni és útil, a la cartera li cau la polipell i algunes fruites i verdures estan abonyegades. També observo que falten alguns coberts (no hi ha el mateix número per tots) i considero que tots</p>

	<p>els coberts, les tasses, els gots, els plats i les olles són molt diferents estèticament i algunes olles no tenen tapa.</p> <p>Pel que fa a l'espai de l'hospital, hi ha massa plàstic i els maletins estan trencats de fer-los servir i de donar-los cops. A més a més, penso que hi ha massa materials dins dels maletins, ja que molts dels estris són iguals i no estan distribuïts equitativament i alguns estan trencats i fets mal bé.</p> <p>En el moble que hi ha material per fer construccions i animals de plàstic, gairebé tot està en bon estat, però hi ha algun animal que està trencat.</p> <p>En l'últim espai, els dels calaixos per treballar diferents aspectes considero que hi ha massa plàstic i en bastants trencaclosques falta alguna o algunes peces.</p>
<p>Temps de joc (temps que es destina al joc, temps suficient per tal que tots i totes juguin amb calma, el pas del temps és present en el joc per part dels infants, necessiten temps per adaptar-se als nous materials, accepta els límits de temps, li costa finalitzar, etc.)</p>	<p>En aquesta observació el temps de joc va ser d'una hora i cinc minuts.</p> <p>Amb relació al temps de joc simbòlic si considero que és més ric i valuós que abans, ja que en aquesta observació no és el temps restant d'una activitat central, sinó que ara el joc passa a ser l'activitat central i tots els infants tenien el mateix temps de joc.</p> <p>Pel que fa a adaptar-se als nous materials, a l'espai de la cuineta i del supermercat, a l'espai de les construccions i animals i a l'espai del tren no van necessitar adaptació perquè ja coneixien el material, ja que era el que havien tingut des d'un inici a l'aula.</p> <p>En l'espai de l'hospital, en general no van necessitar adaptació, però per ells els materials d'aquell espai eren pràcticament 'nous' perquè només havien pogut jugar amb ells en la sessió anterior.</p> <p>Durant l'estona de joc no vaig observar que cap infant verbalitzés el pas del temps en el joc.</p> <p>Pel que fa a acceptar els límits del temps, com la mestra no va donar cap premissa sobre si havien d'anar variant d'espais de joc, els infants eren totalment lliures, regulaven el seu temps i feien el que volien.</p> <p>Amb relació a finalitzar l'estona de joc, sobretot a les nenes que jugaven va costar una mica perquè la mestra no va donar cap avís del fet que l'estona de joc s'estava acabant i crec que els va</p>

	agafar per sorpresa. Respecte als nens que estaven a les cadires asseguts, van finalitzar 'el joc' ràpidament perquè realment allò ja feia estona que els avorria i no els motivava.
--	--

OBSERVACIÓ DE LES RELACIONS I SOBRE EL CLIMA	ANOTACIONS
<p>Rol dels infants en el joc simbòlic (com es comporten, com juguen, verbalitzacions, mateix rol, sap el que fa, situació fictícia o real, desconnecta, iniciativa, sentiments i emocions)</p>	<p>Pel que fa a com jugaven els infants, considero que alguns infants es cansaven molt de pressa del joc que feien, ja que canviaven freqüentment de joc i d'espai. En les situacions que es repartien els rols i feien un joc cooperatiu l'estona de joc durava una mica més que quan un grup d'infants feia un joc paral·lel o associatiu.</p> <p>Amb relació al rol que tenien els infants en el joc simbòlic, majoritàriament en les situacions on es repartien els papers, els infants a mesura que passava l'estona es canviaven de rol. Normalment tornava a repartir els rols la nena que tenia més iniciativa del grup. En una ocasió una nena que deia que era una infermera directament va estirar-se i l'altre va dir que ara ella seria la metgessa. També en la situació de la cuineta, les dues nenes van decidir que serien les mares i van seguir amb el mateix rol, fins que van decidir anar a jugar amb els animals.</p> <p>Pel que fa a les verbalitzacions dels infants, no parlen entre ells molt, majoritàriament s'imiten i sobretot en el joc cooperatiu, les nenes que tenen més iniciativa són les que diuen que han de fer els altres i com ho han de fer. Els espais on verbalitzen més és a l'hospital perquè alguna nena diu que és el que li fa mal i rectifica a algun infant que no utilitza bé algun dels estris del maletí. També a la cuineta hi ha força interacció quan s'expliquen que estan cuinant i en una ocasió una nena li posa un tros de tela al nas a una altra i li diu "mira como huele esto" quan ho acaba de treure de la rentadora.</p> <p>Pel que fa als sentiments i a les emocions percebudes durant l'estona de joc, majoritàriament per part de les nenes vaig poder notar que el joc els agradava, les cares eren de satisfacció i</p>

	<p>d'alegria i durant el joc reien i se les veia interessades pel joc. Una de les nenes no volia jugar al principi de tot i tenia cara de tristesa i sentiment de solitud, tot i que després quan va jugar amb una altra nena ja se la veia més contenta i alegre. Els infants que jugaven sols feien cara de felicitat i se'ls veia a gust amb el que estaven fent, perquè ells decidien com ho volien fer. Per últim, hi havia un grup de nens, els que seien a parlar a les cadires, que tenien una cara d'indiferència, de serietat i d'avorriment.</p> <p>Pel que fa a si algun infant desconnectava, ho he pogut veure en els infants que feien un joc més d'espectador, ja que sovint deixaven el seu joc més solitari i es fixaven en el que feien els altres. També l'infant que està diagnosticat amb TEA desconnectava sovint del joc.</p>
<p>Relació entre iguals durant el joc simbòlic (problemes de comportament, crida d'atenció o crits, dona ordres, comunicació, imitació, guió, acorden rols, amb qui juga)</p>	<p>Pel que fa a problemes de comportament entre els infants, en cinc situacions ha hagut d'intervenir la mestra.</p> <p>Pel que fa a com juguen els infants i relacionant-ho amb la classificació que fa Parten (1932) trobem que hi ha infants que varien de joc respecte a la perspectiva social. Per una banda, he observat que hi ha joc solitari sobretot en tres nens en concret, un d'ells està diagnosticat amb un TEA. També en algunes ocasions algunes nenes fan aquest tipus de joc, tot i que no dura gaire estona. He vist que en algunes ocasions hi ha joc d'espectador sobretot per part dels infants que fan el joc solitari. Per altra banda, he vist joc paral·lel en alguna situació de la caseta i de l'espai de metges, ja que alguns dels infants compartien espai i material, però cadascú feia el seu propi joc, sense interaccionar entre ells i elles. Vaig percebre en alguna ocasió joc associatiu, quan un nen i una nena em volien curar perquè deien que estava malalta. Tot i que sabien quin era l'objectiu, no es van organitzar ni es van repartir els rols, simplement anaven jugant sobre la marxa. Per últim, vaig veure un joc més cooperatiu en diverses situacions, per exemple les tres nenes que jugaven tota l'estona juntes i una d'elles era qui</p>

	<p>repartia els sols, en una altra situació una nena també va repartir els rols amb tres nens més i a la cuineta dues nenes van parlar sobre qui eren i les dues van decidir que serien mares.</p> <p>Pel que fa al paper de donar ordres i tenir iniciativa, es veu clarament en tres nenes, dues jugaven juntes i una altra anava variant de participants de joc. Elles mateixes deien com havien de jugar, repartien els rols perquè el joc els funcionés bé, avisaven de quines accions havien de fer els altres infants, com ho havien de fer, etc. Sí és cert que en un grup hi havia dues nenes que tenien molta iniciativa, però no xocaven perquè una manava més que l'altre quan estaven juntes i l'altre es tornava més permissiva i acatava les normes. Les nenes que jugaven amb aquestes que tenien més iniciativa, les imitaven i seguien les ordres que deien perquè no s'enfadessin i així poder seguir el joc.</p> <p>Majoritàriament els nens jugaven amb altres nens o ve feien un joc més solitari. Les nenes normalment jugaven amb altres nenes establint uns rols i unes normes, tot i que hi havia tres nens que en diverses ocasions jugaven més amb les nenes i es deixaven guiar i seguien les normes que els donaven.</p>
<p>Rol del docent (intervé, com ho fa, paper dins el joc)</p>	<p>Vaig demanar a la mestra si durant les meves observacions podia documentar amb imatges el que estava passant a l'aula perquè així em seria més fàcil a l'hora d'organitzar la informació i també em seria útil per acabar d'omplir i donar suport a les graelles d'observació. Així doncs, durant l'hora i cinc minuts ella ha estat documentant amb fotografies als infants i intervenint quan ella ho veia necessari.</p> <p>Majoritàriament quan hi ha problemes entre els infants, ells busquen a la mestra i ella intervé. Primerament, en una situació un nen ha anat amb un grup d'infants i ha demanat si podia jugar, però la nena li ha dit que eren molts. Seguidament el nen es queixa a la mestra i al final juguen tots junts. En una altra situació, uns quants infants es barallen pel material i la mestra els avisa i els diu que si no comparteixen els traurà els dos maletins de l'hospital. En una altra situació, una nena i dos nens juguen a</p>

	<p>metges, però es comencen a perseguir i la mestra els diu que no estan jugant bé, que quan ells van al metge segur que no els persegueix. També hi ha hagut un petit problema de comportament quan el nen que està diagnosticat amb autisme comença a tirar objectes per terra i la mestra l'intenta reconduir i finalment es posa a jugar amb el tren. Per últim, hi ha problemes quan una nena no deixa fer el que vol a un nen i es queixa a la mestra i ella li diu que ho parin i ho solucionin.</p> <p>Pel que fa al seu paper en el joc no participa molt, però en dues ocasions si ho fa. Per una banda, la mestra veu que el nen amb TEA s'estira al llit i va cap a ell i li dona un cop al genoll amb el martell de reflexos i llavors ell s'ho fa un parell de cops. Per altra banda, un nen va amb la mestra i li diu que li obra la panxa amb unes tisores i la mestra en veure que li deixa la panxa oberta li demana si no li vol cosir. Llavors ell se la mira i li diu que sí amb el cap i fa veure que li està cosint la panxa.</p> <p>Quan és l'hora d'esmorzar diu als infants que és hora de recollir i que ho facin ràpidament, ja que han d'esmorzar i anar al pati.</p>
<p>Relació docent i alumnat (com es relacionen, juguen, amb quin to, fa reflexionar, etc.)</p>	<p>Pel que fa a la relació entre la mestra i els infants, els deixa que juguin com vulguin, però amb algunes normes que no menciona a l'inici de l'estona de joc. Utilitza un to normal quan parla amb ells, però quan no fan el que ella diu, alça la veu perquè la sentin bé. La mestra en dues ocasions si participa en el joc, però està molta estona documentant amb fotografies el que està passant.</p>
<p>Clima dins l'aula (bon ambient, distès, agradable)</p>	<p>El clima dins de l'aula és força distès i poc motivador, ja que els infants canvien d'espai de joc freqüentment. També considero que està massa carregat de coses i que tenen masses materials on elegir i són poc motivadors i personalment penso que això fa que els costi centrar-se en un material diversa estona.</p>

1.3. Observació realitat educativa 2

Curs: P4	Dia: Dimarts 16 de febrer del 2021 (matí)
Hora inici: 9:10	Hora final: 10:28

OBSERVACIÓ DE L'ESPAI I ELS MATERIALS	ANOTACIONS
Descripció del joc o activitat al racó de joc simbòlic	<p>Com dies abans havia parlat amb la mestra sobre possibles millores que observava, va decidir establir dos dies a la setmana per fer aquest joc simbòlic amb temps suficient perquè els infants poguessin jugar, experimentar, imaginar, etc.</p> <p>Els infants van arribar de casa, van penjar les jaquetes i les motxilles i la mestra els va dir que s'apropessin amb ella i els va explicar que només podien anar a la cuineta, a l'hospital, a construccions amb animals i al tren i seguidament els va dir que ja podien començar.</p>
Organització de l'espai (com està distribuït l'espai de joc simbòlic, canvis en l'organització de l'espai, lloc lluminós, fosc, ample o espai reduït, total d'infants que hi ha a cada espai, esquema dels infants en l'espai i distribució espacial, etc.	<p>Pel que fa a l'organització temporal, de materials i d'espai, va ser la mateixa que en la primera observació inicial.</p> <p>L'espai de joc és més ampli, ja que les taules es col·loquen totes cap a la paret i això permet que el centre de l'aula hi hagi materials pel joc simbòlic i espai suficient per desenvolupar aquest joc.</p> <p>Pel que fa a la llum, les finestres estan amb la cortina perquè no entri la claredat i molesti el sol i sempre estan encesos els llums.</p> <p>Pel que fa a l'organització espacial de tota l'aula, al costat de la porta d'entrada hi ha l'espai de cuineta i després on fem la rotllana i les rutines del bon dia, hi trobem l'espai de l'hospital.</p> <p>Al costat de l'hospital hi ha una capsa amb materials de fusta per fer construccions i una altra capsa amb animals de plàstic. Per últim, el racó més a part de la porta d'entrada hi ha una capsa amb vies i un tren de fusta.</p> <p>Pel que fa a la situació dels infants durant tota l'estona de joc, a l'inici tots van a jugar a metges, però com no hi ha suficient lloc, un nen i una nena es queden observant durant un segons i</p>

	<p>marxen a l'espai de construccions. Estan fent una construcció, però el nen es posa unes peces foradades de fusta als ulls i la nena l'imita i els dos comencen a riure una bona estona.</p> <p>A l'espai de l'hospital hi ha quatre nens i cinc nenes en total, els quals estan distribuïts en tres grups. Una de les nenes està estirada a un dels llits, però ningú hi va. Al seu costat hi ha un grup de tres nens que tenen un maletí i estan provant els estris, però sense un fi i sense establir rols. L'altre grup hi ha quatre nenes que fan de metgesses i el nen que està estirat al llit fa de pacient.</p> <p>Una de les nenes que està en el grup dels cinc infants marxa a curar a la nena que està sola al llit i interactuen durant molta estona, però amb els mateixos rols.</p> <p>Els nens es cansen molt de pressa de provar els objectes i comencen a escampar el material i a jugar a lluites. La mestra els avisa i els diu que no estan jugant bé i que si segueixen així hauran de deixar de jugar. Dos dels nens van a jugar amb els animals i l'altre va cap a l'espai de l'hospital i observa que fan els infants.</p> <p>El nen que està a construccions va a buscar un tauró i després va amb la nena i li diu que vagi a agafar animals. La nena torna amb un cavall i un ase i després els nens que estaven a l'espai dels animals van a jugar amb el nen i la nena a construccions i diuen que estan muntant un edifici enorme per tots els animals, perquè no passin fred al carrer. Tot i que deixen els animals a sobre la construcció, cadascú agafa un animal, la nena agafa un cavall, un dels nens un tigre, l'altre el tauró i l'altre un elefant. Tota l'estona estan amb aquests animals i la nena diu que ella i el nen amb l'elefant s'han de protegir del tauró i del tigre.</p> <p>En el grup de les tres nenes i del nen que fa de pacient hi ha canvis de rol perquè una de les nenes li diu que ja ha estat molta estona que ella vol ser la pacient. El nen cedeix i li deixa el llit perquè s'estiri i la nena diu el que li fa mal i comença a donar ordres als altres infants sobre què li han de fer i amb quins objectes. Una de les nenes marxa i va amb el grup de les dues</p>
--	---

	<p>nenes que juguen a l'altre llit, però la metgessa també li dona ordres sobre com ha de fer i com ho ha de fer.</p> <p>El nen que està observant com juguen en l'espai d'hospital demana si pot jugar i la nena pacient diu que sí, però que ell és un infermer i ha d'ajudar a la nena que és la metgessa i a l'altre nen que és el metge. La pacient fa veure que no té veu i els fa signes amb les mans, però quan ha de donar ordres sobre el què han de fer sí que ho verbalitza perquè l'entenguin bé.</p> <p>Una nena arriba mitja hora tard de l'inici del joc i li costa molt començar a jugar. La mestra només li diu que posi la jaqueta i la motxilla al penjador i que jugui, però ella es queda asseguda en una cadira durant més de cinc minuts. Una de les nenes de l'espai de metges, la que juga amb dues nenes més, va cap a ella amb un maletí i li diu si la vol curar. La nena que està asseguda assenteix i van en un espai apartat dels altres infants i comencen a jugar.</p> <p>Dos nens que estaven a l'espai de l'hospital comencen a jugar a gossos i el nen que juga amb un tauró a l'espai de construccions, va cap a ells i els imita.</p> <p>Les dues nenes que juguen a l'espai de l'hospital s'intercanvien els rols. Després col·loquen els nins i juguen duren un minut i els deixen a sobre del llit. Seguidament segueixen amb els mateixos rols i la pacient li diu a la metgessa que l'ha mossegat un gos a la cama i l'altra nena li diu que no té la cama trencada, però que li ha de posar una bena i li fa. Després la metgessa endreça els nins a la caixa i s'estira al llit.</p> <p>Els dos nens i la nena que jugaven a l'espai de construcció i animals van tots cap a la cuineta i també s'hi apunten els tres nens que jugaven a ser gossos. Al cap de dos minuts van les quatre nenes (de dos grups diferents) que jugaven a l'espai de l'hospital.</p> <p>Les nenes que estaven apartades jugant a metgesses van cap a un dels llits, però segueixen amb els mateixos rols.</p> <p>A la caseta es queden pocs infants perquè dos nens i dues nenes van cap a l'espai de l'hospital, però els dos nens marxen i comencen a fer lluites amb dos nens més. Un nen els mira i com</p>
--	---

	<p>la mestra els diu que així no estan jugant bé tres dels nens van a jugar amb el tren i després també hi va la nena que era pacient a l'espai de metges. També una nena va cap a un espai sola i s'asseu durant uns cinc minuts aproximadament i observa que estan fent els altres infants.</p> <p>Les dues nenes que jugaven a metges van cap a la nena que estava estirada al llit i li demanen si vol jugar amb elles. La nena assenteix i diu que li fa mal el coll i que té tos i comencen a parlar entre les metgesses, però cadascuna fa el que vol.</p> <p>Una de les nenes que està a l'espai de l'hospital amb una altra nena li diu que abans no l'han curat i que per tant, encara està malalta i que ha de curar-la.</p> <p>El grup de tres nenes es divideix, deixen a una nena sola al llit i van les dues on havien començat a jugar, però amb els rols canviats. La nena que està en l'espai del tren va amb elles però no interactua.</p> <p>La nena que estava observant va a l'espai de construccions i animals i un dels nens que està al tren també hi va.</p> <p>Les dues nenes que juguen a metges s'enfaden perquè la pacient no li deixa els aparells i com li treu de la mà, la pacient marxa enfadada a seure sola. Després d'una estona quan les dues nenes marxen de l'espai on ella estava abans va a asseure's i observa que fan els altres infants.</p> <p>Les dues nenes que compartien material de l'hospital van cap a la caseta, però cada una fa un joc més individual.</p> <p>La nena que juga amb una altra a l'hospital es canvia de rol perquè li diu que ara ja no vol ser la pacient i agafa l'estetoscopi (com si fos un telèfon) i es posa a parlar amb una pacient, demanant-li que té i que li fa mal. L'altra nena se la queda mirant sense entendre del tot què està fent i comença a jugar amb els objectes.</p> <p>La mestra diu que és hora de recollir, ja que hem d'anar a esmorzar.</p>
Organització del material (descripció)	Pel que fa a l'organització del material, com he comentat abans era la mateixa que en la primera observació inicial.

<p>dels materials, tipologia de materials, quantitat, estat dels materials (és a dir, si estan nets, ben cuidats, sencers o falten peces, etc.)</p>	<p>A l'espai de la cuineta i del supermercat trobem molt material de plàstic en excepció de les quatre cadires, el moble del supermercat, dos cistells, un bressol, un moneder i quatre mobles de fusta (un armari, una amb una pica, una rentadora i uns fogons amb forn). També trobem altres materials que són de plàstic, com per exemple, la caixa registradora, una balança, un cistell del supermercat, dos cotxets, una bossa, cinc nines, cinc olles, dues paelles, disset plats, quinze gots, quatre forquilles, dues culleres, cinc ganivets i diverses fruites i verdures.</p> <p>A l'espai de l'hospital hi ha molt material de plàstic, un llit, tres maletins amb estris de metges i metgesses, dues xeringues i vuit pots on hi havia pastilles. També trobem pals de fusta (depressors), una mica de cotó fluix, una tela i dues gorres de quiròfan.</p> <p>A l'espai de construccions i d'animals hi ha una capsa amb construccions de fusta de diverses mides, figures i colors i una altra capsa amb animals diversos de plàstic.</p> <p>Per últim, en l'espai del tren, tot el material és de fusta i hi ha diverses vies de tren, un pont, quatre vagons de tren de diferent color, quatre senyals, dos arbustos i un arbre.</p> <p>Considero que el material que s'ofereix a la cuineta i al supermercat podria estar més ben cuidat, per exemple s'ha trencat el plàstic que feia de tapa de la rentadora, algunes nines els falta roba per tapar-les i a una se li ha separat la cama del cos. Els cotxets estan molt trencats perquè alguns infants s'hi pugen ells a sobre, al bressol li falta un matalàs, la caixa registradora s'ha trencat i li surten cables, la balança no té exactitud ni és útil, a la cartera li cau la polipell i algunes fruites i verdures estan abonyegades. També observo que falten alguns coberts (no hi ha el mateix número per tots) i considero que tots els coberts, les tasses, els gots, els plats i les olles són molt diferents estèticament i algunes olles no tenen tapa.</p> <p>Pel que fa a l'espai de l'hospital, hi ha massa plàstic i els maletins estan trencats de fer-los servir i de donar-los cops. A més a més, penso que hi ha massa materials dins dels maletins, ja que molts</p>
---	--

	<p>dels estris són iguals i no estan distribuïts equitativament i alguns estan trencats i fets mal bé.</p> <p>En el moble que hi ha material per fer construccions i animals de plàstic, gairebé tot està en bon estat, però hi ha algun animal que està trencat.</p> <p>En l'últim espai, els dels calaixos per treballar diferents aspectes considero que hi ha massa plàstic i en bastants trencaclosques falta alguna o algunes peces.</p>
<p>Temps de joc (temps que es destina al joc, temps suficient per tal que tots i totes juguin amb calma, el pas del temps és present en el joc per part dels infants, necessiten temps per adaptar-se als nous materials, accepta els límits de temps, li costa finalitzar, etc.)</p>	<p>En aquesta observació el temps de joc va ser d'una hora i vint minuts.</p> <p>Amb relació al temps de joc simbòlic si considero que és més ric i valuós que abans, ja que en aquesta observació no és el temps restant d'una activitat central, sinó que ara el joc passa a ser l'activitat central i tots els infants tenien el mateix temps de joc.</p> <p>Pel que fa a adaptar-se als nous materials, a l'espai de la cuineta i del supermercat, a l'espai de les construccions i animals i a l'espai del tren no van necessitar adaptació perquè ja coneixien el material, ja que era el que havien tingut des d'un inici a l'aula.</p> <p>En l'espai de l'hospital, en general no van necessitar adaptació, però per ells els materials d'aquell espai eren pràcticament 'nous' perquè només havien pogut jugar amb ells en la sessió anterior.</p> <p>Durant l'estona de joc no vaig observar que cap infant verbalitzés el pas del temps en el joc.</p> <p>Pel que fa a acceptar els límits del temps, com la mestra no va donar cap premissa sobre si havien d'anar variant d'espais de joc, els infants eren totalment lliures, regulaven el seu temps i feien el que volien.</p> <p>Amb relació a finalitzar l'estona de joc, sobretot a les nenes que jugaven va costar una mica perquè la mestra no va donar cap avís del fet que l'estona de joc s'estava acabant i crec que els va agafar per sorpresa. Respecte als nens que estaven a les cadires asseguts, van finalitzar 'el joc' ràpidament perquè realment allò ja feia estona que els avorria i no els motivava.</p>

OBSERVACIÓ DE LES RELACIONS I SOBRE EL CLIMA	ANOTACIONS
<p>Rol dels infants en el joc simbòlic (com es comporten, com juguen, verbalitzacions, mateix rol, sap el que fa, situació fictícia o real, desconnecta, iniciativa, sentiments i emocions)</p>	<p>Pel que fa a com jugaven els infants, considero que en general els infants que juguen en grup i tenen rols establerts tendeixen a tenir un joc més continu. En canvi, en general els infants que no tenen rols establerts ni un objectiu en comú, tendeixen en cansar-se del joc i anar variant d'espai o en alguns casos en concret fins i tot fent un mal ús dels materials i no jugant adequadament (segons les consignes que dona la mestra). Així doncs, en les situacions que hi ha un joc associatiu o cooperatiu, l'estona de joc dura una mica més que quan un grup d'infants fan un joc paral·lel.</p> <p>Amb relació al rol que tenien els infants en el joc simbòlic, majoritàriament en les situacions on es reparteixen els papers, a mesura que passava l'estona els infants van canviant de rol. Normalment reparteix els rols l'infant que té més iniciativa del grup, tot i que en alguna ocasió sense demanar el canvi la nena que era pacient s'aixeca del llit i comença a buscar objectes per curar a la nena que era metgessa anteriorment.</p> <p>Pel que fa a les verbalitzacions dels infants, no parlen entre ells molt, majoritàriament s'imiten i sobretot en el joc cooperatiu, les nenes que tenen més iniciativa són les que diuen que han de fer els altres i com ho han de fer. Els espais on verbalitzen més és a l'hospital perquè alguna nena diu que és el que li fa mal i rectifica a algun infant que no utilitza bé algun dels estris del maletí.</p> <p>Pel que fa als sentiments i a les emocions percebudes durant l'estona de joc, majoritàriament per part de les nenes vaig poder notar que el joc els agradava, les cares eren de satisfacció i d'alegria i durant el joc reien i se les veia interessades pel joc. El nen i la nena que a l'inici jugaven a construccions es notava que estaven interessats pel que feien, estaven entretinguts i els entusiasma com podien fer una torre cada cop més alta. La nena que va arribar tard tenia cara de sorpresa i semblava que no es sentia a gust, però quan l'altra nena va dir si volia jugar</p>

	<p>amb ella se la va veure entusiasmada i molt entretinguda amb el joc que feien. Després quan aquestes dues es van enfadar, una semblava estar trista i es va aïllar i l'altre tenia una actitud d'indiferència. Els nens que gairebé tota l'estona jugaven junts se'ls veien eufòrics i amb molta energia, però quan la mestra els va renyar perquè no jugaven com ella volia, se'ls veia desmotivats i durant uns instants penedits, tot i que al poca estona ja tornaven a jugar amb ganes. També en alguna ocasió aquests infants tenien l'expressió facial molt rígida i seriosa i semblava que en certs moments s'avorrien. .</p> <p>Pel que fa a si algun infant desconnectava, majoritàriament en les situacions en les quals hi havia un joc més continu no es percebia que cap infant ho fes. Tot i això, en algun moment algun dels infants que tenien un joc d'espectador o paral·lel, tendien a desconnectar del que feien i observar als altres infants.</p>
<p>Relació entre iguals durant el joc simbòlic (problemes de comportament, crida d'atenció o crits, dona ordres, comunicació, imitació, guió, acorden rols, amb qui juga)</p>	<p>Pel que fa a problemes de comportament entre els infants només en dues situacions ha hagut d'intervenir la mestra. En les situacions que no ha intervingut ha sigut perquè els mateixos infants s'han gestionat. Per exemple, una nena que juga amb un grup d'infants a l'hospital, se n'adona que una altra nena tota l'estona li dona ordres i decideix marxar i jugar amb algú altre. També aquesta nena i una altra es barallen per les eines de l'hospital i decideix marxar d'allà.</p> <p>Pel que fa a com juguen els infants i relacionant-ho amb la classificació que fa Parten (1932) trobem que hi ha infants que varien de joc respecte a la perspectiva social. Per una banda, he observat que en cap ocasió hi ha joc solitari. He vist que en algunes ocasions hi ha joc d'espectador, per part d'un nen quan es queda mirant que fan els altres a la caseta o ve quan una nena s'asseu durant uns cinc minuts i observa que estan fent els altres infants. Per altra banda, he vist joc paral·lel en alguna situació de la caseta quan molts infants estan allà, però cadascú té un joc individual. També he pogut veure aquest tipus de joc quan dues nenes jugaven juntes amb els rols establerts i al seu</p>

	<p>costat hi havia una altra nena, la qual feia un joc independent, però compartia el material amb les altres dues. Pel que fa al joc associatiu, majoritàriament en les diverses situacions es fa aquest tipus de joc, ja que es distribueixen els rols i saben quin objectiu tenen, però no es reparteixen les tasques ni es posen d'acord de com fer-ho. Per exemple, en la situació dels animals i les construccions, els infants tenen un animal cadascú i saben que l'objectiu és protegir-se del tauró i del tigre. També això succeeix quan dues nenes que juguen a l'hospital, es reparteixen els rols, però no hi ha una bona organització. Per últim, vaig veure un joc més cooperatiu, en el grup de les tres nenes i el nen que estaven a l'hospital, ja que la nena que tenia iniciativa va repartir els rols i ella a l'inici va dir quin era l'objectiu. També va verbalitzar els esdeveniments que volia que els altres infants fessin, per tal que el joc funcionés i els infants la imitaven i feien el que ella deia.</p> <p>Pel que fa al paper de donar ordres i tenir iniciativa, es veu clarament en dues nenes, les quals no van jugar gaire estona juntes i van anar variant de participants de joc. Elles mateixes deien com havien de jugar, repartien els rols perquè el joc els funcionés bé, avisaven de quines accions havien de fer els altres infants, com ho havien de fer i una d'elles també anunciava els esdeveniments propers perquè els infants sabessin que havien de fer. Les nenes que jugaven amb aquestes que tenien més iniciativa, les imitaven i seguien les ordres que deien perquè no s'enfadessin i així poder seguir el joc. Una de les nenes que normalment no té tanta iniciativa, va jugar amb una nena que seguia el que ella li deia, però quan l'altra no li va fer cas, va marxar. En relació als nens, no tenien els rols molt marcats i sobre la marxa anaven jugant sense que cap sonés ordres als altres. En quant a la iniciativa alguns en tenien més, però no es veia molta diferència entre ells.</p> <p>Majoritàriament els nens jugaven amb altres nens o ve feien un joc més paral·lel i les nenes normalment jugaven amb altres nenes establint uns rols i unes normes.</p>
--	---

<p>Rol del docent (intervé, com ho fa, paper dins el joc)</p>	<p>Vaig demanar a la mestra si durant les meves observacions podia documentar amb imatges el que estava passant a l'aula perquè així em seria més fàcil a l'hora d'organitzar la informació i també em seria útil per acabar d'omplir i donar suport a les graelles d'observació. Així doncs, durant l'hora i vint minuts ella ha estat documentant amb fotografies als infants i intervenint quan ella ho veia necessari.</p> <p>La mestra intervé en el joc en dos moments, el primer va ser gairebé al inici quan un grup de nens comencen a jugar a lluites i ella s'apropa i els diu que no poden jugar d'aquella manera, ja que no estan jugant bé i que si segueixen així deixaran de jugar. En la segona intervenció, la mestra torna a avisar els mateixos nens perquè s'estan perseguint i juguen a lluites i els diu que si ho tornen a fer no jugaran més i aniran a seure a la cadira fins que es calmin. quan hi ha problemes entre els infants, ells busquen a la mestra i ella intervé.</p> <p>Pel que fa al seu paper en el joc no participa en cap situació ni tampoc verbalitza ni interactua amb els infants, simplement fa fotografies i observa el que passa.</p> <p>Quan és l'hora d'esmorzar diu als infants que és hora de recollir i que ho facin ràpidament que se li ha passat el temps i no els donarà temps d'esmorzar.</p>
<p>Relació docent i alumnat (com es relacionen, juguen, amb quin to, fa reflexionar, etc.)</p>	<p>Pel que fa a la relació entre la mestra i els infants, els deixa que juguin com vulguin, però amb algunes normes que no menciona a l'inici de l'estona de joc. En les dues situacions que intervé primer alça una mica el to de veu i després utilitza un to normal per avisar-los del que passarà si segueixen jugant d'aquella manera.</p>
<p>Clima dins l'aula (bon ambient, distès, agradable)</p>	<p>El clima dins de l'aula considero que és força distès i poc motivador, sobretot pels infants que tenen un joc d'espectador o paral·lel, ja que canvien d'espai freqüentment. En canvi, pels infants que fan un joc associatiu o cooperatiu, sembla que</p>

	l'activitat els motiva més perquè duren força estona en l'espai i se'ls veu més animats, concentrats i entusiasmats.
--	--

1.4. Observació realitat educativa 3

Curs: P4B	Dia: Dijous 18 de febrer del 2021 (matí)
Hora inici: 9:15	Hora final: 10:30

OBSERVACIÓ DE L'ESPAI I ELS MATERIALS	ANOTACIONS
Descripció del joc o activitat al racó de joc simbòlic	<p>Com dies abans havia parlat amb la mestra sobre possibles millores que observava, va decidir establir dos dies a la setmana per fer aquest joc simbòlic amb temps suficient perquè els infants poguessin jugar, experimentar, imaginar, etc.</p> <p>Els infants van arribar de casa, van penjar les jaquetes i les motxilles i la mestra els va dir que s'apropessin amb ella i els va explicar que només podien anar a la cuineta, a l'hospital, a construccions amb animals i al tren i seguidament els va dir que ja podien començar.</p>
Organització de l'espai (com està distribuït l'espai de joc simbòlic, canvis en l'organització de l'espai, lloc lluminós, fosc, ample o espai reduït, total d'infants que hi ha a cada espai, esquema dels infants en l'espai i distribució espacial, etc.	<p>Pel que fa a l'organització temporal, de materials i d'espai, va ser la mateixa que en la primera i la segona observació inicial.</p> <p>L'espai de joc és més ampli, ja que les taules es col·loquen totes cap a la paret i això permet que el centre de l'aula hi hagi materials pel joc simbòlic i espai suficient per desenvolupar aquest joc.</p> <p>Pel que fa a la llum, les finestres estan amb la cortina perquè no entri la claredat i molesti el sol i sempre estan encesos els llums.</p> <p>Pel que fa a l'organització espacial de tota l'aula, al costat de la porta d'entrada hi ha l'espai de cuineta i després on fem la rotllana i les rutines del bon dia, hi trobem l'espai de l'hospital.</p> <p>Al costat de l'hospital hi ha una capsa amb materials de fusta per fer construccions i una altra capsa amb animals de plàstic. Per</p>

	<p>últim, el racó més a part de la porta d'entrada hi ha una capsa amb vies i un tren de fusta.</p> <p>Pel que fa a la situació dels infants durant tota l'estona de joc, quan la mestra els diu que poden començar a jugar i es queda asseguda amb una nena a braços perquè diu que està enfadada amb la mama i no vol jugar. Tots els infants van a l'espai de l'hospital menys un nen que es queda a l'espai de construccions i un altre va a buscar un cotxet i una nina i comença a córrer per tota l'aula.</p> <p>En l'espai de l'hospital un nen està estirat al llit i tot i que crida a un altre perquè vagi a curar-lo, ningú hi va fins passats uns dos minuts que hi van dues nenes.</p> <p>Un nen s'estira a l'altre llit i tres nenes el comencen a curar, però una d'elles agafa una nina i es posa al costat i comença a curar-la. Les altres dues nenes el segueixen curant durant dos minuts més i una d'elles li diu que la deixi ser la malalta i el nen s'aixeca i ve al meu costat a seure. La nena del llit agafa una espècie de carpeta amb una pinça i utilitza un instrument dental per fer un dibuix (ho verbalitza). Després una altra nena agafa el mateix instrument que té la pacient a la mà i li diu que obri la boca, però la pacient s'hi nega perquè diu que a ella no li fan mal les dents i li diu que té molts mocs i que li costa respirar bé. Després d'això li segueix donant indicacions de que ha de fer a l'altra nena.</p> <p>Un altre nen observa el que fan però finalment marxa a construccions i ajuda a l'altre nen a construir una torre. Després de tres minuts el nen que hi estava primer marxa a l'espai del tren.</p> <p>El nen que estava estirat al llit passa a ser metge amb l'altra nena i una de les nenes s'estira al llit i diu que està malalta. Quan li posen la vacuna comença a plorar molt fort que sembla molt real. El nen que es queda sol a construccions va cap a l'espai de metges i mira que fan els altres infants, però només observa. Després d'uns dos minuts va cap a l'espai del tren.</p> <p>La mestra esta amb tres nenes i un nen parlant i li fa pessigolles a la nena que venia enfadada des de casa, perquè se li passi.</p>
--	---

	<p>El nen que està amb el cotxet s'estira a terra i una nena li va a fer pessigolles i el nen que havia anat primer al tren els mira durant uns minuts. Després hi va també el nen que estava a l'espai del tren i es comencen a perseguir fins que els tres es queden a la cuineta parlant i rient, però no juguen amb els objectes.</p> <p>Les dues nenes i el nen que juguen a l'espai de l'hospital, un altre cop canvien els rols i la nena que encara no havia sigut pacient s'hi posa i deixa que els metges la curin sense dir res.</p> <p>Dos dels nens que estaven a la cuineta i un nen que estava amb la mestra van a la zona de construccions i animals.</p> <p>La nena que estava enfadada amb la seva mare, vint-i-tres minuts després d'iniciar la sessió, va cap a l'espai de l'hospital. Observa a les dues nenes que juguen juntes, però finalment decideix anar amb les dues nenes i el nen que juguen en l'altre llit. Els tres decideixen ser pacients i la nena que arriba fa de metgessa.</p> <p>Una nena mira com juguen les dues nenes a l'espai de l'hospital, però no interactua. Una de les nenes li diu que s'assenti que la curarien i li posa una vacuna i li diu que com és una superheroïna, ja està curada. L'altra nena les mira, però no interactua i després quan la nena que és metgessa marxa, el joc amb els rols s'acaba, ja que fan un joc paral·lel, sense interactuar.</p> <p>Un nen agafa el garatge i diversos cotxes (no es podia, però com és l'infant diagnosticat amb TEA, la mestra no li diu res). Dos minuts després hi va un dels nens que estava a construccions i animals.</p> <p>Una nena va sola a la cuineta.</p> <p>La nena que havia marxat veu que a terra s'hi reflecteix el sol i va a la mestra i li diu que ha vist penjades amb la lupa. Després avisa a una de les nenes amb les quals jugava abans per ensenyar-li el què ha descobert. La mestra es posa davant de la finestra i tapa les penjades i els demana perquè creuen que a vegades desapareixen. Una de les nenes diu que és perquè es molt alta i l'altre diu que com es posa davant de la finestra, està</p>
--	--

	<p>tapant els raigs de sol que entren. Poc temps després també hi va una altra nena i la nena que està amb la lupa li explica el què ha trobat.</p> <p>La nena que jugava amb el nen i les dues nenes al hospital, marxa a la caseta i porta el maletí per curar als dos bebès (nines) que estan al llit.</p> <p>Un nen que està a construccions imita a una nena que agafa dues peces de fusta triangulars i se les posa al cap i ell diu que és un gos i ella fa de gat. El nen persegueix a la nena i els dos fan el soroll dels animals.</p> <p>El nen i la nena que juguen a l'hospital, no deixen que l'altra nena sigui pacient i aquesta s'enfada i es queda mirant-los durant uns deu minuts aproximadament. Els infants estan estirats al llit durant uns tres minuts i després la nena cura al nen.</p> <p>Un nen s'estira al llit i les dues nenes de la caseta van a curar-lo. Una li bena la mà i l'altre es cansa molt de pressa i observa a uns altres infants. Un altre nen li talla els cabells amb unes tisores del metge, però es cansa molt ràpid.</p> <p>Dos nens que jugaven a construccions s'asseuen al banc i observen com juguen els altres infants.</p> <p>Dues nenes comencen a jugar a gossos i gats i després s'hi uneixen tres nenes més i quatre nens.</p> <p>La nena que no deixaven fer de pacient s'estira al llit que es queda buit i a l'altre s'estira una altra nena.</p> <p>Durant una estona el grup de nou infants juguen a perseguir-se, però sense enfadar-se. Després de cinc minuts una nena diu que per passar han de dir la contrasenya i els infants no li fan cas i passen igual. La nena es posa a plorar molt i s'aparta del grup i observa com juguen.</p> <p>Un nen ve a curar-me a mi i després cura al nen que no ha volgut jugar durant tota l'hora.</p> <p>Després d'una estona la nena que estava enfada pregunta a una altra nena si pot jugar i li diu que sí, però que no digui res de la contrasenya perquè sinó no jugaran amb ella. Una nena diu a tot el grup que vagin al riu i una nena li diu que no, que als gats no</p>
--	---

	<p>els agrada el riu. La nena que proposa anar al riu marxa i seu durant tres minuts al banc i observa com juguen.</p> <p>Dues nenes juguen a metges, però no estan més de dos minuts i van cap el grup que juguen a gats i gossos. Després de dos minuts tornen a l'espai de metges amb els mateixos rols.</p> <p>La nena que s'havia enfadat diu que és un unicorn i que la seva cua és la banya i una altra nena l'imita.</p> <p>Una nena va sola al supermercat i fa veure que compra i després va a la cuineta a rentar les fruites i també les asseca amb un tros de tela. Mentrestant posa la taula crida a la nena que juga a l'espai de metges i la nena va allà i s'asseu a la cadira per menjar. La nena que estava a la cuineta li diu que primer s'ha de rentar les mans i un cop les dues s'han rentat les mans, s'asseuen i comencen a menjar.</p> <p>La mestra diu en veu alta que és hora de recollir i els diu que ho facin ràpid perquè sinó no els donarà temps a esmorzar i anar al pati.</p>
<p>Organització del material (descripció dels materials, tipologia de materials, quantitat, estat dels materials (és a dir, si estan nets, ben cuidats, sencers o falten peces, etc.)</p>	<p>A l'espai de la cuineta i del supermercat trobem molt material de plàstic en excepció de les quatre cadires, el moble del supermercat, dos cistells, un bressol, un moneder i quatre mobles de fusta (un armari, una amb una pica, una rentadora i uns fogons amb forn). També trobem altres materials que són de plàstic, com per exemple, la caixa registradora, una balança, un cistell del supermercat, dos cotxets, una bossa, cinc nines, cinc olles, dues paelles, disset plats, quinze gots, quatre forquilles, dues culleres, cinc ganivets i diverses fruites i verdures.</p> <p>A l'espai de l'hospital hi ha molt material de plàstic, un llit, tres maletins amb estris de metges i metgesses, dues xeringues i vuit pots on hi havia pastilles. També trobem pals de fusta (depressors), una mica de cotó fluix, una tela i dues gorres de quiròfan.</p>

	<p>A l'espai de construccions i d'animals hi ha una capsa amb construccions de fusta de diverses mides, figures i colors i una altra capsa amb animals diversos de plàstic.</p> <p>Per últim, en l'espai del tren, tot el material és de fusta i hi ha diverses vies de tren, un pont, quatre vagons de tren de diferent color, quatre senyals, dos arbustos i un arbre.</p> <p>Considero que el material que s'ofereix a la cuineta i al supermercat podria estar més ben cuidat, per exemple s'ha trencat el plàstic que feia de tapa de la rentadora, algunes nines els falta roba per tapar-les i a una se li ha separat la cama del cos. Els cotxets estan molt trencats perquè alguns infants s'hi puguen ells a sobre, al bressol li falta un matalàs, la caixa registradora s'ha trencat i li surten cables, la balança no té exactitud ni és útil, a la cartera li cau la polipell i algunes fruites i verdures estan abonyegades. També observo que falten alguns coberts (no hi ha el mateix número per tots) i considero que tots els coberts, les tasses, els gots, els plats i les olles són molt diferents estèticament i algunes olles no tenen tapa.</p> <p>Pel que fa a l'espai de l'hospital, hi ha massa plàstic i els maletins estan trencats de fer-los servir i de donar-los cops. A més a més, penso que hi ha massa materials dins dels maletins, ja que molts dels estris són iguals i no estan distribuïts equitativament i alguns estan trencats i fets mal bé.</p> <p>En el moble que hi ha material per fer construccions i animals de plàstic, gairebé tot està en bon estat, però hi ha algun animal que està trencat.</p> <p>En l'últim espai, els dels calaixos per treballar diferents aspectes considero que hi ha massa plàstic i en bastants trencaclosques falta alguna o algunes peces.</p>
<p>Temps de joc (temps que es destina al joc, temps suficient per tal que tots i totes juguin amb calma,</p>	<p>En aquesta observació el temps de joc va ser d'una hora i quinze minuts.</p> <p>Amb relació al temps de joc simbòlic si considero que és més ric i valuós que abans, ja que en aquesta observació no és el temps</p>

<p>el pas del temps és present en el joc per part dels infants, necessiten temps per adaptar-se als nous materials, accepta els límits de temps, li costa finalitzar, etc.)</p>	<p>restant d'una activitat central, sinó que ara el joc passa a ser l'activitat central i tots els infants tenien el mateix temps de joc.</p> <p>Pel que fa a adaptar-se als nous materials, a l'espai de la cuineta i del supermercat, a l'espai de les construccions i animals i a l'espai del tren no van necessitar adaptació perquè ja coneixien el material, ja que era el que havien tingut des d'un inici a l'aula.</p> <p>En l'espai de l'hospital, en general no van necessitar adaptació, però per ells els materials d'aquell espai eren pràcticament 'nous' perquè només havien pogut jugar amb ells en la sessió anterior.</p> <p>Durant l'estona de joc no vaig observar que cap infant verbalitzés el pas del temps en el joc.</p> <p>Pel que fa a acceptar els límits del temps, com la mestra no va donar cap premissa sobre si havien d'anar variant d'espais de joc, els infants eren totalment lliures, regulaven el seu temps i feien el que volien.</p> <p>Amb relació a finalitzar l'estona de joc, en general no va costar que acabessin, sobretot el grup d'infants que jugaven a gossos i gats ni tampoc el nen que estava assegut a la cadira durant tota l'hora. Pel que fa a les dues nenes que jugaven a la cuineta, sí que va costar que finalitzessin, potser perquè just feia pocs minuts que havien començat a jugar juntes i perquè aquell joc si les motivava. Feien veure que anaven recollint, però interaccionaven i anaven jugant fins que la mestra les va avisar.</p>
---	--

OBSERVACIÓ DE LES RELACIONS I SOBRE EL CLIMA	ANOTACIONS
<p>Rol dels infants en el joc simbòlic (com es comporten, com juguen, verbalitzacions, mateix rol, sap el que fa, situació fictícia o real, desconnecta,</p>	<p>Pel que fa a com jugaven els infants, considero que generalment els infants que no tenen rols establerts o un objectiu en comú, tendeixen a cansar-se més de pressa del joc, ja que canviaven freqüentment de joc i d'espai. En les situacions que es reparteixen els rols i fan un joc cooperatiu, l'estona de joc dura una mica i se'ls veu més concentrats en allò que fan. Alguns infants, tot i que fan un joc més cooperatiu, si les regles del joc no els semblen bé, prefereixen fer un joc solitari o d'espectador.</p>

<p>iniciativa, sentiments i emocions)</p>	<p>Amb relació al rol que tenien els infants en el joc simbòlic, majoritàriament en les situacions on es repartien els papers, els infants a mesura que passava l'estona es canviaven de rol. Normalment tornava a repartir els rols la nena que tenia més iniciativa del grup. En una ocasió una nena que deia que era una infermera directament va estirar-se i l'altre va dir que ara ella seria la metgessa. També en la situació de la cuineta, les dues nenes van decidir que serien les mares i van seguir amb el mateix rol, fins que van decidir anar a jugar amb els animals.</p> <p>Pel que fa a les verbalitzacions dels infants, no parlen entre ells molt, però en aquesta observació he vist que parlaven una mica més que en les anteriors, tot i que majoritàriament s'imiten. En el joc cooperatiu, sobretot les nenes que tenen més iniciativa, són les que diuen que han de fer els altres i com ho han de fer. Els espais on verbalitzen són en l'hospital perquè alguna nena diu que és el que li fa mal i li diu a algun infant que no utilitza bé algun dels estris del maletí. També en el joc que fan de gossos i gats hi ha una mica de conversa i en la caseta també però sobretot quan els infants fan un joc associatiu.</p> <p>Pel que fa als sentiments i a les emocions percebudes durant l'estona de joc, a l'inici una nena estava enfadada i trista perquè s'havia enfadat amb la seva mare, però a mesura que es va anar introduint en el joc, se la veia contenta, còmode i interessada. Els infants que en situacions feien un joc més solitari o d'espectador, tenien una expressió seria i se'ls notava avorrits i indiferents. L'infant que gairebé tota l'hora va estar assegut al meu costat se'l veia insegur i trist. També vaig percebre que les nenes que tenien més iniciativa, quan un infant no li feia cas, marxava i estava durant uns minuts estava distant, desil·lusionada i observant que feien els altres amb cara trista. Una de les nenes que tenia molta iniciativa i caràcter, quan algú no li feia cas, alçava la veu i si continuava igual esposava a plorar molt i se la veia frustrada i ignorada i després marxava sola a un altre racó. Majoritàriament els infants que estaven a l'espai de l'hospital se'ls veia indiferents i amb cara seria, però el joc que feien era molt continu així que suposo que estaven una mica</p>
---	--

	<p>motivats. En canvi, quan molts infants van jugar a gossos i gats, les cares eren de felicitat i se'ls notava eufòrica, curiosos i interessant pel joc. A l'espai de construccions, tot i que en general les cares eren molt serioses també se'ls notava molt concentrats amb aquell joc. A més a més, en una situació, dos infants van mostrar a la mestra la seva construcció i se'ls veia entusiasmats, il·lusionats i orgullosos del què havien fet. Per últim, a nena que va veure les penjades (els reflexos del sol) se la veia molt motivada, impressionada i eufòrica pel que havia 'descobert' i així ho va mostrar dient-ho als altres infants i a la mestra.</p> <p>Pel que fa a si algun infant desconnectava, ho he pogut veure en alguns infants que sovint deixaven el seu joc més solitari i es fixaven en el que feien els altres. També l'infant que està diagnosticat amb TEA desconnectava sovint del joc, perquè no interaccionava amb els infants que li deien o li feien coses, simplement es deixava fer. Per últim, en el joc final de gossos i gats hi ha dos nens i tres nenes que entren i surten del joc freqüentment. Dues nenes perquè van a l'espai de l'hospital i una altra se'ls mira des d'un banc o va a jugar amb una altra nena a la caseta. Els dos nens desconnecten del joc i es queden mirant el grup durant uns minuts, però després es tornen a incorporar.</p>
<p>Relació entre iguals durant el joc simbòlic (problemes de comportament, crida d'atenció o crits, dona ordres, comunicació, imitació, guió, acorden rols, amb qui juga)</p>	<p>Pel que fa a problemes de comportament entre els infants, en cinc situacions ha hagut d'intervenir la mestra.</p> <p>Pel que fa a com juguen els infants i relacionant-ho amb la classificació que fa Parten (1932) trobem que hi ha infants que varien de joc respecte a la perspectiva social. Per una banda, he observat que hi ha joc solitari sobretot en tres nens en concret, un d'ells està diagnosticat amb un TEA. He vist que en algunes ocasions hi ha joc d'espectador sobretot per part dels infants que fan el joc solitari i per part de tres nenes, dues d'elles perquè s'han enfadat amb els infants que jugaven i decideixen apartar-se de l'espai i observar durant uns minuts. Per altra banda, he vist joc paral·lel en diverses situacions sobretot en l'espai de</p>

	<p>construccions, de cotxes i alguna situació de l'hospital, ja que alguns dels infants compartien espai i material, però cadascú feia el seu propi joc, sense interaccionar entre ells i elles. En quant a joc associatiu, vaig percebre diverses situacions d'aquest tipus sobretot els grups d'infants que jugaven a l'espai de l'hospital i en el joc final de gossos i gats, ja que es distribuïen els rols i cadascú sabia qui era, però no tenien massa clar quin era l'objectiu ni tampoc s'organitzaven les tasques per tal de que fessin un joc més continu. També vaig observar aquest tipus de joc quan al final de l'estona de joc, dues nenes jugaven a la caseta, ja que jugaven juntes i interaccionaven, però no es van repartir els rols, no tenien un objectiu en comú ni van organitzar les tasques. Per últim, en cap situació vaig veure un joc més aviat cooperatiu, ja que no jugaven de manera organitzada, ni es repartien les tasques ni els rols per aconseguir cap objectiu proposat.</p> <p>Pel que fa al paper de donar ordres i tenir iniciativa, es veu sobretot en tres nenes. Una d'elles no juga amb les altres dues gaire estona, només en el joc final dels gossos i gats i tendeix a fer un joc solitari, paral·lel o associatiu si ella és la que dona les ordres. Les altres nenes juguen molt soles però no discuteixen gaire, simplement al final quan juguen a gats i gossos. La que té més iniciativa diu a tot el grup d'infants que li diguin la contrasenya per passar, però com tots es neguen i passen igual, es sent frustrada i ignorada i llavors s'aparta del grup. Així doncs, les nenes que tenen més iniciativa busquen altres les quals tendeixen a tenir-ne menys i així manen i diuen com han de jugar, reparteixen els rols perquè el joc els funcioni bé, avisaven de quines accions han de fer els altres infants i com ho havien de fer. També cal destacar que hi ha una nena que normalment no té molta iniciativa i es deixa guiar molt per les que si en tenen més, però quan juga amb segons qui, adopta aquet rol de manar i dir el que han de fer els demès i com. Per últim, pel que fa als nens, no hi ha cap que destaquí per la iniciativa i el fet de donar ordres, ja que majoritàriament fan un joc solitari o paral·lel cadascú es regula sobre el que vol fer i com.</p>
--	--

	<p>Majoritàriament els nens jugaven amb altres nens o ve fan un joc més solitari. Les nenes normalment jugaven amb altres nenes establint uns rols i unes normes, tot i que durant molta estona un nen juga amb nenes a l'espai de l'hospital i es deixa guiar i segueix les normes que li donaven. També cal remarcar que al final de l'estona de joc quan juguen per tota l'aula a gossos i gats, participen gairebé tots els nens i totes les nenes, però hi ha infants que entren i surten del joc en algunes ocasions.</p>
<p>Rol del docent (intervé, com ho fa, paper dins el joc)</p>	<p>Vaig demanar a la mestra si durant les meves observacions podia documentar amb imatges el que estava passant a l'aula perquè així em seria més fàcil a l'hora d'organitzar la informació i també em seria útil per acabar d'omplir i donar suport a les graelles d'observació. A l'inici d'aquesta observació la mestra estava amb un grup d'infants, en el qual hi havia una nena que havia arribat enfadada de casa i fins que no va calmar-se i va començar a jugar, no va fer cap fotografia.</p> <p>La mestra intervé en tres moments, el primer va ser quan una nena li ensenya que ha trobat penjades a terra i la segona quan li demana al nen que està assegut que perquè no vol jugar i l'anima proposant-li que vagi a l'espai de construccions, però el nen continua assegut. Per últim, intervé quan una nena plora molt perquè els altres infants no li fan cas sobre el què ha dit i la mestra li demana que és el que ha passat. Quan la nena li ha explicat, li diu que vagi a calmar-se i que no demani més la contrasenya perquè sinó els nens i les nenes no voldran jugar amb ella.</p> <p>Quan és l'hora d'esmorzar diu als infants que és hora de recollir i que ho facin ràpidament, ja que no havia vist l'hora i no els donarà temps a esmorzar i anar al pati.</p>
<p>Relació docent i alumnat (com es relacionen, juguen, amb quin to, fa reflexionar, etc.)</p>	<p>Pel que fa a la relació entre la mestra i els infants, els deixa que juguin com vulguin, però amb algunes normes que no menciona a l'inici de l'estona de joc.</p> <p>Utilitza un to normal quan parla amb els infants i només participa en el joc en una ocasió, fent reflexionar a dues nenes. En</p>

	<p>aquesta situació una nena veu que hi ha el reflex del sol a terra i li diu a la mestra que ha trobat penjades i després avisa a una altra nena. La mestra es col·loca davant de la finestra, impedit que la llum es reflex al terra i demana a les nenes com és que a vegades desapareix el reflex. Una de les nenes diu que és perquè ella és molt alta i la nena que ho ha descobert diu que com la mestra es posa davant la finestra, està tapant els raigs de sol que entren.</p>
<p>Clima dins l'aula (bon ambient, distès, agradable)</p>	<p>El clima en general és motivador i tranquil, sobretot pels infants que fan un joc associatiu o cooperatiu, perquè sembla que l'activitat els motiva, ja que estan bastant temps en el mateix espai de joc i fan un joc més continu. Pel que fa als infants que tenen un joc més solitari, d'espectador o paral·lel, es crea un clima més distès i poc motivador, ja que els infants canvien d'espai de joc freqüentment i alguns desconnecten del joc i observen el voltant. Per últim, cal remarcar que penso que l'estona de joc va ser massa llarga, sobretot per alguns infants que jugaven a gats i gossos, perquè no seguien l'objectiu que tenien ni tampoc se'ls veia motivats, ja que desconnectaven i feien d'observadors.</p>

1.5. Observació realitat educativa 4

Curs: P4	Dia: Divendres 26 de Febrer del 2021 (matí)
Hora inici: 10:10	Hora final: 10:30

OBSERVACIÓ DE L'ESPAI I ELS MATERIALS	ANOTACIONS
<p>Descripció del joc o activitat al racó de joc simbòlic</p>	<p>Després de les rutines del bon dia, la mestra els explica les dues fitxes que han de fer. Cada infant va al seu ritme, per això alguns tenen més estona de joc i d'altres menys. A mesura que els infants van acabant, la mestra els diu que tenen vint minuts per jugar al que vulguin</p>

	(excepte a la caseta) fins que sigui hora d'anar a esmorzar i no els dona cap consigna més.
<p>Organització de l'espai (com està distribuït l'espai de joc simbòlic, canvis en l'organització de l'espai, lloc lluminós, fosc, ample o espai reduït, total d'infants que hi ha a cada espai, esquema dels infants en l'espai i distribució espacial, etc.</p>	<p>Tot i que el dia abans havia preparat l'espai per dur a terme la segona sessió d'intervenció (proposta de millora) vaig distribuir l'espai, tal com ho tenien quan vaig començar pràctiques al gener perquè fos igual a com ho tenien al principi, sense cap canvi ni millora. Les taules no estaven enretirades sinó que estaven al centre de l'aula i la caseta es situava darrere la porta de l'aula amb el material que tenien quan vaig començar, tot i que en aquesta observació la mestra no va deixar anar en aquest espai. Tampoc vaig col·locar els metges, ja que la mestra no va incorporar aquest espai fins que vam parlar una mica sobre com volia encaminar la meua proposta de millora. En aquest espai que hi hauria l'espai de l'hospital en les observacions inicials, hi ha la biblioteca d'aula amb llibres i alguns titelles. Al costat trobem uns calaixos amb peces de fusta per fer construccions, material no estructurats, nins de fusta i animals de plàstic. Per últim, a la part que està més allunyada de la porta d'entrada hi ha uns calaixos per treballar diferents aspectes.</p> <p>Pel que fa a la llum, les finestres estan amb la cortina perquè no entri la claredat i molesti el sol i sempre estan encesos els llums.</p> <p>L'espai era reduït, ja que tot i que l'aula no és molt petita, les taules estaven col·locades al centre de l'aula i això feia que l'espai de joc quedés com en un segon pla, situat en les cantonades i arran de les parets.</p> <p>Pel que fa a la situació dels infants durant tota l'estona de joc, els primers d'acabar les fitxes són tres nens. Un d'ells va voltant per tota l'aula jugant amb un drac i els altres dos van a buscar dels calaixos el 'Lego' i els 'Playmobil' i es col·loquen damunt una taula. Després de dos minuts dos nens i quatre nenes acaben també, els dos nens van a buscar dels calaixos unes anelles que s'enganxen i les nenes van al racó de construccions i d'animals. Una de les nenes juga cinc minuts a construccions i li diu al nen que jugava amb el drac si vol jugar a cotxes i els dos van cap allà. Una nena acaba de fer les fitxes i va a construccions, però no s'hi està més de dos minuts i li diu a una</p>

	<p>nena que està amb ella si vol anar a la pissarra a dibuixar i les dues hi van. Una altra nena acaba la fitxa i li diu a la nena que jugava a cotxes que si vol anar amb ella a construccions i les dues hi van, però com el nen que estava a cotxes veu que es queda sol va a buscar el drac un altre cop. Després que la mestra es cridi l'atenció als dos nens de les anelles, van a jugar amb els cotxes i les nenes de la pissarra després de tres minuts tornen a les construccions amb les altres quatre nenes. Una de les nenes va a fer trencaclosques i un dels nens que jugava amb cotxes també. Al cap de poc temps un dels nens que jugava a 'Lego' i a 'Playmobil' va a mirar com la nena fa el trencaclosques i la vol ajudar, però ella no vol i el nen es queixa a la mestra. Al final el nen que mira a la nena agafa un nou trencaclosques. L'altre nen que jugava amb els cotxes va a fer un trencaclosques i l'altre nen que estava amb el 'Lego' i els 'Playmobil' el va observar. Un dels nens que està fent un trencaclosques es cansa i observa els altres nens i nenes.</p>
<p>Organització del material (descripció dels materials, tipologia de materials, quantitat, estat dels materials (és a dir, si estan nets, ben cuidats, sencers o falten peces, etc.)</p>	<p>A l'espai de biblioteca hi trobem a la paret l'espai de les rutines, un banc i un moble amb un cistell ple de titelles de roba i tres capces de fusta. Una d'elles conté llibres, l'altra amb imants de diferents personatges i l'última amb cabres (ja que aquest grup és la classe de les cabretes).</p> <p>Al moble del costat de la biblioteca d'aula hi trobem vuit calaixos amb animals de plàstic, nins de fusta, rotllos de paper de vàter, peces de fusta per fer construccions, cotxes i un garatge per cotxes i cartons de forma circular.</p> <p>Per últim, a la part que està més allunyada de la porta d'entrada hi ha uns calaixos per treballar diferents aspectes, com per exemple trencaclosques diversos, plastilina, el tren (construccions), peces de 'Lego', diferents construccions de plàstic, fulls per retallar, fustes amb forats per cosir, pisares per dibuixar, joc de memòria, joc del dòmino, lletres magnètiques, lletres de fusta, jocs de geometria, jocs magnètics, 'Playmobil' i jocs per fer mosaics.</p>

	<p>Considero que a l'espai de biblioteca les capses estan força ben cuidades i els titelles també, però la majoria dels llibres estan esparracats i sempre són els mateixos.</p> <p>En el moble que hi ha material per fer construccions i animals de plàstic, gairebé tot està en bon estat, però hi ha algun animal que està trencat.</p> <p>En l'últim espai, els dels calaixos per treballar diferents aspectes considero que hi ha massa plàstic i en bastants trencaclosques falta alguna o algunes peces.</p>
<p>Temps de joc (temps que es destina al joc, temps suficient per tal que tots i totes juguin amb calma, el pas del temps és present en el joc per part dels infants, necessiten temps per adaptar-se als nous materials, accepta els límits de temps, li costa finalitzar, etc.)</p>	<p>En aquesta observació el temps de joc van ser uns vint minuts aproximadament.</p> <p>No considero que el temps sigui suficient perquè tots juguin amb calma, ja que la mestra va dir que podien anar a jugar quan quedaven vint minuts per anar a esmorzar, però algunes nenes no van tenir ni deu minuts d'estona de joc perquè havien d'acabar les fitxes que estaven fent.</p> <p>Pel que fa a adaptar-se als nous materials, no van necessitar adaptació perquè ja els coneixien, ja que eren els que havien tingut des de l'inici de curs.</p> <p>Durant l'estona de joc no vaig observar que cap infant mencionés el pas del temps en el joc.</p> <p>Pel que fa a acceptar els límits del temps, com la mestra no va donar cap premissa sobre si havien d'anar variant d'espais de joc, els infants eren totalment lliures, regulaven el seu temps i feien el que volien.</p> <p>Amb relació a finalitzar l'estona de joc, no va costar gaire per una banda, semblava que els infants estaven molt cansats pot ser d'haver estat molta estona concentrats fent les fitxes. Per altra banda, semblava que majoritàriament el joc que feien no els motivava massa per això com no estaven del tot concentrats i gaudint van cedir a recollir tot amb força rapidesa.</p>

<p>OBSERVACIÓ DE LES RELACIONS I SOBRE EL CLIMA</p>	<p>ANOTACIONS</p>
--	--------------------------

<p>Rol dels infants en el joc simbòlic (com es comporten, com juguen, verbalitzacions, mateix rol, sap el que fa, situació fictícia o real, desconnecta, iniciativa, sentiments i emocions)</p>	<p>Cal destacar que en aquesta observació no he pogut veure gaire estona de joc simbòlic, ja que com he explicat aquesta estona de joc va ser molt breu i els infants canviaven amb freqüència d'espai de joc. També considero que els materials que se'ls va proporcionar no oferien gaire possibilitat de joc simbòlic.</p> <p>Pel que fa a com jugaven els infants, considero que es cansaven molt de pressa del joc que feien, ja que canviaven freqüentment de joc i d'espai. En el cas que vaig poder observar que tenien més atenció i concentració pel joc que feien era una nena que va estar molta estona fent trencaclosques i les nenes que jugaven a construccions i animals, que tot i que algunes marxaven, al cap d'uns minuts tornaven allà.</p> <p>Amb relació al rol que tenien els infants en el joc simbòlic, en la situació fictícia de les construccions i els animals, tres de les nenes que hi jugaven portaven molta iniciativa i guiaven a les altres tres que acaten les normes i el que diuen les altres. Tota l'estona tenen el mateix rol, és a dir cada nena té un animal i a partir d'aquí es desenvolupa la trama. Les nenes que tenen la iniciativa son les que verbalitzen més i les que van donant les ordres del que han d'anar fent per protegir-se i matar al tauró. Les altres nenes a vegades semblen perdudes i que no saben que han de fer i de tant en tant van imitant a les companyes per seguir amb el joc.</p> <p>En la situació dels nens amb les anelles, un mostrava molta iniciativa a l'hora de fer les accions, ja que li proposa a l'altre de posar-se les anelles al coll i que fessin com cavalls i l'altre ho accepta i l'imita amb els gestos i els sorolls.</p> <p>Pel que fa als sentiments i a les emocions percebudes durant l'estona de joc, vaig poder notar satisfacció i alegria quan una nena va fer sola el trencaclosques i després també ho va verbalitzar dient-li a la mestra. També vaig veure diversió quan les nenes jugaven a construccions i animals i quan anava cap a elles el tauró una mica de nervis i tensió perquè feien algun crit.</p> <p>En la situació dels cotxes, la dels nens jugant a 'Lego' i 'Playmobil' i en la que els nens feien els trencaclosques no vaig notar que mostressin els sentiments, tenien les cares molt series.</p>
--	---

	<p>També vaig observar que els dos nens que jugaven amb les anelles van quedar-se una mica sorpresos i desil·lusionats quan la mestra els va dir que aquelles anelles no servin per allò i que si volien jugar amb elles, ho havien de fer damunt la taula. També vaig veure tristesa i sentiment de solitud quan el nen volia ajudar a la nena a fer el trencaclosques i ella el va rebutjar.</p> <p>Pel que fa a si algun infant desconnectava, ho he pogut veure per exemple en l'infant que feina un joc més d'espectador, ja que sovint deixa el seu joc més solitari i es fixa en el que fan els altres.</p>
<p>Relació entre iguals durant el joc simbòlic (problemes de comportament, crida d'atenció o crits, dona ordres, comunicació, imitació, guió, acorden rols, amb qui juga)</p>	<p>Pel que fa a problemes entre els infants només en una situació hi va haver una discussió, ja que un nen volia ajudar a una nena a fer un trencaclosques i ella no va voler. El nen li va dir a la mestra i tot i que ella li va dir a la nena que es deixés ajudar, però ella s'hi va negar i el nen veient que no volia va anar a buscar un altre trencaclosques per fer-lo sol.</p> <p>Pel que fa a com juguen els infants i relacionant-ho amb la classificació que fa Parten (1932) trobem que hi ha infants que varien de joc respecte a la perspectiva social. Per una banda, he observat que hi ha joc solitari en l'infant que juga sol amb el drac o algun dels infants que estan fent trencaclosques. He vist que hi ha joc d'espectador quan el nen que juga a 'Lego' i a 'Playmobils' s'apropa per observar a un altre que fa un trencaclosques i també aquest mateix nen en diverses ocasions observa molta estona els companys i les companyes. Per altra banda, vaig poder veure joc paral·lel en el joc que feien els dos nens que estaven amb el calaix del 'Lego' i de 'Playmobil', ja que els dos estaven a la mateixa taula i compartien material, però cadascú feia el seu propi joc, un feia una torre alta i l'altre construïa un castell. També vaig veure joc paral·lel quan les nenes pintaven a la pissarra perquè tot i que una va dir-li a l'altre d'anar, cadascuna dibuixava una cosa a la pissarra sense posar-se d'acord en dir que farien. Una altra situació d'aquest tipus de joc va ser quan el nen i la nena jugaven a cotxes, perquè encara que la nena el convidés a anar amb ella en aquell espai, cadascú feia el seu propi joc. Quant al joc associatiu, el vaig percebre en</p>

	<p>diverses ocasions, per exemple quan els infants jugaven amb les anelles que se les van col·locar al coll i corrien com si fossin cavalls. En aquesta situació sabien que volien fer, volien córrer com cavalls, però no es van repartir les tasques i tampoc hi ha molta organització ni estructuració, ja que no es van posar d'acord de qui anava davant i qui darrere. Una altra situació, va ser quan els dos nens jugaven a cotxes perquè no van organitzar ni es van repartir les tasques, jugaven sobre la marxa sense establir certs rols. Per últim, vaig veure un joc més cooperatiu en la situació on les nenes jugaven a la zona de construccions i d'animals. Tenien un objectiu comú que era protegir-se del tauró (que era una de les nenes) i es van organitzar una mica més els rols.</p> <p>Pel que fa al paper de donar ordres i tenir iniciativa, es veu clarament en tres nenes les quals jugaven a construccions i animals. Aquestes deien que havien de fer i com es faria per assolir l'objectiu que s'havien proposat entre totes. Les nenes que no tenien tanta iniciativa, es deixaven guiar i imitaven les accions que feien les altres per seguir el joc. En les altres situacions de joc com era un joc sense tanta organització no he pogut percebre com es repartien els rols. Però pel que fa a la iniciativa, en la situació en la que estaven els dos nens jugant amb les anelles un d'ells tenia més iniciativa i li proposava coses a fer i l'altre el seguia i l'imitava per continuar amb aquest joc.</p> <p>Majoritàriament els nens jugaven amb altres nens i les nenes amb altres nenes, en excepció de la nena que convida al nen que jugava amb el drac a jugar a cotxes.</p>
<p>Rol del docent (intervé, com ho fa, paper dins el joc)</p>	<p>La mestra tutora està pendent dels infants per ajudar-los amb les fitxes. A mesura que els infants van acabant, els diu que vagin a jugar i ells li demanen a quins espais poden jugar, ja que hi ha dies que la mestra no els deixa anar a la caseta o jugar amb plastilina. La mestra els diu en veu alta que poden jugar a tot menys a la caseta perquè queda poc temps per anar al pati i dona molta feina endreçar-la. Seguidament ajuda als altres infants que estan fent les fitxes i no mira als infants que juguen,</p>

	<p>excepte quan hi ha algun crit o quan algú li demana alguna cosa. Quan tots els nens i nenes han acabat, es posa a mirar l'ordinador perquè em comenta que ha d'avançar feina per l'endemà.</p> <p>A l'hora del joc la mestra intervé tres cops, el primer per dir que no cridin, ja que dos nens estaven alçant la veu mentre jugaven amb els 'Playmobil' i el 'Lego'. El segon perquè dos infants jugaven amb unes anelles que s'enganxaven i les utilitzaven per posar-se-les al coll i perseguir-se com si fossin cavalls. En aquesta situació la mestra els va dir que allò no servia per jugar d'aquella manera i que juguessin com tocava, sense córrer i a sobre la taula. L'última intervenció de la mestra, va ser quan un nen li va dir que una nena no el deixava jugar amb ella amb el trencaclosques. En aquest cas la mestra li va dir 'deixa'l que t'ajudi' i va seguir amb l'ordinador.</p> <p>Quan és l'hora d'esmorzar diu als infants que és hora de recollir i que ho facin ràpidament i ella segueix amb l'ordinador i de tant en tant es gira per avisar algun dels infants que estan barallant-se i no recullen.</p>
<p>Relació docent i alumnat (com es relacionen, juguen, amb quin to, fa reflexionar, etc.)</p>	<p>Pel que fa a la relació entre la mestra i els infants, els deixa que juguin com vulguin, però amb algunes normes que no menciona a l'inici de l'estona de joc. Utilitza un to normal quan parla amb ells, però quan no fan el que ella diu, alça la veu perquè la sentin bé. La mestra no participa en el joc ni tampoc observa ni documenta, ja que està fent feina amb l'ordinador.</p>
<p>Clima dins l'aula (bon ambient, distès, agradable)</p>	<p>El clima dins de l'aula és força distès i poc motivador, ja que els infants canvien d'espai de joc freqüentment. També considero que està massa carregat de coses i que tenen masses materials on elegir i són poc motivadors i personalment penso que això fa que els costi centrar-se en un material diversa estona.</p>

1.6. Observació realitat educativa 5

Curs: P4	Dia: Dilluns 1 de març del 2021 (matí)
Hora inici: 9:50	Hora final: 10:30

OBSERVACIÓ DE L'ESPAI I ELS MATERIALS	ANOTACIONS
Descripció del joc o activitat al racó de joc simbòlic	Després de les rutines del bon dia, la mestra els explica la fitxa que han de fer. Cada infant va al seu ritme, per això alguns tenen més estona de joc i d'altres menys. A mesura que els infants van acabant, la mestra els diu que tenen quaranta minuts per jugar al que vulguin fins que sigui hora d'anar a esmorzar i no els dona cap consigna més. Quan els infants comencen a jugar la mestra es posa a mirar l'ordinador.
Organització de l'espai (com està distribuït l'espai de joc simbòlic, canvis en l'organització de l'espai, lloc lluminós, fosc, ample o espai reduït, total d'infants que hi ha a cada espai, esquema dels infants en l'espai i distribució espacial, etc.	El dijous anterior havia preparat l'espai per dur a terme la segona sessió d'intervenció (proposta de millora). L'objectiu d'aquesta observació prèvia era observar i analitzar el joc sense cap canvi i modificació per part de la mestra o meu. Així que vaig distribuir l'espai, tal com ho tenien quan vaig començar pràctiques al Gener, sense cap canvi ni millora. Les taules no estaven enretirades sinó que estaven al centre de l'aula i la caseta es situava darrere la porta de l'aula amb el material que tenien quan vaig començar, tot i que en aquesta observació la mestra no va deixar anar en aquest espai. Tampoc vaig col·locar els metges, ja que la mestra no va incorporar aquest espai fins que vam parlar una mica sobre com volia encaminar la meva proposta de millora. En aquest espai que hi hauria l'espai de l'hospital en les observacions inicials, hi ha la biblioteca d'aula amb llibres i alguns titelles. Al costat trobem uns calaixos amb peces de fusta per fer construccions, material no estructurats, nins de fusta i animals de plàstic. Per últim, a la part que està més allunyada de la porta d'entrada hi ha uns calaixos per treballar diferents aspectes. Pel que fa a la llum, les finestres estan amb la cortina perquè no entri la claredat i molesti el sol i sempre estan encesos els llums.

	<p>L'espai era reduït, ja que tot i que l'aula no és molt petita, les taules estaven col·locades al centre de l'aula i això feia que l'espai de joc quedés com en un segon pla, situat en les cantonades i arran de les parets.</p> <p>Pel que fa a la situació dels infants durant tota l'estona de joc, els primers d'acabar les fitxes són dos nens que van anar a jugar amb el calaix del 'Lego'. Després de dos minuts una nena va acabar i va anar a fer trencaclosques i seguidament dos nens i una nena van anar a la caseta, però els dos nens ven veure que els materials no eren com els de les sessions amb la proposta de millora (ho van verbalitzar), van marxar a fer trencaclosques. La nena que es va quedar sola va dir-li a una nena que estava fent fitxes si li quedava molt i com l'altra li va dir que no, es va quedar amb ella fins que la va acabar i van anar juntes a la caseta.</p> <p>Un nen i dues nenes van acabar i van anar a la caseta, però una de les nenes només hi va estar dos minuts, suposo perquè va veure que hi havia massa infants allà, va decidir anar-se'n sola a fer construccions.</p> <p>Tres nenes més van acabar la fitxa, una va anar a veure com una feia trencaclosques i les altres dues van anar a la cuineta.</p> <p>Una de les nenes que acabava d'arribar va fer veure que exprimia una llimona i la va posar en un got i me la va portar, dient-me que era llimonada casolana.</p> <p>El nen que està a la cuineta després d'estar una estona em pregunta que on està la torradora i les peles de taronja i com li dic que avui no ho he posat, em mira i marxa a fer construccions.</p> <p>A la cuineta un grup de tres nenes fan un joc cooperatiu, ja que una és la venedora i les altres dues són la mare i la bebè. En aquesta situació una de les nenes diu "has venido tarde, és la hora de comer i està cerrado. Ven por la tarde" i fa veure que es mira el rellotge.</p> <p>La nena que està observant com una altra fa i desfà els trencaclosques, marxa a jugar amb el nen i la nena a construccions.</p>
--	---

	<p>Una de les tres nenes que jugaven juntes a la cuineta es posa una cullera a la boca i diu que fuma i que és una índia, una altra l'imita i l'altra marxa a fer el sopar (verbalitzant-ho).</p> <p>Un dels nens que estava jugant a 'Lego' agafa un altre calaix de construccions i la nena que feia trencaclosques va a buscar-ne un altre.</p> <p>Una de les dues nenes que jugaven a ser índies, ara gateja per terra i l'altra nena l'imita. Després una de les nenes que està a la cuineta ho veu i també les imita i va cap a una altra nena que juga a la cuineta sola i l'aranya (com si fos un gat) i l'altra li fa igual.</p> <p>El nen que estava jugant amb el 'Lego' va a construccions i dos nens van cap a 'Lego', però no estan més de dos minuts i marxen a jugar amb els animals i un nen que està a construccions ho veu i també hi va.</p> <p>La nena que estava a construccions sembla que vol estar sola i marxa a fer un trencaclosques.</p> <p>Dos dels nens que estaven als animals tornen a anar cap al 'Lego', però un d'ells s'hi està un minut i marxa a jugar amb lletres de fusta.</p> <p>Una nena va amb el nen que està amb els animals i es posen a parlar com si fossin els animals (imiten el soroll) i diuen alguna cosa per entendre's.</p> <p>Un nen i una nena van a fer trencaclosques junts i quan ja l'han fet, la nena va a buscar-ne un altre i el nen crida a un altre nen i es posen a fer un altre els dos junts.</p> <p>El nen que està diagnosticat amb TEA es passa tota l'estona amb les lletres, però quan queden deu minuts per plegar comença a tirar tots els trencaclosques a terra i la mestra el va avisar.</p> <p>Tres nenes de la caseta comencen a jugar juntes i una d'elles diu que és la mare i l'altre diu que és un conill, comença a saltar i agafa una pastanaga. L'altra nena veu que ella no ha dit res i diu en veu alta que ella també és un conill petit. Després un dels nens que està al 'Lego' va cap a les nenes de la cuineta i demana a què juguen i les nenes li diuen i ell diu que és un gat.</p>
--	--

	<p>El nen que es queda sol jugant amb el calaix del 'Lego' ho recull i observa als infants que juguen a la cuineta. Després de dos minuts va a fer un trencaclosques i un dels nens que feia trencaclosques el va a observar.</p> <p>Un dels nens que feia trencaclosques va a jugar amb els animals, però fa un joc solitari.</p> <p>Una altra nena es posa a ordenar els trencaclosques i quan ha acabat mira com juguen els infants de la caseta.</p> <p>El nen que juga sol amb els animals es cansa i treu els cotxes i el nen que observa com un altre fa un trencaclosques també hi va i juguen junts.</p> <p>Una de les nenes que feia trencaclosques veu com els infants juguen a conills i gats i sense preguntat els imita i agafa una taronja.</p> <p>Un dels nens que està als cotxes marxa a parlar amb un altre nen, però segueix observat al seu voltant.</p> <p>Els nens que juguen a animals van a jugar amb els cotxes i el nen que està diagnosticat amb TEA també, però no es queda més de dos minuts i marxa a jugar amb els animals.</p> <p>La nena que observava als infants de les casetes treu el tren i es posa a jugar i quan el nen amb TEA ho veu va cap allà.</p> <p>La mestra diu que és hora de recollir.</p>
<p>Organització del material (descripció dels materials, tipologia de materials, quantitat, estat dels materials (és a dir, si estan nets, ben cuidats, sencers o falten peces, etc.)</p>	<p>A l'espai de la cuineta i del supermercat trobem molt material de plàstic en excepció de les quatre cadires, el moble del supermercat, dos cistells, un bressol, un moneder i quatre mobles de fusta (un armari, una amb una pica, una rentadora i uns fogons amb forn). També trobem altres materials que són de plàstic, com per exemple, la caixa registradora, una balança, un cistell del supermercat, dos cotxets, una bossa, cinc nines, cinc olles, dues paelles, disset plats, quinze gots, quatre forquilles, dues culleres, cinc ganivets i diverses fruites i verdures.</p> <p>A l'espai de biblioteca hi trobem a la paret l'espai de les rutines, un banc i un moble amb un cistell ple de titelles de roba i tres capces de fusta. Una d'elles conté llibres, l'altra amb imants de</p>

	<p>diferents personatges i l'última amb cabres (ja que aquest grup és la classe de les cabretes).</p> <p>Al moble del costat de la biblioteca d'aula hi trobem vuit calaixos amb animals de plàstic, nins de fusta, rotllos de paper de vàter, peces de fusta per fer construccions, cotxes i un garatge per cotxes i cartons de forma circular.</p> <p>Per últim, a la part que està més allunyada de la porta d'entrada hi ha uns calaixos per treballar diferents aspectes, com per exemple trencaclosques diversos, plastilina, el tren (construccions), peces de 'Lego', diferents construccions de plàstic, fulls per retallar, fustes amb forats per cosir, pisares per dibuixar, joc de memòria, joc del dòmino, lletres magnètiques, lletres de fusta, jocs de geometria, jocs magnètics, 'Playmobil' i jocs per fer mosaics.</p> <p>Considero que el material que s'ofereix a la cuineta i al supermercat podria estar més ben cuidat, per exemple s'ha trencat el plàstic que feia de tapa de la rentadora, algunes nines els falta roba per tapar-les i a una se li ha separat la cama del cos. Els cotxets estan molt trencats perquè alguns infants s'hi pugen ells a sobre, al bressol li falta un matalàs, la caixa registradora s'ha trencat i li surten cables, la balança no té exactitud ni és útil, a la cartera li cau la polipell i algunes fruites i verdures estan abonyegades. També observo que falten alguns coberts (no hi ha el mateix número per tots) i considero que tots els coberts, les tasses, els gots, els plats i les olles són molt diferents estèticament i algunes olles no tenen tapa.</p> <p>A l'espai de biblioteca les capsas estan força ben cuidades i els titelles també, però la majoria dels llibres estan esparracats i sempre són els mateixos.</p> <p>En el moble que hi ha material per fer construccions i animals de plàstic, gairebé tot està en bon estat, però hi ha algun animal que està trencat.</p> <p>En l'últim espai, els dels calaixos per treballar diferents aspectes considero que hi ha massa plàstic i en bastants trencaclosques falta alguna o algunes peces.</p>
--	---

<p>Temps de joc (temps que es destina al joc, temps suficient per tal que tots i totes juguin amb calma, el pas del temps és present en el joc per part dels infants, necessiten temps per adaptar-se als nous materials, accepta els límits de temps, li costa finalitzar, etc.)</p>	<p>En aquesta observació el temps de joc van ser d'uns quaranta minuts aproximadament.</p> <p>Tot i que alguns infants van tenir temps suficient per desenvolupar el seu joc, ja que havien acabat més de pressa, altres infants van anar més lents i van tenir menys estona de joc. Així doncs, considero que el temps de joc ha de ser per tots els infants igual i ha de ser d'uns 45 minuts o una hora.</p> <p>Pel que fa a adaptar-se als nous materials, no van necessitar adaptació perquè ja els coneixien, ja que eren els que havien tingut des de l'inici de curs.</p> <p>Durant l'estona de joc només en una situació vaig observar que una nena mencionés el pas del temps en el joc. Tres nenes estaven jugant a la cuineta, una era la venedora i les altres dues eren la mare i la bebè. La venedora va dir "has venido tarde, és la hora de comer i està cerrado. Ven por la tarde" i fa veure que es mira el rellotge.</p> <p>Pel que fa a acceptar els límits del temps, com la mestra no va donar cap premissa sobre si havien d'anar variant d'espais de joc, els infants eren totalment lliures, regulaven el seu temps i feien el que volien.</p> <p>Amb relació a finalitzar l'estona de joc, no va costar gaire per una banda, semblava que els infants estaven molt cansats pot ser d'haver estat molta estona concentrats fent les fitxes. Per altra banda, semblava que majoritàriament el joc que feien no els motivava massa per això com no estaven del tot concentrats i gaudint van cedir a recollir tot amb força rapidesa.</p>
--	---

<p>OBSERVACIÓ DE LES RELACIONS I SOBRE EL CLIMA</p>	<p>ANOTACIONS</p>
<p>Rol dels infants en el joc simbòlic (com es comporten, com juguen, verbalitzacions,</p>	<p>Pel que fa a com jugaven els infants, considero que es cansaven molt de pressa del joc que feien, ja que canviaven freqüentment de joc i d'espai. Els jocs que considero que duraven més, van ser quan els infants feien trencaclosques o quan hi havia un joc</p>

<p>mateix rol, sap el que fa, situació fictícia o real, desconnecta, iniciativa, sentiments i emocions)</p>	<p>cooperatiu, ja que tot i que a vegades canviaven de situació fictícia i de rols, els infants estaven al mateix espai i més o menys jugaven amb els mateixos companys i companyes.</p> <p>Amb relació al rol que tenien els infants en el joc simbòlic, les tres nenes que jugaven a compra i vendre al supermercat, cadascuna tenia un rol que el va elegir una de les nenes, però no se'l van intercanviar en cap moment, potser perquè el joc va durar poca estona. Després dues d'aquestes nenes van fer el joc en el qual eren índies, però no es van repartir els rols, simplement una va dir el que era i l'altre la va imitar, sense posar-se d'acord amb l'objectiu. Després d'aquesta situació una de les nenes va canviar el rol i va dir que ara era un gat i l'altre la va imitar i dues nenes també es van incorporar en el joc. Pel que fa al joc que feien el nen i la nena amb els animals, no tenien cap rol establert, simplement anaven parlant de tant en tant i imitaven el soroll dels animals que tenien a la mà. Per últim, en la situació que les nenes juguen juntes a la caseta, una diu que ella és un conill i les altres l'imiten. Després d'una estona un nen va i diu que és un gat i una nena s'incorpora en el joc i imita a les nenes. Així doncs, majoritàriament considero que no es reparteixen els rols, simplement els infants que tenen més iniciativa (sobretot dues de les nenes) tendeixen a dir quin és el seu rol i els altres les imiten.</p> <p>Pel que fa als sentiments i a les emocions percebudes durant l'estona de joc, considero que els infants estaven molt seriosos i amb cares d'indiferència gairebé tota l'estona de joc. En certs moments vaig percebre alguna emoció com per exemple, vaig poder notar satisfacció i alegria quan una nena i un nen van fer sols el trencaclosques.</p> <p>Pel que fa a si algun infant desconnectava, ho he pogut veure sobretot en els infants que feien un joc d'espectador, ja que sovint deixaven el seu joc i es fixaven en el que feien els altres.</p>
---	--

<p>Relació entre iguals durant el joc simbòlic (problemes de comportament, crida d'atenció o crits, dona ordres, comunicació, imitació, guió, acorden rols, amb qui juga)</p>	<p>Pel que fa a problemes de comportament només hi va haver en una situació, en la qual el nen que està diagnosticat amb TEA, va començar a tirar els trencaclosques a terra i la mestra va cridar el seu nom perquè deixés de fer-ho i després es va dirigir a ell, utilitzant un to normal i el va intentar reconduir en el joc.</p> <p>Pel que fa a com juguen els infants i relacionant-ho amb la classificació que fa Parten (1932) trobem que hi ha infants que varien de joc respecte a la perspectiva social. Per una banda, he observat que sempre hi ha joc solitari per part d'un nen i en certs moments en dos altres nens i també en nena, els quals prefereixen jugar individualment sense col·laborar amb els altres infants. En algunes ocasions alguns infants fan joc d'espectador, sobretot per part dels nens que fan un joc solitari, els quals miren com juguen els altres infants, però no mostra interès per integrar-se en el grup. Per altra banda, he vist joc paral·lel en alguna situació dels cotxes, de la caseta, dels animals i les construccions, ja que hi havia infants que compartien l'espai i en alguna situació també els materials, però cada un jugava de forma independent. També vaig percebre aquest tipus de joc quan un nen i una nena jugaven amb els animals perquè compartien espai i materials i s'estaven imitant, però no hi havia organització ni tenien un objectiu en comú. Per últim, considero que hi havia un joc associatiu en les diverses situacions fictícies en les quals jugaven les nenes al supermercat i a la caseta (quan eren gats, conills i índies) perquè tot i que es reparteixen els rols (per imitació sovint) no es distribueixen les tasques ni saben quin és l'objectiu que tenen en comú.</p> <p>Pel que fa al fet de tenir iniciativa, es veu clarament en les situacions fictícies de les nenes quan jugaven al supermercat i a la caseta, ja que hi havia una nena que portava la iniciativa sobre el rol que feia ella i influenciava a les altres a imitar-la per seguir amb el joc. També sovint donava ordres a les altres sobre que havien de fer i anticipava verbalment les accions que havien de fer perquè seguissin el joc que ella volia. En canvi, en les altres situacions no vaig percebre gaire iniciativa per part dels infants, ja que cadascun feia el que volia sense fixar-se gaire en el</p>
--	--

	<p>company o la companya. També cal remarcar que els altres infants que normalment tenien més iniciativa, com estaven fent un joc solitari, paral·lel o d'espectador no vaig poder veure aquesta iniciativa ni com donaven les ordres.</p> <p>Majoritàriament els nens jugaven amb altres nens o feien un joc solitari, d'espectador o paral·lel. En canvi les nenes jugaven amb altres nenes i feien un joc associatiu amb rols més establerts.</p>
<p>Rol del docent (intervé, com ho fa, paper dins el joc)</p>	<p>La mestra tutora està pendent dels infants per ajudar-los amb les fitxes. A mesura que els infants van acabant, els diu que vagin a jugar al que vulguin fins a l'hora d'esmorçar. Seguidament ajuda als altres infants que estan fent les fitxes i no mira als infants que juguen i quan tots acaben es posa a mirar l'ordinador.</p> <p>A l'hora del joc la mestra no intervé per jugar amb ells, sinó que només ho fa per cridar l'atenció d'un nen que comença a tirar els trencaclosques a terra. La mestra crida el seu nom perquè deixi de fer-ho i després es dirigeix a ell i utilitzant un to normal i l'intenta reconduir en el joc.</p> <p>Quan és l'hora d'esmorçar diu als infants que és hora de recollir i que ho facin ràpidament i ella segueix amb l'ordinador i de tant en tant es gira per avisar algun dels infants que estan barallant-se i no recullen.</p>
<p>Relació docent i alumnat (com es relacionen, juguen, amb quin to, fa reflexionar, etc.)</p>	<p>Pel que fa a la relació entre la mestra i els infants, els deixa que juguin com vulguin. Quan un infant tira els trencaclosques a terra crida el seu nom perquè deixi de fer-ho i després es dirigeix a ell, però després utilitza un to normal i l'intenta reconduir en el joc. La mestra no participa en el joc ni tampoc observa ni documenta, ja que està fent feina amb l'ordinador.</p>
<p>Clima dins l'aula (bon ambient, distès, agradable)</p>	<p>El clima dins de l'aula és força distès i poc motivador, ja que els infants canvien d'espai de joc freqüentment. També considero que està massa carregat de coses i que tenen masses materials on elegir i són poc motivadors i personalment penso que això fa que els costi centrar-se en un material diversa estona. Per part de les nenes (i durant una estona un nen) que juguen a l'espai de la cuineta, el clima és agradable i tranquil i no hi ha cap baralla i discussió.</p>

1.7. Observació proposta d'intervenció 1

Curs: P4	Dia: Dimarts 23 de febrer del 2021 (matí)
Hora inici: 9:10	Hora final: 10:15

OBSERVACIÓ DE L'ESPAI I ELS MATERIALS	ANOTACIONS
Descripció del joc o activitat al racó de joc simbòlic	<p>Els infants van arribar de casa, van penjar les jaquetes i les motxilles i els vaig dir que s'asseguessin en rotllana perquè els volia explicar quins canvis havia fet de l'aula. Vaig començar preguntant si havien vist alguna cosa diferent a les anteriors sessions i una nena em va dir que la cuineta hi havia moltes coses i un altre nen em va dir que hi havia robes sobre la taula. També una nena va dir que havia vist més coses a l'espai de l'hospital i un nen va explicar que tubs i cartrons. Després que els infants expressessin el que havien observat, els vaig explicar que durant aquella estona de joc podien anar a l'espai de la caseta, a l'espai de l'estenedor amb les nines, a l'espai de l'hospital, a l'espai de construccions, animals i nins de fusta i que també podien utilitzar les robes, les dues caixes de cartró, els cartrons petits i els tubs de plàstic i de cartró. Per últim, els vaig dir que abans que comencessin a jugar les volia dir unes normes perquè no hi haguessin baralles. Els vaig dir que no podien córrer per l'espai i que havien d'anar amb compte de no fer mal als companys i a les companyes. També els vaig mencionar que a la cuineta hi havia gots i bols de vidre i de ceràmica i que es podien trencar si queien a terra i que per tant, havien d'anar amb compte de que no se'ls caigués a terra. Finalment els vaig demanar si tenien ganes d'anar a jugar i molts d'ells i elles van dir que si i seguidament els vaig dir que ja podien anar a jugar. Cinc minuts abans que l'estona de joc finalitzés, vaig dir als infants que quedava poca estona per recollir. Després d'endreçar tots els materials, vam tornar a fer una rotllana amb tots els infants perquè volia demanar-los si els havia agradat el joc i què era el que més havia agradat.</p>

<p>Organització de l'espai (com està distribuït l'espai de joc simbòlic, canvis en l'organització de l'espai, lloc lluminós, fosc, ample o espai reduït, total d'infants que hi ha a cada espai, esquema dels infants en l'espai i distribució espacial, etc.</p>	<p>Pel que fa a l'organització de l'espai, la caseta, l'espai de l'hospital i l'espai de construccions està al mateix espai que en les observacions inicials, però incorporant alguna millora. L'únic espai que vaig modificar completament va ser l'espai on hi havia el tren de fusta, en el qual hi he posat material no estructurats. L'espai de joc és ampli, ja que les taules es col·loquen totes cap a la paret i això permet que el centre de l'aula hi hagi materials pel joc simbòlic i espai suficient per desenvolupar aquest joc.</p> <p>Pel que fa a la llum, les finestres estan amb la cortina perquè no entri la claredat i molesti el sol i sempre estan encesos els llums.</p> <p>Pel que fa a la situació dels infants durant tota l'estona de joc, tots els infants van anar a l'espai de la cuineta i del supermercat, excepte tres nenes i un nen que van anar a l'espai de metges. Les dues nenes jugaven juntes, una feia de metgessa i l'altra nena de pacient fins que després van a la cuineta. En relació al nen i a la nena feien un joc paral·lel i tot i que ella l'intentava curar, li posava gotes als ulls i li escoltava el cor, ell es deixava fer, però de tant en tant, desconnectava del joc i jugava amb unes lletres que havia trobat.</p> <p>Respecte a l'espai de la cuineta, hi havia dues nenes que jugaven juntes en una taula i una li va dir que volia fer una sopa de verdures amb galets. L'altra nena li va dir que li encantaven els galets i va anar a buscar una cullera i mentrestant l'altra nena estava remonent el bol amb peces petites de fusta. Després d'una estona les nenes van servir la sopa, van seure per menjar i seguidament una li va dir a l'altre si volia anar a estendre la roba. L'altra li va dir que si i les dues van anar a buscar teles de l'espai del material no estructurats i quan van acabar de penjar-ho tot, una de les nenes va dir que després ho havien de planxar perquè no quedessin arrugues.</p> <p>L'altre grup d'infants que estaven en aquest espai, dues nenes i cinc nens estaven a la taula gran, experimentant amb els diversos materials naturals. Una de les nenes va dir que podrien fer un pastis i un dels nens va dir que si, que els 'bizcochos' estaven molt bons. Tots van estar d'acord de fer-ho, excepte un</p>
--	---

	<p>d'ells que no va dir res i va seguir remenant el seu bol i observant els demés de tant en tant. Un altre nen després de tres minuts es va cansar i va decidir agafar la pela de la llimona, posar-la en un got amb aigua i me la va portar, dient-me que era la millor llimonada del món.</p> <p>Les dues nenes i el nen que jugaven a l'hospital, marxen cap a la cuineta, però el nen veu que hi ha molt infants i marxa a fer construccions sol. Escampa material fora de la catifa i després comença a picar a terra amb dos pals de fusta durant molta estona i mirant als altres infants.</p> <p>Les dues nenes abans de començar a jugar miren als infants durant uns minuts i després una d'elles demana que és el que estan fent. Una de les nenes diu que estaven fent un pastis, però que ella esta fent una sopa de pollastre. Després comencen a jugar, però cadascuna ho fa individualment, tot i que de tant en tant s'observen i es demanen material.</p> <p>Hi ha una nena que es queda sola a l'espai de l'hospital i una de les nenes que havia fet una sopa de verdures amb galetes, va amb ella i li diu si la pot curar que està malalta i 'altra assenteix. L'altra nena que feia la sopa de verdures, es queda sola a l'espai de l'estenedor i treu tota la roba que està estesa i la col·loca a terra ben estirada. Seguidament fa veure que la planxa, passant el puny de la mà per sobre de totes les teles i després les plega i les posa sobre la taula. Finalment torna a l'espai de la cuineta i diu en veu alta que està fent 'una comida super rica'.</p> <p>Un nen intenta obrir el plàtan, però quan me'l miro, el deixa sobre la taula i marxa a l'espai de material desestructurat. Seguidament el segueix un altre nen i poca estona després hi va un altre i juguen a robots amb els tubs. El nen que estava a l'espai de construccions, també hi va, però només camina per l'espai i se'ls queda mirant sense interaccionar.</p> <p>Dos nens i una nena intenten obrir el plàtan i després la nena diu que poden fer una macedònia i un dels nens li diu que necessitarien més fruites. La nena em ve a preguntat si tinc més fruites i li dic que no, però seguidament els diu que s'han</p>
--	--

	<p>d'imaginar que allà hi ha més fruites com unes maduixes i una poma vermella.</p> <p>Dues de les nenes que jugaven a la cuineta van a estendre la roba, però com una s'enfada perquè no li dona pinces, marxa a fer el sopar (verbalitzant-ho). L'altra nena es queda al mateix espai i crida a una altra nena i li diu que jugui amb ella i les dues es posen teles a sobre i diuen que son castanyeres. Una agafa l'escombra i l'altra li diu que ella també vol i li pren, però no es queixa.</p> <p>Un dels nens que juga a robots es posa un tub petit al cap i diu que és una corona i li va a demanar a un dels nens de la cuineta si vol jugar amb ell a cavallers, però l'altre li diu que no que està fent 'natillas'. El nen torna a l'espai on estava i seu a terra observant com els altres infants fan lluites.</p> <p>Un nen que estava a la cuineta des del inici va amb els nens que juguen a robots i els diu que ell és un pirata i li demana a la mestra si li pot col·locar una tela al cap. Després un altre nen també i demana a la mestra i els dos comencen a jugar.</p> <p>Les nenes que juguen a castanyeres van voltant per l'aula i una més també s'uneix a jugar, tot i que no organitzen res.</p> <p>El nen que anteriorment picava amb fustes, agafa dos tubs de plàstic i fa sorolls amb la boca.</p> <p>Dues nenes i un nen estan a la cuineta i una de les nenes diu que és molt tard i que han de començar a fer el sopar perquè sinó es farà de nit. El nen diu que vol fer una sopa i una de les nenes li diu que no, que han de fer truita de bolets i una nena va dient com ho han de fer.</p> <p>L'altra nena marxa i va a jugar amb la nena que jugava abans. Agafen dos tubs i diuen que són mangueres i que elles són unes fades que van a regar les seves plantes. Una de les nenes introdueix una de les pinces d'estendre pel tub i l'altra l'imita i llavors la mestra els demana que com pot ser que caigui. Una de les nenes diu que és perquè esta foradat i per això cau i l'altra diu que sí que esta buit per dins i que no està tapat.</p> <p>Un dels nens que està observant com juguen a robots va a l'espai de la cuineta i juga sol i una altra nena també hi va, però</p>
--	---

	<p>ajuda als infants que estan fent la truita de bolets. Després una nena marxa i va a jugar amb les nenes que juguen a metges i el nen que juga sol es queda observant durant diversos minuts als dos infants. Passats uns minuts torna a jugar sol i va traspasant l'aigua dels recipients.</p> <p>La nena que va amb les dues nenes que juguen a l'espai de l'hospital, demana si pot jugar i li diuen que si, però que ara mateix estan al autobús de camí a l'hospital, ja que els seus bebès estan molt malalts. Mentrestant la nena va a buscar dos tubs i se'ls posa als braços i diu que ella també va a l'hospital perquè s'ha trencat els dos braços i que el metge li ha de mirar bé.</p> <p>Aviso als infants que queden cinc minuts per recollir i un nen i una nena marxen a l'espai dels animals i juguen cadascú amb un. Els altres infants em miren, però segueixen amb el mateix joc que feien.</p> <p>El nen i la nena que estan a la cuineta diuen que estan fent una sopa molt especial que és de cacauet i el nen diu que també porta castanyes i nous.</p>
<p>Organització del material (descripció dels materials, tipologia de materials, quantitat, estat dels materials (és a dir, si estan nets, ben cuidats, sencers o falten peces, etc.)</p>	<p>A l'espai de la cuineta i del supermercat, he eliminat gairebé tot el material de plàstic, però he deixat alguns materials de les observacions inicials, com la caixa enregistradora, la balança, un cistell de supermercat, dues olles, quatre plats i diverses fruites i verdures. En referència al material que no és de plàstic he deixat el moble del supermercat, dos cistells, un moneder i els quatre mobles de fusta (un armari, una amb una pica, una rentadora i uns fogons amb forn). També he incorporat dues cadires més que en les anteriors sessions (sis en total), una tela vermella per posar al sostre com si fos una teulada i dues taules. En la taula rodona i petita, he posat una caixa amb cinc culleres grans, cinc cullereres petites, cinc forquilles i cinc ganivets de bambú i una safata amb estris de fusta i dues pinces d'alumini. En la taula gran, he posat un bol de fusta amb un plàtan i un all sencer i set pots amb diferents materials naturals (avellanes, ametlles, nous, castanyes, peles de llimona triturades, farina, peles de taronja i</p>

	<p>aigua). A més a més, he incorporat una planta, una escombra de fusta, una batedora i una torradora de fusta, dos bols de ceràmica, quatre gots de vidre, una olla d'alumini, dues olles de ceràmica, quatre plats de cartró i dos morters.</p> <p>Al costat de l'espai de la cuineta, he deixat un altre racó amb material de les anteriors sessions com els dos cotxets, les quatre nines i el bressol amb la tela. També he incorporat un estenedor de fusta i unes pinces per estendre.</p> <p>A l'espai de l'hospital he deixat material de les anteriors sessions com els tres maletins amb estris de metges i metgesses, els vuit pots on hi havia pastilles, els pals de fusta (depressors), la tela i dues gorres de quiròfan. He organitzat el material perquè estèticament quedés més ben cuidat i bonic i he incorporat un altre llit (dos en total), quatre cadires, quatre radiografies, un termòmetre, quatre xeringues, un paquet de cotó fluix, esparadrap, tisores, venes i un mirall bucal.</p> <p>A l'espai de construccions i d'animals he deixat les dues capses de les anteriors sessions, en les quals una conté construccions de fusta de diverses mides, figures i colors i l'altra animals diversos de plàstic. Les construccions les he organitzat en diferents capses perquè quedés més repartit i es veiés estèticament més ordenat i he incorporat una catifa perquè els infants estiguin més còmodes a l'hora d'asseure's a terra.</p> <p>Per últim, el que abans era l'espai del tren, com he comentat anteriorment he posat diferent material no estructurats. Per una banda, he posat una taula amb teles de diferents colors i mides, dues caixes de cartró, tubs de cartró de diferent diàmetre i mida, trossos de cartró i dos tubs de plàstic.</p> <p>Cal destacar que he incorporat elements per delimitar els espais de joc perquè els infants no tinguessin tants estímuls visuals, perquè els infants diferenciïn els diferents espais de i perquè els resultes més fàcil el fet de concentrar-se en el joc simbòlic. Per una banda, a l'espai de la caseta he posat una tela perquè faci de teulada i a l'espai de l'hospital he posat les cadires per separar aquest espai amb el de la caseta i a l'altra banda he deixat un llit perquè delimiti amb l'espai de construccions. En</p>
--	--

	<p>referència a l'espai de construccions, he posat una catifa i així separar-ho de l'hospital i de l'espai amb materials no estructurats.</p> <p>Considero que el material que he ofert a l'espai de la cuineta i al supermercat està més ben cuidat que a les sessions anteriors, ja que he retirat els objectes que estaven fets malbé o estaven en pitjor estat, com la cartera i algunes fruites i verdures que estaven abonyegades. També vaig observar en les anteriors sessions que faltaven alguns coberts, és a dir, que no hi havia el mateix número per tots i que els coberts, les tasses, els gotos, els plats i les olles eren molt diferents estèticament. En relació a aquests objectes, per millorar l'estètica d'aquests i la seva aparença física, he incorporat tots els nous objectes que he mencionat anteriorment.</p> <p>Pel que fa a l'espai de l'hospital, he distribuït equitativament els materials de dins dels maletins i he retirat els que estaven en pitjor estat. També he incorporat objectes que no fossin de plàstic i he ordenat els objectes en les dues safates i la caixa, per tal que es vegi un espai més ben cuidat i bonic. materials dins dels maletins, ja que molts dels estris són iguals i no estan distribuïts equitativament i alguns estan trencats i fets mal bé.</p> <p>En relació a l'espai de construccions, animals i nins de fusta, he col·locat la catifa perquè estèticament es veiés més cuidat. També he dividit les peces de fusta en diverses caixes, per tal que els infants poguessin veure amb més claredat el contingut de cada una.</p> <p>En l'últim espai, he col·locat les teles a sobre la taula perquè les poguessin veure totes i en relació al material no estructurats, he posat el que estava més ben cuidat.</p>
<p>Temps de joc (temps que es destina al joc, temps suficient per tal que tots i totes juguin amb calma,</p>	<p>En aquesta observació el temps de joc va ser d'una hora i cinc minuts. Després de recollir vam tornar a fer una rotllana amb tots els infants perquè volia demanar-los si els havia agradat el joc i què era el que més havia agradat.</p>

<p>el pas del temps és present en el joc per part dels infants, necessiten temps per adaptar-se als nous materials, accepta els límits de temps, li costa finalitzar, etc.)</p>	<p>Amb relació al temps de joc simbòlic si considero que és més ric i valuós que abans, ja que en aquesta observació no és el temps restant d'una activitat central, sinó que ara el joc passa a ser l'activitat central i tots els infants tenien el mateix temps de joc. A més a més, considero que una hora és suficient perquè els infants juguin i desenvolupin el joc.</p> <p>Pel que fa a adaptar-se als nous materials, a l'espai de construccions i al de l'hospital, no vaig observar que necessitessin adaptar-se a ells, ja que la majoria els havien pogut manipular en les anteriors sessions. Pel que fa a l'espai de la cuineta, van necessitar un cert temps d'adaptació perquè tot i que ja coneixien els materials, els quals eren de la vida quotidiana dels infants, van estar molta estona manipulant, experimentant i olorant. Al principi alguns nens verbalitzaven les sensacions que els proporcionava cada un dels pots i un nen i una nena van dir que tot allò era 'de veritat'.</p> <p>En quant a l'espai del material no estructurats, considero que si van necessitar molt més temps per adaptar-se perquè no ho utilitzen amb freqüència. En canvi, amb relació a les teles, molts infants les van utilitzar i considero que es van adaptar molt de pressa, ja que en alguna sessió de psicomotricitat les havien fet servir.</p> <p>a l'espai de la cuineta i del supermercat, a l'espai de les construccions i animals i a l'espai del tren no van necessitar adaptació perquè ja coneixien el material, ja que era el que havien tingut des d'un inici a l'aula. En l'espai de l'hospital, en general no van necessitar adaptació, però per ells els materials d'aquell espai eren pràcticament 'nous' perquè només havien pogut jugar amb ells en la sessió anterior.</p> <p>Durant l'estona de joc no vaig observar que cap infant verbalitzés el pas del temps en el joc.</p> <p>Pel que fa a acceptar els límits del temps, tot i que cinc minuts abans de començar a recollir els vaig avisar, va costar molt el fet d'endreçar i aquest temps va ser més llarg que normalment. Quan vaig avisar que era l'hora de recollir, molts infants van dir que volien jugar més i a mesura que recollien alguns seguien</p>
---	--

	<p>aprofitant per seguir amb el joc. Així doncs, considero que estaven gaudint de joc i per aquest motiu va costar molt finalitzar l'estona del joc. Amb relació a variar d'espai de joc, no els vaig donar cap premissa per donar total llibertat a que ells reguessin el seu temps.</p>
--	---

OBSERVACIÓ DE LES RELACIONS I SOBRE EL CLIMA	ANOTACIONS
<p>Rol dels infants en el joc simbòlic (com es comporten, com juguen, verbalitzacions, mateix rol, sap el que fa, situació fictícia o real, desconnecta, iniciativa, sentiments i emocions)</p>	<p>Pel que fa a com jugaven els infants, considero que alguns infants es cansaven molt de pressa del joc que feien, ja que canviaven freqüentment de joc i d'espai. En les situacions que es repartien els rols i feien un joc cooperatiu l'estona de joc durava una mica més que quan un grup d'infants feia un joc paral·lel o associatiu.</p> <p>Amb relació al rol que tenien els infants en el joc simbòlic, majoritàriament en les situacions on es repartien els papers, els infants a mesura que passava l'estona es canviaven de rol. Normalment tornava a repartir els rols la nena que tenia més iniciativa del grup. En una ocasió una nena que deia que era una infermera directament va estirar-se i l'altre va dir que ara ella seria la metgessa. També en la situació de la cuineta, les dues nenes van decidir que serien les mares i van seguir amb el mateix rol, fins que van decidir anar a jugar amb els animals.</p> <p>Pel que fa a les verbalitzacions dels infants, he pogut observar que tot i que no parlen moltíssim entre ells, en aquesta observació considero que hi ha hagut més interacció i conversa que en les sessions anteriors. Penso que això pot ser perquè majoritàriament els infants han fet un joc més paral·lel o associatiu i per tant, necessitaven comunicar-se i posar-se d'acord amb el que estaven fent. Considero que és important remarcar que els espais on verbalitzen més, és a la caseta per posar-se d'acord sobre el que estan fent, com ho fan, que hi posen i també a l'espai de l'hospital perquè sobretot la nena que</p>

	<p>té iniciativa diu que és el que li fa mal i que pot fer l'altra per curar-la, amb quins estris, etc.</p> <p>Pel que fa als sentiments i a les emocions percebudes durant l'estona de joc, considero que han sigut molt positives perquè majoritàriament sobretot a la cuineta he vist que els infants estaven entusiasmats, interessats, curiosos, concentrats, tranquils, acceptats i satisfets. També m'ha fet il·lusió perquè he vist felicitat i alegria en infants que normalment tendeixen a estar més seriosos i aïllats i considero que el joc ha d'ajudar a que es sentin segurs, entretinguts, llibertats, respectats, satisfets i lliures. En relació alguns infants que feien un joc d'espectador, tot i que en certs moments semblaven avorrits i aïllats, aquests sentiments duraven poc perquè tornaven al joc paral·lel molt de pressa. Per últim, en la situació en la qual dues nenes es van enfadar per les pinces d'estendre, les dues nenes van estar una estona serioses, però això els va durar relativament poc perquè després van seguir jugant amb qui van voler i com van voler.</p> <p>Pel que fa a si algun infant desconnectava, ho he pogut veure en els infants que feien un joc més d'espectador, ja que sovint deixaven el seu joc individual i es fixaven en el que feien els altres. També l'infant que està diagnosticat amb TEA desconnectava sovint del joc en les diferents situacions. Per exemple, ell i una nena feien joc paral·lel i ella l'intentava curar, li posava gotes als ulls i li escoltava el cor, però ell tot i que es deixava fer, de tant en tant desconnectava i es posava a jugar amb unes lletres.</p>
<p>Relació entre iguals durant el joc simbòlic (problemes de comportament, crida d'atenció o crits, dona ordres, comunicació, imitació, guió, acorden rols, amb qui juga)</p>	<p>Pel que fa a problemes de comportament entre els infants, en cinc situacions ha hagut d'intervenir la mestra.</p> <p>Pel que fa a com juguen els infants i relacionant-ho amb la classificació que fa Parten (1932) trobem que hi ha infants que varien de joc respecte a la perspectiva social. Per una banda, he observat que hi ha joc solitari per part d'un nen, tot i que en algun moment també fa un joc d'espectador o paral·lel. He vist que en algunes ocasions hi ha joc d'espectador, sobretot per part de tres</p>

	<p>nens, tot i que aquest joc no els dura gaire estona i tornen a fer un joc paral·lel o associatiu. En referència al joc paral·lel, en les diverses situacions de la caseta en les quals hi havia molts infants, feien aquest tipus de joc. També l'he pogut observar en una situació de l'hospital, quan una nena feia de metge i un nen feia de pacient. Considero que per part del nen si hi havia aquest tipus de joc perquè tot i que compartien material i espai, per part d'ell no hi havia interacció. En canvi, per part de la nena, considero que era un joc associatiu, ja que ella sap que 'objectiu és curar al nen que hi ha estirat al llit, però no es reparteixen els rols ni tampoc hi ha una organització. Seguint amb el joc associatiu, considero que és el joc que ha dominat durant aquesta observació perquè en les diverses situacions sabien quin era l'objectiu d'aquell joc, però en cap situació he escoltat que es repartissin els rols o s'organitzessin les tasques per seguir el joc. També pel que fa a la situació en la qual alguns nens juguen a que són robots, s'estableixen els rols, però no tenen clar quin és l'objectiu ni tampoc s'organitzen ni es reparteixen les tasques. Per últim, no he vist joc cooperatiu en cap situació, ja que no he observat que es repartissin els rols i les tasques, que tinguessin un objectiu en comú o que s'organitzessin per seguir el joc.</p> <p>Pel que fa al paper de donar ordres i tenir iniciativa, es veu clarament en tres nenes, dues jugaven juntes i una altra anava variant de participants de joc. Elles mateixes deien com havien de jugar, repartien els rols perquè el joc els funcionés bé, avisaven de quines accions havien de fer els altres infants, com ho havien de fer, etc. Sí és cert que en un grup hi havia dues nenes que tenien molta iniciativa, però no xocaven perquè una manava més que l'altre quan estaven juntes i l'altre es tornava més permissiva i acatava les normes. Les nenes que jugaven amb aquestes que tenien més iniciativa, les imitaven i seguien les ordres que deien perquè no s'enfadessin i així poder seguir el joc.</p> <p>En aquesta observació, sobretot en el joc associatiu hi havia un grup de nens que jugava amb altres nens (robots i pirates) i un</p>
--	---

	<p>grup de nenes que jugaven amb altres nenes a diferents espais, sobretot en el metge i a la caseta. Tot i això, hi havia un grup de nens i nenes els quals feien joc paral·lel i/o associatiu sobretot en l'espai de la caseta i del supermercat.</p>
<p>Rol del docent (intervé, com ho fa, paper dins el joc)</p>	<p>Vaig demanar a la mestra si durant les meves observacions podia documentar amb imatges el que estava passant a l'aula perquè així em seria més fàcil a l'hora d'organitzar la informació i també em seria útil per acabar d'omplir i donar suport a les graelles d'observació. Així doncs, durant l'hora i cinc minuts ella ha estat documentant amb fotografies als infants i intervenint quan ella ho veia necessari.</p> <p>En aquesta observació quan hi ha hagut problemes entre els infants, ells mateixos s'han regulat. Per exemple, dues de les nenes que juguen a l'espai de l'estenedor s'enfaden perquè una no li vol donar pinces a l'altre. En comptes de dir-li a la mestra, marxa d'aquell espai i torna a on estava anteriorment a fer el sopar.</p> <p>Pel que fa al paper de la mestra en el joc, en cap situació s'involucra en el joc dels infants. En referència al meu rol, tot i que intento no influir ni interferir en el joc, en alguna situació algun infant em porta alguna de les coses que ha cuinat. En les diverses situacions demano que és el que han fet, si ho han fet sols o amb algú, que és el que porta i com ho han fet. Alguns infants tenen més imaginació i s'imaginen que han posat coses fictícies i d'altres em descriuré el que hi ha realment en el recipient. Després faig veure que m'ho menjo o m'ho bec i els dic que esta molt bo.</p> <p>Cinc minuts abans que l'estona de joc finalitzi, dic als infants que queda poca estona per recollir. Després d'endreçar tots els materials entre tots, els dic que tornem a fer una rotllana per demanar-los si els ha agradat el joc i què és el que més ha agradat.</p>

<p>Relació docent i alumnat (com es relacionen, juguen, amb quin to, fa reflexionar, etc.)</p>	<p>Pel que fa la meva relació amb els infants, els deixo que juguin com vulguin, però amb les normes que els menciono al l'inici de l'estona de joc. En referència a l'altra mestra, els deixa jugar com ells volen, però està molt a sobre dels infants que juguen a robots i a pirates, ja que pateix per si es fan mal. També està força a sobre dels infants que juguen a la cuineta i els diu que tinguin cura dels gots i bols de vidre i els repeteix diverses vegades que no vessin l'aigua per terra.</p> <p>Només interaccio quan algun infant em dona alguna cosa o em fa una pregunta per no interferir en el joc. A més a més, em poso asseguda en un racó des del qual pugui observar tot el que passa a l'aula, perquè me'n he adonat que siestic molt a sobre dels infants alguns es cohibeixen i no juguen com els agradaria. Per exemple en una situació, miro com un nen intenta obrir un plàtan, però quan em veu que l'estic mirant el deixa, perquè potser pensa que allò no ho pot fer i llavors marxa cap a un altre espai.</p> <p>Pel que fa al paper de la mestra utilitza un to normal quan parla amb els infants i només participa en el joc en dues ocasions. Una perquè dos infants li demanen si pot posar-los uns mocadors al cap per poder ser pirates i l'altre quan les dues nenes juguen amb dos tubs de plàstic. Les nenes li ensenyen a la mestra que si posen una pinça per una banda del tub, surt per l'altra i la mestra els fa preguntes perquè reflexionin.</p>
<p>Clima dins l'aula (bon ambient, distès, agradable)</p>	<p>El clima en general és motivador i tranquil, sobretot pels infants que fan un joc paral·lel o associatiu, perquè sembla que l'activitat els motiva, ja que estan bastant temps en el mateix espai de joc i fan un joc més continu. Pel que fa als infants que fan un joc d'espectador, sembla que en alguna situació estan avorrits, però aquest tipus de joc no dura gaire estona. En referència als infants que fan un joc individual, a diferència de les altres sessions, he vist que hi ha un ambient agradable i motivador, ja que estan tranquils fent el seu propi joc i se'ls veu concentrats i feliços.</p>

1.8. Observació proposta d'intervenció 2

Curs: P4	Dia: Dijous 25 de febrer del 2021 (matí)
Hora inici: 9:10	Hora final: 10:15

OBSERVACIÓ DE L'ESPAI I ELS MATERIALS	ANOTACIONS
Descripció del joc o activitat al racó de joc simbòlic	<p>Els infants van arribar de casa, van penjar les jaquetes i les motxilles i els vaig dir que s'asseguessin en rotllana. Els vaig demanar que creien que faríem i la majoria van dir que jugar, així doncs, els vaig preguntar a on podien jugar i tres infants van dir els espais que havien pogut jugar en l'anterior sessió. Després que ells h diguessin vaig tornar a repetir que durant aquella estona de joc podien anar a l'espai de la caseta, a l'espai de l'estenedor amb les nines, a l'espai de l'hospital, a l'espai de construccions, animals i nins de fusta i que també podien utilitzar les robes, les dues caixes de cartró, els cartrons petits i els tubs de plàstic i de cartró. Per últim, els vaig demanar si recordaven les normes que els havia dit el dia anterior i entre tots els infants vam recordar-les. Finalment els vaig demanar si tenien ganes d'anar a jugar i molts d'ells i elles van dir que sí i seguidament els vaig dir que ja podien anar a jugar.</p> <p>Cinc minuts abans que l'estona de joc finalitzés, vaig dir als infants que quedava poca estona per recollir. Després d'endreçar tots els materials, vam tornar a fer una rotllana amb tots els infants perquè volia demanar-los si els havia agradat el joc i què era el que més havia agradat.</p>
Organització de l'espai (com està distribuït l'espai de joc simbòlic, canvis en l'organització de l'espai, lloc lluminós, fosc, ample o espai reduït, total d'infants)	<p>Pel que fa a l'organització de l'espai, tot està igual que en l'anterior sessió de proposta de millora.</p> <p>L'espai de joc també és ampli, ja que les taules es col·loquen totes cap a la paret i això permet que el centre de l'aula hi hagi materials pel joc simbòlic i espai suficient per desenvolupar aquest joc.</p> <p>Pel que fa a la llum, les finestres estan amb la cortina perquè no entri la claredat i molesti el sol i sempre estan encesos els llums.</p>

<p>que hi ha a cada espai, esquema dels infants en l'espai i distribució espacial, etc.</p>	<p>Pel que fa a la situació dels infants durant tota l'estona de joc, a l'inici de la sessió tots van cap a la cuineta i alguns infants diuen als altres que no hi ha aigua ni farina.</p> <p>Majoritàriament el joc de la cuineta és un joc paral·lel, ja que gairebé tots els infants comparteixen un espai físic i el material, però juguen de forma més independent. Un nen que està en l'espai es queda observant que fan els demés, però quan passen uns tres minuts va a mirar quins objectes troba pels calaixos i es posa a picar la closca dels ous amb el morter. Una nena també observa, però es cansa ràpidament i li diu a una altra que vagi amb ella a l'espai dels metges i les dues hi van.</p> <p>Tres nenes de l'espai de la cuineta fan un joc força cooperatiu, ja que una diu que és la mare i les altres dues diuen que són les germanes. Es posen d'acord en que volen fer macarrons a la bolonyesa i una de les nenes diu que vol fer pa amb tomàquet. Després de dir que faran cadascuna es posen a fer-ho, una va a fer els macarrons (peces de fusta) en una cassola, l'altra torra el pa i li passa per sobre la seva mà com si untés el tomàquet i l'altra fa la salsa i li posa patata, ous, llimona rallada i castanyes i ho pica tot amb el morter.</p> <p>Els altres infants segueixen fent un joc paral·lel i s'ajuden mútuament per tallar la patata i la pastanaga, ja que estan molt dures.</p> <p>Un nen li vol agafar la torradora a la nena que està fent pa amb tomàquet i la nena li diu a la mestra i ella li diu al nen que si ara ho té ella que s'espera i que quan acabi ja li deixarà.</p> <p>Les dues nenes que juguen a l'espai de metges fan un joc força cooperatiu, ja que la nena que té més iniciativa li diu a l'altre que ella vol ser la metgessa i per tant, que l'altra ha de ser la pacient. La metgessa li demana que és el que li fa mal i l'altra nena li diu que té febre i després de posar-li el termòmetre li diu "sí que estàs malalta, dutxa't amb aigua freda i pren-te aquestes pastilles." Seguidament la metgessa li demana si li fa més mal alguna cosa i com l'altre li diu que si li diu que li farà una revisió per veure que és el que té i així estan jugant durant força estona.</p>
---	---

	<p>Un nen va a l'espai de metges i es queda observant com juguen les dues nenes durant uns cinc minuts aproximadament, però no interacciona amb elles en cap moment.</p> <p>Un nen de l'espai de la cuineta pega a un altre amb una espàtula al cap i la mestra fa un crit i li demana que per què fa allò. El nen se la mira i no diu res i l'altre nen es posa a plorar bastant fort i seguidament la mestra li diu que marxi a seure que no jugarà més que sempre fa igual. Després va a buscar gel perquè no li surti un bony al cap i el fa seure's una estona.</p> <p>Una de les tres nenes que juguen juntes a la cuineta diu que va a estendre la roba i el nen que observava a les nenes a l'espai de l'hospital va també a fer-ho, però no interaccionen. La nena després d'una estona torna a jugar amb les nenes a la cuineta i el nen segueix estenen i passats uns dos minuts va un nen cap allà i li diu si vol jugar a lluites, però sense fer-se mal. Com el nen diu que si, un es posa una roba al cap i una a l'esquena com si fos una capa i diu que son boxejadors i que han de lluitar. Es posen els guants que són els tubs de cartró i comencen a lluitar, però no s'esveren.</p> <p>Les nenes que jugaven a l'hospital es cansen i la que té més iniciativa li diu si juguen a vampirs, però l'altra li diu que ella serà la princesa arcoiris. La que diu que és una princesa es posa un mocador al coll i l'altra es posa una capa negra. Una de les nenes de la cuineta que feia un joc paral·lel va cap a elles i demana si pot jugar i la vampira li diu que sí que ella també ha de ser una vampira i li han de xuclar la sang a la princesa per convertir-la. La nena diu que si i es posa una tela al coll com si fos una capa i es comencen a perseguir a la princesa.</p> <p>La mestra li diu al nen que estava castigat que pot anar a jugar, però com faci mal no jugarà més i seguidament el nen va a buscar una tela i se la posa al cap i agafa una caixa i es puja a sobre. Es va balancejant i em crida perquè el miri i seguidament em diu que ell és un mariner i que va a buscar peixos per menjar. Després li dic que és molt interessant el que diu i que si sap quin peix va a buscar i com no em sap dir cap nom de peix, li dono algunes opcions a veure si m'explica alguna cosa més.</p>
--	--

	<p>Finalment em diu que va a buscar rap (que és un dels peixos que li he dit), però també em diu que buscarà pops i una tonyina molt gran com la del conte (el dia abans vaig explicar el conte d'en Neda-que-neda en el qual surt una tonyina).</p> <p>Dos nens més van a jugar amb els dos nens que juguen a lluites, però es comencen a esvara. La nena que fa de mare a la cuineta els va a observar, però la mestra veient que no juguen 'bé' els diu que així no poden jugar perquè es faran mal. Finalment els nens van a l'espai de construccions, però cadascú juga individualment (fent un joc paral·lel).</p> <p>Les nenes que jugaven a vampirs es cansen i van a l'espai de l'hospital. Les dues que tenen més iniciativa s'estiren en els llits i l'altra nena li posa una vacuna a una de les nenes i després d'una estona el nen que és mariner va a observar-les. Li demana a la que és metgessa si pot jugar i ella li diu que si, però ell no interactua, simplement segueix observant-les.</p> <p>Aviso als infants que queden cinc minuts per recollir i alguns infants em miren, però segueixen amb el mateix joc que feien. Després d'això el nen que estava observant a les nenes de l'hospital, va a construccions i diu en veu alta que vol fer una granja per les cabretes i així ho fa.</p>
<p>Organització del material (descripció dels materials, tipologia de materials, quantitat, estat dels materials (és a dir, si estan nets, ben cuidats, sencers o falten peces, etc.)</p>	<p>Pel que fa al material que trobem en els diferents espais està tot igual que a la primera sessió de proposta de millora, excepte en l'espai de la cuineta. Després de fer la primera sessió, la mestra em va dir que considerava que l'aigua i la farina portava molta feina de recollir i neteja i que pot ser ho podria canviar per algun altre element. Seguint els consells de la mestra i veient que tenia raó sobre que era una feinada el fet de recollir-ho tot, vaig decidir modificar això. A més a més, jo el que volia era facilitar-li recursos i eines perquè es pogués dur a la pràctica el joc simbòlic dintre de l'aula, quan jo ja no hi fos i que per la mestra fos el màxim pràctic i útil possible. Així doncs, vaig decidir treure el pot d'aigua i de farina i vaig incorporar una pastanaga, la closca d'uns quants ous, una patata i una ceba, juntament amb els</p>

	<p>elements de l'anterior sessió que no s'havien fet malbé i es podien mantenir.</p> <p>En relació als elements per delimitar els espais de joc segueixen igual que en la sessió anterior perquè considero que va funcionar, ja que semblava que els infants no tenien tants estímuls visuals i se'ls veia més concentrats.</p> <p>El material que he ofert en tots els espais és el mateix que en la primera sessió, en excepció de les petites modificacions de la cuineta, però considero que està ben cuidat i que he cuidat l'estètica perquè fos atractiu pels infants.</p>
<p>Temps de joc (temps que es destina al joc, temps suficient per tal que tots i totes juguin amb calma, el pas del temps és present en el joc per part dels infants, necessiten temps per adaptar-se als nous materials, accepta els límits de temps, li costa finalitzar, etc.)</p>	<p>En aquesta observació el temps de joc va ser d'una hora i cinc minuts. Després de recollir, tal i com vaig fer en l'anterior sessió, vaig demanar als infants que féssim una rotllana per saber si els havia agradat el joc i què era el que més havia agradat.</p> <p>Amb relació al temps de joc simbòlic si considero que és més ric i valuós que abans, ja que en aquesta observació no és el temps restant d'una activitat central, sinó que ara el joc passa a ser l'activitat central i tots els infants tenien el mateix temps de joc. A més a més, considero que una hora és suficient perquè els infants juguin i desenvolupin el joc.</p> <p>Pel que fa a adaptar-se als nous materials, a l'espai de construccions i al de l'hospital, tal com en l'anterior sessió, no vaig observar que necessitessin adaptar-se a ells, ja que la majoria els havien pogut manipular en les anteriors sessions. Pel que fa a l'espai de la cuineta, tampoc considero que necessitessin adaptar-se als nous materials perquè tot i que n'hi havien de nous, ja els coneixien. En quant a l'espai del material no estructurats, considero que si van necessitar una mica més temps per adaptar-se perquè no els utilitzen amb freqüència. En canvi, en relació a les teles o els tubs com els havien utilitzat força en l'anterior sessió, es van adaptar fàcilment.</p> <p>Pel que fa a acceptar els límits del temps, tot i que cinc minuts abans de començar a recollir els vaig avisar, va costar molt el fet d'endreçar i aquest temps va ser més llarg que normalment.</p>

	<p>Quan vaig avisar que era l'hora de recollir, sobretot les nenes de la cuineta van dir que volien jugar més i a mesura que recollien alguns seguien aprofitant per seguir amb el joc. Així doncs, considero que estaven gaudint de joc i per aquest motiu va costar molt finalitzar l'estona del joc. Amb relació a variar d'espai de joc, no els vaig donar cap premissa per donar total llibertat a que ells regulessin el seu temps.</p>
--	---

OBSERVACIÓ DE LES RELACIONS I SOBRE EL CLIMA	ANOTACIONS
<p>Rol dels infants en el joc simbòlic (com es comporten, com juguen, verbalitzacions, mateix rol, sap el que fa, situació fictícia o real, desconnecta, iniciativa, sentiments i emocions)</p>	<p>Pel que fa a com jugaven els infants, alguns infants es cansaven del joc que feien, ja que canviaven de joc i d'espai o ve feien un joc d'espectador i tenien cara d'avorriment. Les situacions en les quals es repartien els rols i feien un joc cooperatiu o associatiu, l'estona de joc durava una mica més que quan un grup d'infants feia un joc paral·lel o d'espectador i semblava que els motivava més.</p> <p>Amb relació al rol que tenien els infants en el joc simbòlic, majoritàriament en les situacions on es repartien els papers, seguien amb el mateix rol. Per exemple, a la cuineta que una nena era la mare i les altres dues eren germanes, van seguir amb el mateix rol fins que es va acabar la sessió. També van seguir amb el mateix rol les nenes que jugaven a vampires i a princeses fins que van decidir acabar el joc i jugar a l'espai de l'hospital. En canvi, en la situació de l'hospital, una nena va començar a ser metgessa i l'altra pacient i al final de la sessió es van canviar els rols.</p> <p>Pel que fa a les verbalitzacions dels infants, he pogut observar que tot i que no parlen moltíssim entre ells, en aquesta observació considero que tal com en l'anterior sessió també hi ha hagut força interacció i conversa. Penso que això pot ser perquè majoritàriament els infants han fet un joc més associatiu i cooperatiu i per tant, necessitaven comunicar-se i posar-se d'acord amb el que estaven fent. Considero que és important</p>

	<p>remarcar que els espais on verbalitzen més, és a la caseta per posar-se d'acord sobre el que estan fent, com ho fan, que hi posen i també a l'espai de l'hospital perquè sobretot la nena que té iniciativa pregunta a l'altra nena que és el que li fa mal i li explica que li farà perquè es curi i que s'ha de prendre. Per últim, també hi ha força conversa en la situació de les nenes que juguen a princeses i vampires, sobretot per part de les nenes que tenen més iniciativa, ja que verbalitzen i donen ordres sobre les accions que han d'anar fent i com ho han de fer per seguir el joc. Pel que fa als sentiments i a les emocions percebudes durant l'estona de joc, considero que han sigut molt positives perquè majoritàriament sobretot a la cuineta he vist que els infants estaven entusiasmats, interessats, curiosos, concentrats, tranquils, acceptats i satisfets. També m'ha fet il·lusió perquè he vist felicitat i alegria en infants que normalment tendeixen a estar més seriosos i aïllats i considero que el joc ha d'ajudar a que es sentin segurs, entretinguts, llibertats, respectats, satisfets i lliures. En relació alguns infants que feien un joc d'espectador, tot i que en certs moments semblaven avorrits i aïllats, aquests sentiments duraven poc perquè tornaven al joc paral·lel molt de pressa. Per últim, en la situació que la mestra va renyar als nens que feien lluites perquè s'estaven esverant i no jugaven bé, després quan van anar a l'espai de construccions tenien una cara força seriosa i semblava que estaven desil·lusionats i preocupats per el que havia passat. Tot i que cal destacar que passats uns tres minuts aproximadament es veien concentrats amb el joc que feien i se'ls veia més animats.</p> <p>Pel que fa a si algun infant desconnectava, ho he pogut veure en els infants que feien un joc més d'espectador, ja que sovint deixaven el seu joc individual i es fixaven en el que feien els altres.</p>
--	---

<p>Relació entre iguals durant el joc simbòlic (problemes de comportament, crida d'atenció o crits, dona ordres, comunicació, imitació, guió, acorden rols, amb qui juga)</p>	<p>Pel que fa a problemes de comportament entre els infants, en tres situacions ha hagut d'intervenir la mestra.</p> <p>Pel que fa a com juguen els infants i relacionant-ho amb la classificació que fa Parten (1932) trobem que hi ha infants que varien de joc respecte a la perspectiva social. Per una banda, he observat que en algunes situacions uns quants nens fan un joc d'espectador, tot i que no dura gaire estona i tornen a fer un joc paral·lel o associatiu. En referència al joc paral·lel, durant diversa estona els infants que es situaven a la caseta, feien aquest tipus de joc, ja que compartien l'espai i també el material i tot i que en algun moment feien algun comentari verbal, jugaven de forma independent. També a l'espai de construccions un grup de nens fan aquest tipus de joc perquè comparteixen l'espai i els materials, però cadascú juga de forma independent. Seguint amb el joc associatiu, un grup de nens fa aquest tipus de joc, ja que juguen a que són boxejadors, però no es reparteixen les tasques, ni tampoc organitzen el joc, van fent sobre la marxa sense posar-se d'acord. Per últim, amb relació al joc cooperatiu en tres situacions l'he pogut observar. El primer grup estava compost per tres nenes, les quals jugaven a l'espai de la cuineta i una va dir que era la mare i les altres dues les germanes. Es van posar d'acord en relació a fer macarrons a la bolonyesa i es van anar repartint les tasques per fer el dinar. La segona situació en la qual vaig percebre aquest joc va ser quan dues nenes van anar a l'hospital i una va dir que volia ser la metgessa i l'altre va dir que ella seria la pacient i es va estirar al llit. Sobretot la metgessa, que era la que tenia més iniciativa, feia que aquell joc tingués un objectiu, repartia les tasques i verbalitzava les accions que havien d'anar fent per tal d'establir un joc amb més organització. L'última situació va ser quan tres nenes jugaven a vampirs i a princeses i dues de les nenes que tenien més iniciativa van establir l'objectiu i també es repartien les tasques i verbalitzaven les accions, per tal que el joc tingués un ordre.</p> <p>Pel que fa al paper de donar ordres i tenir iniciativa, es veu clarament en tres nenes. Una que va jugar a l'inici del joc a l'espai</p>
--	---

	<p>de l'hospital, l'altre va jugar amb una que tenia iniciativa i una altra nena a vampires i princeses i per últim una nena que jugava a l'espai de la cuineta amb dues nenes més, tot i que les altres també tenien una mica d'iniciativa, però no tanta. Sí és cert que en un grup hi havia dues nenes que tenien molta iniciativa, però no xocaven perquè una manava més que l'altre quan estaven juntes i l'altre es tornava més permissiva i acatava les normes. També cal remarcar que normalment els nens no tenen tanta iniciativa, potser perquè tendeixen a fer un joc més individual, però en una situació un nen li diu a un altre si vol jugar amb ell a boxejadors i els dos hi van. Quan aquest joc finalitza perquè ho diu la mestra, el nen que té iniciativa li diu als altres infants que vagin amb ell a construccions, tot i que després fan un joc paral·lel.</p> <p>Amb relació sobre amb qui juguen els infants, en aquesta observació he vist que les nenes majoritàriament juguen amb altres nenes, com és el cas de les tres nenes que juguen a l'espai de la cuineta o les tres nenes que juguen a vampirs i princeses i també a l'espai de l'hospital. En quant als nens, majoritàriament juguen amb altres nens com és el cas dels nens que juguen a boxejadors i després a l'espai de construccions. També cal remarcar que en el joc paral·lel els nens i les nenes comparteixen el mateix espai físic i els diversos materials de l'espai.</p>
<p>Rol del docent (intervé, com ho fa, paper dins el joc)</p>	<p>Vaig demanar a la mestra si durant les meves observacions podia documentar amb imatges el que estava passant a l'aula perquè així em seria més fàcil a l'hora d'organitzar la informació i també em seria útil per acabar d'omplir i donar suport a les graelles d'observació. Així doncs, durant l'hora i cinc minuts ella ha estat documentant amb fotografies als infants i intervenint quan ella ho veia necessari.</p> <p>En aquesta observació quan hi ha hagut problemes entre els infants, sobretot pel fet de compartir el material, ho han dit a la mestra perquè ella intervingués.</p> <p>Pel que fa al paper de la mestra en el joc, en cap situació s'involucra en el joc dels infants. En referència al meu rol, tot i</p>

	<p>que intento no influir ni interferir en el joc, en una situació si ho vaig fer. Un nen es va pujar sobre una caixa de cartró i es va balancejar i em va cridar perquè el mirés i seguidament em va dir que ell era un mariner i que anava a buscar peixos per menjar. Després li vaig dir que era molt interessant el que deia i li vaig preguntar si sabia quin peix anava a buscar i com no m'ho va saber dir, li vaig donar algunes opcions per veure si m'explica alguna cosa més. Finalment em va dir que anava a buscar rap (que és un dels peixos que li vaig dir), però també em va dir que buscava pops i una tonyina molt gran com la del conte (el dia abans vaig explicar el conte d'en Neda-que-neda en el qual surt una tonyina).</p> <p>Cinc minuts abans que l'estona de joc finalitzi, dic als infants que queda poca estona per recollir. Després d'endreçar tots els materials entre tots, els dic que tornem a fer una rotllana per demanar-los si els ha agradat el joc i què és el que més ha agradat.</p>
<p>Relació docent i alumnat (com es relacionen, juguen, amb quin to, fa reflexionar, etc.)</p>	<p>Pel que fa la meva relació amb els infants, els deixo que juguin com vulguin, però amb les normes que els menciono al l'inici de l'estona de joc. En referència a l'altra mestra, normalment els deixa jugar com ells volen, però està molt a sobre dels infants que juguen a boxejadors, ja que pateix per si es fan mal. També està força a sobre dels infants que juguen a la cuineta i els diu que tinguin cura dels gots i bols de vidre i els repeteix diverses vegades que no vessin l'aigua per terra.</p> <p>Només interaccio quan l'infant que diu que és mariner, em diu que el miri i segueixo preguntant-li i interaccionant amb ell. Utilitzo un to normal i em dirigeixo a ell des del respecte, amb tranquil·litat i amb curiositat per saber que sap i per coneixe'ls més a ell en el joc. A més a més, em poso asseguda en un racó des del qual pugui observar tot el que passa a l'aula, perquè no es cohibeixin els infants. i no juguen com els agradaria. Per exemple en una situació, miro com un nen intenta obrir un plàtan,</p>

	<p>però quan em veu que l'estic mirant el deixa, perquè potser pensa que allò no ho pot fer i llavors marxa cap a un altre espai. Pel que fa al paper de la mestra utilitza un to normal quan parla amb els infants, tot i que en dues ocasions alça una mica més la veu. La primera perquè un nen pica a un altre al cap amb una espàtula i en l'altre situació perquè quatre nens juguen a boxejadors i la mestra els diu que no estan jugant bé.</p>
<p>Clima dins l'aula (bon ambient, distès, agradable)</p>	<p>El clima en general és motivador i tranquil, sobretot pels infants que fan un joc paral·lel, associatiu o cooperatiu, perquè sembla que l'activitat els motiva, ja que estan bastant temps en el mateix espai de joc i fan un joc més continu. Pel que fa als infants que fan un joc d'espectador, sembla que en alguna situació estan avorrits, però aquest tipus de joc no dura gaire estona. En referència als infants que fan un joc individual, a diferència de les altres sessions, he vist que hi ha un ambient agradable i motivador, ja que estan tranquils fent el seu propi joc i se'ls veu concentrats i feliços. Pel que fa al moment en el qual hi ha un clima més distès, és quan un infant pega a un altre al cap amb una espàtula i quan la mestra ha d'avisar als quatre nens que juguen a boxejadors perquè tot i que al inici jugaven bé, després de que s'unissin dos més, també es començaven a esvarar.</p>

1.9. Observació proposta d'intervenció 3

Curs: P4	Dia: Dimarts 2 de març del 2021 (matí)
Hora inici: 9:10	Hora final: 10:15

OBSERVACIÓ DE L'ESPAI I ELS MATERIALS	ANOTACIONS
<p>Descripció del joc o activitat al racó de joc simbòlic</p>	<p>Els infants van arribar de casa, van penjar les jaquetes i les motxilles i els vaig dir que s'asseguessin en rotllana. Els vaig demanar que creien que faríem i la majoria van dir que jugar, així doncs, els vaig preguntar a on podien jugar i tres infants van dir</p>

	<p>els espais que havien pogut jugar en les altres sessions. Seguidament els vaig preguntar si veien alguna cosa nova a l'aula i un nen va dir que havia posat el garatge i els cotxes, els quals els vaig introduir perquè dies abans m'havien preguntat si quan fèiem aquestes sessions els podia posar. Després d'això, els vaig recordar que durant aquella estona de joc podien anar a l'espai de la caseta, a l'espai de l'estenedor amb les nines, a l'espai de l'hospital, a l'espai de construccions, animals i nins de fusta, a l'espai de cotxes i que també podien utilitzar les robes, les dues caixes de cartró, els cartrons petits i els tubs de plàstic i de cartró. Per últim, els vaig demanar si recordaven les normes que els havia dit el dia anterior i entre tots els infants vam recordar-les. Finalment els vaig demanar si tenien ganes d'anar a jugar i molts d'ells i elles van dir que si i seguidament els vaig dir que ja podien anar a jugar.</p> <p>Cinc minuts abans que l'estona de joc finalitzés, vaig dir als infants que quedava poca estona per recollir. Després d'endreçar tots els materials, vam tornar a fer una rotllana amb tots els infants perquè volia demanar-los si els havia agradat el joc i què era el que més havia agradat.</p>
<p>Organització de l'espai (com està distribuït l'espai de joc simbòlic, canvis en l'organització de l'espai, lloc lluminós, fosc, ample o espai reduït, total d'infants que hi ha a cada espai, esquema dels infants en l'espai i distribució espacial, etc.</p>	<p>Pel que fa a l'organització de l'espai, tot està igual que en l'anterior sessió de proposta de millora, però al costat de l'espai de construccions i animals vaig posar el racó dels cotxes, per tal que tinguessin un espai ampli per jugar.</p> <p>L'espai de joc també és ampli, ja que les taules es col·loquen totes cap a la paret i això permet que el centre de l'aula hi hagi materials pel joc simbòlic i espai suficient per desenvolupar aquest joc.</p> <p>Pel que fa a la llum, les finestres estan amb la cortina perquè no entri la claredat i molesti el sol i sempre estan encesos els llums.</p> <p>Pel que fa a la situació dels infants durant tota l'estona de joc, a l'inici tres nenes van anar a l'espai de l'hospital, tres nenes més</p>

	<p>a la taula amb teles, dues nenes i cinc nens a l'espai de la caseta i un nen al racó dels cotxes.</p> <p>A l'espai de la cuineta tres nens feien un joc més individual i les dues nenes i els dos nens feien un joc més associatiu, ja que una de les nenes va dir que podrien fer peix al forn i un nen va dir que li podrien posar una mica de salsa i així ho van fer. De tant en tant es comunicaven per posar-se d'acord sobre com ho feien i s'ajudaven els uns amb els altres.</p> <p>La vetlladora arriba a l'aula i quan el nen que està al racó dels cotxes la veu, va cap a ella i li agafa la mà i la porta a l'espai de l'hospital. Ella s'asseu i el nen es posa l'estetoscopi a les orelles i fa veure que li escolta el cor.</p> <p>També en el racó de l'hospital hi ha dues nenes que juguen juntes i fan un joc associatiu, perquè tot i que tenen els rols repartits (una és la metgessa i l'altra és la pacient) no estableixen un objectiu ni tampoc es reparteixen les tasques per organitzar el joc.</p> <p>L'altra nena de l'hospital tota l'estona interacciona amb els objectes que troba en aquell espai, però passat una estona em demana si em pot curar i quan li dic que si em pregunta que em fa mal per curar-me.</p> <p>Un dels nens que juga sol a la cuineta li dona a la mestra un tros de pa i li diu que se'l mengi, ja que està molt bo. La mestra li pregunta que li ha posat i el nen li diu que res que només l'ha posat a la torradora. La mestra l'agafa i fa el soroll com si estigues menjant i poc després el nen somriu i marxa al racó dels cotxes.</p> <p>Les tres nenes que estan amb les teles juguen a vampires i a fantasmes, però una d'elles veu que hi ha un nen a l'espai dels cotxes i va cap allà. Poca estona més tard també hi van les altres dues nenes i en aquell espai els infants fan un joc paral·lel.</p> <p>Dues de les nenes que estan als cotxes decideixen anar a estendre la roba. El joc dura poca estona fins que decideixen anar a l'espai de l'hospital i juguen a metges, la nena que té més iniciativa s'estira al llit i li diu a l'altra que la curi que li fa mal la cama. Fan un joc associatiu, en el que la pacient li diu a la</p>
--	--

	<p>metgessa com ho ha de fer per curar-la, quins objectes ha d'utilitzar i li va verbalitzant les accions que ha d'anar fent per seguir amb el joc.</p> <p>Els tres nens que estaven a l'espai de la caseta van a jugar amb el material no estructurats i poca estona després també hi va el nen que juga amb la nena al racó dels cotxes. L'ambient del racó del material no estructurats està força distès i no segueixen un joc continu, simplement es van imitant mentre utilitzen el material. Uns nens agafen els tubs de plàstic i se'ls posen a la boca i diuen que és un telèfon i un altre nen es posa al braç dues anelles i les fa girar. Una nena que estava a l'espai de la cuineta va cap allà i agafa un tub i s'asseu a sobre i dos nens més la imiten.</p> <p>La nena que està jugant amb els cotxes va amb els infants que estan amb el material no estructurats i un dels nens agafa un tub i diu que és un elefant. Un altre nen l'imita i dos més fan veure que són lleons, ja que imiten el rugit i la nena se'ls queda mirant. Els altres infants també imiten a animals (la nena fa de gat i un nen diu que és un cangur i va saltant).</p> <p>La mestra veient que els infants que juguen a ser animals criden i estan més nerviosos que de normal, els diu que es tranquil·litzin i que juguin bé. Dos nens i una de les nenes van a l'espai de l'hospital i dos nens més van a l'espai de cotxes i fan un joc paral·lel.</p> <p>Els dos nens que van a l'espai de l'hospital observen com una nena cura a un bebè i un d'ells li demana si ell també el pot curar, però l'altre només es queda observant. El nen i la nena curen el bebè, però no verbalitzen quines accions poden anar fent, no es reparteixen les tasques ni tampoc hi ha una organització per assolir l'objectiu.</p> <p>Una de les nenes que hi ha a l'hospital marxa i va a la cuineta sola i comença a escombrar el terra i després fa el menjar, però quan una altra nena va cap a ella, es queda observant-la. Després d'una estona un nen i una nena també van a la cuineta i el nen diu si volen jugar a pares i a mares. La nena que observava segueix igual, i les altres dues diuen que si, una és la</p>
--	--

	<p>filla i l'altra un conill. Finalment, la nena que observava diu que ella vol ser la mare i comencen a fer el menjar, però no es posen d'acord sobre què fan, tampoc es reparteixen les tasques ni hi ha cap tipus d'organització per assolir un objectiu.</p> <p>La vetlladora agafa un tub de plàstic i li diu paraules al nen i ell se la queda mirant sorprès i després la imita.</p> <p>El joc comença a estar força dispers perquè els infants es van canviant freqüentment d'espai i no es concentren molta estona en cap joc. Els infants que estan a l'espai de l'hospital deixen els rols que feien i es posen a parlar entre ells mentre interaccionen amb els materials i objectes que troben per allà.</p> <p>Quan queden cinc minuts per recollir, els aviso i els dic que queda poca estona i alguns infants comencen a endreçar alguns objectes de l'hospital en els maletins.</p> <p>Una nena llença els cartrons a terra i juga a la xarranca i un altre nen també hi va i també hi juga.</p> <p>Dues de les nenes de l'hospital caminen per l'aula i una li diu a l'altre que vol anar d'excursió al teatre. Seguidament l'altra li diu que han d'anar amb autobús perquè esta molt lluny i li diu que trucarà per telèfon perquè els vagin a buscar en aquell moment.</p> <p>Les nenes fan veure que parlen per telèfon amb l'estetoscopi i van cap els infants de l'hospital i els diuen que agafin cadires que va l'autobús per anar al teatre. Després de que cada infant col·loqui la seva cadira, es van asseient fins que en el joc del autobús hi ha cinc nens i quatre nenes.</p> <p>Al espai de l'hospital al final de la sessió hi ha un nen que fa un joc independent i intenta obrir la ceba, dues nenes que juguen a compara i a vendre i una altra nena que està escombrant.</p> <p>Quan dic que és l'hora de recollir alguns infants van força de pressa, però al nen que juga amb la ceba i a les dues nenes que estan al supermercat els costa força acabar el joc. Pel que fa a les nenes, considero que és perquè feia poca estona que estaven amb aquells rols i potser volien desenvolupar més el joc perquè estaven gaudint.</p>
--	--

<p>Organització del material (descripció dels materials, tipologia de materials, quantitat, estat dels materials (és a dir, si estan nets, ben cuidats, sencers o falten peces, etc.)</p>	<p>Pel que fa al material que trobem en els diferents espais està tot igual que a la segona sessió de proposta de millora, excepte en l'espai de la cuineta i el nou espai de cotxes. Vaig reflexionar sobre el fet d'utilitzar aliments, els quals si juguen amb ells no els puc reutilitzar, per tant vaig pensar que lo més idoni era incorporat materials de la natura que trobés per terra. Així doncs, vaig deixar els alls, els fruits secs (nous, castanyes, ametlles i avellanes), la pela de taronja i noves closques d'ous perquè les poguessin picar i la ceba que només havien pelat a l'anterior sessió. Amb relació als materials nous, vaig incorporar un bol amb fulles seques, fulles de pi, flors del camp i flors masculines d'un pi.</p> <p>En quant al racó dels cotxes he incorporat una caixa amb cotxes i un garatge de plàstic.</p> <p>En relació als elements per delimitar els espais de joc segueixen igual que en la sessió anterior perquè considero que va funcionar, ja que semblava que els infants no tenien tants estímuls visuals i se'ls veia més concentrats.</p> <p>El material que he ofert en tots els espais és el mateix que en la segona sessió, en excepció de les petites modificacions de la cuineta, però considero que està ben cuidat i que he cuidat l'estètica perquè fos atractiu pels infants. Amb relació a l'espai de cotxes, considero que el garatge podria estar més ben cuidat, tot i que l'he incorporat perquè és un material que agrada molt als infants i els motiva.</p>
<p>Temps de joc (temps que es destina al joc, temps suficient per tal que tots i totes juguin amb calma, el pas del temps és present en el joc per part dels infants, necessiten temps per adaptar-se als nous</p>	<p>En aquesta observació el temps de joc va ser d'una hora i cinc minuts. Després de recollir vam tornar a fer una rotllana amb tots els infants perquè volia demanar-los si els havia agradat el joc i què era el que més havia agradat.</p> <p>Amb relació al temps de joc simbòlic si considero que és més ric i valuós que abans, ja que en aquesta observació no és el temps restant d'una activitat central, sinó que ara el joc passa a ser l'activitat central i tots els infants tenien el mateix temps de joc. A més a més, considero que una hora és suficient perquè els infants juguin i desenvolupin el joc.</p>

<p>materials, accepta els límits de temps, li costa finalitzar, etc.)</p>	<p>Pel que fa a adaptar-se als nous materials, pel que vaig observar no considero que necessitessin adaptar-se a ells, ja que tot el que tenien a l'aula ho havien pogut manipular en les sessions anteriors.</p> <p>Durant l'estona de joc no vaig observar que cap infant verbalitzés el pas del temps en el joc.</p> <p>Pel que fa a acceptar els límits del temps, alguns infants van força de pressa a l'hora de recollir, però al nen que juga amb la ceba i a les dues nenes que estan al supermercat els costa força acabar el joc. Pel que fa a les nenes, considero que és perquè feia poca estona que estaven amb aquells rols i potser volien desenvolupar més el joc perquè estaven gaudint. Amb relació a variar d'espai de joc, no els vaig donar cap premissa per donar total llibertat a que ells regulessin el seu temps.</p>
---	---

<p>OBSERVACIÓ DE LES RELACIONS I SOBRE EL CLIMA</p>	<p>ANOTACIONS</p>
<p>Rol dels infants en el joc simbòlic (com es comporten, com juguen, verbalitzacions, mateix rol, sap el que fa, situació fictícia o real, desconnecta, iniciativa, sentiments i emocions)</p>	<p>Pel que fa a com jugaven els infants, considero que alguns infants es cansaven força de pressa del joc que feien, ja que canviaven més freqüentment de joc i d'espai. En les situacions que es repartien els rols i feien un joc associatiu l'estona de joc durava una mica més que quan un grup d'infants feia un joc paral·lel.</p> <p>Amb relació al rol que tenien els infants en el joc simbòlic, en les diverses situacions, excepte en una, en les quals es repartien els papers, seguien amb el mateix rol fins que finalitzaven aquell tipus de joc. Sobretot hi havia un grup que hi jugava una nena que tenia molta iniciativa i era qui establí els rols i en els altres grups cadascú deia qui volia ser i cap infant es va barallar per això. Les úniques nenes que es van intercanviar els rols va ser quan una nena era venedora i l'altra anava a comprar i després d'una estona, la que comprava li va dir si podia vendre ella i l'altra li va dir que sí.</p>

	<p>Pel que fa a les verbalitzacions dels infants, considero que tot i que en certs moments es parlaven per posar-se d'acord, sobretot en el joc associatiu, hi ha hagut menys interacció i conversa que en la sessió anterior. Penso que això pot ser perquè majoritàriament els infants han fet un joc més paral·lel i no necessitaven tant el parlar per organitzar-se. El grup de dues nenes que estaven en l'espai de l'hospital es reparteixen els papers, però no es reparteixen les tasques, simplement la pacient li diu a la metgessa que li fa mal i aquesta la intentar curar. El grup de dues nenes i dos nens que jugaven a la cuineta, un cop es van repartir els papers i van decidir que volien fer de menjar, van començar a fer-ho , però sense repartir les tasques ni verbalitzar les accions que havien d'anar fent.</p> <p>Pel que fa als sentiments i a les emocions percebudes durant l'estona de joc, considero que a l'inici quan uns quants infants feien un joc paral·lel a la caseta, semblava que s'ho passaven molt bé, reien, interaccionaven, es miraven, manipulaven els aliments i tenien cara de que allò els motivava i els interessava. També observava que les nenes que jugaven a l'hospital s'ho passaven bé, ja que es veien concentrades en el joc, reien i interaccionaven. Amb relació als infants que feien un joc associatiu se'ls veia interessats, entusiasmats i concentrats amb allò que estaven fent. Les dues nenes que jugaven al supermercat també se les via molt contentes i semblava que gaudien amb aquell joc. Pel que fa als infants que jugaven a l'espai de material no estructurats, també se'ls veia molt contents i emocionats pel que estaven fent, però com la mestra els va renyar, la motivació i l'alegria va anar disminuint i després les cares dels infants eren més de desil·lusió i semblaven avorrits. Finalment, quan la sessió estava acabant i gairebé tots els infants jugaven a que anaven en autobús, les cares eren de més motivació i se'ls veia més entusiasmats i entretinguts.</p> <p>Pel que fa a si algun infant desconnectava, ho he pogut veure en els infants que feien un joc més d'espectador, ja que sovint deixaven el seu joc individual i es fixaven en el que feien els altres. També l'infant que està diagnosticat amb TEA</p>
--	--

	<p>desconnectava sovint del joc en les diferents situacions. Per exemple, ell i una nena feien joc paral·lel i ella l'intentava curar, li posava gotes als ulls i li escoltava el cor, però ell tot i que es deixava fer, de tant en tant desconnectava i es posava a jugar amb unes lletres.</p>
<p>Relació entre iguals durant el joc simbòlic (problemes de comportament, crida d'atenció o crits, dona ordres, comunicació, imitació, guió, acorden rols, amb qui juga)</p>	<p>Pel que fa a problemes de comportament entre els infants, en una ocasió ha hagut d'intervenir la mestra de referència.</p> <p>Pel que fa a com juguen els infants i relacionant-ho amb la classificació que fa Parten (1932) trobem que hi ha infants que varien de joc respecte a la perspectiva social. Per una banda, he observat que hi ha joc solitari per part d'un nen, tot i que en algun moment també fa un joc d'espectador o paral·lel. He vist que en algunes ocasions hi ha joc d'espectador, per part de dos nens i per part d'una nena, tot i que aquest joc no els dura gaire estona i tornen a fer un joc paral·lel o associatiu. En referència al joc paral·lel, en les diverses situacions de la caseta en les quals hi havia molts infants, feien aquest tipus de joc. També l'he pogut observar en l'espai del material no estructurats, ja que molts infants compartien espai i materials, en l'espai dels cotxes i en alguna situació de l'hospital. Seguint amb el joc associatiu, considero que ha predominat força en aquesta observació perquè en les diverses situacions sabien quin era l'objectiu d'aquell joc, però en cap situació he escoltat que es repartissin els rols o s'organitzessin les tasques per seguir el joc. Per exemple, aquest tipus de joc l'he vist quan dos nens i dues nenes jugaven a la cuineta, quan dues nenes jugaven al supermercat o quan dues nenes jugaven a l'hospital. Per últim, no he vist joc cooperatiu en cap situació, ja que no he observat que es repartissin els rols i les tasques, que tinguessin un objectiu en comú o que s'organitzessin per seguir el joc.</p> <p>Pel que fa al paper de donar ordres i tenir iniciativa, es veu més clar en les nenes, ja que majoritàriament són les que diuen com han de jugar, reparteixen els rols perquè el joc els funcioni bé, avisaven de quines accions havien de fer els altres infants, com</p>

	<p>ho havien de fer, etc. Hi ha nenes que tenen iniciativa, però no tendeixen a donar ordres, sinó que fan accions i els altres infants les imiten. També hi ha nenes que segons amb qui juguin, tendeixen a tenir més iniciativa o a cohibir-se més, com és el cas d'una nena que quan juga amb els nens és més creativa i fa accions sense reprimir-se. Amb relació als nens, alguns sí tenen més iniciativa, però no donant ordres als altres infants sinó fent accions per iniciar o seguir el joc o per proposar alguna cosa als altres nens.</p> <p>En aquesta observació, majoritàriament en el joc associatiu les nenes jugaven amb altres nenes i els nens amb altres nens. En canvi, en gran part de les situacions de joc paral·lel, els nens i les nenes comparteixen espais i materials, com per exemple a l'inici quan juguen a la cuineta, quan juguen amb el material no estructurats i quan al final juguen a que estan a l'autobús.</p>
<p>Rol del docent (intervé, com ho fa, paper dins el joc)</p>	<p>Vaig demanar a la mestra si durant les meves observacions podia documentar amb imatges el que estava passant a l'aula perquè així em seria més fàcil a l'hora d'organitzar la informació i també em seria útil per acabar d'omplir i donar suport a les graelles d'observació. Així doncs, durant l'hora i cinc minuts ella ha estat documentant amb fotografies als infants i intervenint quan ella ho veia necessari. Tot i així com en aquesta observació també hi havia la vetlladora, va deixar força estona d'observar als infants i de fotografiar, perquè estava parlant amb la vetlladora.</p> <p>Cinc minuts abans que l'estona de joc finalitzi, dic als infants que queda poca estona per recollir. Després d'endreçar tots els materials entre tots, els dic que tornem a fer una rotllana per demanar-los si els ha agradat el joc i què és el que més ha agradat.</p>
<p>Relació docent i alumnat (com es relacionen, juguen,</p>	<p>Cal remarcar que en aquesta observació dins a l'aula hi havia la mestra de referència, la vetlladora que està alguns dies per un</p>

<p>amb quin to, fa reflexionar, etc.)</p>	<p>nen que es troba en barreres a l'aprenentatge i a la participació i jo.</p> <p>Pel que fa la meua relació amb els infants, els deixo que juguin com vulguin, però amb les normes que els menciono al l'inici de l'estona de joc. Només interaccio quan una nena em demana si em pot curar i per seguir-li el joc i fer-la reflexionar li vaig fent preguntes sobre el que m'està fent per curar-me. Per exemple, hi ha un moment en el qual la nena em pregunta que em fa mal i quan li dic que és el braç em diu que me'l ha de curar. Quan li demano que em farà em diu que primer una radiografia i després em posarà una bena. Respecte a la meua ubicació en l'aula, em poso asseguda en un racó des del qual pugui observar tot el que passa a l'aula, perquè gràcies a les diverses sessions me'n he adonat que si estic molt a sobre dels infants, alguns es cohibeixen i no juguen com els agradaria.</p> <p>Pel que fa al paper de la mestra utilitza un to normal quan parla amb els infants i només participa en el joc en una ocasió. Un nen li dona un tros a la mestra i ella li pregunta que ha posat i el nen li respon que només ha posat el pa a la torradora. Amb relació a cridar l'atenció dels nens i les nenes, la mestra els avisa fa quan els infants que juguen a l'espai del material no estructurats, es comencen a esvarar i criden. Llavors la mestra els demana que es tranquil·litzin i que juguin bé, però el que aconsegueix es que els infants es sentin culpables i malament sobre el que estan fent i decideixin anar a fer un altre joc. En quant a la seva relació amb els infants, els deixa jugar com ells volen, però està molt a sobre dels infants que juguen amb el material no estructurats, ja que pateix per si es fan mal.</p> <p>Pel que fa la vetlladora, està tota l'estona amb el nen que es troba en barreres per l'aprenentatge i la participació, ja que intenta introduir-lo en el joc el màxim possible. A més a més, mentre juga amb el nen també està parlant amb la mestra de referencia.</p>
---	--

Clima dins l'aula (bon ambient, distès, agradable)	<p>El clima a l'inici és motivador i tranquil, sobretot pels infants que fan un joc paral·lel o associatiu, perquè sembla que l'activitat els motiva, ja que estan bastant temps en el mateix espai de joc i fan un joc més continu. Pel que fa als infants que fan un joc d'espectador, sembla que en alguna situació estan avorrits, però aquest tipus de joc no dura gaire estona. En referència als infants que fan un joc associatiu a l'espai del material no estructurats, a mesura que van introduir-se més infants es comencen a esvarar i alcen la veu. Quan la mestra els crida l'atenció l'ambient per part d'aquests infants passa a ser un ambient més distès, ja noto als infants desil·lusionats i tristos.</p>

1.10. Observació proposta d'intervenció 4

Curs: P4	Dia: Dijous 4 de març del 2021 (matí)
Hora inici: 9:10	Hora final: 10:15

OBSERVACIÓ DE L'ESPAI I ELS MATERIALS	ANOTACIONS
Descripció del joc o activitat al racó de joc simbòlic	<p>Els infants van arribar de casa, van penjar les jaquetes i les motxilles i els vaig dir que s'asseguessin en rotllana. Els vaig preguntar que creien que fariem i molts van dir que jugar, així doncs, els vaig preguntar a on podien jugar per recordar els diferents espais i tres infants van dir els espais que havien pogut jugar en les altres sessions. Després els vaig recordar que durant aquella estona de joc podien anar a l'espai de la caseta, a l'espai de l'estenedor amb les nines, a l'espai de l'hospital, a l'espai de construccions, animals i nins de fusta i que també podien utilitzar les robes, les dues caixes de cartró, els cartrons petits i els tubs de plàstic i de cartró. Per últim, els vaig demanar si recordaven les normes que els havia dit el dia anterior i entre tots els infants vam recordar-les. Finalment els vaig demanar si tenien ganes</p>

	<p>d'anar a jugar i molts d'ells i elles van dir que si i seguidament els vaig dir que ja podien anar a jugar.</p> <p>Cinc minuts abans que l'estona de joc finalitzés, vaig dir als infants que quedava poca estona per recollir. Després d'endreçar tots els materials, vam tornar a fer una rotllana amb tots els infants perquè volia demanar-los si els havia agradat el joc i què era el que més havia agradat.</p>
<p>Organització de l'espai (com està distribuït l'espai de joc simbòlic, canvis en l'organització de l'espai, lloc lluminós, fosc, ample o espai reduït, total d'infants que hi ha a cada espai, esquema dels infants en l'espai i distribució espacial, etc.</p>	<p>Pel que fa a l'organització de l'espai, tot està igual que en l'anterior sessió de proposta de millora, excepte el racó de cotxes que en aquesta sessió no el vaig incorporar perquè considerava que tenien suficients estímuls i propostes de joc.</p> <p>L'espai de joc també és ampli, ja que les taules es col·loquen totes cap a la paret i això permet que el centre de l'aula hi hagi materials pel joc simbòlic i espai suficient per desenvolupar aquest joc.</p> <p>Pel que fa a la llum, les finestres estan amb la cortina perquè no entri la claredat i molesti el sol i sempre estan encesos els llums.</p> <p>Pel que fa a la situació dels infants durant tota l'estona de joc, a l'inici de la sessió els infants es reparteixen per l'aula equitativament, però una nena es queda a la rotllana asseguda i al cap d'una estona s'asseu al banc i observa.</p> <p>Dos nens van a l'espai de la cuineta i es posen d'acord en preparar pollastre al forn per sopar i també un nen i una nena juguen junts i es posen a fer una sopa. Una nena agafa una fusta i diu que va a planxar i després de plegar la samarreta, demana al nen i a la nena si pot jugar amb ells i li diuen que si. Seguidament ella diu que vol ser una nena petita, l'altra nena diu que ella també i el nen diu que vol ser la mare.</p> <p>Tres nenes juguen a metges i una de les nenes reparteix els rols i ella és una vampira que es troba malament i les altres dues són les metgesses.</p> <p>Una nena observa a les tres nenes com juguen a l'espai de l'hospital, però agafa un maletí i em ve a curar a mi.</p>

	<p>Una nena i dos nens van a l'espai de construccions a fer una muralla i cases pels nins de fusta, tot i que es diuen l'objectiu cadascú fa la seva sense repartir-se les tasques. Poca estona després també hi van els dos nens que estaven a l'espai de la caseta.</p> <p>Un nen i una nena que estaven a l'espai de construccions marxen a jugar a cotxes amb les caixes i diuen que fan carreres. Els tres altres nens que estaven allà, marxen a jugar a robots amb els tubs de cartró.</p> <p>Les tres nenes que jugaven a l'espai de l'hospital, van a jugar amb animals perquè la nena que era pacient diu que s'ha cansat i que vol anar allà. Una de les nenes és el tauró i les altres dues han d'amagar-se d'ell perquè no se les mengi.</p> <p>La nena que estava al banc observant, després de gairebé mitja hora agafa cartrons i salta a la xarranca.</p> <p>Dos dels nens que jugaven a robots, van a l'espai de metges i comencen a manipular els maletins, el estris i les radiografies i li demanen a la mestra que és allò que es veu allà.</p> <p>El nen que feia de mare i una de les nenes que feia de nena, van a jugar a l'espai de metges i la nena li diu que s'estiri que el curarà i després d'una estona també va a observar la nena que jugava sola. L'altra nena de la cuineta juga amb dues caixes i s'amaga dins d'elles. Poca estona després, un nen li demana una caixa i cada un s'estira en una de les caixes i diuen que estan prenent el sol a la platja i després utilitzen les caixes per fer de gronxador i es van balancejant.</p> <p>La nena que jugava a la xarranca va a l'espai de l'hospital i ordena el material que troba i es cura a ella mateixa. De tant en tant parla amb la nena que em cura a mi, però no interactuen massa.</p> <p>Un nen i una nena van a l'espai de la caseta, el nen diu que fa una pizza de 'salchicón' i la nena es posa a escombrar.</p> <p>Tres nens juguen a 'ninjes' i lluiten amb els tubs de plàstic sense fer-se mal.</p> <p>Dues de les nenes que jugaven amb els animals a l'espai de construccions, van a fer el dinar a la cuineta i es posen d'acord</p>
--	---

	<p>en que volen fer macarrons a la bolonyesa i pastis de llimona. L'altra nena li demana a la nena que escombra si vol jugar amb ella a vendre i com li diu que si, li diu que ella serà la venedora. Una nena agafa una caixa i diu que ella és l'ambulància i que va a curar els malalts, una altra nena l'imita i les dues fan el soroll de 'ninonino'.</p> <p>Aviso als infants que queden cinc minuts per recollir i alguns infants em miren, però segueixen amb el mateix joc que feien.</p> <p>Les nenes que juguen a la aseta s'enfaden perquè una vol l'escombra i com l'altra nena no li vol deixar, marxa i dona voltes per l'aula. L'altra nena deixa l'escombra i va a estendre roba i una nena agafa l'escombra i se la posa entre les cames i diu que es una bruixa.</p> <p>La nena que observava va a l'hospital va a estendre la roba i després amb un tros de fusta planxa la roba i seguidament la doblega.</p> <p>Quan dic que és hora de recollir, alguns infants van força de pressa a recollir (sobretot nens) i en canvi, les nenes els costa més, pot ser perquè estan gaudint més del joc que fan.</p>
<p>Organització del material (descripció dels materials, tipologia de materials, quantitat, estat dels materials (és a dir, si estan nets, ben cuidats, sencers o falten peces, etc.)</p>	<p>Pel que fa al material que trobem en els diferents espais està tot igual que a l'anterior sessió de proposta de millora, excepte l'espai amb cotxes que l'he tret.</p> <p>En relació als elements per delimitar els espais de joc segueixen igual que en la sessió anterior perquè considero que va funcionar, ja que semblava que els infants no tenien tants estímuls visuals i se'ls veia més concentrats.</p> <p>El material que he ofert en tots els espais és el mateix que en la primera sessió, en excepció de les petites modificacions de la cuineta, però considero que està ben cuidat i que he cuidat l'estètica perquè fos atractiu pels infants.</p>
<p>Temps de joc (temps que es destina al joc, temps suficient per tal</p>	<p>En aquesta observació el temps de joc va ser d'una hora i cinc minuts. Després de recollir, tal com vaig fer en l'anterior sessió, vaig demanar als infants que féssim una rotllana per saber si els havia agradat el joc i què era el que més havia agradat.</p>

<p>que tots i totes juguin amb calma, el pas del temps és present en el joc per part dels infants, necessiten temps per adaptar-se als nous materials, accepta els límits de temps, li costa finalitzar, etc.)</p>	<p>Amb relació al temps de joc simbòlic si considero que és més ric i valuós que abans, ja que en aquesta observació no és el temps restant d'una activitat central, sinó que ara el joc passa a ser l'activitat central i tots els infants tenien el mateix temps de joc. A més a més, considero que una hora és suficient perquè els infants juguin i desenvolupin el joc.</p> <p>Pel que fa al fet d'adaptar-se als nous materials, no considero que necessitessin un temps per això, ja que tot el que tenien per jugar, ja ho havien manipulat en les anteriors sessions.</p> <p>Pel que fa a acceptar els límits del temps, tot i que cinc minuts abans de començar a recollir els vaig avisar, va costar molt el fet d'endreçar i aquest temps va ser més llarg que normalment. Quan vaig avisar que era l'hora de recollir, sobretot les nenes de la cuineta van dir que volien jugar més i a mesura que recollien alguns seguien aprofitant per seguir amb el joc. Així doncs, considero que estaven gaudint de joc i per aquest motiu va costar molt finalitzar l'estona del joc. Amb relació a variar d'espai de joc, no els vaig donar cap premissa per donar total llibertat a que ells regulessin el seu temps.</p>
--	---

<p>OBSERVACIÓ DE LES RELACIONS I SOBRE EL CLIMA</p>	<p>ANOTACIONS</p>
<p>Rol dels infants en el joc simbòlic (com es comporten, com juguen, verbalitzacions, mateix rol, sap el que fa, situació fictícia o real, desconnecta, iniciativa, sentiments i emocions)</p>	<p>Pel que fa a com jugaven els infants, alguns infants es cansaven del joc que feien, ja que canviaven de joc i d'espai o ve feien un joc d'espectador i tenien cara d'avorriment. Les situacions en les quals es repartien els rols i feien un joc cooperatiu o associatiu, l'estona de joc durava una mica més que quan un grup d'infants feia un joc paral·lel o d'espectador i semblava que els motivava més.</p> <p>Amb relació al rol que tenien els infants en el joc simbòlic, majoritàriament en les situacions on es repartien els papers, seguien amb el mateix rol. Per exemple, a la cuineta que una nena era la mare i les altres dues eren germanes, van seguir amb el mateix rol fins que es va acabar la sessió. També van seguir</p>

	<p>amb el mateix rol les nenes que jugaven a vampires i a princeses fins que van decidir acabar el joc i jugar a l'espai de l'hospital. En canvi, en la situació de l'hospital, una nena va començar a ser metgessa i l'altra pacient i al final de la sessió es van canviar els rols.</p> <p>Pel que fa a les verbalitzacions dels infants, he pogut observar que tot i que no parlen moltíssim entre ells, en aquesta observació considero que tal com en l'anterior sessió també hi ha hagut força interacció i conversa. Penso que això pot ser perquè majoritàriament els infants han fet un joc més associatiu i cooperatiu i per tant, necessitaven comunicar-se i posar-se d'acord amb el que estaven fent. Considero que és important remarcar que els espais on verbalitzen més, és a la caseta per posar-se d'acord sobre el que estan fent, com ho fan, que hi posen i també a l'espai de l'hospital perquè sobretot la nena que té iniciativa pregunta a l'altra nena que és el que li fa mal i li explica que li farà perquè es curi i que s'ha de prendre. Per últim, també hi ha força conversa en la situació de les nenes que juguen a princeses i vampires, sobretot per part de les nenes que tenen més iniciativa, ja que verbalitzen i donen ordres sobre les accions que han d'anar fent i com ho han de fer per seguir el joc.</p> <p>Pel que fa als sentiments i a les emocions percebudes durant l'estona de joc, considero que han sigut molt positives perquè majoritàriament sobretot a la cuineta he vist que els infants estaven entusiasmats, interessats, curiosos, concentrats, tranquils, acceptats i satisfets. També m'ha fet il·lusió perquè he vist felicitat i alegria en infants que normalment tendeixen a estar més seriosos i aïllats i considero que el joc ha d'ajudar a que es sentin segurs, entretinguts, llibertats, respectats, satisfets i lliures. En relació alguns infants que feien un joc d'espectador, tot i que en certs moments semblaven avorrits i aïllats, aquests sentiments duraven poc perquè tornaven al joc paral·lel molt de pressa. Per últim, en la situació que la mestra va renyar als nens que feien lluites perquè s'estaven esverant i no jugaven bé, després quan van anar a l'espai de construccions tenien una cara força seriosa i semblava que estaven desil·lusionats i</p>
--	---

	<p>preocupats per el que havia passat. Tot i que cal destacar que passats uns tres minuts aproximadament es veien concentrats amb el joc que feien i se'ls veia més animats.</p> <p>Pel que fa a si algun infant desconnectava, ho he pogut veure en els infants que feien un joc més d'espectador, ja que sovint deixaven el seu joc individual i es fixaven en el que feien els altres.</p>
<p>Relació entre iguals durant el joc simbòlic (problemes de comportament, crida d'atenció o crits, dona ordres, comunicació, imitació, guió, acorden rols, amb qui juga)</p>	<p>Pel que fa a problemes de comportament entre els infants, en tres situacions ha hagut d'intervenir la mestra.</p> <p>Pel que fa a com juguen els infants i relacionant-ho amb la classificació que fa Parten (1932) trobem que hi ha infants que varien de joc respecte a la perspectiva social. Per una banda, he observat que en algunes situacions uns quants nens fan un joc d'espectador, tot i que no dura gaire estona i tornen a fer un joc paral·lel o associatiu. Hi ha una nena que tendeix a fer molt aquest tipus de joc, sobretot al principi i encara que en alguna ocasió fa un joc paral·lel, tendeix a jugar sola. En referència al joc paral·lel, alguns dels infants sobretot en l'espai de la caseta, feien aquest tipus de joc encara que no ha sigut el que més ha predominat en aquesta sessió. Seguint amb el joc associatiu és el que més ha predominat. Un grup de nens fa aquest tipus de joc, ja que juguen a que són robots i 'ninjes', però no es reparteixen les tasques, ni tampoc organitzen el joc, van fent sobre la marxa sense posar-se d'acord. També aquest tipus de joc l'he vist en diverses situacions, per exemple quan uns quants infants jugaven a l'espai de construccions o quan uns infants jugaven amb el material no estructurats, ja que no hi havia cap organització. Per últim, amb relació al joc cooperatiu en dues situacions l'he pogut observar. El primer grup estava compost per dues nenes i un nen, els quals jugaven a l'espai de la cuineta, es van repartir els rols i es van organitzar i repartir les tasques per fer el sopar. La segona situació en la qual vaig percebre aquest joc va ser quan tres nenes jugaven a l'espai de construccions amb els nins i els animals, ja que tenien clar que</p>

	<p>s'havien d'amar del tauró i la nena que tenia més iniciativa era la que repartia les tasques.</p> <p>Pel que fa al paper de donar ordres i tenir iniciativa, es veu clarament en tres nenes. Una que va jugar a l'inici del joc a l'espai de l'hospital, l'altre va jugar amb una que tenia iniciativa i una altra nena a vampires i princeses i per últim una nena que jugava a l'espai de la cuineta amb dues nenes més, tot i que les altres també tenien una mica d'iniciativa, però no tanta. Sí és cert que en un grup hi havia dues nenes que tenien molta iniciativa, però no xocaven perquè una manava més que l'altre quan estaven juntes i l'altre es tornava més permissiva i acatava les normes. També cal remarcar que normalment els nens no tenen tanta iniciativa, potser perquè tendeixen a fer un joc més individual, però en una situació un nen li diu a un altre si vol jugar amb ell a boxejadors i els dos hi van. Quan aquest joc finalitza perquè ho diu la mestra, el nen que té iniciativa li diu als altres infants que vagin amb ell a construccions, tot i que després fan un joc paral·lel.</p> <p>Amb relació sobre amb qui juguen els infants, en aquesta observació he vist que les nenes majoritàriament juguen amb altres nenes, com és el cas de les tres nenes que juguen a l'espai de la cuineta o les tres nenes que juguen a vampirs i princeses i també a l'espai de l'hospital. En quant als nens, majoritàriament juguen amb altres nens com és el cas dels nens que juguen a boxejadors i després a l'espai de construccions. També cal remarcar que en el joc paral·lel els nens i les nenes comparteixen el mateix espai físic i els diversos materials de l'espai.</p>
<p>Rol del docent (intervé, com ho fa, paper dins el joc)</p>	<p>Vaig demanar a la mestra si durant les meves observacions podia documentar amb imatges el que estava passant a l'aula perquè així em seria més fàcil a l'hora d'organitzar la informació i també em seria útil per acabar d'omplir i donar suport a les graelles d'observació. Així doncs, durant l'hora i cinc minuts ella ha estat documentant amb fotografies als infants i intervenint quan ella ho veia necessari.</p>

	<p>En aquesta observació només hi ha hagut un problema amb dues nenes, ja que una no volia deixar-li una escombra, però elles mateixes s'han gestionat.</p> <p>Pel que fa al paper de la mestra en el joc, només en una situació s'ha involucrat en el joc dels infants, explicant a dos nens que era el que apareixia en les radiografies. En referència al meu rol, tot i que intento no influir ni interferir en el joc, en les situacions que els infants utilitzaven el material no estructurat, els preguntava què era el que estaven fent. També vaig ser partícip de que una nena em curés i com em feia preguntes, jo també interaccionava amb ella.</p> <p>Cinc minuts abans que l'estona de joc finalitzi, dic als infants que queda poca estona per recollir. Després d'endreçar tots els materials entre tots, els dic que tornem a fer una rotllana per demanar-los si els ha agradat el joc i què és el que més ha agradat.</p>
<p>Relació docent i alumnat (com es relacionen, juguen, amb quin to, fa reflexionar, etc.)</p>	<p>Pel que fa la meva relació amb els infants, els deixo que juguin com vulguin, però amb les normes que els menciono al l'inici de l'estona de joc. En referència a l'altra mestra, normalment els deixa jugar com ells volen, però està molt a sobre dels nens que juguen a 'ninjes' i a robots, ja que pateix per si es fan mal. En aquesta sessió també ha estat força a sobre dels infants que juguen a la cuineta, tot i que menys que en les anteriors sessions, potser pel fet que ja no pateix tant per com tenen cura dels materials.</p> <p>Només interaccio amb la nena que em cura per seguir el seu joc i amb els infants que juguen amb les caixes per saber que és el que fan amb elles si entendre el joc.</p> <p>Pel que fa al paper de la mestra de referència utilitza un to normal quan parla amb els infants.</p>

<p>Clima dins l'aula (bon ambient, distès, agradable)</p>	<p>El clima en general és motivador i tranquil, sobretot pels infants que fan un joc paral·lel, associatiu o cooperatiu, perquè sembla que l'activitat els motiva, ja que estan bastant temps en el mateix espai de joc i fan un joc més continu. Pel que fa als infants que fan un joc d'espectador, sembla que en alguna situació estan avorrits, però aquest tipus de joc no dura gaire estona. Pel que fa al moment en el qual hi ha un clima més distès, és quan els infants que juguen a robots i a 'ninjes' es comencen a esverar i encara que la mestra no els diu res, quan se'ls queda mirant, ells mateixos saben que no ho estan fent com la mestra vol i es calmen.</p>
--	--

2. Entrevistes

2.1. Models d'entrevistes

2.1.1. Model entrevista inicial

Dades generals

Dia entrevista:

Durada entrevista:

Espai on es realitza l'entrevista:

Preguntes entrevista

1. Quants anys fa que ets mestra?
2. Quant temps fa que formes part de l'equip docent del centre?
3. Quina és la importància del joc en els primers anys de vida dels infants, des del teu punt de vista com a mestra?
4. Com influeix el joc en el desenvolupament dels infants i en els seus aprenentatges? És a dir, quina és la funció del joc?
5. Quina importància té el joc simbòlic en particular a l'etapa d'Educació Infantil?
6. Segons tu, quins elements fonamenten el joc simbòlic? Quins són els seus principis i característiques?
7. Has fet alguna formació sobre el joc en general o sobre el joc simbòlic? Consideres que és important que els mestres feu formacions vinculades al joc en general i sobre el joc simbòlic en particular?

8. Consideres necessària la presència de l'adult durant el joc dels infants? Quin tipus d'intervenció creus que ha de fer l'adult en el joc de l'infant, i concretament en el joc simbòlic?
9. El rol de l'educador és molt important a l'hora de dissenyar i organitzar un espai, concretament l'espai de joc simbòlic. Com organitzes aquests espais i d'acord amb quins criteris ho fas?
10. Algun referent destacable?
11. Com s'elegeixen els materials que s'ofereixen? Amb quin criteri i quin referent? Que modificaries o milloraries?
12. Quant de temps es destina al joc durant la jornada escolar? Consideres que és suficient i que el temps de joc és ric i valuós?
13. Consideres necessari donar a conèixer als infants les normes de comportament social pròpies del joc? De ser així, com ho duus a la pràctica dins l'aula?
14. Quins punts forts i febles consideres que aporta el joc simbòlic en les relacions entre iguals?
15. Quins elements modificaries o canviaries de l'aula per potenciar el joc simbòlic? (És a dir, punts forts i febles a l'hora de promoure el joc simbòlic)
16. Quins canvis hi ha hagut al centre amb relació als espais i als materials del joc simbòlic? Aquests s'han vist modificats arran de la situació sanitària actual?
17. Utilitzes tècniques d'observació per analitzar la informació recollida i interpretar-la adequadament? Enregistres i documentes les estones de joc per reflexionar sobre aquestes i extreure conclusions i donar-les un sentit? Consideres que s'hauria de fer més? Per què penses que no es duu a terme freqüentment?

2.1.2. Model entrevista final

Dades generals

Dia entrevista:

Durada entrevista:

Espai on es realitza l'entrevista:

Preguntes entrevista

1. Com has vist la proposta de millora del racó del joc simbòlic? Consideres que ha estat útil i positiva?

2. Canviaries alguna cosa més amb relació als racons del joc simbòlic? Temps, espais o materials?
3. Seguiries duent a terme aquesta proposta? La veus factible? Per què?
4. Canviaries alguna cosa sobre el teu rol davant del joc simbòlic?
5. Veus interessant el fet d'incorporar tècniques d'observació i enregistrar les estones de joc?

2.2. Transcripció entrevista inicial

Dades generals

Dia entrevista: 16.02.2021 ***Durada entrevista:*** 66 minuts

Espai on es realitza l'entrevista: Aula del grup classe (aula de referència)

Preguntes entrevista

I: Quants anys fa que ets mestra?

M: Fa uns vint-i-vuit anys. Ja en són uns quants, eh.

I: Quant temps fa que formes part de l'equip docent del centre?

M: Clar, aquest curs he començat de nou aquí. Vull dir que tot per a mi és nou.

I: Quina és la importància del joc en els primers anys de vida dels infants, des del teu punt de vista com a mestra?

M: Bé, jo crec que el joc és bàsic pel desenvolupament dels nens perquè a través d'aquest es promou la imaginació, la creativitat, permet construir tot un llenguatge i estructurar el pensament a través del llenguatge. També té molta importància perquè és la manera natural que tenen els nens per expressar-se. També els ajuda a socialitzar-se entre ells i contribueix en el seu desenvolupament emocional perquè a través del joc projecten moltes emocions que potser tenen, com por, alegria, o tristesa. A vegades, veient el tipus de joc que fan i el que diuen en el joc es pot arribar a intuir o saber si algun nen té alguna cosa que li preocupa o veure com està a nivell emocional. També penso que els ajuda molt a ser més autònoms i a prendre decisions per ells sols, com per exemple ara farà això, ara farà allò, ara et vull a tu, ara no t'hi vull, que això també és molt important. També són els protagonistes ells del que fan i poden fer aquesta activitat per plaer.

I: Això m'ha fet pensar sobre el que hem comentat abans al pati sobre qui tenia més iniciativa i qui es deixava més manar.

M: Sí, exacte també permet saber quin rol té cada nen i conèixer el caràcter de cadascun d'ells. I bé això, el joc és bàsic sobretot en l'etapa d'educació infantil perquè és una activitat natural que surt espontàniament per part dels nens i s'ha de potenciar.

I: Com influeix el joc en el desenvolupament dels infants i en els seus aprenentatges? És a dir, quina és la funció del joc?

M: Jo crec que el nen a través del joc aprèn a conèixer com és ell mateix, entendre el seu entorn, a relacionar-se amb els altres metres es diverteix. I amb tot això, a poc a poc, va construint la seva personalitat i es va desenvolupant emocionalment i com a persona. També a través del joc ell explora coses de l'entorn, manipula, fa hipòtesis d'allò que li passarà quan mogui una peça, en definitiva que hi ha un aprenentatge en el joc és a dir, el joc porta aprenentatge. També el nen aprèn moltes coses per ell sol, considero que és una mica això.

I: Quina importància té el joc simbòlic en particular a l'etapa d'Educació Infantil?

M: Crec que és molt important perquè el joc simbòlic els permet recrear les conductes dels adults i imitar rols que veuen ells a casa, del papa, de la mama, del germà, de la germana o om estigui estructurada la família. Aquest fer com si fos la mama o el papa, els ajuda a fer el rol aquest com d'adults però jugant. Els serveix per conèixer una mica més el que fan els adults, fent-ho ells mateixos i seguint aquest. També els ajuda a despertar la imaginació i la creativitat, perquè no només es fa joc simbòlic en la cuineta sinó que també ho poden fer, per exemple amb peces de fusta i poden imaginar que allò és un cotxe o un telèfon mòbil. A través del joc simbòlic van construint la seva realitat, a trobar els límits, a prendre consciència del seu propi joc, a comunicar-se amb els altres i els ajuda a créixer respecte als aprenentatges i coneixements.

I: Segons tu, quins elements fonamenten el joc simbòlic? Quins són els seus principis i característiques?

M: No sé si entenc la pregunta.

I: Bé, jo el que vaig llegir per aprendre més en profunditat sobre el joc simbòlic és que hi diversos nivells per exemple, hi ha l'etapa presimbòlica que seria per exemple el fet de recrear-se amb personatge del llop. Després hi ha altres nivells pròpiament simbòlics, per exemple agafar objectes que no hi són presents, però fer com si el tingués a les mans.

M: Bé considero que el nen per fer joc simbòlic ha d'estar amb un estadi de poder representar ell una acció perquè si està en un estadi anterior, no podrà fer això de representar accions que fan els altres o imitar conductes dels altres. Així doncs, penso

que quan es dona és perquè el nen està preparat i ja sap representar accions i conductes que veu.

I: Aquests estadis estan classificats per edats i més que per edats en concrets, crec que el més important és fixar-te en el nivell maduratiu del nen o nena. Per exemple, com la Mireia fa molt joc simbòlic en el sentit hi ha objectes que no hi són presents, però fa aquesta simbolització, utilitzant aquests objectes inexistent. En canvi, en aquesta classe tenim nens que estan en un estadi menys avançat que altres, és a dir alguns juguen amb allò que veuen i ho utilitzen pel que serveix.

M: Sí, que jo he llegit que hi ha escoles que barregen els nens de diferents edats perquè diuen que així s'igualen més, però no sé si estic del tot d'acord. Sé que la tendència és això, però en una mateixa classe trobaràs els mateixos nivells que tots barrejats, perquè tots barrejats veuràs que dos de P4 i dos de P5 et tiraran molt, però alguns no arribaran.

I: Al final en una mateixa aula hi ha infants amb edats maduratives diferents, però tots poden aprendre de tots, és a dir, si hi ha un que potser va més avançat, l'infant que potser no té tanta maduresa veu el que fa l'altre infant i l'imita i al final aprèn una cosa nova que pot ser per ell sol o sola no hagués fet.

M: Si, sí exacte, dintre d'una aula hi ha diferents nivells i si això ho extrapolem en barrejar tot el parvulari, seguiran havent-hi aquests diferents nivells. De moment així com estem amb la Covid sobretot és impensable el fet de barrejar les edats.

I: Has fet alguna formació sobre el joc en general o sobre el joc simbòlic?

M: Mira que en tinc de formacions, però sobre el joc simbòlic en concret no, el qui si la va fer va ser en Jordi. Per exemple allà a Sant Pere, hi havia una noia que estava molt a favor del joc amb materials no estructurats, però jo personalment penso que també s'utilitzin les nines, la cuineta, el cotxet, etc. Jo faria una mica amb material que simuli la realitat i una mica amb material no estructurats.

I: Aquí considero que poder hi ha massa material estructurat.

M: Sí, tens raó i això s'hauria d'anar canviat.

I: Consideres que és important que els mestres feu formacions vinculades al joc en general i sobre el joc simbòlic en particular?

M: Sí, sempre que sigui per aprendre penso que és important anar a qualsevol mena de formació i més amb el joc que és bàsic en l'etapa d'educació infantil. I clar, depèn de com es dugui a terme aquest joc, es traurà més suc o menys. I lligant això amb les

observacions que per exemple tu utilitzes, aquí el joc simbòlic és més com un més a més i no li donem la importància que mereix.

I: Clar, poder el que estaria bé seria tenir una hora en concret per aquest tipus de joc.

M: Sí, exacte, si els deixes temps en aquests joc simbòlic, com el que hem provat en aquests dos dies, els nens van aprenent a regular-se ells mateixos, a què si es cansen d'un espai, se'n van a l'altre, sense que els mestres diguin com es fa.

I: Consideres necessària la presència de l'adult durant el joc dels infants? Quin tipus d'intervenció creus que ha de fer l'adult en el joc de l'infant, i concretament en el joc simbòlic?

M: Jo crec que l'adult ha de ser molt respectuós amb el que fan els nens, els ha de donar temps i deixar fer la seva, només intervenir si fos necessari. Per exemple, en el cas que hi hagués un conflicte que hi intervingui, però deixant temps perquè ells primer aprenguin a resoldre'ls. L'adult ha de tenir un paper secundari i donar el protagonisme als nens que juguen i l'adult anar observant, prenent apunts sobre el que vol observar i posar límits, els més imprescindibles com el no fer mal, respectar els materials, etc. I això deixar-lo fer i no bloquejar a l'infant, facilitar-li el material, però també veig i això ho vaig aprendre molt a les visites que vaig fer a l'aula Montessori i Teresa Buscart de la Universitat, que si a mestra s'implica en el joc, el joc dona més de si. És a dir, el fet de donar importància al que està fent el nen, per exemple, dir-li 'oh quin menjar més bo està fent', d'aquesta manera veuen que el joc és funcional i serveix per a alguna cosa. També ha de tenir una bona actitud de disponibilitat, de comunicació dialèctica sobre el que estan fent, és a dir seguir-los el joc. També els has de tibar perquè s'expressin perquè deixin anar la creativitat. Si els demanes 'com has fet aquesta sopa?' i ells han de pensar com la fa la mama, per exemple ara hi he tirat ceba, ara pa torrat, etc. Ha d'haver-hi aquest equilibri entre el fet de deixar fer i el fet d'intervenir, també el fet de ser allà per si et volen dir alguna cosa, però sense tallar-los. També crec que s'ha de donar molt temps pel joc, poder al principi jugaran d'una manera, però més endavant jugaran més integrats en el joc.

I: El rol de l'educador és molt important a l'hora de dissenyar i organitzar un espai, concretament l'espai de joc simbòlic. Com organitzes aquests espais i d'acord amb quins criteris ho fas?

M: Clar quan jo vaig arribar aquí ho vaig trobar així i si t'hi fixes totes les aules de parvulari, tenen més o menys els mateixos materials i organitzats més o menys iguals. Considero que és molt important el fet de marcar els espais, si es pot. Allà vaig posar la

cuineta perquè era un espai més gran i aquí vaig posar la rotllana i l'assemblea perquè considero que és molt important perquè hi ha molts aprenentatges. O sigui, els espais ja estaven muntats, l'únic que he canviat l'espai de la cuineta perquè quedi més independent. Sí que veig que els espais han d'estar molt delimitats, però clar, no sé, poder hauríem de tenir una classe sense taules i cadires, però no es pot. Clar i no tenim recursos ni tampoc diners.

I: Algun referent destacable?

M: No he pensat, perquè els materials són els que són i l'espai és el que és. S'hauria de canviar a nivell de cicle o d'escola, però això no és possible o factible ara.

I: Quin tipus de materials relacionats amb el joc simbòlic ofereixes als infants? Quin objectiu es persegueix amb aquests materials?

M: Bé clar, jo faig servir material que trobem per aquí a l'escola. He tret el plàstic i deixo coses més naturals com els nins de fusta o cartons. El plàstic a la vista és molt atractiu, però el material natural dona més joc per crear i imaginar. L'ideal seria muntar una cosa de metges amb decoració perquè l'estètica hi fa molt.

I: Com s'elegeixen els materials que s'ofereixen? Amb quin criteri i quin referent? Que modificaries o milloraries?

M: L'objectiu dels materials no estructurats és que ells manipulin, creïn i facin hipòtesis. Si fan una torre, depèn de com sigui l'última peça, farà que aguantí o si s'ensorra, han de fer hipòtesis i buscar la manera perquè s'aguanti més. També penso que és important anar canviant els materials, no tenir sempre els mateixos, com per exemple l'espai dels metges. Amb el material natural també s'hauria de variar i buscar altres materials diferents per anar experimentant. Així doncs, els objectius dels materials considero que han d'anar lligats amb veure la funció del joc simbòlic, és a dir, desenvolupar el llenguatge, la seva personalitat, ser autònoms, saber expressar-se, interactuar i socialitzar-se, projectar les emocions en el joc.

No segueixo cap criteri ni cap referent perquè no m'ho puc triar sinó que agafo allò que tenia aquí a l'aula. I pel que fa a si milloraria alguna cosa, doncs sí, la delimitació dels espais, perquè cada espai serveixi per una cosa en concret a nivell vertical o horitzontal. Bé en definitiva el que em vas comentar que volies fer tu, millorar la cuineta amb materials manipulatius, treure tant plàstic. Sobretot millorar els materials i els espais, per exemple allò que també volies fer posant disfresses, però clar aquí a la classe tampoc hi ha lloc, s'haurien de treure les taules i les cadires.

I: Penso que pot ser en comptes de canviar l'espai, és canviar la temporalització. Tenir tots els materials dins de l'aula, és pot pràctic, però si tinguessis dos cops a la setmana aquest temps de joc simbòlic, agafes els materials que vulguis i després els tornes a baix perquè es desinfectin i que algú altre els utilitzi.

M: Clar, és que aquí el primer és fer les fitxes i crec que hauria de ser un entremig. Tampoc jugar tot el dia perquè a mi em costa molt saber que aprenen segur que aprenen jugant, però llavors sembla que és molt deixar-los fer. Tot i que tu pots observar i enregistrar moltes coses, a nivell de continguts costa saber el què ni es veu tan clar. Fer un terme mig, ni tant ni tan poc.

I: Sí, pot ser alguns matins, podries dedicar l'hora al joc i algunes tardes podries fer les fitxes, perquè així fas aquest entremig del què parlaves, ja que hi ha moments de joc i també de treball més guiat. És que noto que a vegades el que passa és que fan fitxes i els deixem jugar el temps que resta i per tant, alguns que poder van més lents no jugarien gaire temps. D'altres en canvi, sembla que mai anirien al joc simbòlic i es centrarien només en els calaixos, però després a les observacions veiem que es diverteixen i juguen molt bé.

M: Sí, és que penso que és molt diferent a plantejar el joc com és ara, que només juguen els que acaben i que gairebé ni el controlem perquè estic fent altres coses i sé que no és el que hauria de ser. Com que diguessin, va avui toca només joc simbòlic i llavors com hem vist juguen pel plaer i pel gust per jugar i per aquests bons moments que els ofereix aquest joc. Crec que el que no és natural és fer fitxes perquè fer traç es pot fer d'altres maneres i podríem mirar de parlar-ho amb els paral·lels i a l'hora de programar dir, aquest i aquest dia es dedica el temps a fer joc simbòlic.

I: Quant de temps es destina al joc durant la jornada escolar? Consideres que és suficient i que el temps de joc és ric i valuós?

M: Hauria de ser més valuós i perquè ho fos se li ha de donar temps, ja que si no donem temps és que no és important. Per exemple i no li dones temps a una persona, potser és que no és molt important per a tu. Així doncs, aquí igual, s'hauria de deixar temps i llavors seria de més qualitat perquè els nens anirien fent al seu aire, anirien jugant amb el que ells volen i sense dir aquí hi han d'haver quatre com al que fèiem de la caseta, que això és fatal, ho sé. Hauríem de tenir un espai i un temps pel joc simbòlic, que jo intento combinar i no només fer fitxes i que tinguin aquesta vàlvula d'escapament, però se li hauria de donar la importància que ha de tenir.

I: Consideres necessari donar a conèixer als infants les normes de comportament social pròpies del joc? De ser així, com ho duus a la pràctica dins l'aula?

M: Jo crec que els nens han de tenir molt clar el que poden fer i el que no, el que és correcte i el que no ho és perquè si no això seria 'el campo de bramante'. Se'ls ha de deixar les coses clares perquè si no els confons. A vegades penso, que hauria de fer? En aquest aspecte jo hauria de millorar sentit perquè a vegades els deixo fer i penso tampoc els he dit això ni allò, però si s'han de recordar les normes pròpies de tots els espais. També estria bé penjar unes pautes d'orientació amb el que poden fer i el que no a cada espai. Si millorem aquests espais, doncs posar fotografies d'ells mateixos amb el que poden fer i així poden anar-ho veient. A part, és essencial que abans de començar el joc anar-los recordant les normes i explicar com ens hem de comportar en aquell espai, com hem de tractar als altres i com ens hem de relacionar.

I: Clar perquè per exemple els puzles sempre es feien a la taula, oi? Hi ha alguns que els agafen i directament es posen a terra, però pot ser no perquè no ho vulguin fer sinó perquè potser no se'n recorden del que vam dir fa dos mesos. Jo a cada sessió, abans de començar quan fem la rotllana, els recordo les normes de l'espai, els recordo quines són les quatre coses amb les quals poden jugar. També menciono que han de respectar els companys i les companyes, que han de tenir cura dels materials i han d'anar per l'espai sense fer mal i sense córrer.

M: Sí exacte i això ho veig molt positiu perquè així si fan alguna cosa que no toca els pots dir quines eren les premisses que has donat abans de començar.

I: Quins punts forts i febles consideres que aporta el joc simbòlic en les relacions entre iguals?

M: Doncs una mica els punts forts és un augment de l'autonomia, que es socialitzen, que uns aprenen dels altres, alguns per imitació i els altres a través de la interacció. I febles no sabria què dir-te.

I: Per exemple, pel que veig jo, a vegades en la interacció un dels infants està molt a sobre d'un altre i el cohibeix.

M: Ah doncs un punt feble també veig que alguns nens sempre vulguin anar amb aquests mateixos. Sí perquè veig que a vegades es creen aquestes dinàmiques de dependència o que no deixen que algú es pugui desenvolupar del tot lliurement. Clar a mi m'agradaria poder barrejar els nens de les classes, però amb el tema de la pandèmia és impossible ara mateix. Tot i que és el que et dic, barrejant crec que el nen que té menys caràcter pot alliberar-se d'un altre que està molt a sobre seu i així també pot ser

com és ell mateix, perquè a vegades en funció de qui tens al costat ets més d'una manera o d'una altra.

I: Quins elements modificaries o canviaries de l'aula per potenciar el joc simbòlic? (És a dir, punts forts i febles a l'hora de promoure el joc simbòlic)

M: Personalment delimitaria més els espais, posaria més detallets a tot arreu, posaria més materials naturals, pot ser posaria allò que et dic de les imatges perquè vegin que poden fer en cada espai i en definitiva això que quedés tot més estètic i més ben decorat. Sobretot el que més són els materials perquè el que és de cada curs no es pot tocar i aquí tot és de plàstic gairebé i això que he tret coses. El que et dic, posar plantes com la que has dut tu i que tot fos més harmònic i bonic per la vista, no?

I: Quins canvis hi ha hagut al centre amb relació als espais i als materials del joc simbòlic? Aquests s'han vist modificats arran de la situació sanitària actual?

M: Sí, cada classe era un ambient determinat, però s'ha modificat per força perquè s'han fet tres classes per curs i això ha fet que s'habilitessin aules que eren per ambients en específic. Sobre els materials doncs, penso que s'hauria de fer una inversió molt gran perquè tot és molt artificial. Allà a baix a l'entrada hi havia els espais de joc simbòlic i allò havia d'estar força bé i cuidat perquè estava delimitat i separat i si t'hi fixes, encara pots veure el cartell sobre què era cada un dels espais, com per exemple la cuineta, els metges, el supermercat, la fusteria, etc.

I: Utilitzes tècniques d'observació per analitzar la informació recollida i interpretar-la adequadament? Enregistres i documentes les estones de joc per reflexionar sobre aquestes i extreure conclusions i donar-les un sentit? Consideres que s'hauria de fer més? Per què penses que no es duu a terme freqüentment?

M: Ui de fotografies sí molt. La resta veig que és una mancança i que no ho faig, fins ara no ho he fet, però tant jo com els altres, perquè no crec que ho facin i ja veus tu, els que vam arribar nous ens vam haver d'espavilar molt.

Bé aquí tot va lligat, l'observació va lligada amb el tema dels informes perquè els informes tenen uns ítems que són els que has de mirar i si tu has de fer l'informe, has d'observar els nens segons aquells ítems. Clar l'espai va molt lligat amb la metodologia d'aprenentatge que tu vols fer, perquè l'espai si és així amb taules i cadires és que fas moltes fitxes. En canvi si no hi ha taules i tot està distribuït per espais, això vol dir que jugues més i l'aprenentatge és més vivencial. I llavors l'informe ha d'anar lligat amb aquesta metodologia perquè si tens una metodologia amb ambients d'aprenentatge, no pots tenir els ítems que tenim ara.

L'observació ha de ser pràctica i ha de servir per fer l'informe i per tant tenint l'informe que tenim, no té molt sentit que faci una graella d'observació de joc simbòlic.

I: Clar, potser hauria de ser més explicatiu i redactat com a les Pinediques.

M: Sí, a mi també agrada molt com feien allà l'informe, en el qual explicava ben bé que li agradava més nen, on anava més, si havia après que havia après, amb qui anava, si sabia gestionar les emocions o resoldre els conflictes, etc. I és el que et dic, l'informe està molt lligat al tipus de metodologia que fan servir aquí.

I: Clar al final si tinguéssim un temps de per exemple dues coses per setmana, tu podries ficar-te amb una graella d'observació a observar coses que tu vols saber. Que tot i que observo no deixo de banda el que fan i si em reclamen atenció, ja els faig cas.

M: Però una cosa que ens van dir de fer a la universitat allà a l'Aula Montessori i Teresa Buscart, és que podíem observar un nen sobre la relació que ell creava amb l'espai que anava o podíem fer l'observació de l'espai a veure com el feien servir els nens. Clar hauríem de tenir que és el que volem observar i perquè ens ha de servir aquesta observació. I clar va molt bé perquè a vegades si no t'hi fixes prou, et passen coses per alt. Si per exemple dius, avui agafo aquest nen i el vas mirant i segur que et sorprens el que diu, com ho diu, les relacions, etc. *(Aquí la mestra s'aixeca per marxar)* Però si, si, definitivament penso que si s'hauria d'observar molt més perquè gairebé no ho fem. Allà a l'altra escola havia d'anar tot el dia amb la llibreta, però això sí que era molt pesat. A més, cadascú anava i feia com volia i clar que tampoc hauria de ser així, hauríem de tenir una mica de criteri, ficar-nos d'acord sobre que observem.

2.2.2. Transcripció entrevista final

Dades generals

Dia entrevista: 02.03.2021 ***Durada entrevista:*** 30 minuts

Espai on es realitza l'entrevista: Aula del grup classe (aula de referència)

Preguntes entrevista

I: Com has vist la proposta de millora del racó del joc simbòlic? Consideres que ha estat útil i positiva?

M: Jo l'he vista molt bé perquè ja sense fer la proposta, només amb el canvi d'obrir l'espai i enretirant taules i cadires, hem vist que era més motivador i que era més motivador per l'espai i tot. Però si és cert que després portant els elements naturals, això sí sense l'aigua que ja vam veure que era poc pràctic, com flors, branquetes, fulles, entre d'altres, ha sigut molt positiu el resultat i ho valoro satisfactòriament. Per tant, penso que

hem millorat la proposta i s'ha assolit l'objectiu d'aquesta proposta d'intervenció. I si, ho he trobat positiu perquè ha anat molt bé i els nens els ha agradat molt i ha sigut tot molt motivador, ja que han pogut estar en contacte i han pogut experimentar més, manipular que això normalment en la cuineta no es fa mai.

I: Canviaries alguna cosa més amb relació als racons del joc simbòlic? Temps, espais o materials?

M: No, jo crec que ja han anat bé, l'únic que si acabaria de delimitar més, però clar hem de tenir en compte que és una classe que no està pensada per tenir aquests espais sinó que és una classe més aviat tradicional. Clar aniria molt bé que tot es deixés ben bé muntat perquè això de muntar i desmuntar és el que em frena a l'hora de fer-ho més sovint. I el que et deia, no sé com perquè l'espai és el que és i trobo que els metges es veu on estan, les construccions també per la catifa i el material no estructurats també, però això crec que tot i que es veia bé pot ser com en tot es pot millorar. Pot ser pensar més en l'estètica de cada ambient i que es canviessin també les altres aules no només aquesta, però s'haurien de comprar més materials i coses i no tenim el pressupost. I amb el que has trobat i has portat està molt bé, i a veure pel que era, ha millorat moltíssim. També m'ha semblat molt bona idea el fet de tapar amb teles aquests espais (assenyalant el racó dels contes, els puzles i els calaixos) perquè es veia tot més relaxat, no hi havia tantes coloraines i clar les teles penso que remarquem més el que hi ha al racó i quins espais es poden habitar per dir-ho d'alguna manera.

I: Sí ho vaig fer sobretot perquè a les primeres observacions vaig veure que alguns nens i nenes quan es cansaven o ve tocaven les rutines del bon dia i enganxaven i desenganxaven les etiquetes dels noms o ve treien un puzle del calaix i demanaven per jugar, en canvi ara com està més marcat sobre amb el que poden o no jugar és com que permet que no es desconcentrin tant.

M: Sí, sí, exactament. Tema temps, per exemple avui que hem plegat a un quart crec que ha anat més bé, la pràctica és el que et fa saber si ho has de reestructurar o no. No s'ha de córrer i s'ha de tenir temps suficient per fer el ritual d'entrada amb l'explicació de què poden fer i les normes de sempre, el desenvolupament del joc, el fet de recollir i després la reflexió final sobre com ha anat. Penso que això s'ha anat millorant amb el temps perquè avui ja no hem hagut de córrer tant, ja vas agafant la pràctica sobre fins a quina hora hem de jugar i que ens doni temps de fer aquesta reflexió final. Jo faria una horeta com a màxim de joc, uns tres quarts o una horeta, és a dir, realment quan veiéssim que el joc ja no és el que hauria de ser, pleguem i ja està.

I: Seguiries duent a terme aquesta proposta? La veus factible? Per què?

M: A mi m'agradaria dur-la a terme perquè trobo que s'ha de donar temps al joc simbòlic. Fins ara el teníem com un més a més, de dir va vés a jugar mentre els altres acaben el que estem fent. Si volem donar-li la importància que es mereix el joc simbòlic, hem de deixar temps, per exemple com has dut tu a terme, dos dies a la setmana de joc simbòlic, però miraria del fet que no haguéssim de posar i treure els objectes perquè si no ho veig factible per manca de temps.

I: Clar, però la idea és que tu tinguis la idea sobre que va a cada lloc, com ho has de distribuir i després només has d'apartar les cadires i les taules i potser en tot això hi dediques vint minuts.

M: Però jo el que faria, si fem dues sessions de joc simbòlic a la setmana, després deixaria els espais muntats sempre igual amb els pots de vidre, els materials naturals, els materials que has portat com els gots, coberts, bols, etc. Però no els deixaria anar com un més a més, perquè crec que es cansarien ràpidament, és a dir, quan acabessin les feines de fitxes, millor calaixets, puzles o contes. A veure, si els deixes anar a la cuineta tan poca estona, els deixaràs fer servir els materials macos i motivadors i quan vulguem fer les sessions de joc simbòlic, ja estaran cansats d'anar a la cuineta si van cada dos per tres.

I: Jo crec que es cansarien més del que seria més dels materials que tu els proporciones, però tot i això tampoc perquè quan estem al pati juguen amb la sorra i s'ho passen bé. Pot ser el que penso que podries fer, és que cada setmana per exemple, incorporessis i canviessis algun dels elements que estan per experimentar. Per exemple unes setmanes canviar la flor per fulles, branques, pedretes, etcètera.

M: Ah doncs, sí que és clar si vaig variant això, com sempre hi ha alguna cosa diferent és el que els motivarà. Llavors quan estan en el joc i tenen els materials més motivadors fa més joc simbòlic clar, és el que diem, els nens necessiten temps sobre tot perquè es fiquin amb el joc i fer el simbòlic.

I: T'has fixat que ara cada cop més alguns s'estan més estona en un lloc concentrats? Al principi no sé si recordes que alguns es cansaven i quan anaven a tots els llocs després l'Arnau, en Bernat, en Carles i en David van seure a la cadira i van estar observant?

M: Si sobretot abans es cansaven més de pressa i és el que tenen que de seguida acaben de jugar i tampoc ho endrecen i això, però si he vist que ara el joc és més motivador i dura una mica més. Clar la idea és deixar espai pel joc simbòlic i que ells

facin el que vulguin seguint les normes que hem mencionat a l'inici, però sobretot que tinguin ells el temps per desenvolupar el joc el màxim possible.

I: Quan tu m'has dit que en l'observació estaves veient coses que probablement no veuria si estiguéssim fent classe, a què et referies?

M: No he vist res en concret, però és clar, si tu et dediques només a observar i segueixes uns ítems com fas tu doncs segur que te n'adones de coses que potser mai veuries. Clar és molt diferent com ho fem, va podeu anar a la cuineta si ja esteu i tu (referint-se a ella) fas altres coses doncs clar, ja no els veus, només pares quan hi ha un conflicte i ja està. Si en canvi, tu agafes, fas d'observadora, intervens quan és necessari, jugues amb ells intervenint en el joc quan et volen involucrar i ajudes quan t'ho demanen, això és el que hauria de ser. Segur que observant el joc veus més coses que observares quan estan jugant que de seguida se'n cansen, perquè no tens temps de veure la interacció que fan en aquest joc i en canvi així com dones temps per jugar, tu també tens més temps per observar, veure quina relació tenen amb els altres, amb el joc que fan, amb els materials, veure si hi ha diàleg, si creen i imaginin històries, si reproduïxen diàlegs com els adults o veure coses que potser et sobten. En definitiva veig que com més joc millor per ells perquè és més natural, més espontani i que jugant hi ha molts aprenentatges perquè fan motricitat fina, poden comptar alls per fer la picada, etc. És important i veig interessant el fet de deixar estona pel joc simbòlic i que la mestra observi i que estigui més per ajudar i implicar-se que això els encanta, que avui m'han portat cafè i ells veuen aquest feedback i els encanta la conversa i que els preguntis com ho han fet i que hi ha posat.

I: Canviaries alguna cosa sobre el teu rol davant del joc simbòlic?

M: Bé, una mica el que t'he dit abans, deixant el temps que ha de ser pel joc simbòlic tindria més temps per observar que fan, com es desenvolupen ells, com es relacionen amb l'entorn i els altres, l'espontaneïtat, la creativitat i la imaginació, etc. Clar jo si continuo fent això hauria de ser estant en un segon pla, intervenint quan és necessari i fent observacions per conèixer als nens més. Que també la Marta com ha vist tot el que has fet i com ho has muntat, ha dit que ella també ho voldria fer i és el que li he dit, hauríem de fer-ho durant dos dies per fer només això, sense fitxes perquè sinó sí que no és viable. Que realment amb el joc també aprenen, d'una manera més diferent, més lúdica i l'aprenentatge és més significatiu que amb una fitxa que hagin de contar tres alls, per exemple.

I: Veus interessant el fet d'incorporar tècniques d'observació i enregistrar les estones de joc?

M: Sí, sí, el que hem comentat abans, jo ho veig molt interessant el fet d'observar i enregistrar i tot i que és molt important ho fem poc, perquè aquí és la dinàmica que hi ha, molta feina i moltes fitxes i no parem mai. S'hauria de donar més importància al joc, un mig i mig, ni tot el dia jugar ni tot el dia fent fitxes, penso que ha de ser menys tradicional.

Ah i sé que ara no ve a 'cuento', però saps que trobo molt bo? Que amb l'Albert que te trets autistes a través del joc simbòlic s'ha integrat moltíssim perquè és una manera en la qual veus que es sent molt bé i que pot integrar-se i relacionar-se amb els altres amb aquest joc. Clar, ell depenent de l'activitat que proposis està a anys llum dels altres, però en el joc pot ser lliure i jugar sense ser jutjat.

I: Sí que es deixa molt fer, però valoro que és molt interessant com cada cop més es va relacionant amb els altres, deixa que els altres interactuïn amb ell i no s'aparta del grup. Crec que en una altra estona, com per exemple quan els diem que juguin al que vulguin mentre van acabant ell s'hagués quedat a la taula amb les lletres i no hagués interactuat gens amb els companys i les companyes.

M: Sí exacte, tot i que al principi estava amb les lletres, després hem vist com s'ha anat incorporant i ha jugat allà amb els metges durant gairebé tota l'hora i després al final a la cuineta amb la Judith. I és que això és el que és més positiu, que no quedi sol sense interactuar i també els altres nens fan possible que ell s'integri en el grup, que es normalitzi tot una mica més i que hi hagi una relació més d'iguals. I bé, és el que diem, per ell sobretot també és una manera de què ell deixi el que fa sempre i que es relacioni, no de la manera que ho fan els altres, sinó de la seva i ara es deixa fer, com a mínim està allà al mig, seguint el joc com ell pot i també que ell ampli el seu vocabulari. Doncs, això en resum que m'ha agradat molt.

3. Diari de camp

Dilluns 21 de desembre del 2020

Volia posar-me en contacte amb la mestra de l'escola per poder situar-me una mica abans d'iniciar l'estada a l'escola i vaig decidir fer-ho abans de les festes de Nadal per donar-li temps suficient per respondre'm. Així docs, vaig enviar-li un correu per presentar-me i per explicar-li que la meva proposta d'intervenció a l'aula pel meu Treball Final de Grau, estava relacionada amb el joc simbòlic i que consistia a analitzar l'espai del joc simbòlic, fer observacions i fer una proposta de millora si s'escaigués. Li vaig comentar també que m'havia llegit el projecte educatiu de l'escola i havia vist que treballaven amb ambients d'aprenentatge i que un d'ells semblava de joc simbòlic. Com

a la pàgina web no hi havia gaire informació sobre aquests ambients i només hi havia alguna imatge dels infants en els espais, li vaig demanar si podia explicar-me una mica més sobre l'ambient de joc simbòlic.

Dijous 24 de desembre del 2020

Aquest dia la mestra em va enviar un correu responent-me al que li havia enviat jo tres dies abans i em va dir que a partir del dia 27 de desembre ja m'explicaria com funcionaven els ambients. També em va comentar que a caus de la pandèmia no els havien pogut fer, ja que aquest curs s'han de quedar sempre amb el mateix grup de nens i nenes.

Dissabte 9 de gener del 2021

Aquest dia em va enviar un correu per fer-me cinc cèntims sobre el dia a dia a l'aula de P4. Em va explicar que el grup bombolla constava de 14 nens i nenes, dels quals un d'ells tenia trets de l'espectre autista. També em va explicar quin era l'horari de les entrades i les sortides, de les estones de pati i en quina franja horària venia a l'aula la mestra d'educació espacial i la vetlladora. A més a més, em va tornar a dir que pel tema de la pandèmia no es poden moure de l'aula i que a la classe hi ha l'espai de la caseta que és on millor poden dur a terme el joc simbòlic, el de construccions, el de cotxes, etc. Per últim, em va passar el document del curs anterior, en el qual es detallava com estava estructurat l'ambient de joc simbòlic, quins rols permetien desenvolupar els espais i com s'organitzaven els grups durant les sessions de joc simbòlic.

Dilluns 11 de gener del 2021

A l'hora del pati la mestra m'ha fet diverses preguntes i m'ha explicat coses d'ella perquè ens coneguéssim una mica més. També m'ha preguntat sobre la proposta d'intervenció que li havia comentat per correu i li he dit que si vol concretem un dia i li explico amb més detalls, però de moment no l'hem acordat perquè ha de mirar la seva agenda.

Tot i que és el primer dia, la mestra de referència m'ha explicat el que fan de dilluns a divendres en les diverses sessions i m'ha convidat a anar a la que és la meva primera reunió de paral·lels a l'escola. Estic força nerviosa perquè també coneixeré les altres dues mestres de P4, però tinc ganes per veure com concreten i planifiquen la setmana. Ens hem reunit a la meva aula de referència i després de presentar-me i que em facin preguntes, hem començat a planificar perquè quedava poc per acabar. He observat que una de les mestres, la que és més veterana i porta més anys a l'escola, té molta iniciativa i és la que està dient a les altres dues que poden fer en les diverses hores. També els

ha repartit dotze models de fitxes diferents, per treballar els diferents aspectes com per exemple cançons, traç, grafies o matemàtiques.

Al final de la reunió quedaven uns minuts i la mestra més veterana de l'escola m'ha preguntat sobre la meua proposta d'intervenció. Li vaig fer un breu resum i em va comentar que normalment quan tenen una estudiant de pràctiques i és de tercer o quart any, s'intenta que faci la mateixa proposta d'intervenció per les tres aules del curs de referència. Per una banda, perquè les tres classes tinguin la mateixa planificació setmanal i que ningú s'enredereixi i per altra banda, per garantir que tots els infants puguin gaudir d'aquesta experiència.

Dimarts 12 de gener del 2021

Avui he decidit fixar-me amb les estones de joc que hi ha durant el dia, per reflexionar sobre la importància d'aquest dins l'aula. Després d'arribar de casa i de fer les rutines del bon dia, la mestra explica les dues fitxes de matemàtiques que han de fer els infants i em demana si puc estar pendent i ajudar a mig grup i ella a l'altre mig. Hi ha un nen que es troba en barreres per l'aprenentatge i la participació, el qual es passa molta estona assegut jugant amb lletres de fusta. A mesura que els infants van acabant, la mestra els diu que posin les fitxes al calaix i que vagin jugar, però no sense cap consigna. M'he adonat que hi ha molts infants que volen fer les fitxes ràpidament perquè així tenen més estona de joc, ja que fins que no acaben les dues fitxes, no poden anar a jugar.

Amb relació a quin joc juguen i amb qui ho fan, majoritàriament els nens són els més ràpids d'acabar i predomina el joc solitari o paral·lel, ja que alguns infants comparteixen l'espai o els materials, però cadascú juga individualment. Un nen agafa el 'Lego', un més juga a 'Playmobil', dos més juguen amb el cotxe i un altre agafa el drac. Un dels nens que juga a cotxes es cansa molt de pressa i decideix jugar amb el tren de fusta i el nen que estava fent un joc solitari amb les lletres de fusta, va a jugar amb ell. Així doncs, el joc predominant dels nens en aquesta petita observació és un joc solitari i en algun cas paral·lel.

Respecte a les nenes, les primeres que acaben van a la caseta, però quan allà són quatre, una nena que té molt caràcter i dona moltes ordres, li diu a una nena que arriba que ja no hi pot entrar perquè ja són moltes. Després d'això la nena marxa a jugar a l'espai de construccions i una altra que acaba també va amb ella a jugar. L'última nena que acaba de les fitxes, observa que fan els infants i li demana a la mestra si pot fer un trencaclosques i com la mestra li diu que sí va a fer-ne uns quants. Partint d'aquesta

observació, el joc que predomina en les nenes és força paral·lel, tot i que en algun moment de la caseta es reparteixen els rols i sembla que fan un joc més aviat associatiu.

Em va sorprendre que una de les nenes de la cuineta li digués a una altra que ja eren moltes i per això li vaig demanar a la mestra i em va explicar que tenien com a norma que a la caseta només hi podien estar com a màxim quatre nens i nenes perquè si no jugaven malament. Això em va fer reflexionar perquè jo en la meua proposta de millora, no volia delimitar el nombre d'infants en cada espai, ja que considerava que el més important no era això. Personalment crec que el més important en el joc simbòlic és que la mestra creï un ambient adequat, que prepari l'espai per jugar, que seleccioni els materials, acord als objectius que vol assolir, que destini temps pel joc i que transmeti les normes bàsiques abans de cada sessió.

Dimecres 13 de gener del 2021

Avui volia centrant-me en el document que em va compartir la mestra sobre els ambients de joc simbòlic de l'anterior any i comparant-lo amb la realitat a l'aula, considero que ha canviat molt l'organització de les sessions, el rol de la mestra i el material que s'ofereix.

Per una banda, amb relació a l'organització de l'espai i dels infants, abans cada infant elegia a quin ambient volia anar i havia de participar durant tres sessions. En la primera sessió, la mestra explicava un conte de metges i feien una conversa perquè els infants coneguessin els diferents oficis i a partir d'aquí la mestra els presentava els diferents espais (consulta mèdica, fusteria i escola) relacionats amb els oficis que havien sortit. Després la mestra preguntava si sabien a on anava la gent quan acabava de treballar i com els infants deien que a casa, es presentava la caseta i els diferents racons i materials. També es repartien els rols per jugar i quan ja havien endreçat, es feia una petita conversa per parlar sobre com ha anat, dubtes que els han sorgit, inconvenients que han trobat, etc. En la segona sessió, feien memòria dels assumptes que havien sorgit en la conversa de la sessió anterior i tornaven a repartir rols per poder jugar. Seguidament un cop havien recollit, es tornava a fer una assemblea per exposar com havia anat i per seguir parlant sobre els temes que havien sorgit anteriorment. En l'última sessió, es repartien rols i es començava a jugar sense recordar res anteriorment i un cop havien endreçat el material, es feia una assemblea per parlar sobre quines coses havien après, que millorarien, si voldrien tornar, etc.

Per altra banda, amb relació al paper de la mestra, repartia els rols en el joc, estava observant tota l'estona i feia un tancament per saber l'opinió dels infants en general.

Per últim, quant als materials de l'ambient, abans hi havia aliments reals, envasos d'aliments buits, plats de ceràmica, cassoles metàl·liques, objectes reals per netejar la cuina, plantes, trossos de fusta i eines reals o molt reals, contes, fulls, colors, etc.

Així doncs, veig que és molt diferent de com es du a terme a l'aula, primer de tot perquè ara els infants elegeixen a quin espai poden anar, però com a màxim a la caseta hi poden ser quatre i ells mateixos trien quin rol volen tenir i quin tipus de joc volen fer. La mestra no deixa el mateix temps per tots, sinó que és el temps restant d'una activitat central (les fitxes), tampoc està observant durant el joc ni fa una assemblea per conèixer el què ha passat durant aquella estona. Quant al material de la classe, gairebé tot és de plàstic (plats, gots, coberts, menjar i olles), no està gaire ben cuidat i no hi ha cap aliment real.

Divendres 15 de gener del 2021

Durant aquesta primera setmana de pràctiques he intentat observar amb deteniment les diverses estones de joc que hi ha hagut, tant a l'aula com a l'hora del pati, per tal d'observar el temps destinat al joc, el rol dels infants en el joc, la relació entre els iguals i amb la mestra, el rol de la mestra en el joc i quins materials utilitzen i com ho fan.

En aquesta setmana m'he adonat que el joc, excepte a l'hora del pati, passa a ser una activitat secundària, ja que el temps destinat a aquest, és el restant d'una activitat central que són les fitxes de dilluns a dimecres, l'hora d'anglès els dijous i l'hora de música els divendres. Amb relació al rol dels infants, normalment fan un joc solitari o paral·lel, ja que gairebé mai es reparteixen els rols ni es reparteixen les tasques per assolir un objectiu. Respecte als espais que utilitzen més de l'aula són els calaixos de 'Lego', els 'Playmobil', els trencaclosques, les construccions i la cuineta, que majoritàriament hi van les nenes. La mestra no intervé en el joc, a menys que hi hagi un problema entre els infants o que algun infant reclami la seva atenció, normalment ella deixa que els infants juguin i avança feina a la tarda o pels dies següents. També m'ha sorprès molt que no observi, documenti o que tampoc utilitzi tècniques per analitzar la informació, ja que considero que és essencial per conèixer les característiques i el nivell maduratiu de cada infant, per saber quins són els seus interessos i necessitats, per veure quin tipus de joc fa i amb qui es relacionen més.

Dimarts 19 de gener del 2021

Avui després de la reunió amb les paral·leles, he pogut parlar uns quinze minuts sobre la meua proposta d'intervenció, però m'ha dit que quedem pel dia 26 de gener perquè

està fent entrevistes amb els pares i no té gaire disponibilitat horària per coincidir amb mi.

Pel que fa a la meva planificació temporal del treball de camp, li he esmentat que tinc pensades fer dues entrevistes, una inicial i una altra final, tres observacions inicials sense posar cap millora i finalment fer quatre observacions de proposta d'intervenció. M'ha dit que quan sàpiga més o menys quan ho podem fer, que li comenti i ella intentarà al màxim estar disponible.

Divendres 22 de gener del 2021

Durant aquesta setmana he seguit observant les estones de joc per comprendre com entenen el joc des de l'escola i més concretament la meva mestra, ja que cada aula és un món totalment diferent. Segueixo veient que el temps de joc és el restant d'una activitat central i normalment com a molt tenen trenta minuts per desenvolupar el joc, tot i que no tots tenen el mateix temps. La mestra no s'involucra en el joc, ja que està avançant feina i preparant activitats o materials de matemàtiques i llengua. Tampoc en cap situació he vist que observi als infants, a menys que hi hagi algun conflicte o que algú li demani o reclami la seva atenció i en conseqüència això, tampoc he vist que documenti o utilitzi tècniques d'observació. Pel que fa a com organitza els espais, considero que és un lloc força segur i té una ambientació acurada, és a dir, la llum és natural i la temperatura és càlida. Tot i això, considero que hi ha aspectes que es poden millorar per tal que aquest espai sigui un bon espai de joc, com per exemple separar les taules del centre de l'aula perquè els infants hi puguin jugar i posar elements de la natura com alguna planta.

Dimarts 26 de gener del 2021

Avui ens hem reunit amb la mestra per concretar la proposta d'intervenció i per explicar-li breument alguna de les meves idees per la proposta de millora, ja que m'ho havia demanat. Aquesta reunió ha durat uns quaranta minuts aproximadament i la mestra en tot moment ha estat atenta al que li he anat explicant i ha pres apunts en una llibreta. Primer de tot, li he explicat que la intervenció que volia dur a terme anava lligada al meu Treball Final de Grau, el qual va encaminat a veure quin paper té el joc simbòlic en l'aprenentatge dels infants de tres a sis anys. També li he mencionat els tres objectius que havia plantejat pel meu treball i li he explicat que he utilitzat un paradigma sociocrític, ja que a part d'unir la teoria amb la realitat de l'escola (pràctica) també hi ha una part d'acció i transformació, ja que la meva intenció és modificar l'espai de joc simbòlic a partir dels interessos i les necessitats del grup. A més a més, m'ha preguntat quins canvis a priori podia observar i li he comentat que considero que hi ha molt plàstic, que

veig que realment hi ha poc espai pel joc simbòlic, que hi ha massa material on elegir i que considero que es podria utilitzar el material del joc simbòlic de l'any passat com el de la fusteria o l'hospital. M'ha comentat que tinc raó en el tema plàstic i que l'ha intentat treure de l'aula el màxim possible i que a principi de curs volia agafar uns maletins de metges, però que de moment no ho ha fet. També diu que encara que tinguin molt material ells s'autoregulen i que ella això ho veu positiu, perquè així ells van canviant quan es cansen. Amb relació això, li he comentat que potser canvien de joc amb força freqüència perquè pot ser el joc no els motiva del tot, però que això ho comprovaríem quan dugués a terme la meva proposta de millora. Quant a l'espai que tenen m'ha dit que com l'aula està organitzada d'aquella manera, és difícil canviar l'organització i que ella voldria deixar més espai físic pel joc, però com que quan juguen alguns encara estan fent fitxes, no ho modifica. Això ràpidament em va fer reflexionar sobre que el temps que es dedica al joc és un temps restant i poc valuós i li vaig comentar des del respecte i la humilitat que potser el que s'hauria de canviar és el temps destinat al joc, de manera que el fet de jugar fos l'activitat central. Em va explicar que aquest canvi ella el veia bé, però com havia de cenyir-se al que deien les altres mestres i s'havien de planificar la setmana totes de la mateixa manera, seguint la metodologia de l'escola sobre les fitxes, no era viable. Tot i que no vaig voler insistir més en aquest tema, li vaig preguntar si era possible que per la meva proposta de millora, dediquéssim dos matins a la setmana per fer joc simbòlic. Va estar encantada i em va dir que ho parlaria amb les paral·leles, però que segur que no hi hauria cap inconvenient. Per últim, al final m'ha demanat les preguntes de l'entrevista que li volia fer i li he dit que encara no les tinc del tot tancades, però que són per saber que pensa sobre el joc simbòlic i quina importància té, com influeix en els infants, quin rol ha de tenir el docent, com s'ha d'organitzar l'espai, quin temps es destina per aquest i quins materials s'han de proporcionar als infants. En tot moment va estar prenent nota sobretot de les preguntes de l'entrevista i abans que acabéssim li vaig demanar si era possible que durant l'entrevista pogués posar la gravadora, per tal d'enregistrar la conversa i que em fos més fàcil a l'hora de transcriure-la. Em va comentar que no hi havia cap problema i també em va dir que podia utilitzar tot el material del magatzem per les meves intervencions, sempre que el desinfectés abans i després d'utilitzar-lo.

Dijous 4 de febrer del 2021

Com he comentat anteriorment la setmana anterior a aquesta observació vaig explicar a la mestra la meva proposta d'intervenció i quines eren les possibles modificacions que veia de moment. Per una banda, el temps de joc simbòlic que considerava que no era ric ni valuós, ja que era el restant d'una activitat central i no tots els infants tenien el

mateix temps de joc. Per altra banda, que l'espai de joc era molt reduït, ja que les taules ocupaven el centre de l'aula i això dificultava el pas i deixava en segon lloc el joc que quedava organitzat a les cantonades i arran de parets. Per últim, també li vaig comentar que considerava que hi havia massa opcions de joc i que tenien massa on triar. Que des del meu punt de vista, seria interessant incorporar un espai d'hospital, perruqueria o de fusteria (com tenien l'any anterior) per fer més joc simbòlic i que poguessin jugar i desenvolupar la imaginació i la creativitat durant més temps amb menys quantitat d'estímul i materials.

Dilluns 8 de febrer del 2021

Avui després de reunir-nos amb les paral·leles per programar la setmana, la meva tutora m'ha demanat si podia quedar-me una estona més amb ella per acabar de parlar sobre les següents sessions de joc. M'ha explicat que va estar pensant el cap de setmana sobre les possibles millores que es podien dur a terme a l'aula, per tal que el joc fos més valuós. També m'ha dit que primer incorporarà l'espai de l'hospital i deixarà més temps de joc i en el cas que veiés que organitzant l'activitat d'aquella manera té èxit, ho comentarà amb les paral·leles perquè totes tres tinguin un o dos dies de temps pel joc simbòlic.

Dimarts 9 de febrer del 2021

Avui és el primer dia que la mestra modifica l'aula per dur a terme les dues sessions setmanals de joc simbòlic que hem concretat dies abans. Respecte als canvis, per una banda ha incorporat l'espai de l'hospital amb material i estris propis dels metges els quals no havien tingut mai, ja que era un material que no tenien a l'aula. Per altra banda, ha deixat una hora i mitja pel joc, és a dir, ha modificat el temps destinat al joc i ara aquest és més ric perquè no és el restant d'una altra activitat, sinó que tots els infants tenen el mateix temps per jugar. A més a més, seguint la idea que li vaig dir que faria en les observacions de proposta de millora, ha enretirat les taules del centre i d'aquesta manera tenien una mica més d'espai pel joc. Per últim, també ha reduït les opcions de joc, ja que a diferència de les sessions anteriors, durant la rotllana prèvia a l'estona de joc, la mestra ha dit als infants que només podien jugar en quatre espais (caseta, tren, hospital i construccions i animals).

Dijous 11 de febrer del 2021

Avui he dut a terme la primera observació inicial, en la qual he estat observant als infants i he fet anotacions a la graella d'observació que havia preparat prèviament. La mestra ha interaccionat amb els infants quan ho ha vist necessari i també ha estat documentant

amb fotografies, cosa que li vaig demanar jo perquè així em resultaria més fàcil a l'hora d'organitzar la informació.

Cal destacar que segons el que he observat, considero que els infants es cansen molt de pressa del joc que fan, ja que varien d'espai i de joc amb freqüència. A més a més, un grup de nens prefereixen seure a les cadires i parlar entre ells que jugar amb el material que tenen per l'aula. Amb relació al fet que els infants juguin amb material no estructurats i l'utilitzin de manera simbòlica, només ho he pogut veure en dues situacions. En la primera un infant utilitzava una espècie d'alicates que hi havia al maletí de l'hospital com si fossin tisores per tallar-me el cabell. En l'altra situació dues nenes jugaven a l'espai de construccions i animals i feien veure que unes fustes eren la piscina dels animals. En canvi, en les altres situacions els infants utilitzaven els objectes de la manera que s'havien de fer servir o com ells i elles creien que s'utilitzaven.

Dimarts 16 de febrer del 2021

Avui he dut a terme la segona observació inicial, en la qual he estat observant als infants i he fet anotacions a la graella d'observació que havia preparat prèviament. Tal com en la sessió anterior, la mestra ha interaccionat amb els infants quan ho ha vist necessari i també ha estat documentant amb fotografies, cosa que li vaig demanar jo perquè així em resultaria més fàcil a l'hora d'organitzar la informació.

Cal destacar que segons el que he observat, considero que alguns infants es cansen molt de pressa del joc que fan, ja que varien d'espai i de joc amb freqüència. També cal destacar que hi ha infants que s'avorreixen molt ràpid del joc, potser perquè no estan acostumats i tendeixen a fer lluites o a escampar el material per l'aula. Amb relació al fet que els infants juguin amb material no estructurats i l'utilitzin de manera simbòlica, només ho he pogut veure dues situacions. Primerament els infants que juguen a l'espai de construcció i animals fan un edifici amb les fustes perquè els animals no passin fred. En la segona situació, vaig veure una nena que es col·locava a l'orella un estetoscopi trencat i deia que parlava amb un pacient per saber que era el que tenia.

Dijous 18 de febrer del 2021

Per una banda, avui he dut a terme la tercera observació inicial, en la qual he estat observant als infants i he fet anotacions a la graella d'observació que havia preparat prèviament. Tal com en la sessió anterior, la mestra ha interaccionat amb els infants quan ho ha vist necessari i també ha estat documentant amb fotografies, cosa que li vaig demanar jo perquè així em resultaria més fàcil a l'hora d'organitzar la informació.

Cal destacar que segons el que he observat, encara que alguns infants es cansen força de pressa del joc que fan, en les situacions que es reparteixen els rols i fan un joc associatiu o cooperatiu, l'estona de joc dura més estona i sembla que els infants estan més concentrats i gaudeixen més. També cal destacar que els infants que s'avorreixen més ràpid del joc, tendeixen a fer lluites entre ells o a observar als altres infants, potser perquè no estan acostumats a jugar. Amb relació al fet que els infants juguin i utilitzin el material no estructurats de manera simbòlica, m'ha sorprès perquè ho he pogut veure en diverses situacions. Primerament els infants que juguen a l'espai de construccions i animals fan cases amb les fustes pels animals i gaudeixen fent torres altes. També m'ha sobtat quan una nena ha vist que la llum del sol entrava per la finestra i es projectava a terra i ella ha fet veure que eren penjades. També dos nens agafaven peces triangulars de fusta i les col·locaven al cap com si fossin gats i després gairebé tots els infants jugaven a gats i gossos per tot l'espai.

Per altra banda, avui dia 18 de febrer a les 12 del migdia hem realitzat amb la mestra, l'entrevista inicial a la nostra aula de referència assegudes a les taules dels infants amb distància de seguretat i amb mascaretes. Abans de començar l'entrevista, li he recordat l'objectiu i el motiu de l'entrevista i li he explicat que les preguntes que formulés em servirien per entendre aspectes que considero rellevants per la meua recerca amb relació al joc simbòlic. També li he mencionat que totes les preguntes són totalment confidencials i li he tornat a demanar permís per gravar la conversa amb el material de recollida de dades, en el meu cas la gravadora. A més a més, com l'objectiu de la reunió és que la mestra em proporcionï informació sobre com pensa, la importància que li dóna al joc simbòlic i situacions i experiències que ha observat, és important que hi hagi un clima de familiaritat, confiança, respecte i intentaré que es faciliti la comunicació el màxim possible.

Un cop hem iniciat les preguntes, la mestra ha agafat una llibreta en la qual tenia tres pàgines amb anotacions i a mesura que jo li formulava alguna pregunta anava observant la llibreta i em responia a què li demanava. Se la veia una mica nerviosa a l'inici perquè mantenia molt la vista a la llibreta i gairebé no em mirava als ulls, però a mesura que anàvem conversant se la veia cada cop més còmode i em mirava més. Considero que les preguntes les tenia força preparades, ja que uns quants dies abans de fer l'entrevista em va preguntar sobre que anaven i jo li vaig esmentar les preguntes que més recordava i li vaig dir quins aspectes eren els que volia tractar. A més a més, tenia força redactat i això em va fer pensar que potser havia memoritzat el que li havia dit i va buscar informació per dur a terme aquesta entrevista. Cal destacar que això m'ha servit per poder triangular la informació, és a dir, he pogut comparar el que deien els autors en el

meu marc teòric, el que observava durant les estones de joc i el que em transmetia la mestra durant les dues entrevistes. Així doncs, considero que la mestra té clar els beneficis que té el joc en els primers anys de vida, el rol que ha de tenir el mestre en aquest, com s'han de seleccionar els materials i com s'ha d'organitzar el temps, els materials i l'espai, però a l'hora de dur-ho a la pràctica no ho aplica. Per exemple, esmenta els beneficis i la importància que té el joc en la vida dels infants, però no li dona aquesta importància, ja que el joc és una activitat secundària i s'utilitza el temps restant d'una altra activitat que és la central. A més a més, pel que fa al rol del mestre també durant l'entrevista té molt clar quin ha de ser el seu paper, però durant les observacions prèvies no observa als infants a menys que hi hagi un problema, ni tampoc interacciona amb ells. Per últim, tot i que té clar que el material de l'aula és massa estructurat, a l'hora de les observacions no en col·loca de no estructurat i això que a l'escola n'hi ha bastant, ja que és el que vaig fer servir jo durant la proposta de millora.

Dimarts 23 de febrer del 2021

Pel que fa a l'espai de la cuineta i del supermercat he eliminat gairebé tot el material de plàstic, però he deixat alguns dels materials que ja hi havia a l'aula com ara la caixa enregistradora, la balança, un cistell de supermercat, dues olles, quatre plats i algunes fruites i verdures. També he mantingut el material que no és de plàstic i he incorporat dues cadires i taules, així com també una tela vermella per posar al sostre com si fos una teulada. A més a més, en aquest espai també he afegit una planta, una escombria de fusta, una batidora i una torradora de fusta, dos bols de ceràmica, quatre gots de vidre, una olla d'alumini, dues olles de ceràmica, quatre plats de cartó i dos morters, essent materials naturals i propers a la seva realitat quotidiana.

Quant als materials més concrets d'aquests espais, comentar que he posat una caixa amb cinc culleres grans, cinc culleres petites, cinc forquilles i cinc ganivets de bambú i una safata amb estris de fusta i dues pinces d'alumini. A més, al llarg de les quatre sessions també he anat suggerint altres materials a fi de despertar el seu interès i les ganes d'experimentar. En la primera sessió he posat un bol de fusta amb un plàtan, un all sencer, set pots amb diferents materials naturals, concretament avellanes, ametlles, nous, castanyes, peles de llimona triturades, farina, peles de taronja i aigua.

Dimecres 24 de febrer del 2021

Després de fer la tutoria he reflexionat amb relació al tema d'incorporar unes observacions prèvies, ja que considero que és essencial per entendre la realitat de l'aula i per veure com ha anat canviant a mesura que he anat parlant amb la mestra. Així doncs, amb relació a la temporalització del treball de camp, realitzaré dues observacions

prèvies, en les quals no hi haurà cap canvi en l'organització de l'espai, en el temps destinat al joc o en els materials que se'ls proporciona als infants. Per tant, serà tal com la mestra ho havia fet des de principi de curs, amb les taules al centre, el temps pel joc com a temps restant d'una activitat central (les fitxes) i sense introduir nous materials com els maletins dels metges. També faré tres observacions inicials, en les quals la mestra després de parlar amb mi ha volgut introduir uns quants canvis com l'organització de l'espai, ja que ha enretirat les taules del centre, també respecte al temps destinat al joc que es converteix en una activitat central i és més ric i valuós i ha incorporat l'espai de l'hospital. A més a més, també ha dit que durant els dos dies de la setmana que destinem el matí a fer les sessions de joc simbòlic, els infants només podran anar a l'espai de construccions i animals, a la caseta, a l'hospital i a l'espai del tren i per tant, redueix les opcions de joc tal com li vaig comentar que podria ser un dels canvis. Finalment, faré quatre observacions de proposta d'intervenció en les quals incorporaré els canvis que vegi pertinents a partir dels interessos i les necessitats del grup. Aquests canvis aniran amb relació a l'organització de l'espai, al temps de joc i a les característiques dels materials i d'una sessió a una altra puc fer modificacions per tal que funcionin el millor possible.

Amb relació al nombre d'observacions previstes, per una banda, he elegit fer dues observacions prèvies perquè considero que són suficients per entendre quina era la realitat a l'aula quan el temps no va destinat al joc i per veure a on van i quin joc fan els infants quan no tenen suficientment temps per desenvolupar aquest joc. Pel que fa a les observacions inicials, considero que tres són suficients per observar que ha canviat amb relació a les prèvies, que és el que ha millorat i per entendre quin joc fan i veure quins interessos i necessitats tenen, per tal de concretar les possibles modificacions perquè les posteriors sessions funcionin el millor possible. Per últim, he concretat quatre observacions de proposta d'intervenció i penso que són suficients perquè en aquest període podré anar fent els retocs que siguin necessaris, tot i que considero que majoritàriament els canvis ja els hauré establert a mesura que vaig fent les observacions prèvies i les inicials.

També vull destacar que les observacions les he hagut de fer dimarts i dijous, ja que la meva mestra em va comentar que com ha de seguir la planificació setmanal amb les paral·leles, no es pot enrederir tan de setmana en setmana. A més a més, durant aquestes observacions no he volgut que la mestra m'ajudés a observar amb les graelles que prèviament havia creat, ja que volia ser fidel al que jo observava i escoltava. La mestra en tot moment ha fet fotografies, per tal de donar veracitat a les observacions

detallades que he descrit i per mostrar alguns aspectes en concret sobre la realitat de l'aula.

Pel que fa a les entrevistes, considero que són una de les tècniques més útils i profitoses a l'hora de recollir dades perquè m'ofereix la possibilitat de conèixer la manera com pensa la mestra de referència amb relació al joc simbòlic, la importància que li dona a aquest joc, si es qüestiona aspectes o si en canviaria d'altres i per tant, esbrinaré fets que no podria saber només observant les situacions de joc a l'aula. A més a més, també em permetrà triangular la informació, aclarir alguns dubtes per orientar la investigació i plantejar-me alternatives per dur a terme la proposta de millora del racó del joc simbòlic.

Vull destacar que he planejat fer dues entrevistes a la mestra de referència de l'aula, una inicial per identificar aspectes rellevants i característics sobre el joc simbòlic i per recollir informació sobre els objectius de la meva recerca, com ara identificar els aspectes i els principis que fonamenten el joc simbòlic, determinar quines característiques han de tenir els materials i els espais sobre aquest joc i analitzar quina relació hi ha entre el joc simbòlic i el desenvolupament de l'infant. I una final, per tal de contrastar informació, concloure aspectes de la investigació i concretar alguns assumptes amb la finalitat de continuar el procés d'investigació. Pel que fa al grau d'estructuració, duré a terme una entrevista semiestructurada, en la qual elaboraré un guió i determinaré un repertori de preguntes, però les preguntes seran obertes, per tal que hi hagi més flexibilitat i matisos en les respostes. Per últim, cal destacar que abans d'iniciar l'entrevista li mencionaré que les preguntes són totalment confidencials i li demanaré permís per gravar la conversa amb el material de recollida de dades, en el meu cas la gravadora.

Dijous 25 de febrer del 2021

Pel que fa a l'espai de la cuineta i del supermercat he eliminat gairebé tot el material de plàstic, però he deixat alguns dels materials que ja hi havia a l'aula com ara la caixa enregistradora, la balança, un cistell de supermercat, dues olles, quatre plats i algunes fruites i verdures. També he mantingut el material que no és de plàstic i he incorporat dues cadires i taules, així com també una tela vermella per posar al sostre com si fos una teulada. A més a més, en aquest espai també he afegit una planta, una escombria de fusta, una batedora i una torradora de fusta, dos bols de ceràmica, quatre gots de vidre, una olla d'alumini, dues olles de ceràmica, quatre plats de cartó i dos morters, essent materials naturals i propers a la seva realitat quotidiana.

Quant als materials més concrets d'aquests espais, comentar que he posat una caixa amb cinc culleres grans, cinc cullereres petites, cinc forquilles i cinc ganivets de bambú

i una safata amb estris de fusta i dues pinces d'alumini. A més, al llarg de les quatre sessions també he anat suggerint altres materials a fi de despertar el seu interès i les ganes d'experimentar. En la segona sessió he deixat materials de les sessions anteriors i he afegit una pastanaga, closca d'ou, una patata i una ceba.

Divendres 26 de febrer del 2021

Per una banda, avui he dut a terme la primera observació prèvia amb l'organització del temps, espai i amb els materials que tenien quan jo vaig iniciar el meu període de pràctiques, sense cap modificació. Això em servirà per veure i comparar quina és la realitat a l'aula i entendre quins canvis hi ha hagut a mesura que he anat conversant amb la mestra amb relació al joc. Cal destacar que aquesta organització temporal, espacial i dels materials, també es duu a terme quan la mestra té programada una fitxa perquè el temps que es destina pel joc és el restant de l'activitat principal que són les fitxes.

Amb relació al temps que es destina al joc en aquesta observació, van ser vint minuts aproximadament, però no tots els infants tenien el mateix temps per jugar. Considero que el temps és insuficient i poc ric i valuós, ja que és el sobrant d'una altra activitat i depenen de la rapidesa de cada infant, es destina més temps o menys. Així doncs, penso que alguns infants volen acabar les fitxes amb pressa per poder jugar més estona i per tant, no s'està respectant el ritme de cada infant i no se'ls ofereix la mateixa oportunitat de joc, ja que alguns tenien més estona per jugar i poden desenvolupar el joc i en conseqüència, poden aprendre més a través d'ell.

Pel que fa al material que s'ofereix en aquestes estones, personalment penso que n'hi ha en excés i que és poc motivador i això fa que els infants vagin canviant de material i d'espai de joc amb més freqüència.

A més a més, quant al rol de la mestra en el joc, em va sorprendre perquè a l'entrevista inicial em va exposar que ella creia que l'adult havia de ser molt respectuós amb el que fan els infants, se'ls ha de donar temps i només intervenir si és necessari. També defensava la idea que el rol del docent ha de ser secundari, que ha d'observar i prendre apunts sobre com juguen els infants, ha d'estar disponible i s'ha d'implicar en el joc dels infants, afavorint la comunicació i la imaginació. Així doncs, lligant el que m'havia comentat a l'entrevista amb l'observació a l'aula, considero que les paraules no van lligades a la realitat, ja que la mestra aprofita l'estona en què els infants juguen per poder avançar feina a l'ordinador i en altres ocasions a ordenar l'aula.

Per altra banda, a l'hora del pati he coincidit una estona amb la mestra paral·lela que porta més anys a l'escola i hem estat parlant sobre la meva intervenció. Tot i que m'ha fet algunes preguntes, m'ha demanat si dilluns podríem quedar després de la reunió per parlar sobre això més extensament i si era possible que li mostrés algunes imatges.

Dilluns 1 de març del 2021

Per una banda, avui he dut a terme la segona observació prèvia amb l'organització del temps, espai i amb els materials que tenien quan jo vaig iniciar el meu període de pràctiques, sense cap modificació.

Amb relació al temps que es destina al joc en aquesta observació, han sigut quaranta minuts aproximadament, però no tots els infants han tingut el mateix temps per jugar. Considero que per alguns infants el temps és suficient perquè han pogut desenvolupar el joc, però per altres el temps és insuficient, ja que han anat més lents a l'hora d'acabar les fitxes. Personalment penso que tots els infants haurien de tenir la mateixa oportunitat per aprendre mentre juguen i això només passa si se'ls ofereix a tots, les mateixes oportunitats. A més a més, veig interessant destacar que en les estones de joc en les quals el temps és el restant d'una altra activitat, els infants sovint es cansen amb més rapidesa i varien més de materials i d'espai que quan l'activitat central és el pròpi joc. Així doncs, considero que el més ideal seria que el joc esdevingués l'activitat central d'alguns matins perquè el temps que es destini a aquest sigui igual per tots els nens i les nenes.

Quant als materials que s'ofereixen pel joc, veig que són de gran importància perquè els infants es sentin motivats a l'hora de jugar, puguin desenvolupar la seva creativitat i imaginació i aprenguin el màxim possible. Una situació que em va sobtar va ser quan dos dels primers nens van acabar la fitxa i van decidir anar a la caseta a jugar, però quan van veure que no hi havia els materials que jo els havia proporcionat en les dues primeres sessions de proposta de millora van decidir fer trencaclosques. Això em va cridar l'atenció perquè quan els infants van verbalitzar el què passava, realment se'ls veia desmotivats i decebuts, ja que no tenien el material que esperaven i em va fer reflexionar sobre la importància d'aquest a l'hora de jugar.

Pel que fa al rol de la mestra en el joc és igual que en les altres estones de joc, ja que la mestra a mesura que els infants acabaven les fitxes, els deia que podien anar a jugar i un cop tots havien acabat, feia feina amb l'ordinador.

Per altra banda, avui he fet la xerrada a la meua aula de referència amb la mestra paral·lela per parlar sobre la meua intervenció i explicar-li millor que estic fent i el perquè.

Primer de tot, li he mencionat que el que duia a terme formava part de la part pràctica del meu Treball Final de Per altra banda, grau i també li he esmentat la pregunta d'investigació i els tres objectius. Seguidament li he fet una petita explicació sobre la justificació de la tria per tal que pogués entendre que és el que m'ha motivat a l'hora de realitzar-la i també li he explicat com m'havia organitzat i planificat les sessions per tal que els objectius s'assolissin satisfactòriament. A més a més, a mesura que li mostrava imatges sobre l'organització de l'espai, els materials i la valoració de les tres observacions inicials i les dues de proposta de millora, li relacionava amb els autors del marc teòric per tenir més veracitat. Ella m'anava fent preguntes i se la veia molt interessada i motivada pel que li estava mostrant i al final de la sessió em va comentar que li feia il·lusió dur a terme aquella proposta amb la seva aula per veure que passava i si interessava als infants. Seguidament, em va demanar si podia preparar-li alguns racons de joc simbòlic a la seva aula, traient el material que jo considerés poc idoni i incorporant altre que si ho fos, fent referència als autors que he destacat al marc teòric.

Dimarts 2 de març del 2021

Pel que fa a l'espai de la cuineta i del supermercat he eliminat gairebé tot el material de plàstic, però he deixat alguns dels materials que ja hi havia a l'aula com ara la caixa enregistradora, la balança, un cistell de supermercat, dues olles, quatre plats i algunes fruites i verdures. També he mantingut el material que no és de plàstic i he incorporat dues cadires i taules, així com també una tela vermella per posar al sostre com si fos una teulada. A més a més, en aquest espai també he afegit una planta, una escombra de fusta, una batedora i una torradora de fusta, dos bols de ceràmica, quatre gots de vidre, una olla d'alumini, dues olles de ceràmica, quatre plats de cartó i dos morters, essent materials naturals i propers a la seva realitat quotidiana.

Quant als materials més concrets d'aquests espais, comentar que he posat una caixa amb cinc culleres grans, cinc cullereres petites, cinc forquilles i cinc ganivets de bambú i una safata amb estris de fusta i dues pinces d'alumini. A més, al llarg de les quatre sessions també he anat suggerint altres materials a fi de despertar el seu interès i les ganes d'experimentar. En la tercera sessió he deixat alguns materials de les sessions anteriors, incorporant nous materials com fulles seques, fulles de pi, flors del camp i flors masculines de pi.

Dijous 4 de març del 2021

Pel que fa a l'espai de la cuineta i del supermercat he eliminat gairebé tot el material de plàstic, però he deixat alguns dels materials que ja hi havia a l'aula com ara la caixa enregistradora, la balança, un cistell de supermercat, dues olles, quatre plats i algunes

fruites i verdures. També he mantingut el material que no és de plàstic i he incorporat dues cadires i taules, així com també una tela vermella per posar al sostre com si fos una teulada. A més a més, en aquest espai també he afegit una planta, una escombra de fusta, una batedora i una torradora de fusta, dos bols de ceràmica, quatre gots de vidre, una olla d'alumini, dues olles de ceràmica, quatre plats de cartó i dos morters, essent materials naturals i propers a la seva realitat quotidiana.

Quant als materials més concrets d'aquests espais, comentar que he posat una caixa amb cinc culleres grans, cinc cullereres petites, cinc forquilles i cinc ganivets de bambú i una safata amb estris de fusta i dues pinces d'alumini. A més, al llarg de les quatre sessions també he anat suggerint altres materials a fi de despertar el seu interès i les ganes d'experimentar. En la quarta sessió he deixat alguns materials de les sessions anteriors, incorporant nous materials com fulles seques, fulles de pi, flors del camp i flors masculines de pi.

4. Aspectes ètics de la recerca

AUTORITZACIÓ D'ENREGISTRAMENT D'IMATGE DE MENOR

_____ amb DNI / NIE núm. **** _ _ _ _ - *
(atenció, només cal emplenar les quatre darreres xifres del DNI / NIE a sobre dels guions baixos)

Autoritzo la captació, reproducció i difusió de la seva imatge (fotografies, vídeos, àudios) i produccions pròpies per tal que puguin ser utilitzades amb finalitats docents, de recerca i/o divulgatives per part del professorat i alumnat de la UVic-UCC. Aquesta autorització permetrà incorporar i utilitzar l'enregistrament i les produccions en materials pedagògics o treballs de recerca, així com en activitats docents, sense que es puguin obtenir ni tractar altres dades del menor que represento.

Signant aquest document atorgo el consentiment de forma expressa, en els termes que ho requereix l'article 2.2 de la Llei Orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l'honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge.

Per tal que en quedi constància ho signo a _____ el dia ____
_____ de 20 ____.

Informació bàsica de protecció de dades

Responsable del tractament: Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya.

Finalitat: acreditar l'autorització.

Legitimació: consentiment de la persona interessada.

Destinataris: les dades no es comunicaran a terceres persones.

Drets de les persones interessades: es poden exercir els drets d'accés, rectificació, supressió, oposició al tractament i sol·licitud de la limitació del tractament adreçant-se a Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya.

> Podeu consultar la informació addicional i detallada sobre protecció de dades a www.uvic.cat.

5. Graella d'anàlisi i discussió de les dades obtingudes

	Marc teòric	Entrevistes	Graelles d'observació	Diari de camp
Beneficis i aprenentatges en el joc simbòlic				
Rol de l'educador en el joc simbòlic				
Importància i organització de l'espai				
Característiques dels materials				
Temps del joc				

6. Fotografies

6.1. Fotografies de l'espai i materials

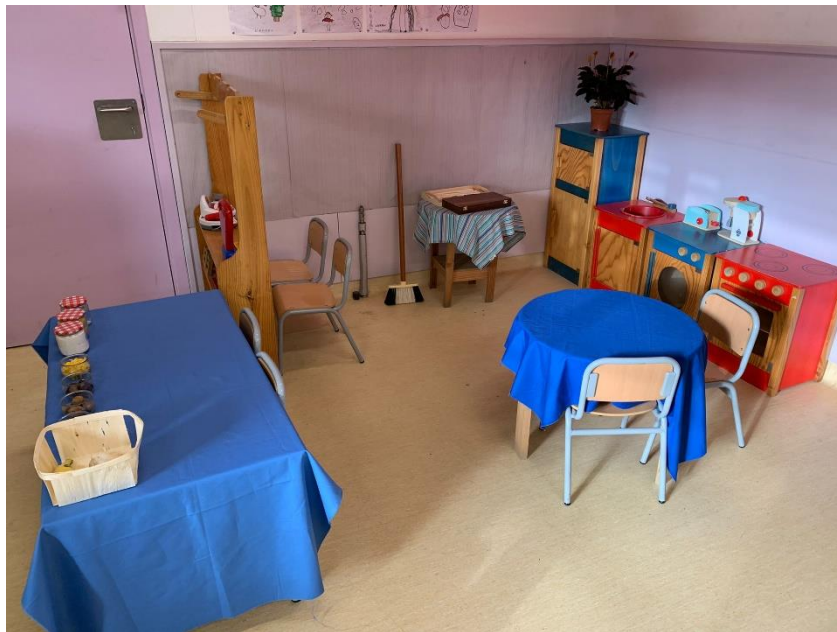
a. Realitat educativa de l'aula

b. Propostes d'intervenció

6.2. Observació realitat educativa 1

6.3. Observació realitat educativa 2

6.4. Observació realitat educativa 3

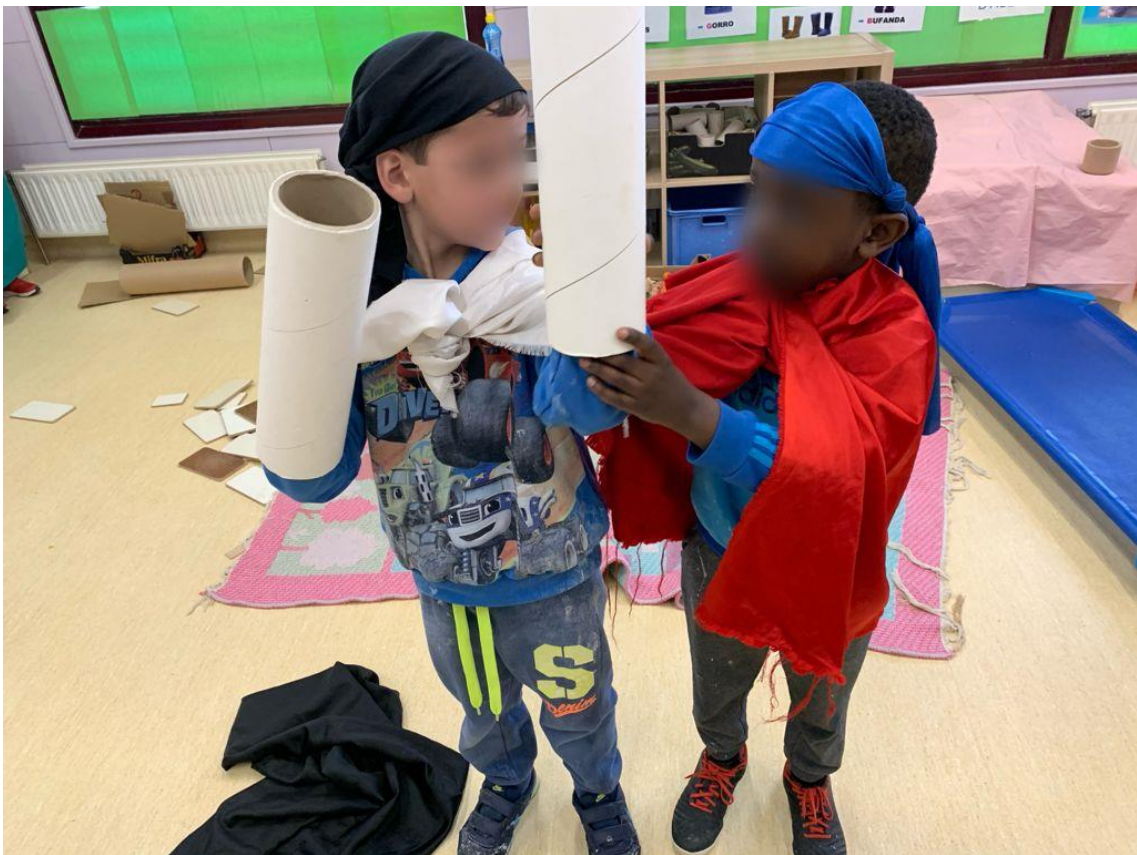

6.5. Observació proposta d'intervenció 1

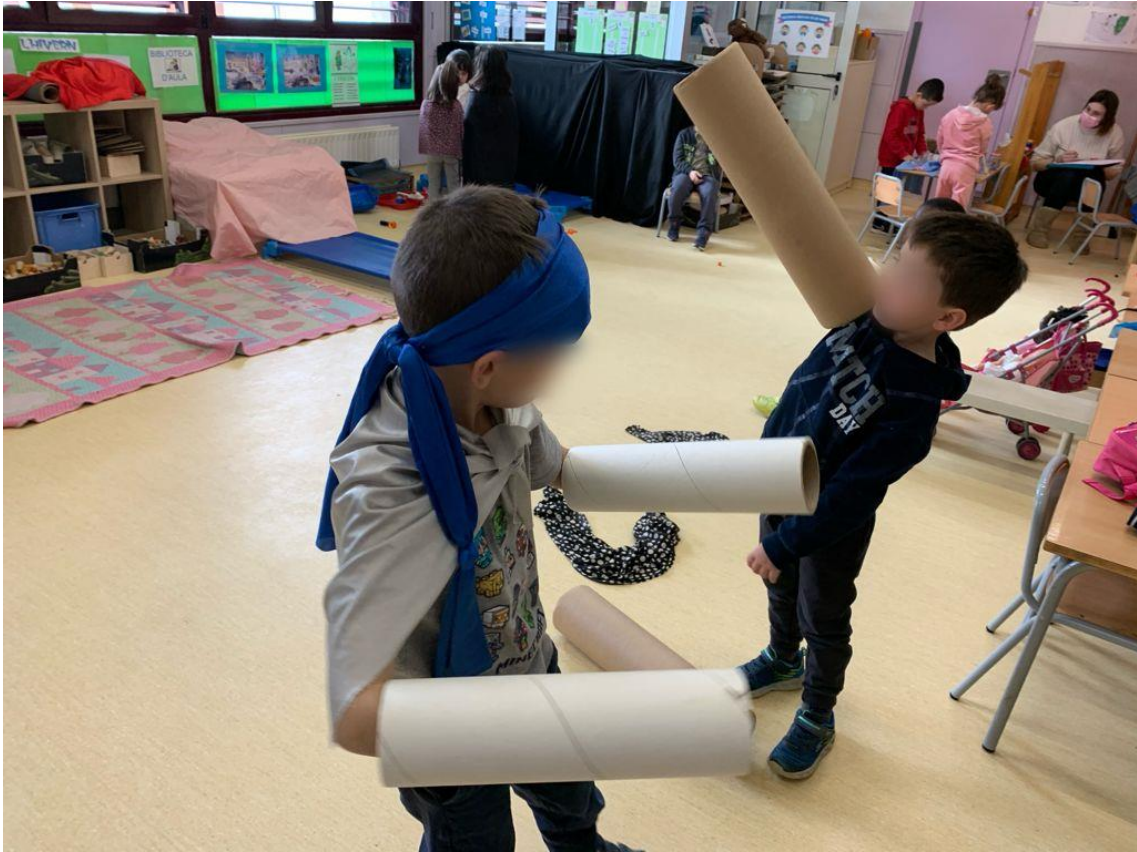

6.6. Observació proposta d'intervenció 2

6.7. Observació proposta d'intervenció 3

6.8. Observació proposta d'intervenció 4

